

SENECAE VITA, EX LIBRO TERTIO PETRI CRINITI DE POETIS LATINIS.

VCIVS Anneus Seneca natione Hispanus, patria Cordubensis fuit: inter eos poëtas refertur, qui Tragœdias scripserunt, ut Pacuuius, Accius, Attilius, & Pomponius Secundus, qui eadem ætate claruit, & cum ipso Seneca paribus studijs uersatus est in faciendis Tragœdijs, ut Fabius Quintilianus testatur. In magno pretio habitus est, & ob elegantiam ingenij plurimum commendatus. Scripsit Tragœdias decem, in quibus propter sublimitatem carminis, grauitatemq; sententiarum, non uulgarem laudem consecutus est: etsi tempora illa, in quæ incidit, magna ex parte aduersa extiterũt melioribus disciplinis. In suis fabulis Euripidem, atque Aeschylũm traditur imitatus, quæ res facile intelligetur ab ijs, qui paulò diligentius eas obseruabunt. Qui scribunt poëtam hunc filium fuisse Annei Senecæ, qui in Stoicorum disciplinis magnopere claruit, coniecturis tantum nituntur, neq; hanc rem, ut ego existimo, ullis autoribus asserunt. Minime autem dubium est duos fuisse Senecas, quorum alter in philosophiæ studijs præclarus, atque excellens habitus est. Itaque diuus Hieronymus propter egregiam illius probitatem, singularemq; uitæ constantiam, ut puto, inter autores Christia-

nos collocauit: quæ res optimis rationibus, & antiquis scriptoribus probatur. Val. Martialis duos celebrat Senecas, & unicum Lucanum ex eadem Corduba. Sidonius Apollinaris in suis poëmatis sic de Anneo Seneca scribit ad Felicem eo carmine, in quo de Latinis poëtis disserit:

Non quod Corduba præpotens alumnus
Facundum ciet, hic putes legendum.
Quorum unus colit hispidum Platona,
Incassumq; suum monet Neronem.
Orchestram quatit alter Euripidis,
Pictum fecibus Aeschylum secutus,
Aut plaustris solitus sonare Thespim.
Qui post pulpita trita sub cothurno
Ducebat olidæ patrem capellæ.

Ex his manifestè colligitur, quid existimari debeat de utroq; Seneca: præcipuè quod elici potest ex Octauia eiusdem Tragœdia, in qua Neronis scelera, & crudelissima flagitia copiosè enumerantur. Grammatici ueteres uidentur maximi fecisse præter cæteros omnes Pacuuium, & Accium in scribendis Tragœdijs, ut alibi diximus. Non me præterit quàm multa scripta sint de hoc Seneca à Xicone Poletano: sed is mihi uidetur abuti sua diligentia, & aliorum iudicium contemnere, qui tam anxiè defatigatur in re minime dubia explicanda.

DIMENSIONES TRAgœdiarum Senecæ per Hieronymum Auantium.

Versus Senarij, uel trimetri iambici sunt Archilochij omnes, & acatalectici apud Anneum Senecam Tragicum, & hanc solidam legem seruant, ut quamuis sedes secunda, quarta, & nouissima seruiant uni iambo, secunda tamen, & quarta, non repellunt tribrachum iambo comparem.

Primus autem pes ultra iambum recipit spondeum, & spondei dissolutiones, id est, dactylum, anapæstum, & aliquando proceleumaticum. tribrachum uero, qui par est iambo, in hac prima sede admittunt uersus unus supra uiginti.

Tertia sedes admittit iambum, spondeum, dactylum, tribrachum. nunquam in hoc tertio loco inuenies anapæstum præter hunc uersum, scilicet:

Inter senem iuuenemq́; sed propior seni.

nisi dictio insit quatuor syllabarum, quod accidit uersibus uiginti.

Quintus locus, ut sæpißime, immo semper habet aut spõdeum, aut anapæstum, ita nunquam utitur tribracho: iambum uero, & dactylum nunquam aßumit, nisi in nouem uersibus, quorum ultimæ dictiones sunt quatuor syllabarum, scilicet nepotibus, cacumine, Prometheus Cadmipharides, Polyxena, facinorum, & ter memoria.

Senecæ igitur trimetri non cacometri, sed omnes probabiles appellãtur à Victorino, & Terẽtiano, cùm præ-

ſertim in nulla ſede reperiatur trocheus, aut pyrrichius, & cùm ubiq; deuitet ſcazonta, cumq; nullus uerſus conſtet ex iambis omnibus, ut Tragicorum lex præſcribit.

HERCVLIS FVRENTIS ARGVMENTVM.

Continet hæc prior Tragœdia querelas Iunonis, & indignationem contra pellices Iouis mariti ſui, ſimulq́ contra Herculem ex pellice natū. Continet & Megaræ fletum ob coniugis Herculis abſentiā, & ob tædia, minasq́ Lyci: quippe qui Creonte rege, & filijs occiſis, Thebanum imperium occupauerit, eiq́ uim pariter inferre tentauerit. Mox ab inferis rediens Hercules, cognitis quæ fecerat Lycus, incedentem illum ad ſacrificandum ob partum regnum interficit. Sed ſui in Herculē odij Iuno minime etiam adhuc oblita, iuſsit ut is furore corriperetur. Quo actus miſerè Hercules coniugi & liberis uitā eripuit. Poſtremò mente reſumpta, illarumq́ cædium cognito autore, ſibi pariter & manum intuliſſet ultro, ni genitoris ſui piæ preces interceſsiſſent.

INTERLOCVTORES.

IVNO.	LYCVS.
CHORVS.	HERCVLES.
MEGARA.	THESEVS.

AMPHITRYON.

L. ANNEI SENECAE CORDVBENSIS HERCVLES FVRENS.

PRIMVS ACTVS.

IVNO, *sola.*

Trimetri Iambici.

Soror Tonantis (hoc enim solum mihi
Nomen relictum est) semper alienum
Iouem,
Ac templa summi uidua deserui aetheris,
Locumq; coelo pulsa pellicibus dedi.
Tellus colenda est, pellices coelum tenent.
Hinc, Arctos alta parte glacialis poli
Sublime classes sydus Argolicas agit.
*Hinc, quà tepenti uere *laxatur dies,* *lassatur
Tyriae per undas uector Europae nitet.
Illinc, timendum ratibus, ac ponto gregem
Paßim uagantes exerunt Atlantides.
Fera coma hinc exterret Orion deos:
Suasq; Perseus aureas stellas habet.
Hinc clara Gemini signa Tyndaridae micant:
Quibusq; natis mobilis tellus stetit.
Nec ipse tantum Bacchus, aut Bacchi parens,
Adiere superos: nequa pars probro uacet.
Mundus puellae serta Gnoßiacae gerit.

Sed uetera querimur:una me dira, ac fera
Thebana nuribus sparsa tellus impijs,
Quoties nouercam fecit? ascendat licet,
Meumq; uictrix teneat Alcmene locum,
Pariterq; natus astra promissa occupet,
In cuius ortu mundus impendit diem,
Tardusq; Eôo Phœbus effulsit mari,
Retinere mersum iussus Oceano iubar.
Non sic abibunt odia;uiuaces aget
Violentus iras animus,& sæuus dolor
Aeterna bella pace sublata geret.
Quid bella? quidquid horridum tellus creat
Inimica,quidquid pontus,aut aër tulit.
Terribile,dirum,pestilens,atrox,ferum,
Fractum, atq; domitum est,superat,& crescit malis,
Iraq; nostra fruitur,in laudes suas
Mea uertit odia,dum nimis sæua impero,
Patrem probauit:inde,quà lucem premit,
Aperitq; Tethys, quà ferens Titan diem
Binos propinqua tingit Aethiopes face,
Indomita uirtus colitur:& toto deus
Narratur orbe.monstra iam desunt mihi,
Minorq; labor est Herculi iussa exequi,
Quàm mihi iubere:lætus imperia excipit.
Quæ fera tyranni iussa uiolento queant
Nocere iuueni? nempe pro telis gerit,
Quæ timuit,& quæ fudit:armatus uenit
Leone,& Hydra:nec satis terræ patent,
Effregit ecce limen inferni Iouis,

Et opima uicti regis ad superos refert.
Parum est reuerti, fœdus umbrarum perit.
Vidi ipsa, uidi nocte discussa inferum,
Et Dite domito, spolia iactantem patri
Fraterna. cur non uinctum, & oppressum trahit
Ipsum catenis paria sortitum Ioui?
**Ereboq; capto potitur, & retegit Styga?* *Cerberoq;
Patefacta ab imis manibus retro uia est,
Et sacra diræ mortis in aperto iacent.
At ille rupto carcere umbrarum, ferox
De me triumphat, & superbifica manu
Atrum per urbes ducit Argolicas canem.
Viso labentem Cerbero uidi diem,
Pauidumq; solem: me quoq; inuasit tremor,
*Et*terna monstri colla deuicti intuens,* *tetra
Timui imperasse. leuia sed nimium queror,
Cœlo timendum est, regna ne summa occupet,
Qui uicit ima. sceptra præripiet patri,
Nec in astra lenta ueniet, ut Bacchus, uia:
Iter ruina quæret, & uacuo uolet
Regnare mundo: robore expenso tumet,
Et posse cœlum uiribus uinci suis
Didicit ferendo: subdidit mundo caput,
Nec flexit humeros molis immensæ labor,
Mediusq; collo sedit Herculeo polus.
Immota ceruix sydera, & cœlum tulit,
Et me prementem: quærit ad superos uiam.
Perge ira, perge, & magna meditantem opprime,
Congredere, manibus ipsa iam lacera tuis.

Quid tanta mandas odia? discedant feræ:
Ipse imperando fessus Eurystheus uacet.
Titanas ausos rumpere imperium Iouis
Emitte: Siculi uerticis laxa specum.
Tellus gigante Doris excusso tremens,
Supposita monstri colla terrifici leuet.
Sublimis alias luna concipiat feras.
Sed uicit ista. quæris Alcidæ parem?
Nemo est, nisi ipse: bella iam secum gerat.
Adsint ab imo Tartari fundo excitæ
Eumenides, ignem flammeæ spargant comæ,
Viperea sæuæ uerbera incutiant manus.
I nunc superbe, cœlitum sedes pete.
Mouenda iam sunt bella, clarescit dies.
*feros *Humana temne: iam Styga, & manes *ferox*
Fugisse credis? hic tibi ostendam inferos.
Reuocabo in alta conditam caligine
Vltra nocentum exilia discordem deam,
*Quam mu nit **Quà mugit ingens montis oppositi specus,*
Educam, & imo Ditis è regno extraham
Quidquid relictum est. ueniat inuisum scelus,
Suumq; lambens sanguinem impietas ferox,
Errorq;, & in se semper armatus furor.
Hoc, hoc ministro noster utatur dolor.
Incipite famulæ Ditis: ardentem incitæ
Concutite pinum: & agmen horrendum anguibus
Megæra ducat: atq; luctifica manu
Vastam rogo flagrante corripiat trabem.
Hoc agite, pœnas petite uiolatæ Stygis,

Concutite

Concutite pectus: acrior mentem excoquat
Quàm qui caminis ignis Aetnæis furit.
Vt possit animo captus Alcides agi
Magno furore percitus, nobis prius
Insaniendum est. Iuno cur nondum furit?
Me, me sorores mente deiectam mea
Versate primam, facere si quidquam apparo
Dignum nouerca: iam odia mutentur mea.
Natos reuersus uideat incolumes, precor,
Manuq; fortis redeat, inueni diem,
Inuisa quo nos Herculis uirtus iuuet,
Me pariter, & se uincat, & cupiat mori
Ab inferis reuersus.*hoc prosit mihi, *hic
Ioue esse genitum. stabo, & ut certo exeant
Emissa neruo tela, librabo manum,
Regam furentis arma, pugnanti Herculi
Tandem fauebo, scelere perfecto licet
Admittat illas genitor in cœlum manus.

ADILON.

CHORVS.

Anapæstici.

IAm rara micant sydera prono
Languida mundo, nox uicta uagos
Contrahit ignes, luce renata.
Cogit nitidum Phosphoros agmen.
Signum celsi glaciale poli,
Septem stellis Arcades ursæ,
Lucem uerso temone uocant.

Iam

Iam caeruleis euectus equis
Titan, summum prospicit Oetan,
*Bacchis *Iam Cadmaeis inclyta *baccis*
*Aspera. **Aspersa die dumeta rubent,*
Phoebiq; fugit reditura soror.
Labor exoritur durus, & omneis
Agitat curas, aperitq; domos
Pastor, gelida cana pruina
Grege dimisso pabula carpit.
Ludit prato liber aperto
Nondum rupta fronte iuuencus.
Vacuae reparant ubera matres.
Errat cursu leuis incerto
Molli petulans hoedus in herba.
Pendet summo stridula ramo,
Pinnasq; nouo tradere Soli
Gestit, querulos inter nidos
Thracia pellex, turbaq; circum
Confusa sonat, murmure misto
Testata diem. carbasa uentis
Credit dubius nauita uitae,
Laxos aura complente sinus.
Hic exesis pendens scopulis,
Aut deceptos instruit hamos,
Aut suspensus spectat pressa
Praemia dextra.
Sentit tremulum linea piscem.
Haec, innocuae quibus est uitae
Tranquilla quies, & laeta suo,

Paruoq;

Paruoq; domus, spes & in agris.

CHORVS.

Eiusdem rationis cum superioribus.

Turbine magno spes sollicitæ
Vrbibus errant, trepidiq; metus.
Ille superbos aditus regum,
Durasq; fores expers somni
*Colit, ac nullo fine*beatus* *beatas
Componit opes, gazis inhians,
Et congesto pauper in auro est.
Illum populi fauor attonitum,
Fluctuq; magis mobile uulgus,
*Aura tumidum*tollit inani.* *uoluit
Hic clamosi rabiosa fori
Iurgia uendens improbus, iras
Et uerba locat. nouit paucos
Secura quies, qui uelocis
Memores æui, tempora nunquam
Redditura tenent. dum fata sinunt,
Viuite læti: properat cursu
Vita citato, uolucriq; die
Rota præcipitis uertitur anni.
Duræ peragunt pensa sorores,
Nec sua retro fila reuoluunt.
At gens hominum fertur rapidis
Obuia fatis incerta sui.
Stygias ultro quærimus undas.
Nimium Alcide pectore forti
Properas mœstos uisere manes.

Certo ueniunt ordine Parcæ,
Nulli iusso cessare licet,
Nulli scriptum proferre diem.
Recipit populos urna citatos.
Alium multis gloria terris
Tradat, & omnes fama per urbes
Garrula laudet, cœloq́; parem
Tollat, & astris: alius curru
Sublimis eat: me mea tellus
Lare secreto, tutoq́; tegat.
Venit ad pigros cana senectus,
Humiliq́; loco, sed certa sedet
Sordida paruæ fortuna domus:
Alte uirtus animosa cadit.
Sed mœsta uenit crine soluto
Megara, paruum comitata gregem,
Tardusq́; senio graditur Alcidæ parens.

ACTVS SECVNDVS.

MEGARA.

Trimetri Iambici.

O *Magne Olympi rector, & mundi arbiter,*
Iam statue tandem grauibus ærumnis modum,
Finemq́; cladi: nulla lux unquam mihi
Secura fulsit, finis alterius mali
Gradus est futuri: protinus reduci nouus
Paratur hostis ante, quàm lætam domum
Contingat, aliud iussus ad bellum meat,
Nec ulla requies, tempus aut ullum datur,

Nisi dum iubetur: sequitur apprime statim
Infesta Iuno. nunquid immunis fuit
Infantis ætas? monstra superauit prius,
Quàm nosse posset. gemina cristati caput
Angues ferebant ora, quos contra obuius
Reptauit infans, igneos serpentium
Oculos remisso pectore, ac placido intuens,
Arctos serenis uultibus nodos tulit,
Et tumida tenera guttura elidens manu,
**Prælusit Hydræ Mænali pernix fera,* *Prolusit
Multo decorum præferens auro caput
Deprensa cursu est. maximus Nemeæ timor
Gemuit lacertis pressus Herculeis Leo.
Quid stabula memorem dira Bistonij gregis?
Suisq; regem pabulum armentis datum?
Solitumq; densis hispidum Erymanthi iugis
Arcadica quatere nemora Mænalium suem?
Taurumq; centum non leuem populis metum?
Inter remotos gentis Hesperiæ greges,
Pastor triformis littoris Cartesij
Peremptus, acta est præda ab occasu ultimo.
Notum Cithæron pauit Oceano pecus.
Penetrare iussus solis æstiui plagas,
Et adusta medius regna quæ torret dies,
Vtrinq; monteis soluit abrupto obice,
Etiam ruenti fecit Oceano uiam.
Post hæc adortus nemoris opulenti domos
Aurifera uigilis spolia serpentis tulit.
Quid sæua Lernæ monstra, numerosum malum?

Non

Non igne demum uicit,& docuit mori?
Solitasq; pinnis condere obductis diem,
Petijt ab ipsis nubibus Stymphalidas.
Non uicit illum cœlibis semper tori
Regina gentis uidua Thermodoontiæ.
Nec ad omne clarum facinus audaces manus
Stabuli fugauit turpis Augiæ labor.
Quid ista profunt? orbe defenso caret.
Sensere terræ pacis autorem suæ
Abesse terris: prosperum, ac felix scelus
Virtus uocatur, sontibus parent boni.
Ius est in armis, opprimit leges timor.
Ante ora uidi nostra truculenta manu
Gnatos paterni cadere regni uindices,
Ipsumq; Cadmi nobilis stirpem ultimam
Occidere: uidi regium capitis decus
Cum capite raptum. quis satis Thebas fleat?
Ferax deorum terra, quem dominum tremit?
E' cuius aruis, eq; fœcundo sinu
Stricto iuuentus orta cum ferro stetit:
Cuiusq; muros natus Amphion Ioue
Struxit canoro saxa modulatu trahens:
In cuius urbem non semel diuûm parens
Cœlo relicto uênit. hæc quæ cœlites
Recepit, & quæ fecit, & (fas sit loqui)
Fortasse faciet, sordido premitur iugo.
*Amphionis Cadmæa proles, ciuis atq; *Ophionius
Quò decidistis? tremitis ignauum exulem
Suis carentem finibus, nostris grauem?

Qui

Qui scelera terra, quiq; persequitur mari,
Ac saeua iusta sceptra confregit manu,
Nunc seruit absens, fertq; quae ferri uetat:
Tenetq; Thebas exul Herculeas Lycus.
Sed non tenebit: aderit, & poenas petet,
Subitusq; ad astra emerget: inueniet uiam,
Aut faciet. adsis sospes, & remees tuis:
Tandemq; uenias uictor ad uictam domum.
Emerge coniux, atq; depulsas manu
Abrumpe tenebras, nulla si uetito uia,
Iterq; clausum est, orbe diducto redi.
Et quicquid atra nocte possessum latet,
Emitte tecum. dirutis qualis iugis
Praeceps citato flumini quaerens iter
*Quondam *stetisti, scissa cum uasto impetu* *dedisti.
Patuere Tempe, pectore impulsus tuo
Huc mons, & illuc cecidit: & rupto aggere
Noua cucurrit Thessalus torrens uia.
Talis parentes, liberos, patriam petens,
Erumpe, rerum terminos tecum afferens,
Et quidquid auida tot per annorum gradus
Abscondit aetas, redde, & oblitos sui,
Lucisq; pauidos ante te populos age.
Indigna te sunt spolia, si tantum refers,
Quantum imperatum est: magna sed nimium loquor,
Ignara nostrae sortis, unde illum mihi
(Quo te, tuamq; dexteram amplectar) diem,
Reditusq; lentos, nec mei memores querar?
Tibi ô deorum ductor indomiti ferent

*potens Centena tauri colla: tibi frugum *parens
Secreta reddam sacra: tibi multa fide
Longas Eleusi tacita iactabo faces.
Tum restitutas fratribus rebor meis
Animas, & ipsum regna moderantem sua
Florere patrem. si qua te maior tenet
Clausum potestas, sequimur: aut omnes tuo
Defende reditu sospes, aut omnes trahe.
Trahes, nec ullus eriget fractos deus.

AMPHITRYON. MEGARA.

Eiusdem rationis.

O Socia nostri sanguinis casta fide
Seruans torum, natosq; magnanimi Herculis,
Meliora mente concipe, atq; animum excita:
Aderit profecto, qualis ex omni solet
Labore, maior. ME. Quod nimis miseri uolunt,
Hoc facile credunt. AM. Immo quod metuunt nimis
Nunquam amoueri posse, nec tolli putant.
ME. Prona est timori semper in peius fides.
Demersus, ac defossus, & toto insuper
Oppressus orbe, quam uiam ad superos habet?
AM. Quam tunc habebat, cum per arentem plagam,
Et fluctuantes more turbati maris
Abijt arenas: bisq; discedens fretum,
Et bis recurrens: cumq; deserta rate
Deprensus hæsit Syrtium breuibus uadis,
Et puppe fixa maria superauit pedes?
ME. Iniqua raro maximis uirtutibus
Fortuna parcit: nemo se tutò diu

Periculis

Periculis offerre tam crebris potest.
Quem sæpe transit casus, aliquando inuenit.
Sed ecce sæuus, ac minas uultu gerens,
Et qualis animo est, talis incessu uenit,
Aliena dextra sceptra concutiens Lycus,
Vrbis regens opulenta Thebanæ loca,
Et omne quicquid uberi cingit solo
Obliqua Phocis, quicquid Ismenus rigat,
Quicquid Cythæron uertice excelso uidet,
Et bina findens Isthmos exilis freta.

LYCVS. MEGARA. AMPHITRYON.

Trimetri Iambici.

NOn uetera patriæ iura possideo domus
Ignauus hæres, nobiles non sunt mihi
Aui, nec altis inclytum titulis genus,
Sed clara uirtus: qui genus iactat suum,
Aliena laudat. Rapta sed trepida manu
Sceptra obtinentur: omnis in ferro est salus.
Quod ciuibus tenere te inuitis scias,
Strictus tuetur ensis. alieno in loco
Haud stabile regnum est, una sed nostras potest
Fundare uires, iuncta regali face,* *iugali
Thalamisq; Megara: ducet è genere inclyto
Nouitas colorem nostra. non equidem reor
Fore ut recuset, ac meos spernat toros.
Quòd si impotenti pertinax animo abnuet,
Stat tollere omnem penitus Herculeam domum.
Inuidia factum, ac sermo popularis premet.
Ars prima regni est posse te inuidiam pati.* *al's deest te

Tentemus igitur, fors dedit nobis locum.
Nanq; ipsa tristis uestis obtentu caput
Velata iuxta præsides adstat deos,
Lateriq; adhæret uerus Alcidæ sator.
ME. Quid nam iste nostri generis exitium, ac lues,
Noui parat? quid tentat? LY. ô clarum trahens
A' stirpe nomen regia, facilis mea
Parumper aure uerba patienti excipe.
Si æterna semper odia mortales agant,
Nec cœptus unquam cedat ex animis furor:
Sed arma fœlix teneat, infœlix paret:
Nihil relinquent bella, tum uastis ager
Squalebit aruis, subdita tectis face
Altus sepultas obruet gentes cinis.
Pacem reduci uelle uictori expedit:
Victo necesse est. particeps regni ueni:
Sociemus animos, pignus hoc fidei cape:
Continge dextram. quid truci uultu siles?
ME. Ego'ne? ut parentis sanguine aspersam manum,
Fratrumq; gemina cæde contingam? Prius
Extinguet ortus, referet occasus diem:
Pax antè fida niuibus & flammis erit,
Et Scylla Siculum iunget Ausonio latus,
Primusq; multò, uicibus alternis fugax
Euripus unda stabit Euboica piger.
Patrem abstulisti, regna, germanos, larem,
Patriam: quid ultra est? una res superest mihi,
Fratre, ac parente charior, regno ac lare,
Odium tui, quod esse cum populo mihi

Commu

Commune doleo: pars quota ex isto mea est?
Dominare tumidus, spiritus altos gere:
Sequitur superbos *uictor à tergo deus. *ultor.
Thebana noui regna. Quid matres loquar
Passas, & ausas scelera? quid geminum nefas,
Mistumq; nomen coniugis, nati, patris?
Quid bina fratrum castra? quid totidem rogos?
Riget superba Tantalis luctu parens,
Mœstusq; Phrygio manat in Sipylo lapis.
Quin ipse toruum subrigens crista caput,
Illyrica Cadmus regna permensus fuga,
Longas reliquit corporis tracti notas.
Hæc te manent exempla. dominare ut lubet,
Dum solita regni fata te nostri uocent.
LY. Agedum efferatas rabidas uoces amoue:
Et disce regum imperia ab Alcide pati.
Ego rapta quamuis sceptra uictrici geram
Dextra, *regamq; cuncta sine legum metu, *geramq;.
Quas arma uincunt: pauca pro causa loquar
Nostra: cruento cecidit in bello pater.
Cecidere fratres: arma non seruant modum.
Nec temperari facile, nec reprimi potest
Stricti ensis ira: bella delectat cruor.
Sed ille regno pro suo, nos improba
Cupidine acti, quæritur belli exitus,
Non causa: sed nunc pereat omnis memoria,
Cum uictor arma posuit, & uictum decet
Deponere odia: non ut inflexo genu
Regnantem adores, petimus. hoc ipsum placet,

Animo ruinas quòd capis magno tuas.
Es rege coniux digna, sociemus toros.

ME. *Gelidus per artus uadit exangues tremor.*
Quod facinus aures pepulit? haud equidem horrui,
Cum pace rupta bellicus muros fragor
Circunsonaret, pertuli intrepide omnia,
Thalamos tremisco, capta nunc uideor mihi.
Grauent catenæ corpus, & longa fame
Mors protrahatur lenta, non uincet fidem
Vis ulla nostra, moriar Alcide tua.

LY. *Animos'ne mersus inferis coniux facit?*

ME. *Inferna tetigit, posset ut supera assequi.*

LY. *Telluris illum pondus immensæ premit.*

ME. *Nullo premetur onere, qui cœlum tulit.*

LY. *Cogêre.* ME. *Cogi qui potest, nescit mori.*

LY. *Effare, thalamis quod nouis potius parem*
Regale munus? ME. *Aut tuam mortem, aut meam.*

LY. *Moriere demens.* ME. *Coniugi occurram meo.*

LY. *Sceptroq; nostro potior est famulus tibi?*

ME. *Quot iste famulus tradidit reges neci?*

LY. *Cur ergo regi seruit, & patitur iugum?*

ME. *Imperia dura tolle, quid uirtus erit?*

LY. *Obijci feris, monstrisq; uirtutem putas?*

ME. *Virtutis est, domare, quæ cuncti pauent.*

LY. *Tenebræ loquentem magna tartareæ premunt.*

ME. *Non est ad astra mollis è terris uia.*

LY. *Quo patre genitus, cœlitum penetrat domos?*

AM. *Miseranda coniux Herculis magni sile.*
Partes meæ hæ sunt, reddere Alcidæ patrem,

Genusq;

Genusq; uerum: post tot ingentis uiri
Memoranda facta, postq; pacatum manu
Quodcunq; Titan ortus, & labens uidet,
Post monstra tot perdomita, post Phlegram impio
Sparsam cruore, postq; defensos deos,
Nondum liquet de patre? mentimur Iouem?
Iunonis odio crede. LY. *Quid uiolas Iouem?*
Mortale cœlo non potest iungi genus.
AM. *Communis ista pluribus causa est deis.*
LY. *Famuli'ne fuerant antè quàm fierent dei?*
AM. *Pastor Pheræos Delius pauit greges.*
LY. *Sed non per omnes exul errauit plagas.*
AM. *Quem profuga terræ mater erranti edidit.*
LY. *Non monstra, sæuas Phœbus aut timuit feras.*
AM. *Primus sagittas imbuit Phœbi Draco.*
Quàm grauia paruus tulerit, ignoras, mala.
E' matris utero fulmine eiectus puer,
Mox fulminanti proximus patri stetit.
Quid? qui gubernat astra, qui nubes quatit,
Num latuit infans rupis exesæ specu?
Sollicita tanti pretia natales habent,
Semperq; magno constitit, nasci deum.
LY. *Quemcunq; miserum uideris, hominem scias.*
AM. *Quemcunq; fortem uideris, miserum neges.*
LY. *Fortem uocemus, cuius ex humeris Leo*
Donum puellæ factus, & claua excidit,
Fulsitq; pictum ueste Sidonia latus?
Fortem uocemus, cuius horrentes comæ
Maduere nardo? laude qui notas manus

Ad non uirilem tympani mouit sonum,
Mitra ferocem barbara frontem premens?
AM. *Non erubescit Bacchus effusos tener*
Sparsisse crines, nec manu molli leuem
Vibrasse thyrsum, cum parum forti gradu
Auro decorum syrma barbaricum trahit.
Post multa uirtus opera laxari solet.
LY. *Hoc Euriti fatetur euersi domus,*
Pecorumq; ritu uirginum oppressi greges.
Hoc nulla Iuno, nullus Eurystheus iubet.
Ipsius hæc sunt opera. AM. *Non nosti omnia.*
Ipsius opus est cæstibus fractus suis
Eryx, & Eryci iunctus Anteus Libys:
Et qui hospitali cæde manantes, foci
Bibêre iustum sanguinem Busiridis.
Ipsius opus est, uulneri, & ferro obuius
Mortem coactus ante Geryonas pati.
Nec unus una Geryon uictus manu.
Eris inter istos, qui tamen nullo stupro
Læsere thalamos. LY. *Quod Ioui, hoc regi licet:*
Ioui dedisti coniugem, regi dabis.
Et te magistro non nouum hoc discet nurus,
Etiam uiro probante meliorem sequi:
Sin copulari pertinax tædis negat:
Vel ex coacta nobilem partum feram.
ME. *Vmbræ Creontis, & penates Labdaci,*
Et nuptiales impij Oedipodæ faces,
Nunc solita nostro fata coniugio date.
Nunc, nunc cruentæ regis Aegypti nurus,

Adeste

Adeste multo sanguine infectæ manus,
Deest una numero Danais, explebo nefas.
LY. *Coniugia quoniam peruicax nostra abnuis,*
Regemq; terres, sceptra quid poßint, scies.
Complectere aras, nullus eripiet deus
Te mihi: nec orbe si remolito, queat
Ad supera uictor numina Alcides uehi.
Congerite syluas, templa supplicibus suis
Iniecta flagrent: coniugem, & totum gregem
Consumat unus igne subiecto rogus.
AM. *Hoc munus à te genitor Alcidæ peto,*
Rogare quod me deceat, ut primus cadam.
LY. *Qui morte cunctos luere supplicium iubet,*
Nescit tyrannus esse: diuersa irroga,
Miserum ueta perire: fœlicem iube.* *uitæ da: perire fœl.
Ego, dum cremandis trabibus accrescit rogus,
Sacro regentem maria uotiuo rogem.
AM. *Prò numinum uis summa, prò cœlestium*
Rector, parensq;, cuius excußis tremunt
Humana telis, impiam regis feri
Compesce dextram: quid deos frustra precor?
Vbicunq; es audi nate. cur subito labant
Agitata motu templa? cur mugit solum?
Infernus imo sonuit è fundo fragor:
Audimur, en en sonitus Herculei gradus.

CHORVS.

Trimetri Iambici, seu Asclepiadæi.

O Fortuna uiris inuida fortibus:
Quàm non æqua bonis præmia diuidis.

Euryſtheus facili regnet in otio,
Alcmena genitus bella per omnia
Monſtris exagitet cœliferam manum:
Serpentis reſecet colla ferocia,
Deceptis referat mala ſororibus,
Cum ſomno dederit peruigiles genas,
Pomis diuitibus præpoſitus Draco.
Intrauit Scythiæ multiuagas domos,
Et gentes patriis ſedibus hoſpitas:
Calcauitq́; freti terga rigentia,
Et mutis tacitum littoribus mare,
Illic dura carent æquora fluctibus,
Et quà plena rates carbaſa tenderant:
Intonſis teritur ſemita Sarmatis.
Stat pontus uicibus mobilis annuis,
Nauem nunc facilis, nunc equitem pati.
Illic quæ uiduis gentibus imperat,
Aurato religans ilia baltheo,
Detraxit ſpolium nobile corpori,
Et peltam, & niuei uincula pectoris,
Victorem poſito ſuſpiciens genu.
Qua ſpe præcipites actus ad inferos,
Audax ire uias irremeabiles
Vidiſti Siculæ regna Proſerpinæ?
Illic nulla Noto, nulla Fauonio
Conſurgunt tumidis fluctibus æquora.
Non illic geminum Tyndaridæ genus
**miſeris* *Succurrunt *timidis ſydera nauibus.*
Stat nigro pelagus gurgite languidum,

Et

Et cum mors auidis pallida dentibus
Gentes innumeras manibus intulit,
Vno tot populi remige transeunt.
Euincas utinam iura feræ Stygis,
Parcarumq́; colos irreuocabiles.
Hic qui rex populis pluribus imperat,
Bello cum peteres Nestoriam Pylon,
Tecum conseruit pestiferas manus,
Telum ter gemina cuspide præferens:
Effugit tenui uulnere saucius,
Et mortis dominus pertimuit mori.
Fatum rumpe manu: tristibus inferis
Prospectus pateat lucis, & inuius
Limes det faciles ad superos uias.
Immites potuit flectere cantibus
Vmbrarum dominos, & prece supplici
*Orpheus, Eurydicen dum *repetit suam.* *recipit
*Quæ syluas, & *aues, saxaq́; traxerat,* *amnes
Ars, quæ præbuerat fluminibus moras,
Ad cuius sonitum constiterant feræ,
Mulcet non solitis uocibus inferos,
Et surdis resonat clarius in locis:
Deflent & lacrymis difficiles dei:
Et qui fronte nimis crimina tetrica
Quærunt, ac ueteres excutiunt reos:
Deflent Eurydicen Threiciæ nurus.
Flentes Eurydicen Iuridici sedent.
Tandem mortis, ait, uincimur arbiter.
Euade ad superos, lege tamen data,

Tu

Tu post terga tui perge uiri comes,
Tu non antè tuam respice coniugem,
Quàm cum clara deos obtulerit dies,
Spartaniq; aderit ianua Tænari.
Odit uerus amor, nec patitur, moras.)
Munus, dum properat cernere, perdidit.
Quæ uinci potuit regia cantibus,
Hæc uinci poterit regia uiribus.

ACTVS TERTIVS.

HERCVLES.

Trimetri Iambici.

O Lucis alme rector, & cœli decus,
Qui alterna curru spatia flammifero ambiens
Illustre lætis exeris terris caput,
Da Phœbe ueniam, si quid illicitum tui
Videre uultus: iussus in lucem extuli
Secreta mundi: tuq; cœlestum arbiter,
Parensq; uisus fulmine opposito tege.
Et tu secundo maria qui sceptro regis,
Imas pete undas: quisquis ex alto aspicit,
Terrena facie pollui metuens noua
Aciem reflectat, oraq; in cœlum erigat,
Portenta fugiens: hoc nefas cernant duo,
Qui aduexit, & iussit. In pœnas meas,
Atq; in labores, non satis terræ patent
Iunonis odio: uidi inaccessa omnibus,
Ignota Phœbo, quæq; deterior polus
Obscura diro spatia concessit Ioui.

Et si placerent tertiæ sortis loca,
Regnare potui: noctis æternæ chaos,
Et nocte quiddam grauius, & tristes deos,
Et fata uici, morte contempta redij.
Quid restat aliud? uidi, & offendi inferos:
Da, si quid ultrà est: tam diu pateris manus
Cessare nostras Iuno? quid uinci iubes?
Sed templa quare miles infestus tenet?
Limenq; sacrum terror armorum obsidet?

AMPHITRYON. HERCVLES.
THESEVS.

Trimetri Iambici.

VTrum'ne uisus uota decipiunt meos?
An ille domitor orbis, & Graiûm decus,
Tristi silentum nubilo liquit domum?
Est'ne ille natus? membra lætitia stupent.
O nate, certa, & sera Thebarum salus,
Verum'ne cerno corpus? an fallor tua
Deceptus umbra? tu'ne es? agnosco toros,
Humerosq;, & alto nobilem trunco manum.
HER. *Vnde iste genitor squalor, & lugubribus*
Amicta coniux? unde tam fœdo obsiti
Pædore nati? quæ domum clades grauat?
AM. *Socer est peremptus: regna Lycus possidet,*
Natos, parentem, coniugem leto petit.
HER. *Ingrata tellus, nemo ad Herculeæ domus*
Auxilia uenit? uidit hoc tantum nefas
Defensus orbis? cur diem questu tero?
Mactetur hostis. TH. *Hanc ferat uirtus notam,*

Fiatq;

Fiatq; summus hostis Alcidæ Lycus:
Ad hauriendum sanguinem inimicum feror.
HER. Theseu resiste, ne qua uis subita ingruat:
Me bella poscunt. differ amplexus parens,
Coniuxq; differ: nuntiet Diti Lycus
Me iam redisse. TH. Flebilem ex oculis fuga
Regina uultum, tuq; nato sospite
Lacrymas cadentes reprime: si noui Herculem,
Lycus Creonti debitas pœnas dabit:
Lentum est, dabit: dat: hoc quoq; est lentum, dedit.
AM. Votum secundet, qui potest, nostrum deus,
Rebusq; lassis adsit. O magni comes
Magnanime nati, pande uirtutum ordinem:
Quam longa mœstos ducat ad manes uia,
Vt uincla tulerit dura tartareus canis.
THE. Memorare cogis acta, securæ quoq;
Horrenda menti: uix adhuc certa est fides
Vitalis auræ, torpet acies luminum,
Hebetesq; uisus uix diem insuetum ferunt.
AM. Peruince Theseu quicquid alto pectore
Remanet pauoris, ne'ue te fructu optimo
Frauda laborum. Quod fuit durum pati,
Meminisse dulce est: Fare casus horridos.
TH. Fas omne mundi, teq; dominantem precor
Regno capaci, teq;, quam tota irrita
*Aetna. Quæsiuit *Enna mater, ut iura abdita
Et operta terris, liceat impune eloqui.
Spartana tellus nobile attollit iugum,
Densis ubi æquor Tænarus syluis premit.

Hic

Hic ora ſoluit Ditis*inuiſi domus, *inuicti
Hiatq; rupes alta, & immenſo ſpecu
Ingens uorago faucibus uaſtis patet,
Latumq; pandit omnibus populis iter.
Non cæca tenebris incipit primo uia.
Tenuis relictæ lucis à tergo nitor,
Fulgorq; dubius ſolis afflicti cadit,
Et ludit aciem: tale non dubiè ſolet
Præbere lumen primus, aut ſerus dies.
Hinc ampla uacuis ſpatia laxantur locis,
In quæ omne merſum pereat humanum genus.
Nec ire labor eſt, ipſa deducit uia.
Vt ſæpe puppes æſtus inuitas rapit,
Sic pronus*agger urget, atq; auidum chaos, *aër
Gradumq; retro flectere haud unquam ſinunt
Vmbræ tenaces: intus immenſo ſinu
Placido quieta labitur Lethe uado,
Demitq; curas: ne'ue remeandi amplius
Pateat facultas, flexibus multis grauem
Inuoluit amnem. Qualis incerta uagus
Mæander uada ludit, & cedit ſibi,
Inſtatq; dubius, littus, an fontem petat.
Palus inertis fœda Cocyti iacet,
Hic uultur, illic luctifer bubo gemit,
Omenq; triſte reſonat infauſtæ Strigis,
Horrent opaca fronde nigrantes comæ,
Taxo imminente, quam tenet ſegnis Sopor,
Famesq; mœſta tabido rictu iacens,
Pudorq; ſerus conſcios uultus tegit,

Metus,

Metus,Pauorq́;,Funus,& frendens Dolor,
Aterq́; Luctus sequitur,& Morbus tremens,
Et cincta ferro Bella:in extremo abdita
Iners Senectus adiuuat baculo gradum.

AM. Est'ne aliqua tellus Cereris,aut Bacchi ferax?

TH. Non prata uiridi læta facie germinant,
Nec adulta leni fluctuat Zephyro seges.
Non ulla ramos sylua pomiferos habet.
Sterilis profundi uastitas squalet soli.
Et fœda tellus torpet æterno situ.
Rerumq́; mœstus finis,& mundi ultima:
Immotus aër hæret,& pigro sedet
Nox atra mundo,cuncta mœrore horrida.
Ipsaq́; morte peior est mortis locus.

AM. Quid? ille opaca qui regit sceptro loca,
Qua sede positus,temperat populos leues?

THE. Est in recessu Tartari obscuro locus,
Quem grauibus umbris spissa caligo alligat,
A` fonte discors manat hinc imo latex.
*Alter *Ater quieto similis:hunc iurant dei,
Tacente sacram deuehens fluuio Styga:
At hic tumultu rapitur ingenti ferox,
Et saxa fluctu uoluit Acheron inuius
Renauigari.cingitur duplici uado
Aduersa Ditis regia,atq; ingens domus
Vmbrante luco tegitur:hic uasto specu
Pendent tyranni limina,hoc umbris iter:
Hæc porta regni:campus hanc circa iacet,
In quo superbo digerit uultu sedens

Animas

Animas recentes.dira maiestas deo:
Frons torua,fratrum quæ tamen specimen gerat,
Gentisq́; tantæ:uultus est illi Iouis,
Sed fulminantis:magna pars regni trucis
Est ipse dominus:cuius aspectum timet,
Quidquid timetur. AM. *Vera'ne est fama inferis*
Tam sera reddi iura,& oblitos sui
Sceleris nocentes,debitas pœnas dare?
Quis iste ueri rector,atq; æqui arbiter?
THE. *Non unus alta sede quæsitor sedens*
Iudicia trepidis sera sortitur reis:
Auditur illo Cnosius Minos foro,
Radamanthus illo:Thetidis hoc audit socer.
Quod quisq; fecit patitur,autorem scelus
Repetit,suoq́; premitur exemplo nocens.
Vidi cruentos carcere includi duces,
Et impotentis terga plebeia manu
Scindi tyranni.quisquis est placide potens,
Dominusq́; uitæ seruat innocuas manus,
Et incruentum mitis imperium regit,
**Animoq́; parcit,longa permensus diu* **Animæ.*
Felicis æui spatia,uel cœlum petit,
Vel læta felix nemoris Elysij loca.
Iudex futurus sanguine humano abstine,
Quicunq; regnas:scelera taxantur modo
Maiore nostra. AM. *Certus inclusos tenet*
Locus nocentes:utq; fert fama,impios
Supplicia uinclis sæua perpetuis domant?
THE. *Rapitur uolucri tortus Ixion rota:*

c Ceruice

Ceruice saxum grande Sisyphea sedet,
In amne medio faucibus siccis senex
Sectatur undas, abluit mentum latex,
Fidemq; cum iam saepe decepto dedit,
Perit unda, in ore poma destituunt famem.
Praebet uolucri Tityus aeternas dapes:
Vrnasq; frustra Danaides plenas ferunt.
Errant furentes impiae Cadmeides:
Terretq; mensas auida Phineas auis.

AM. *Nunc ede nati nobilem pugnam mei.*
Patrui uolentis munus, an spolium refert?

TH. *Ferale tardis imminet saxum uadis,*
Stupente ubi unda segne torpescit fretum:
Hunc seruat amnem cultu, & aspectu horridus,
Pauidosq; manes squalidus gestat senex:
Impexa pendet barba, deformem sinum
Nodus coërcet, concauae squalent genae,
Regit ipse conto portitor longo ratem.
Hic onere uacuam littori puppim applicans,
Repetebat undas: poscit Alcides uiam
Cedente turba: dirus exclamat Charon:
Quò pergis audax? siste properantem gradum.
Non passus ullas natus Alcmena moras
Ipso coactum nauitam conto domat,
Scanditq; puppem: cymba populorum capax
Succubuit uni: sedit, & grauior ratis
Vtrinq; Lethen latere titubanti bibit.
Tunc uasta trepidant monstra, Centauri truces,
Lapithaeq; multo ad bella succensi mero.

Stygiae

Stygiæ paludis ultimos quærens sinus,
Fœcunda mergit capita Lernæus labor.
Post hæc auari Ditis apparet domus.
Hic sæuus umbras territat Stygius canis,
Qui terna uasto capita concutiens sono,
Regnum tuetur: sordidum tabo caput
Lambunt colubri: uiperis horrent iubæ:
Longusq; torta sibilat cauda Draco:
Par ira formæ. sensit ut motus pedum,
Attollit hirtas angue uibrato comas,
Missumq; captat aure subiecta sonum,
Sentire & umbras solitus. ut propior stetit
Ioue natus, antro sedit incertus canis,
Et uterq; timuit. ecce latratu graui
Loca muta terret, sibilat totos minax
Serpens per armos: uocis horrendæ fragor
Per ora missus terna, felices quoq;
Exterret umbras. soluit à læua feros
Tunc ipse rictus, & Cleonæum caput
Opponit; ac se tegmine ingenti clepit.
Victrice magnum dextra robur gerens,
*Huc nunc, & illuc uerbere assiduo*rotat,* **rotans.*
Ingeminat ictus: domitus infregit minas,
Et cuncta lassus capita submisit canis,
Antroq; toto cessit. extimuit sedens
Vterq; solio dominus, & duci iubet.
Me quoq; petenti munus Alcidæ dedit.
Tunc grauia monstri colla permulcens manu
Adamante texto uincit: oblitus sui

Custos opaci peruigil regni canis,
Componit aures timidus:& patiens trahi,
Herumq; fassus,ore submisso obsequens
Vtrunq; cauda pulsat anguifera latus.
Postquàm est ad oras Tænari uentum,& nitor
Percußit oculos lucis ignotæ,bonos
*uictus Resumit animos*uinctus,& uastas furens
Quassat catenas:penè uectorem abstulit,
Pronumq; retrouexit,& mouit gradu.
Tunc & meas respexit Alcides manus,
Geminis uterq; uiribus tractum canem
Ira furentem,& bella tentantem irrita,
Intulimus orbi.uidit ut clarum æthera,
Et pura nitidi spatia conspexit poli,
Oborta nox est,lumina in terram dedit,
Compreßit oculos,& diem inuisum expulit,
Aciemq; retro flexit,atq; omni petit
Ceruice terram:tum sub Herculea caput
Abscondit umbra.densa sed læto uenit
Clamore turba,frontibus laurum gerens,
Magniq; meritas Herculis laudes canit.

CHORVS.

Sapphici hendecasyllabi.

Natus Eurystheus properante partu,
Iusserat mundi penetrare fundum:
Deerat hoc solum numero laborum,
Tertiæ regem spoliare sortis.
Ausus est cæcos aditus inire,
Ducit ad manes uia quà remotos

Tristis

Tristis,& sylua metuenda nigra.
Sed frequens magna comitante turba, 5.
Quantus incedit populus per urbes
Ad noui ludos auidus theatri:
Quantus Eleum coit ad tonantem,
Quinta cum sacrum reuocauit æstas:
Quanta cum longæ redit hora noctis,
Crescere & somnos cupiens quietos
Libra Phœbæos tenet æqua currus,
Turba secretam Cererem frequentat,
Et citi tectis properant relictis,
Attici noctem celebrare Mystæ:
Tanta per campos agitur silentes
Turba.pars tarda gradiens senecta,
Tristis,& longa satiata uita:
Pars adhuc currit melioris æui,
Virgines nondum thalamis iugatæ,
Et comis nondum positis ephebi,
Matris & nomen modò doctus infans.
His datum solis,minus ut timerent,
Igne prælato releuare noctem.
Cæteri uadunt per opaca tristes:
Qualis est nobis animus,remota
Luce,cum mœstus sibi quisq; sensit
Obrutum tota caput esse terra.
Stat chaos densum,tenebræq; turpes,
Et color noctis malus,ac silentis
Otium mundi,uacuæq; nubes.
Sera nos illò referat senectus.

 Nemo

Nemo ad id serò uenit, unde nunquam,
Cum semel uenit, potuit reuerti.
Quid iuuat durum properare fatum?
Omnis hæc magnis uaga turba terris
Ibit ad manes, facietq; inerti
Vela Cocyto. tibi crescit omne,
Et quod occasus uidet, & quod ortus:
Parce uenturis, tibi mors paramur:
Sis licet segnis, properamus ipsi.
Prima, quæ uitam dedit, hora carpsit.

Choriambici Glyconij uersus.

Thebis læta dies adest,
Aras tangite supplices,
Pingues cædite uictimas.
Permistæ maribus nurus
Solennes agitent choros:
Cessent deposito iugo
Arui fertilis incolæ.
Pax est Herculea manu
Auroram inter, & Hesperum,
Et quà sol medium tenens
Vmbras corporibus negat.
Quodcunq; abluitur solum
Longo Tethyos ambitu,
Alcidæ domuit labor.
Transuectus uada Tartari
Pacatis redit inferis.
Iam nullus superest timor,
Nil ultra iacet inferos.

Stantes sacrificus comas
Dilecta tege populo.

ACTVS QVARTVS.

HERCVLES. THESEVS. AMPHITRYON. MEGARA.

Trimetri Iambici.

VLtrice dextra fusus aduersam Lycus
Terram cecidit ore:tum quisquis comes
Fuerat tyranni,iacuit & pœnæ comes.
Nunc sacra patri uictor,& superis feram,
Cæsisq; meritas uictimis aras colam.
Te te laborum socia, & adiutrix precor
Belligera Pallas,cuius in læua ciet
Aegis feroces ore saxifico minas.
Adsit Lycurgi domitor,& rubri maris
Tectam uirenti cuspidem thyrso gerens:
Geminumq; numen,Phœbus,& Phœbi soror,
Soror sagittis aptior,Phœbus lyræ:
Fraterq; quisquis incolit cœlum meus,
Non ex nouerca frater:huc appellite
Greges opimos,quidquid Indorum seges,
Arabesq; odoris quidquid arboribus legunt,
Conferte in aras,pinguis exudet uapor,
Populea nostras arbor exornet comas.
Te ramus oleæ fronde gentili tegat
Theseu:Tonantem nostra adorabit manus.
THE. *Dij conditores urbis,& syluestria*
Trucis antra Ceti,nobiles Dirces aquas,

Laremq; regis qui aduenæ Tyrium colis.
HER. *Date thura flammis.* AM. *Nate manantes prius*
Manus cruenta cæde,& hostili expia.
HER. *Vtinam cruorem capitis inuisi deis*
Libare possem,gratior nullus liquor
Tinxisset aras:uictima haud ulla amplior
Potest,magisq; opima mactari Ioui,
Quàm rex iniquus. AM. *Finiat genitor tuos*
Opta labores:detur aliquando otium,
Quiesq; fessis. HER. *Ipse concipiam preces*
Ioue,meq; dignas:stet suo cœlum loco,
Tellusq; & æther,astra inoffensos agant
Aeterna cursus:alta pax gentes alat,
Ferrum omne teneat ruris innocui labor,
Ensesq; lateant:nulla tempestas fretum
Violenta turbet:nullus irato Ioue
Exiliat ignis:nullus hyberna niue
Nutritus agros amnis euersos trahat:
Venena cessent:nulla nociturо grauis
Succo tumescat herba:non sæui,ac truces
Regnent tyranni:si quod etiamnum est scelus
Latura tellus,properet,&,siquod parat
Monstrum,meum sit.Sed quid hoc? medium diem
Cinxere tenebræ,Phœbus obscuro meat
Sine nube uultu.quis diem retro fugat,
Agitq; in ortus? unde nox atrum caput
Ignota profert? unde tot stellæ polum
Implent diurnæ? primus en noster labor
Cœli refulget parte non minima Leo,

Iraq;

Iraq; totus feruet, & morsus parat.
Iam rapiet aliquod sydus, ingenti minax
Stat ore, & ignes efflat, & rutilat iubam
Ceruice iactans: quidquid autumnus grauis,
Hyemsq; gelido frigida spatio refert,
Vno impetu transiliet, & uerni petet,
Frangetq; Tauri colla. AM. *Quod subitum hoc malū est?*
Quò nate uultus huc, & huc acres refers?
Acieq; falsum turbida cœlum uides?
HER. *Perdomita tellus, tumida cesserunt freta,*
Inferna nostros regna sensere impetus,
Immune cœlum est, dignus Alcidæ labor.
In alta mundi spatia sublimis ferar,
Petatur æther, astra promittit pater.
Quid si negeret? non capit terra Herculem,
Tandemq; superis reddit. en ultro uocat
Omnis deorum cœtus, & laxat fores,
Vna uetante. recipis, & reseras polum:
An contumacis ianuam mundi traho?
Dubitatur etiam uincla Saturno exuam,
Contraq; patris impij regnum impotens
Auum resoluam? bella Titanes parent
Me duce furentes: saxa cum syluis feram,
Rapiamq; dextra plena Centauris iuga.
Iam monte gemino limitem ad superos agam.
Videat sub Ossa Pelion Chiron suum:
In cœlum Olympus tertio positus gradu
Perueniet, aut mittetur. AM. *Infandos procul*
Auerte sensus: pectoris sani parum,

Magni tamen, compesce dementem impetum.
HER. Quid hoc? gigantes arma pestifera mouent,
Profugit & umbras Tityus, ac lacerum gerens
Et inane pectus, quàm propè à cœlo stetit?
Labat Cythæron, alta Pallene tremit,
*minans, Marcentq; Tempe. rapuit hic Pindi iuga,
Hic rapuit Oethen, sæuit horrendum* Mimas:
Flammifera Erinnys uerbere excusso sonat,
Rogisq; adustas propius, ac propius sudes
In ora tendit: sæua Tisiphone caput
Serpentibus uallata post raptum Canem,
Portam uacantem clausit opposita face.
Sed ecce proles regis inimici latet,
Lyci nefandum semen: inuiso patri
Hæc dextra iam uos reddet. excutiat leues
Neruus sagittas, tela sic mitti decet
Herculea. AM. Quò se cæcus inuergit furor?
Vastum coactis flexit arcum cornibus,
Pharetramq; soluit, stridet emissa impetu
Arundo, medio spiculum collo fugit
Vulnere relicto. HER. Cæteram prolem eruam,
Omnesq; latebras. quid moror? maius mihi
Bellum Mycenis restat, ut Cyclopea
Euersa manibus saxa nostris concidant.
Huc eat & illuc aula disiecto obice,
Rumpatq; postes, columen impulsum labet:
Procumbat omnis regia: hic uideo abditum
Gnatum scelesti patris. AM. En blandas manus
Ad genua tendens uoce miseranda rogat.

Scelus

Scelus nefandum, triste, & aspectu horridum,
Dextra precantem rapuit, & circa furens
Bis, ter rotatum misit: ast illi caput
Sonat, cerebro tecta dispersa madent.
At misera paruum protegens natum sinu
Megara furenti similis è latebris fugit.
HER. *Licet Tonantis profuga condaris sinu*
Petet undecunq; temet hæc dextra, & feret.
AM. *Quò misera pergis? quam fugam, aut latebras petis?*
Nullus salutis Hercule infenso est locus:
Amplectere ipsum potius, & blanda prece
Lenire tenta. ME. *Parce iam coniux precor,*
Agnosce Megaram, natus hic uultus tuos,
Habitusq; reddit: cernis, ut tendat manus?
HER. **Renuo nouercam: sequere, da pœnas mihi,* **Teneo.*
Iugoq; pressum libera turpi Iouem:
Sed ante matrem paruulum hoc monstrum auferam.
ME. *Quò tendis amens? sanguinem fundes tuum?*
AM. *Pauefactus infans igneo uultu patris*
Perit ante uulnus: spiritum rapuit timor.
In coniugem nunc claua libratur grauis,
Perfregit ossa, corpori trunco caput
Abest, nec usquam est. cernere hoc audes nimis
Viuax senectus? si piget luctus, habes
Mortem paratam: pectus in tela indue,
Vel stipitem istum, cæde monstrorum illitum,
Conuerte. falsum, ac nomini turpem tuo
Remoue parentem, ne tuæ laudi obstrepat.
THE. *Quò te ipse genitor obuium morti ingeris?*

Quò pergis amens? profuge, & obtectus late,
Vnumq́; manibus aufer Herculeis scelus.

HER. *Bene habet, pudendi regis excisa est domus.*
Tibi hunc dicatum maximi coniux Iouis
Gregem cecidi: uota persolui libens
Te digna, & Argos uictimas alias dabit.

AM. *Nondum litasti nate, consumma sacrum.*
Stat ecce ad aras hostia, expectat manum
Ceruice prona: præbeo, occurro, insequor,
Macta. Quid hoc est? errat acies luminum,
Visusq́; mœror hebetat. an uideo Herculis
Manus trementes? uultus in somnum cadit,
Et fessa ceruix capite summisso labat,
Flexo genu: iam totus ad terram ruit,
Vt cæsa syluis ornus, aut portus mari
Datura moles. uiuis? an leto dedit
Idem tuos qui misit ad mortem, furor?
Sopor est, reciprocos spiritus motus agit.
Detur quieti tempus, ut somno grauis
Vis uicta morbi pectus oppressum leuet.
Remouete famuli tela, ne repetat furens.

CHORVS.

Anapæstici, Adonij duo.

LVgeat æther, magnusq́; parens
Aetheris alti, tellusq́; ferax,
Et uaga ponti mobilis unda.
Tuq́; ante omnes, qui per terras,
Tractusq́; maris fundis radios,
Noctemq́; fugas ore decoro,

Feruide Titan: obitus pariter
Tecum Alcides uidit, & ortus,
Nouitq; tuas utrasq; domos.
Soluite tantis animum monstris,
Soluite superi: rectam in melius
Flectite mentem. tuq; ô domitor
*Somne*laborum, requies animi,* *malorum
Pars humanæ melior uitæ,
Volucer matris genus Astreæ,
Frater duræ languide mortis,
Veris miscens falsa, futuri
Certus, & idem peßimus autor:
Pater ô rerum, portus uitæ,
Lucis requies, noctisq; comes,
Qui par regi, famuloq; uenis,
Placidus feßum, lenisq; foues,
Pauidum leti genus humanum,
Cogis longam discere mortem.
Preme deuictum torpore graui,
Sopor indomitos alliget artus,
Nec torua prius pectora linquat,
Quàm mens repetat pristina cursum.
En fusus humi sæua feroci
Corde uolutat somnia: nondum est
Tanti pestis superata mali:
Clauæq; graui laßum solitus
Mandare caput, quærit uacua
Pondera dextra, motu iactans
Brachia uano: nec adhuc omnes

Expulit

Expulit æstus:sed,ut ingenti
Vexata Noto seruat longos
Vnda tumultus,& iam uento
Cessante tumet:pelle insanos
Fluctus animi,redeat pietas,
Virtusq; uiro,uel sit potius
Mens uesano concita motu,
Error cæcus,quà cœpit,eat.
Solus te iam præstare potest
Furor insontem:proxima puris
Sors est manibus nescire nefas.
Nunc Herculeis percussa sonent
Pectora palmis:mundum solitos
Ferre lacertos uerbera pulsent
Victrice manu:gemitus uastos
Audiat æther,audiat atri
Regina poli,uastisq; ferox
Qui colla gerit uincta catenis,
Imo latitans Cerberus antro.
Resonet mœsto clamore chaos,
Latiq; patens unda profundi.
Et qui melius tua tela tamen
Senserat,æther.
Pectora tantis obsessa malis
Non sunt ictu ferienda leui.
Vno planctu tria regna sonent,
Et tu collo decus,ac telum
Suspensa diu fortis arundo,
**fera.* *Pharetræq; leues,date*sæua fero*

Verbera

Verba tergo: cedant humeros
Robora fortes, stipesq; potens
Duris oneret pectora nodis:
Plangant tantos arma dolores.
Non uos patriæ laudis comites,
Vlti sæuo uulnere reges,
Non Argiua membra palæstra,
Flectere docti fortes cæstu,
Fortesq; manu, iam tamen ausi
Telum Scythici leue Corithi
Missum certa librare manu,
Tutosq; fuga figere ceruos,
Nondumq; feræ terga iubatæ.
Ite ad Stygios umbræ portus,
Ite innocuæ, quas in primo
Limine uitæ scelus oppreßit,
Patriusq; furor: ite infaustum
Genus ô pueri, noti per iter
Triste laboris:
Ite iratos uisite reges.

ACTVS QVINTVS.

HERCVLES. AMPHITRYON.

THESEVS.

Trimetri Iambici.

Quis hic locus? quæ regio? quæ mundi plaga?
Vbi sum? sub ortu solis, an sub cardine
Glacialis ursæ? nunquid Hesperij maris
Extrema tellus hunc dat oceano modum?

Quas

Quas trahimus auras? quod solum fesso subest?
Certe redimus. unde prostrata domo
Video cruenta corpora? an nondum exuit
Simulacra mens inferna? post reditus quoq;
Oberrat oculos turba feralis meos?
Pudet fateri, paueo, nescio quod mihi,
Nescio quod animus grande præsagit malum.
Vbi est parens? ubi illa natorum grege
Animosa coniux? cur latus læuum uacat
Spolio leonis? quonam abijt tegmen meum?
Idemq; somno mollis Herculeo torus?
Vbi tela? ubi arcus? arma quis uiuo mihi
Detrahere potuit? spolia quis tanta abstulit?
Ipsumq; quis non Herculis somnum horruit?
Libet meum uidere uictorem, libet:
Exurge uictor. quem nouum cœlo pater
Genuit relicto? cuius incestu stetit
Nox longior, quàm nostra? quod cerno nefas?
Nati cruenta cæde confecti iacent:
Perempta coniux: quis Lycus regnum obtinet?
Quis tanta Thebis scelera moliri ausus est
Hercule reuerso? quisquis Ismeni loca,
Actæa quisquis arua, qui gemino mari
Pulsata Pelopis regna Dardanij colis,
Succurre, sæuæ cladis autorem indica.
Ruat ira in omnes: hostis est, quisquis mihi
Non monstrat hostem. uictor Alcidæ lates?
Procede, seu tu uindicas currus truces
Thracis cruenti, siue Geryonis pecus,

Libyæ

Libyæ'ue dominos, nulla pugnandi mora est.
En nudus asto, uel meis armis licet
Petas inermem. cur meos Theseus fugit
Paterq; ultus? ora cur condunt sua?
Differte fletus, quis meos dederit neci
Omnes simul profare. quid genitor siles?
At tu ede Theseu, sed tua Theseu fide.
Vterq; tacitus ora pudibunda obtegit,
Furtimeq; lacrymas fundit. in tantis malis
Quid est pudendum? nunquid Argiuæ potens
Dominator urbis: nunquid infestum Lyci
*Parentis agmen clade nos tanta obruit? *Pereuntis
Per te meorum facinorum laudem precor
Genitor, tuiq; nominis semper mihi
Numen secundum, fare, quis fudit domum?
Cui præda iacui? AM. Tacita sic abeant mala.
HER. Vt inultus ego sim? AM. Sæpe uindicta obfuit.
HER. Quisquam'ne segnis tanta tolerauit mala?
AM. Maiora quisquis timuit. HER. His etiam pater
Quidquam timeri maius, aut grauius potest?
AM. Cladis tuæ pars ista, quam nosti, quota est?
HER. Miserere genitor, supplices tendo manus.
Quid hoc? manus refugit, hic *errat scelus. *erat
Vnde hic cruor? quid illa puerili madens
Arundo leto, tincta Lernæa nece?
Iam tela uideo nostra, non quæro manum.
Quæ potuit arcum flectere? aut quæ dextera
Sinuare neruum uix recedentem mihi?
Ad uos reuertor: genitor, hoc nostrum est scelus?

Tacuere: nostrum est. AM. Luctus est isthic tuus,
Crimen nouercæ, casus hic culpa caret.
HER. Nunc parte ab omni genitor iratus tona,
Oblite nostri uindica sera manu
Saltem nepotes: stelliger mundus sonet,
Flammas & hic, & ille iaculetur polus:
Rupes ligatum Caspiæ corpus trahant,
Atq; ales auida. cur Promethei uacant
Scopuli? paretur uertice immenso feras
Volucresq; pascens Caucasi abruptum latus,
Nudumq; syluis. illa, quæ pontum Scythen
Symplegas arctat, hinc & hinc uinctas manus
*Distentat. *Distendat alto: cumq; reuocata uice
In se coibunt, saxaq; in cœlum expriment
*& medium Actis utrinq; rupibus, *medium mare
Ego inquieta montium iaceam mora.
Quin structum aceruans nemore congesto aggerem
Cruore corpus impio sparsum cremo?
Sic sit agendum est, inferis reddam Herculem.
AM. Nondum tumultu pectus attonitum caret,
Mutauit iras: quodq; habet proprium furor,
In se ipse sæuit. HER. Dira furiarum loca,
Et inferorum carcer, & sonti plaga
Decreta turbæ, & si quod exilium latet
Vlterius Erebo, Cerbero ignotum, & mihi,
Huc me abde tellus, Tartari ad finem ultimum
Mansurus ibo. pectus ô nimium ferum:
Quis uos per omnem, liberi, sparsos domum
Deflere digne poterit? hic durus malis

Lacrymare uultus nescit. huc ensem date,
Date huc sagittas, stipitem huc uastum date:
Tibi tela frangam nostra, tibi nostros puer
Rumpemus arcus, ac tuis stipes grauis
Ardebit umbris, ipsa Lernæis frequens
Pharetra telis in tuos ibit rogos.
Dent arma pœnas, uos quoq; infaustas meis
Cremabo telis, ô nouercales manus.

THE. Quis nomen unquam sceleris errori indidit?

HER. Sæpe error ingens sceleris obtinuit locum.

THE. Nunc Hercule opus est, perfer hanc molem mali.

HER. Non sic furore cessit extinctus pudor,
Populos ut omnes impio aspectu fugem.
Arma, arma Theseu, flagito propere mihi
Subtracta reddi: sana si mens est mihi,
Referte manibus tela: si remanet furor,
Pater recede, mortis inueniam uiam.

AM. Per sancta generis sacra, per ius nominis
Vtrunq; nostri, siue me altorem uocas,
Seu tu parentem, perq; uenerandos pijs
Canos, senectæ parce desertæ precor,
Annisq; fessis, unicum lapsæ domus
Firmamen, unum lumen afflicto malis
Temet reserua: nullus ex te contigit
Fructus laborum, semper aut dubium mare,
Aut monstra timui: quisquis in toto*fuit *furit
Rex sæuus orbe, manibus, aut aris nocens,
A' me timetur, semper absentis pater
Fructum tui contactum & aspectum peto.

HER. *Cur animam in ista luce detineam amplius,*
Morerq́;, nihil est: cuncta iam amisi bona,
Mentem, arma, famam, coniugem, natos, manus,
Etiam furorem: nemo polluto queat
Animo mederi, morte sanandum est scelus.
THE. *Perimes parentem?* HER. *Facere ne possim, occidam.*
THE. *Genitore coram?* HER. *Cernere hunc docui nefas.*
THE. *Memoranda potius omnibus facta intuens,*
Vnius à te criminis ueniam peto.
HER. *Veniam dabit sibi ipse, qui nulli dedit?*
Laudanda feci iussus, hoc unum meum est,
Succurre genitor, siue te pietas mouet,
Seu triste fatum, siue uiolatæ decus
Virtutis, effer arma, uincatur mea
Fortuna dextra. THE. *Sunt quidem patriæ preces*
Satis efficaces, sed tamen nostro quoq;
Moueare fletu: surge, & aduersa impetu
Perfringe solito: nunc tuum nulli imparem
Animum malo resume, nunc magna tibi
Virtute agendum est, Herculem irasci ueta.
HER. *Si uiuo, feci scelera: si morior, tuli.*
Purgare terras propero, iamq́; dudum mihi
Monstrum impium, sæuumq́; & immite, ac ferum
Oberrat: agedum dextra conare aggredi
Ingens opus, labore bisseno amplius.
Ignaue cessas, fortis in pueros modo,
Pauidamq́; matrem? arma nisi dentur mihi,
Aut omne Pindi Thracis excidam nemus,
Bacchiq́; lucos, & Cythæronis iuga

Mecum cremabo, tota cum domibus suis,
Dominisq; tecta, cum deis templa omnibus
Thebana, supra corpus excipiam meum,
Atq; urbe euersa condar: & si fortibus
Leue pondus humeris mœnia immissa incident,
Septemq; opertus non satis portis premar,
Onus omne media parte qua mundus sedet,
Dirimitq; superos, in meum uertam caput.
Redde arma. AM. *Vox est digna genitore Herculis.*
Hoc en peremptus spiculo cecidit puer,
Hoc Iuno telum manibus emisit tuis,
Hoc nunc ego utar. Ecce quàm miserum metu
Cor palpitat, corpusq; solicitum ferit.
Aptata arundo est, ecce iam facies scelus
Volens, sciensq;: pande quid fieri iubes?
HER. *Nihil rogamus, noster in tuto est dolor.*
AM. *Natum potes seruare tu solus mihi*
Theseu, ipse necdum maximum euasi metum.
Miserum haud potes me facere, felicem potes.
Sic statue quidquid statuis, ut causam tuam,
Famamq; in arcto stare, & ancipiti scias,
Aut uiuis, aut occidis: hanc animam leuem,
Fessamq; senio, nec minus quassam malis
In ore primo teneo. tam tarde patri
Vitam dat aliquis? non feram ulterius moram,
Letale ferrum pectori impressum induam,
Hic hic iacebit Herculis sani scelus.
HER. *Iam parce genitor, parce, iam reuoca manum.*
Succumbe uirtus, perfer imperium patris.

Eat ad labores hic quoq; Herculeos labor.
Viuamus, artus alleua afflictos solo
Theseu parentis, dextra contactus pios
Scelerata refugit. AM. *Hanc manum amplector libens.*
ergo *Hac nixus ibo, pectori hanc* * *ergo admouens*
Pellam dolores. HER. *Quem locum profugus petam?*
Vbi me recondam? qua'ue tellure obruam?
Quis Tanais, aut quis Nilus, aut quis Persica
Violentus unda Tigris, aut Rhenus ferox,
Tagus'ue Ibera turbidus gaza fluens,
Abluere dextram poterit? Arctoum licet
Mæotis in me gelida transfundat mare,
Et tota Tethys per meas currat manus,
Hærebit altum facinus. in quas impius
Terras recedes? ortum, an occasum petes?
Vbiq; notus perdidi exilio locum,
Me refugit orbis, astra transuersos agunt
Obliqua cursus, ipse Titan Cerberum
Meliore uultu uidit: ô fidum caput
Theseu latebram quære longinquam, abditam.
Quicunq; semper sceleris alieni arbiter
*Amas *Amat nocentes, gratiam meritis refer,*
Vicemq; nostris: redde me infernis precor
Vmbris reductum, meq; subiectum tuis
Restitue uinclis: ille me abscondet locus.
Sed & ille nouit. THE. *Nostra te tellus manet.*
Illic solutam cæde Gradiuus manum
Restituit armis, illa te Alcide uocat,
Facere innocentes terra, quæ superos solet.

THYESTES

TRAGOEDIA SECVNDA.

ARGVMENTVM.

Cogit, excitatq; ab inferis Megera, ex furijs una, Tantalum olim Phrygiæ regem, ad odia committenda inter duos fratres, Thyestem & Atreū nepotes eius: qui Mycenis alternis annis regnauerant. At Atreus furijs agitatus, consilio cum seruo inito, deliberat, quo pacto uindictam de fratre sumat, quòd dolis Aeropen sibi coniugem constuprarit: quodq; arietem aurei uelleris surripuerit. Igitur ab Atreo simulata reconciliatione, Thyesti reuocato Mycenis & inscio apponuntur in conuiuio sui filij epulādi. Postremo cum etiam sanguinem illorum in patera propinasset Atreus, iussit demum afferri capita. Queis uisis & agnitis diffiet quidem Thyestes, sed Atreus, quòd uindicta processerit, oblectatur.

INTERLOCVTORES.

TANTALVS.	MEGAERA.
ATREVS.	SERVVS.
THYESTES.	PHILISTHENES.
NVNCIVS.	CHORVS.

ACTVS PRIMVS.

TANTALVS. MEGAERA.

Timetri Iambici.

VIS me furor nunc ſede ab infauſta
abſtrahit,
Auido fugaces ore captantem cibos?
Quis male deorũ Tantalo uiuas domos
Oſtendit iterum? peius inuentum eſt ſiti
Arente in undis aliquid, & peius fame
Hiante ſemper? Siſyphi nunquid lapis
Geſtandus humeris lubricus noſtris uenit?
Aut membra celeri differens curſu rota?
Aut pœna Tityi ſemper accreſcens iecur
Viſceribus atras paſcet effoßis aues?
Et nocte reparans quidquid amiſit die,
Plenum recenti pabulum monſtro iacet.
In quod malum tranſcribor? ô quiſquis noua
Supplicia functis durus umbrarum arbiter
Diſponis, adde ſiquid ad pœnas potes,
Quod ipſe cuſtos carceris diri horreat,
Quod mœſtus Acheron paueat: ad cuius metum
Nos quoq; tremamus, quære: iam noſtra ſubit
E' ſtirpe turba, quæ ſuum uincat genus,
Ac me innocentem faciat, & inauſa audeat.
Regione quidquid impia ceſſat loci
Complebo: nunquam ſtante Pelopeia domo
Minos uacabit. ME. Perge deteſtabilis
Vmbra, & penates impios furijs age.
Certetur omni ſcelere, & alterna uice

Strin

Stringantur enses:nec sit irarum modus,
Pudor'ue,mentes cæcus instiget furor,
Rabies parentum duret,& longum nefas
Eat in nepotes:nec uacet cuiquam uetus
Odisse crimen,semper oriatur nouum,
Nec unum in uno:dumq; punitur,scelus
Crescat:superbis fratribus regna excidant,
Repetantq; profugos:dubia uiolentæ domus
Fortuna reges inter incertos labet:
Miser ex potente fiat,ex misero potens,
Fluctuq; regnum casus aßiduo ferat:
Ob scelera pulsi,cum dabit patriam deus,
In scelera redeant,sintq; tam inuisi omnibus,
Quàm sibi:nihil sit,ira quod uetitum putet.
Fratrem expauescat frater,& natum parens,
Gnatusq; patrem,liberi pereant male,
Peius tamen nascantur:immineat uiro
Infesta coniux,bella trans pontum uehant,
Effusus omnes irriget terras cruor:
Supraq; magnos gentium exultet duces
Libido uictrix:impia stuprum in domo
Leuißimum sit:fratris & fas,& fides,
Iusq; omne pereat:non sit à uestris malis
Immune cœlum,cum micant stellæ polo,
Flammæq; seruant debitum mundo decus:
Nox atra fiat,excidat cœlo dies.
Misce penates,odia,cædes,funera.
Accerse,& imple scelere Tantaleam domum.
Ornetur altum columen,& lauro fores

Lætæ uirescant: dignus aduentu tuo
Splendescat ignis, Thracium fiat nefas
Maiore numero: dextra cur patrui uacat?
Nondum Thyestes liberos deflet suos?
Ecquando tollet ignibus iam subditis
Spumante aheno? membra per partes eant
Discerpta, patrios polluat sanguis focos,
Epulæ instruantur, non noui sceleris tibi
Conuiua uenies, liberum dedimus diem,
Tuamq; ad istas soluimus mensas famem.
Ieiunia exple, mistus in bacchum cruor
Spectante te potetur: inueni dapes,
Quas ipse fugeres: siste, quò præceps ruis?

TAN. Ad stagna, & amnes, & recedentes aquas,
Labrisq; ab ipsis arboris plenæ fugas:
Abire in atrum carceris liceat mei
Cubile: liceat, si parum uideor miser,
Mutare ripas: alueo medius tuo
Phlegethon relinquar, igneo cinctus freto.
Quicunq; pœnas lege fatorum datas
Pati iuberis, quisquis exeso iaces
Pauidus sub antro, quiq; uenturi times
Montis ruinam, quisquis auidorum feros
Rictus leonum, & dira furiarum agmina
Implicitus horres, quisquis immissas faces
Semustus abigis, Tantali uocem excipe
Properantis ad uos, credite experto mihi,
Amate pœnas: quando continget mihi
Effugere superos? ME. Antè perturba domum,

Inferq; tecum prælia,& ferri malum
Regibus amorem:concute insano ferum
Pectus tumultu. TAN. Me pati pœnas decet,
Non esse pœnam:mittor ut dirus uapor
Tellure rupta,uel grauem populis luem
Sparsura pestis:ducam in horrendum nefas
Auus nepotes? magne diuorum parens,
Nosterq;,quamuis pudeat,ingenti licet
Taxata pœna lingua crucietur,loquar,
Nec hoc tacebo:moneo,ne sacra manus
Violata cæde,ne'ue furiali malo
Aspergas aras:stabo,& arcebo scelus.
Quid ora terres uerbere,& tortos ferox
Minaris angues? quid famem infixam intimis
Agitas medullis? flagrat incensum siti
Cor,& perustis flamma uisceribus micat.
ME. Sequor,nunc ô furorem diuide in totam domum.
Sic sic ferantur,& suum infensi inuicem
Sitiant cruorem:sensit introitus tuos
Domus,& nefando tota contactu horruit.
Actum est abunde,gradere ad infernos specus,
Amnemq; notum:iam tuo mœstæ pede
Terræ grauantur.cernis ut fontes liquor
Introrsus actus linquat? ut ripæ uacent?
Ventusq; raras igneus nubes ferat?
Pallescit omnis arbos,ac nudus stetit
Fugiente pomo ramus:& qui fluctibus
Illinc propinquis Isthmos,atq; illinc fremit,
Vicina gracili diuidens terra uada,

Longe remotos latus exaudit sonos.
Iam Lerna retroceßit, & Phoronides
Latuere uenæ, nec suas profert sacras
Alpheus undas, & Cithæronis iuga
*al's: Argi situm. Stant parte nulla cana deposita niue,
Timentq; ueterem nobiles *agri sitim.
En ipse Titan dubitat, an iubeat sequi,
Cogatq; habenis ire periturum diem.

CHORVS.

Choriambici Asclepiadei.

ARgos de superis siquis Achaicum,
Pisæasq; domos turribus inclytas,
Isthmi siquis amat regna Corinthij,
Et portus geminos, & mare dißidens:
Siquis Taygeti conspicuas niues,
Quas cum Sarmaticus tempore frigido
In summis Boreas composuit iugis,
Aestas uelifieris soluit Etesijs,
Quem tangit gelido flumine lucidus
Alpheus, stadio notus Olympico:
Aduertat placidum numen, & arceat,
Alternæ scelerum ne redeant uices,
Neu succedat auo deterior nepos,
Et maior placeat culpa minoribus.
Tandem lassa feros exuat impetus
Sicci progenies impia Tantali:
Peccatum satis est, fas ualuit nihil,
Aut commune nefas: proditus occidit
Deceptor dominæ Myrtilus: & fide

Vectus qua tulerat, nobile reddidit
Mutato pelagus nomine: notior
*Nulla est Ionijs fabula *nauibus.* *nauitis
Exceptus gladio paruulus impio,
Dum currit patrium natus ad osculum,
Immatura focis uictima concidit,
Diuisusq́; tua est Tantale dextera,
Mensas ut strueres hospitibus deis,
Hos æterna fames persequitur cibos,
**Hos æterna sitis, nec dapibus feris* *Os æterne sitit
Decerni potuit pœna decentior,
Stat lusus uacuo gutture Tantalus,
Impendet capiti plurima noxio
Phineis auibus præda fugacior,
Hinc illinc grauidis frondibus incubat,
Et curuata suis fœtibus, ac tremens
Alludit patulis arbor hiatibus,
Hæc quamuis auidus, nec patiens moræ,
Deceptus toties tangere negligit,
Obliquatq́; oculos, oraq́; comprimit,
Inclusisq́; famem dentibus alligat;
Sed tunc diuitias omne nemus suas
Demittit propius, pomaq́; desuper
Insultant folijs mitia languidis,
Accenduntq́; famem, quæ iubet irritas
Exercere manus: has ubi protulit,
Et falli libuit, totus in arduum
*Autumnus rapitur, syluaq́; *mobilis,* *nobilis
Instat deinde sitis non leuior fame,

Qua

Quæ cum percaluit sanguis, & igneis
Exarsit facibus, stat miser obuios
Fluctus ore uocans, quos profugus latex
Auertit, sterili deficiens uado,
Conantemq; sequi deserit: hic bibit
Altum de rapido gurgite puluerem.

ACTVS SECVNDVS.

ATREVS. SERVVS.

Trimetri Iambici.

IGnaue, iners, eneruis, & (quod maximum
Probrum tyranno, rebus in summis reor)
Inulte: post tot scelera, post fratris dolos,
Fasq; omne ruptum, questubus uanis agis
Iras, & Argos fremere iam totum tuis
Debebat armis, omnis & geminum mare
Innare classis: iam tuis flammis agros
Lucere, & urbes decuit, ac strictum undiq;
Micare ferrum: tota sub nostro sonet
Argolica tellus equite: non syluæ tegant
Hostem, nec altis montium structæ iugis
Arces: relictis bellicum totus canat
Populus Mycenis: quisquis inuisum caput
Tegit, ac tuetur, clade funesta occidat:
Hæc ipsa pollens inclyti Pelopis domus
Ruat, uel in me, dummodo in fratrem ruat.
Age anime, fac quod nulla posteritas probet,
Sed nulla taceat: aliquod audendum est nefas
Atrox, cruentum, tale, quod frater meus

Suum

Suum esse malit. scelera non ulcisceris
Nisi uincis: & quid esse tam sæuum potest,
Quod superet illum? nunquid abiectus iacet?
Nunquid secundis patitur in rebus modum?
Fessis quietem? noui ego ingenium uiri
Indocile, flecti non potest, frangi potest.
Proinde antequam se firmet, aut uires paret,
Petatur ultro, ne quiescentem petat.
Aut perdet, aut peribit, in medio est scelus
Positum occupanti. SER. *Fama te populi nihil*
Aduersa terret? ATR. *Maximum hoc regni bonum est,*
Quòd facta domini cogitur populus sui
Quàm ferre, tam laudare. SER. *Quos cogit metus*
Laudare, eosdem reddit inimicos metus:
At qui fauoris gloriam ueri petit,
Animo magis, quàm uoce laudari uolet.
ATR. *Laus uera, & humili sæpe contigit uiro:*
Non nisi potenti falsa. quod nolunt, uelint.
SER. *Rex uelit honesta, nemo non eadem uolet.*
ATR. *Vbicunq; tantum honesta dominanti licent,*
Precario regnatur. SER. *Vbi non est pudor,*
Nec cura iuris, sanctitas, pietas, fides,
Instabile regnum est. ATR. *Sanctitas, pietas, fides,*
Priuata bona sunt: quà iuuat, reges eant.
SER. *Nefas nocere uel malo fratri puta.*
ATR. *Fas est in illum, quidquid in fratrem est nefas.*
Quid enim reliquit crimine intactum? aut ubi
Sceleri pepercit? coniugem stupro abstulit,
Regnumq; furto, specimen antiquum imperi

Fraude

Fraude est adeptus, fraude turbauit domum.
Est Pelopis altis nobile in stabulis pecus,
*opimi. *Arcanus Aries, ductor* opulenti gregis.*
Huius per omne corpus infuso coma
Dependet auro, cuius è tergo noui
Aurata reges sceptra Tantalici gerunt.
Possessor huius regnat: hunc tantæ domus
Fortuna sequitur: tuta seposita sacer
In parte carpit prata, quæ cludit lapis
*sacro. *Fatale* saxeo pecus muro tegens.*
Hunc (facinus ingens ausus) assumpta in scelus
Consorte, nostri perfidus thalami, abuehit:
Hinc omne cladis mutuæ fluxit malum:
Per regna trepidus exul errauit mea:
Pars nulla nostri tuta ab insidijs uacat.
Corrupta coniux, imperi quassa est fides:
Domus ægra, dubius sanguis est, certi nihil,
Nisi frater hostis. quid stupes? tandem incipe,
Animoq; sume Tantalum, & Pelopem aspice:
Ad hæc manus exempla poscuntur meæ:
Profare, dirum qua caput mactem uia.
SER. *Ferro peremptus spiritum* inimicum expuat.*
ATR. *De fine pœnæ loqueris, ego pœnam uolo:*
*iniquum *Perimat tyrannus: lenis in regno meo*
expiret *Mors impetretur?* SER. *Nulla te pietas mouet?*
ATR. *Excede pietas, si modo in nostra domo*
Vnquam fuisti; dira furiarum cohors,
Discorsq; Erinnys ueniat, & geminas faces
Megæra quatiens: non satis magno meum

Ardet furore pectus: impleri iuuat
Maiore monstro. SER. *Quid noui rabidus struis?*
ATR. *Nil, quod doloris capiat assueti modum.*
Nullum relinquam facinus, & nullum est satis.
SER. *Ferrum?* ATR. *Parum est.* SER. *Quid ignis?* ATR.
Etiamnum parum est.
SER. *Quonam ergo telo tantus utetur dolor?*
ATR. *Ipso Thyeste.* SER. *Maius est ira hoc malum.*
ATR. *Fateor, tumultus pectora attonitus quatit,*
Penitusq; uoluit: rapior, & quò, nescio:
Sed rapior: imo mugit è fundo solum,
Tonat dies serenus, ac totis domus,
Vt fracta, tectis crepuit: & moti lares
Vertêre uultum: fiat hoc, fiat, nefas,
Quod dij timetis. SER. *Facere quid tandem paras?*
ATR. *Nescio quid animus maius, & solito amplius,*
*Supraq; fines moris humani*tumet,* *timet.
Instatq; pigris manibus: haud, quid sit, scio,
Sed grande quiddam est. ita sit: hoc anime incipe.
Dignum est Thyeste facinus, & dignum Atreo:
Vterq; faciat. uidit infandas domus
Odrysia mensas: fateor, immane est scelus,
Sed occupatum: maius hoc aliquid dolor
*Inueniat, *animum filio inspira parens,* *animum mi
Sororq;, causa est similis: aßiste, & manum inspira, gna
Impelle nostram: liberos auidus parens, tus, parens,
Gaudensq; laceret: & suos artus edat.
Bene est, abunde est, hic placet pœnæ modus.
Tantisper ubi nam est? tam diu cur innocens

Verſatur Atreus? tota iam ante oculos meos
Imago cædis errat, ingeſta orbitas
In ora patris. anime, quid rurſus times,
Et ante rem ſubſidis? audendum eſt, age.
Quod eſt in iſto ſcelere præcipuum nefas,
Hoc ipſe faciat. SER. Sed quibus captus dolis
Noſtros dabit perductus in laqueos pedem?
Inimica credit cuncta. ATR. Non poterit capi,
Niſi capere uellet: regna nunc ſperat mea:
Hac ſpe minanti fulmen occurret Ioui:
Hac ſpe ſubibit gurgitis tumidi minas,
Dubiumq; Libycæ Syrtis intrabit fretum:
Hac ſpe (quod eſſe maximum retur malum)
Fratrem uidebit. SER. Quis fidem pacis dabit?
Cui tanta credet? ATR. Credula eſt ſpes improba.
Gnatis tamen mandata, quæ patruo ferant,
Dabimus, relictus exul hoſpitijs uagus
Regno ut miſerias mutet, atq; Argos regat
Ex parte dominus: ſi nimis durus preces
Spernet Thyeſtes, liberos eius rudes,
Malisq; feſſos grauibus, & faciles capi
Preces mouebunt: hinc uetus regni furor,
Illinc egeſtas triſtis, hinc durus labor,
Quamuis rigentem tot malis ſubigent uirum.
SER. Iam tempus illi fecit ærumnas leues.
ATR. Erras: malorum ſenſus accreſcit die:
Leue eſt miſerias ferre, perferre graue.
SER. Alios miniſtros conſilijs iſtis lege.
ATR. Peiora iuuenes facile præcepta audiunt.

In

SER. *In patre facient, quidquid in patruo doces:*
Sæpe in magistrum scelera redierunt sua.
ATR. *Vt nemo doceat fraudis, & sceleris uias,*
Regnum docebit. ne mali fiant, times?
Nascuntur. istud, quod uocas sæuum, asperum,
*Agiq; *durè credis, & nimium impie,* *durè
Fortasse & illic agitur. SER. *Hanc fraudem scient*
Nati parari: tacita tam rudibus fides
Non est in annis, detegent forsan dolos.
ATR. *Tacere multis discitur uitæ malis.*
SER. *Ipsos'ne, per quos fallere alium cogitas,*
Falles? ATR. *At ipsi crimine, & culpa uacent.*
Quid enim est necesse liberos sceleri meo
Inserere? per nos odia se nostra explicent.
Male agis, recedis anime: si parcis tuis,
Parces & illi: consili Agamemnon mei
Sciens minister fiat, & patris cliens
Menelaus adsit. prolis incertæ fides,
Ex hoc petatur scelere: si bella abnuunt,
Et gerere nolunt odia, si patruum uocant,
Pater est, eatur. multa sed trepidus solet
Detegere uultus, magna nolentem quoq;
Consilia produnt: nesciant quantæ rei
Fiant ministri, nostra tu cœpta occule.
SER. *Haud sum monendus, ista nostro in pectore*
*Fides, timorq;, sed magis claudit*fides.* *timor.

CHORVS.

Glyconicum carmen.

TAndem regia nobilis
Antiqui genus Inachi
Fratrum compoſuit minas.
Quis uos exagitat furor,
*Alterum. *Alternis dare ſanguinem,
Et ſceptrum ſcelere aggredi?
Neſcitis cupidi arcium,
Regnum quo iaceat loco:
Regem non faciunt opes,
Non ueſtis Tyriæ color,
Non frontis nota regiæ,
Non auro nitidæ trabes.
Rex eſt, qui poſuit metus,
Et diri mala pectoris:
Quem non ambitio impotens,
Et nunquam ſtabilis fauor
Vulgi præcipitis mouet.
Non quidquid fodit occidens,
Aut unda Tagus aurea
*Cauo. *Claro deuehit alueo:
Non quidquid Libycis terit
Feruens area meſſibus:
Quem non concutiet cadens
Obliqui uia fulminis,
Non eurus rapiens mare,
Aut ſæuo rapidus freto
Ventoſi tumor Adriæ:
Quem non lancea militis,
Non ſtrictus domuit Chalybs:

Qui

Qui tuto positus loco,
Infra se uidet omnia,
Occurritq; suo libens
Fato, nec queritur mori,
Reges conueniant licet,
Qui sparsos agitant Dacas,
Qui rubri uada littoris,
Aut gemmis mare lucidum
Late sanguineum tenent,
Aut qui Caspia fortibus
Recludunt iuga Sarmatis:
Certet Danubium licet,
Audet qui pedes ingredi,
Et quocunq; loco iacent,
Seres uellere nobiles.
Mens regnum bona possidet:
Nil ullis opus est equis,
Nil armis, & inertibus
Telis, quæ procul ingerit
Parthus, cum simulat fugas.
Admotis nihil est opus
Vrbes sternere machinis
Longe saxa rotantibus.
Rex est, qui metuit nihil.
Hoc regnum sibi quisq; dat.
Stet, quicunq; uolet, potens
Aulæ culmine lubrico:
Me dulcis saturet quies.
Obscuro positus loco

Leni perfruar otio.
Nullus nota Quiritibus
Aetas per tacitum fluat.
Sic cum transierint mei
Nullo cum strepitu dies,
Plebeius moriar senex.
Illi mors grauis incubat,
Qui notus nimis omnibus,
Ignotus moritur sibi.

ACTVS TERTIVS.

THYESTES. PHILISTHENES.
Trimetri Iambici.

Optata patriæ tecta, & Argolicas opes,
Miserisq; summum, ac maximum exulibus bonum,
Tactum soli natalis, & patrios deos,
Si sunt tamen dij, cerno, Cyclopum sacras
Turres, labore maius humano decus,
Celebrata iuueni stadia, per quæ nobilis
Palmam paterno non semel curru tuli.
Occurret Argos, populus occurret frequens:
Sed nempe & Atreus. repete syluestres fugas,
Saltusq; densos potius, & mistam feris,
Similemq; uitam: clarus hic regni nitor
*qui falso oculos. *Fulgore non est*quòd oculos falso auferat.*
*Cum*quid datur*spectabis, &*dantem aspice:*
*quo. *Modo inter illa, quæ putant cuncti aspera,*
*spectabilis. *Fortis fui, lætusq;: nunc contrà in metus*
*tandem. *Reuoluor, animus hæret, ac retro cupit*

Corpus

Corpus referre: moueo nolentem gradum.

PHI. *Pigro (quid hoc est?) genitor incessu stupet,*
Vultumq; uersat, seq; in incerto tenet.

THY. *Quid anime pendes? quid'ue consilium diu*
Tam facile torques? rebus incertißimis
Fratri, atq; regno credis? ac metuis mala
Iam uicta, iam mansueta? & ærumnas fugis
Bene collocatas? esse iam miserum iuuat.
Deflecte gressum, dum licet, teq; eripe.

PHI. *Quæ causa cogit genitor à patria gradum*
Referre uisa? cur bonis tantis sinum
Subducis? ira frater abiecta redit,
Partemq; regni reddit, & laceræ domus
Componit artus, teq; restituit tibi.

THY. *Causam timoris, ipse quam ignoro, exigis:*
Nihil timendum uideo, sed timeo tamen:
Placet ire, pigris membra sed genibus labant,
Alioq;, quàm quò nitor, abductus feror:
Sic concitatam remige, & uento ratem
Aestus resistens remigi & uelo refert.

PHI. *Peruince quidquid obstat, & mentem impedit,*
Reducemq; quanta præmia expectent, uide,
Pater potes regnare. THY. *Cum poßim mori.*

PHI. *Summa est potestas.* THY. *Nulla, si cupias nihil.*

PHI. *Gnatis relinques.* THY. *Non capit regnum duos.*

PHI. *Miser esse mauult, esse qui felix potest?*

THY. *Mihi crede, falsis magna nominibus placent.*
Frustra timentur dura: dum excelsus steti,
Nunquam pauere destiti, atq; ipsum mei

Ferrum timere lateris. ô quantum bonum est,
Obstare nulli capere securas dapes
Humi iacentem. scelera non intrant casam,
Tutusq; mensa capitur angusta cibus.
Venenum in auro bibitur, expertus loquor,
Malam bonæ præferre fortunam licet.
Non uertice alti montis impositam domum,
Et eminentem, ciuitas humilis tremit:
Nec fulget altis splendidum tectis ebur,
Somnosq; non defendit excubitor meos:
Non classibus piscamur, & retro mare
Iacta fugamus mole: non uentrem improbum
Alimus tributo gentium: nullus mihi
Vltra Getas metitur, & Parthos ager:
Non thure colimur, nec meæ excluso Ioue
Ornantur aræ: nulla culminibus meis
Imposita nutat sylua, nec fumant manu
Succensa multa stagna: nec somno dies,
Bacchoq; nox ducenda peruigili datur:
Sed non timemus, tuta sine telo est domus,
Rebusq; paruis alta præstatur quies.
Immane regnum est posse sine regno pati.
PHY. *Nec abnuendum, si dat imperium deus.*
THY. *Nec appetendum.* PHY. *Frater ut regnes, rogat.*
THY. *Rogat? timendum est: errat hic aliquis dolus.*
PHY. *Redire pietas, unde summota est, solet,*
Reparatq; uires iustus amissas amor.
THY. *Amat Thyesten frater? ætherias prius*
Perfundet Arctos pontus, & Siculi rapax

Consistet

Consistet æstus unda, & Ionio seges
Matura pelago surget, & lucem dabit
Nox atra terris: antè cum flammis aquæ,
Cum morte uita, cum mari uentus fidem,
Fœdusq; iungent. PHY. Quam tamen fraudem times?
THY. Omnem: timori quem meo statuam modum?
Tantum potest, quantum odit. PHY. In te quid potest?
THY. Pro me nihil iam metuo: uos facitis mihi
Atrea timendum. PHY. Decipi captus times?
Serum est cauendi tempus in medijs malis.
Eatur, unum genitor hoc hortamen est.
THY. Ego uos sequor, non duco. PHY. Respiciat deus
Bene cogitata, perge non dubio gradu.

ATREVS. THYESTES.

Trimetri Iambici.

Plagis tenetur clausa dispositis fera:
Et ipsum, & unà generis inuisi indolem
Iunctam parenti cerno, iam tuto in loco
Versantur odia: uenit in nostras manus
Tandem Thyestes, uenit & totus quidem:
Vix tempero animo, uix dolor frænos capit.
Sic, cum feras uestigat, & longo sagax
Loro tenetur umber, ac presso uias
Scrutatur ore, dum procul lento suem
Odore sentit, paret, & tacito locum
Rostro pererrat: præda cum propior fuit
Ceruice tota pugnat, & gemitu uocat
Dominum morantem, seq; retinenti eripit.
Cum spirat ira sanguinem, nescit tegi.

Tamen tegatur. aspice, ut multo grauis
Squalore uultus obruat mœstos coma:
Quàm fœda iaceat barba: præstetur fides,
Fratrem iuuat uidere. complexus mihi
Redde expetitos: quidquid irarum fuit,
Transierit: ex hoc sanguis ac pietas die
Colantur, animis odia damnata excidant.

THY. *Diluere possem cuncta, nisi talis fores:*
Sed fateor Atreu, fateor, admisi omnia
Quæ credidisti: peßimam causam meam
Hodierna pietas fecit: est prorsus nocens
Quicunq; uisus tam bono fratri est nocens.
Lacrymis agendum est, supplicem primus uides.
*iniunctæ. *Hæ te precantur pedibus *intactæ manus,*
*timor. *Ponatur omnis ira, & ex animo *tumor*
Erasus abeat: obsides fidei accipe
Hos innocentes frater. ATR. *À genibus manus*
Aufer, meosq; potius amplexus pete.
Vos quoque senum præsidia tot iuuenes, meo
Pendete collo. squalidam uestem exue,
Oculisq; nostris parce, & ornatus cape
Quales mei sunt, lætus & partem imperi
Capesse frater, maior hæc laus est mea,
Fratri paternum reddere incolumi decus.
Habere regnum casus est, uirtus dare.

THY. *Dij paria frater pretia pro tantis tibi*
Meritis rependant: regiam capitis notam
Squalor recusat noster, & sceptrum manus
Infausta refugit: liceat in media mihi

Latère

Latēre turba. ATR. *Recipit hoc regnum duos.*
THY. *Meum esse credo, quidquid est frater tuum.*
ATR. *Quis influentis dona fortunæ abnuit?*
THY. *Expertus est quicunq;, quàm facile effluant.*
ATR. *Fratrem potiri gloria ingenti uetas.*
THY. *Tua iam peracta gloria est, restat mea.*
Respuere, certum est, regna, consilium mihi.
ATR. *Meam relinquam, nisi tuam partem accipis.*
THY. *Accipio, regni nomen impositi feram:*
Sed iura, & arma seruient mecum tibi.
ATR. *Imposita capiti uincla uenerando gere,*
Ego destinatas uictimas superis dabo.

CHORVS.

Sapphici, & unus Adonius.

CRedat hoc quisquam? ferus ille, & acer,
Nec potens mentis truculentus Atreus
Fratris aspectu stupefactus hæsit.
Nulla uis maior pietate uera est:
Iurgia externis inimica durant,
Quos amor uerus tenuit, tenebit.
Ira cum magnis agitata causis
Gratiam rupit, cecinitq; bellum,
Cum leues frænis sonuere turmæ,
Fulsit hinc, illinc agitatus ensis:
Quem mouet crebro furibundus ictu
Sanguinem Mauors cupiens recentem,
Opprimit ferrum, manibusq; iunctis
Ducit ad pacem pietas negantes.
Otium è tanto subitum tumultu

Quis

Quis deus fecit? modo per Mycenas
Arma ciuilis crepuere belli:
*tenuere natos. Pallidæ matres*tremuere natis,
Vxor armato timuit marito,
Cum manum inuitus sequeretur ensis
Sordidus pacis uitio quietæ.
Ille labentes renouare muros,
Hic situ quassas stabilire turres,
Ferreis portas cohibere claustris
Ille certabat, pauidusq; pinnis
Anxiæ nocti uigil incubabat.
Peior est bello timor ipse belli.
Iam minæ sæui cecidere ferri,
Iam silet murmur graue claßicorum,
Iam tacet stridor litui strepentis,
Alta pax urbis reuocata lætæ.
Sic ubi ex alto tumuere fluctus
Brutium pontum feriente Coro,
Scylla pulsatis resonat cauernis,
Ac mare intortum timuere nautæ,
Quod rapax hausit reuomit Charybdis:
Et ferus Cyclops metuit parentem,
Rupe feruentis residens in Aetnæ,
Ne superfusis uioletur undis
*æternis Ignis*ætnæis resonans caminis:
Et putat mergi sua posse pauper
Regna Laërtes Ithaca tremente
Si suæ uentis cecidere uires,
Mitius stagno pelagus recumbit.

Alta, quæ nauis timuit secare
Hinc, & hinc fusis spatiosa uelis
Strata, ludenti patuere cymbæ:
Et uacat mersos numerare pisces
Hic, ubi ingenti modo sub procella
Cyclades pontum timuere motæ.
Nulla sors longa est: dolor, ac uoluptas
Inuicem cedunt, breuior uoluptas.
Ima permutat breuis hora summis.
Ille qui donat diadema fronti,
Quem genu nixæ tremuere gentes,
Cuius ad nutum posuere bella
Medus, & Phœbi propioris Indus,
Et Dacæ Parthis equitem minati,
Anxius sceptrum tenet, & monentes
Cuncta dynastas, metuitq; casus
Mobiles rerum, dubiumq; tempus.
Vos, quibus rector maris, atq; terræ
*Ius dedit*magnum necis, atq; uitæ,* *incertum
Ponite inflatos, tumidosq; uultus:
Quidquid à uobis minor extimescit,
Maior hoc uobis dominus minatur.
Omne sub regno grauiore regnum est.
Quem dies uidit ueniens superbum,
Hunc dies uidit fugiens iacentem.
Nemo confidat nimium secundis,
*Nemo desperet meliora, *lapsus.* *lapsis
Miscet hæc illis, prohibetq; Clotho
Stare fortunam, rotat omne fatum.

Nemo tam diuos habuit fauentes,
Crastinum ut poßit sibi polliceri.
Res deus nostras celeri citatas
Turbine uersat.

ACTVS QVARTVS.

NVNCIUS. CHORVS.

Trimetri Iambici.

Quis me per auras turbo præcipitem uehet,
Atraq; nube inuoluet, ut tantum nefas
Eripiat oculis? ô domus Pelopi quoq;
Et Tantalo pudenda. CH. *Quid portas noui?*
NVN. *Quænam ista regio est? Sparte, & Argos, impios*
Sortita fratres? & maris gemini premens
Fauces Corinthus? an feris Ister fugam
Præbens Alanis? an sub æterna niue
Hyrcana tellus? an uagi paßim Scythæ?
CH. *Quis hic nefandi est conscius monstri locus?*
Effare, & istud pande, quodcunq; est malum.
NVN. *Si steterit animus, si metu corpus rigens*
Remittet artus. hæret in uultu trucis
Imago facti: ferte me insanæ procul
Illò procellæ: ferte, quò fertur dies
Hinc raptus. CH. *Animos grauius incertos tenes.*
Quid sit, quod horres, effer, autorem indica.
Non quæro quis sit, sed uter: effare ocyus.
NVN. *In arce summa *Pelopis, una est pars domus*
**Pelopiæ est pars do.* *Conuersa ad austros, cuius extremum latus*
Aequale monti crescit, atq; urbem premit,

Et

Et contumacem regibus populum suis
Habet sub ictu: fulget hic turbæ capax
Immane tectum, cuius auratas trabes
Varijs columnæ nobiles maculis ferunt.
Post ista uulgo nota, quæ populi colunt,
In multa diues spatia discedit domus.
Arcana in imo regia recessu patet,
Alta uetustum ualle compescens nemus,
Penetrale regni: nulla, quæ lætos solet
Præbere ramos arbor, aut ferro coli,
Sed taxus, & cupressus, & nigra ilice
Obscura nutat sylua, quam supra eminens
Despectat alte quercus, & uincit nemus.
Hinc auspicari regna Tantalidæ solent,
Hinc petere *lassis rebus, & dubijs opem. *lapsis.
Affixa inhærent dona uocales tubæ,
Fractiq; currus, spolia Myrtoi maris,
Victæq; falsis axibus pendent rotæ,
Et omne gentis facinus: hoc Phrygius loco
Fixus Tiaras Pelopis: hic præda hostium,
Et de triumpho picta barbarico chlamys.
Fons stat sub umbra tristis, & nigra piger
Hæret palude: talis est diræ Stygis
Deformis unda, quæ facit cœlo fidem.
Hic nocte tota gemere ferales deos
Fama est: catenis lucus excussis sonat,
Vlulantq; manes: quidquid audire est metus,
Illic uidetur: errat antiquis uetus
Emissa bustis turba, & insultant loco

*Maiora no ctis. *Maiore notis monstra: quin tota solet
Micare flamma sylua, & excelsæ trabes
Ardent sine igne: sæpe latratu nemus
Trino remugit: sæpe simulachris domus
Attonita magnis, nec dies sedat metum.
Nox propria luco est, & superstitio inferûm
In luce media regnat: hinc orantibus
Responsa dantur certa, cum ingenti sono
Laxantur adyto fata, & immugit specus
Vocem deo soluente: quò postquam furens
Intrauit Atreus, liberos fratris trahens,
Ornantur aræ: quis queat digne eloqui?
*renodat. Post terga iuuenum nobiles *reuocat manus,
Et mœsta uitta capita purpurea ligat:
Non thura desunt, non sacer Bacchi liquor,
*fusa. Tangens'ue *salsa uictimam culter mola.
Seruatur omnis ordo, ne tantum nefas
Non rite fiat. CH. Quis manum ferro admouet?
NVN. Ipse est sacerdos, ipse funesta prece
Letale carmen ore uiolento canit.
Stat ipse ad aras, ipse deuotos neci
Contrectat, & componit, & ferro admouet,
Accendit ipse, nulla pars sacri perit.
Lucus tremiscit, tota succusso solo
Nutauit aula, dubia quò pondus daret,
Ac fluctuanti similis: è læuo æthere
Atrum cucurrit limitem sydus trahens:
Libata in ignes uina mutato fluunt
Cruenta baccho: regium capiti decus

Bis,

Bis terq; lapsum est, fleuit in templis ebur.
Mouere cunctos monstra, sed solus sibi
Immotus Atreus constat, atq; ultro deos
Terret minantes: iamq; dimissa mora
Assiluit aris, toruum, & obliquum intuens.
Ieiuna syluis qualis in Gangeticis
Inter iuuencos Tigris errauit duos
Vtriusq; prædæ cupida, quò primos ferat
Incerta morsus, flectit huc rictus suos,
Illò reflectit, & famem dubiam tenet:
Sic dirus Atreus, capita deuota impiæ
Speculatur iræ: quem prius mactet sibi,
Dubitat: secunda deinde quem cæde immolet.
Nec interest, sed dubitat, & tantum scelus
Iuuat ordinare. CH. Quem tamen ferro occupat?
NVN. *Primus pietati, ne deesse pietatem putes,
Auo dicatur, Tantalus prima hostia est.
CH. Quo iuuenis animo, quo tulit uultu necem?
NVN. Stetit sui securus, & non est preces
Perire frustra passus. ast illi ferus
In uulnere ensem abscondit, & penitus premens
Iugulo manum commisit, educto stetit
Ferro cadauer: cumq; dubitasset diu
Hac parte, an illa caderet, in patruum cadit.
Tunc ille ad aras Philisthenem sæuus trahit,
Adicitq; fratri: colla percussa amputat.
Ceruice cæsa, truncus in pronum ruit:
Querulum cucurrit murmure incerto caput.
CH. Quid deinde gemina cæde perfunctus facit?

*Primus locus, ne.

Puero'ne parcit? an scelus sceleri ingerit?
NVN. Sylua iubatus qualis Armenia leo
In cæde multa uictor, armento incubat,
Cruore rictus madidus, & pulsa fame
Non ponit iras, hinc, & hinc tauros premens
Vitulis minatur, dente iam lasso piger:
Non aliter Atreus sæuit, atq; ira tumet:
Ferrumq; gemina cæde perfusum tenens,
rueret. Oblitus in quem fureret, infesta manu
Exegit ultra corpus: at pueri statim
extitit. Pectore receptus, ensis in tergo exijt:
Cadit ille, & aras sanguine extinguens suo,
Per utrunq; uulnus moritur. CH. O' sæuum scelus.
NVN. Exhorruistis? hactenus non stat nefas,
Plus est. CH. An ultra maius, aut atrocius
Natura recipit? NVN. Sceleris hunc finem putas?
Gradus est. CH. Quid ultra potuit? obiecit feris
Lanianda forsan corpora: atq; igne arcuit.
NVN. Vtinam arcuisset: ne tegat functos humus,
Nec soluat ignis, auibus epulandos licet
Ferisq; triste pabulum sæuis trahat,
Votum est sub hoc, quod esse supplicium solet,
Pater insepultos spectet. ô nullo scelus
Credibile in æuo, quodq; posteritas neget:
Erepta uiuis exta pectoribus tremunt,
Spirantq; uenæ, corq; adhuc pauidum salit:
At ille fibras tractat, ac fata inspicit,
Et adhuc calentes uiscerum uenas notat.
Postquam hostiæ placuere, securus uacat

Iam

Iam fratris epulis: Ipse diuisum secat
In membra corpus, amputat trunco tenus
Humeros patentes, & lacertorum moras,
Denudat *artus durus, atq; ossa amputat: *Atreus.
Tantum ora seruat, & datas fidei manus.
Hæc uerubus hærent uiscera, & lentis data
Stillant caminis: illa flammatus latex
Querente aheno iactat: impositas dapes
Transiluit ignis, inq; crepitantes focos
Bis, ter regestus, & pati iussus moram
Inuitus ardet, stridet in uerubus iecur,
Nec facile dicam, corpora, an flammæ gemant,
Gemuere: piceus ignis in fumos abit:
Et ipse fumus tristis, ac nebula grauis
Non rectus exit, seq; in excelsum leuat,
Ipsos penates nube deformi obsidet.
O Phœbe patiens fugeris retro licet,
Medioq; ruptum merseris cœlo diem,
Serò occidisti, *lancinat gnatos pater, *laniat.
Artusq; mandit ore funesto suos:
Nitet fluente madidus unguento comam,
Grauisq; uino: sæpe præclusæ cibum
Tenuere fauces. in malis unum hoc tuis
Bonum est Thyesta, quòd mala ignoras tua.
Sed & hoc peribit, uerterit *cursus licet *currus.
Sibi ipse Titan, obuium ducens iter,
Tenebrisq; facinus obruat tetrum nouis,
Nox missa ab ortu tempore alieno grauis,
Tamen uidendum est: tota patefient mala.

CHORVS.

Anapæstici, præter unum & alterum Adonium.

QVò terrarum, superûmq; parens,
Cuius ad ortus noctis opacæ
Decus omne fugit, quò uertis iter?
Medioq; diem perdis Olympo?
Cur Phœbe tuos rapis aspectus?
Nondum seræ nuntius horæ
Nocturna uocat lumina uesper.
Nondum Hesperiæ flexura rotæ
Iubet emeritos soluere currus.
Nondum in noctem uergente die
Tertia misit buccina signum.
Stupet ad subitæ tempora cœnæ
Nondum fessis bubus arator.
Quid te ætherio pepulit cursu?
Quæ causa tuos limite certo
Deiecit equos? nunquid aperto
Carcere Ditis uicti, tentant
Bella gigantes? nunquid Tityus
Pectore fesso renouat ueteres
Saucius iras? num reiecto
Latus explicuit monte Typhoeus?
Nunquid *struitur uia Phlegræos *sternitur
Alta per hostes? & Thessalicum
Thressa premitur Pelion Ossa?
Solitæ mundi periere uices.
Nihil occasus, nihil ortus erit.
Stupet Eoos assueta deo

Tradere

Tradere frænos genitrix primæ
Rosida lucis, peruersa sui
Lumina regni: nescit fessos
Tingere currus, nec fumantes
Sudore iubas mergere ponto.
Ipse insueto nouus hospitio,
Sol auroram uidet occiduus,
Tenebrasq; iubet surgere nondum
Nocte parata, non succedunt
Astra, nec ullo micat igne polus:
Nec luna graueis digerit umbras.
Sed quidquid id est, utinam nox sit.
Trepidant nostra pectora magno* ***Trepidãt, trepidant pect.
Perculsa metu, ne fatali
Cuncta ruina quassata labent:
Iterumq; deos, hominesq; premat
Deforme chaos: iterum terras,
Et mare, & ignes, & uaga picti
Sydera mundi natura tegat.
Non æternæ facis exortu
Dux astrorum secula ducens
Dabit æstatis, brumæq; notas.
*Non Phœbæis*obuia flammis,* ***lumina.**
Demet nocti luna timores,
Vincetq; sui fratris habenas,
Curuo breuius limite currens.
Ibit in unum congesta sinum
Turba deorum.
Hic qui sacris peruius astris

Secat obliquo tramite Zonas,
Flectens longos Signifer annos,
Lapsa uidebit sydera labens.
Hic qui nondum uere benigno
Reddit Zephyro uela tepenti,
Aries præceps ibit in undas,
Per quas pauidam uexerat Hellen.
Hic qui nitido Taurus cornu
Perfert Hyadas, secum Geminos
Trahet, & curui brachia Cancri.
Leo flammiferis æstibus ardens
Iterum è cœlo cadet Herculeus.
Cadet in terras Virgo relictas,
Iustæq; cadent ponderaLibræ, dera
Secumq; trahent Scorpion acrem.
Et qui neruo tenet Aemonio
Pennata senex spicula Chiron,
Rupto perdet spicula neruo.
Pigram referens hyemem gelidus
Cadet Aegoceros, frangetq; tuam,
Quisquis es, urnam: tecum excident
Vltima cœli sydera Pisces.
Monstraq; nunquam perfusa mari
Merget condens omnia gurges.
Et qui medias diuidit Vrsas
Fluminis instar, lubricus anguis,
Magnoq; minor iuncta Draconi
Frigida duro Cynosura gelu,
Custosq; sui tardus plaustri

Iam

Iam non ſtabilis ruet Arctophylax.
Nos è tanto uiſi populo
Digni, premeret quos euerſo
Cardine mundus.
In nos ætas ultima uenit.
O nos dura ſorte creatos,
*Seu perdidimus*ſolem miſeri,* **ſortem.*
Siue expulimus.
Abeant queſtus, diſcede timor:
Vitæ eſt auidus, quiſquis non uult
Mundo ſecum pereunte mori.

ACTVS QVINTVS.

ATREVS *ſolus.*

Trimetri Iambici.

AEqualis aſtris gradior, & cunctos ſuper
Altum ſuperbo uertice attingens polum,* **Iouem.*
Nunc decora regni teneo, nunc ſolium patris.
Dimitto ſuperos: ſumma uotorum attigi.
Bene eſt, abunde eſt, iam ſat eſt etiam mihi.
Sed cur ſatis ſit? pergam, & implebo patrem
Funere ſuorum, ne quid obſtaret pudor,
Dies receſſit: perge, dum cœlum uocat.
Vtinam quidem tenere fugientes deos
Poſſem, & coactos trahere, ut ultricem dapem
Omnes uiderent: quod ſat eſt, uideat pater.
Etiam die nolente diſcutiam tibi
Tenebras, miſeriæ ſub quibus latitant tuæ.
Nimis diu conuiua ſecuro iaces,

Hilariq; uultu: iam satis mensis datum est,
Satisq; Baccho: sobrio tanta ad mala
Opus est Thyeste. turba famularis fores
Templi relaxa: festa pateat domus:
Libet uidere, capita natorum intuens
Quos det colores. uerba quæ primus dolor
Effundat, aut ut spiritu expulso stupens
Corpus rigescat: fructus hic operis mei est.
Miserum uidere nolo, sed dum fit miser
Aperta multa tecta collucent face:
Resupinus ipse purpura, atq; auro incubat,
Vino grauatum fulciens læua caput,
Eructat. ô me cœlitum excelsissimum,
Regumq; regem: uota transcendi mea:
Satur est, capaci ducit argento merum.
Ne parce potu, restat etiam nunc cruor
Tot hostiarum: ueteris hunc Bacchi color
Abscondet: hoc hoc mensa claudatur scypho:
Mistum suorum sanguinem genitor bibat,
Meum bibisset. ecce iam cantus ciet,
Festasq; uoces, nec satis menti imperat.

THYESTES.

Anapæstici.

PEctora longis hebetata malis
Iam sollicitas ponite curas:
Fugiat mœror, fugiatq; pauor,
Fugiat trepidi comes exilij
Tristis egestas, rebusq; grauis
Pudor afflictis. Magis unde cadas

Quàm

Quàm quò, refert. magnum, ex alto
Culmine lapſum, ſtabilem in plano
Figere greſſum. magnum, ingenti
Strage malorum preſſum, fracti
Pondera regni non inflexa
Ceruice pati: nec degenerem
Victumq; malis rectum impoſitas
Ferre ruinas. ſed iam ſæui
Nubila fati pelle, ac miſeri
Temporis omnes dimitte notas:
Redeant uultus ad læta boni.
Veterem ex animo mitte Thyeſtem.
Proprium hoc miſeros ſequitur uitium,
Nunquam rebus credere lætis.
Redeat felix fortuna licet,
Tamen afflictos gaudere piget.
Quid me reuocas, feſtumq; uetas
Celebrare diem? quid flere iubes
Nulla ſurgens dolor ex cauſa?
*Quis me prohibet flore*recenti* **decenti.*
Vincire comam? prohibet, prohibet.
Vernæ capiti fluxere roſæ:
Pingui madidus crinis amomo
Inter ſubitos ſtetit horrores.
Imber uultu nolente cadit.
Venit in medias uoces gemitus.
Mœror lacrymas amat aſſuetas.
Flendi miſeris dira cupido eſt.
Libet infauſtos mittere queſtus:

Libet & Tyrio saturas ostro
Rumpere uestes: ululare libet.
Mittit luctus signa futuri
Mens antè sui præsaga mali.
Instat nautis fera tempestas,
Cum sine uento tranquilla tument.
Quos tibi uultus, quos'ue tumultus
Fingis demens? credula præsta
Pectora fratri: iam quidquid id est,
Vel sine causa, uel serò times.
Nolo infelix, sed uagus intrà
Terror oberrat: subitos fundunt
Oculi fletus, nec causa subest.
Dolor, an metus est? an habet lachrymas
Magna uoluptas?

ATREVS. THYESTES.

Trimetri Iambici.

FEstum diem germane consensu pari
Celebremus. hic est sceptra qui firmet mea,
Solidamq; pacis alliget certæ fidem.
THY. *Saties dapis me, nec minus Bacchi tenet.*
Augere cumulus hic uoluptatem potest,
Si cum meis gaudere felici datur.
ATR. *Hic esse natos crede in amplexu patris.*
Hic sunt, eruntq;, nulla pars prolis tuæ
Tibi subtrahetur: ora, quæ exoptas, dabo,
Totumq; turba iam sua implebo patrem,
Satiaberis, ne metue: nunc misti meis
Iucunda mensæ sacra iuuenilis colunt,

Sed accientur:poculum infuso cape
Gentile Baccho. THY. Capio fraternæ dapis
Donum,paternis uina libentur deis,
Tunc hauriantur.sed quid hoc?non uult manus
Parêre:crescit pondus,& dextram grauat.
Admotus ipsis Bacchus à labris fugit,
Circaq; rictus ore decepto effluit:
Et ipsa trepido mensa subsiluit solo.
Vix lucet ignis:ipse quin æther grauis
Inter diem noctemq; desertus stupet.
Quid hoc?magis magisq; concußi labant
Conuexa cœli:spißior densis coit
Caligo tenebris,noxq; se in noctem abdidit.
Fugit omne sydus:quiquid est,fratri precor
Gnatisq; parcat:omnis in uile hoc caput
Abeat procella.redde iam natos mihi.

ATR. Reddam,& tibi illos nullus eripiet dies.

THY. Quis hic tumultus uiscera exagitat mea?
Quid tremuit intus,sentio impatiens onus,
Meumq; gemitu non meo pectus gemit.
Adeste gnati,genitor infelix uocat,
Adeste,uisis fugiet hic uobis dolor.
Vnde obloquuntur? ATR. Expedi amplexus pater,
Venêre:gnatos ecquid agnoscis tuos?

THY. Agnosco fratrem.sustines tantum nefas
Gestare tellus?non ad infernam Styga
Te,nosq; mergis?rupta & ingenti uia
Ad chaos inane regna,cum rege abripis?
Non tota ab imo tecta conuellens solo

Vertis Mycenas? stare circa Tantalum,
Auosq; nostros, si quis intra Tartara est,
Vterq; iam debuimus. hinc compagibus
Et hinc reuulsis, huc tuam immani sinu
Demitte uallem, nosq; defossos tege
Acheronte toto: noxiæ supra caput
Animæ uagentur nostrum, & ardenti freto
Phlegethon arenas igneus totas agens,
Exitia supra nostra uiolentus fluat.
Immota tellus pondus ignauum iaces?
Fugêre superi. ATR. *At accipe hos potius libens,*
Recipe hosce citius: liberis tandem tuis
Diu expetitis, nulla per fratrem est mora,
Fruere, osculare, diuide amplexus tribus.
THY. *Hoc fœdus? hæc est gratia? hæc fratris fides?*
Sic odia ponis? non peto incolumes pater
Natos ut habeam: scelere quod saluo dari,
Odioq; posit, frater hoc fratrem rogo:
Sepelire liceat, redde quod cernas statim
Vri: nihil te genitor habiturus rogo,
Sed perditurus. ATR. *Quidquid è natis tuis*
Superest, habebis: quodq; non superest, habes.
THY. *Vtrum'ne sæuis pabulum alitibus iacent?*
An belluis seruantur? an pascunt feras?
ATR. *Epulatus ipse es impia natos dape.*
THY. *Hoc est deos quod puduit: hoc egit diem*
Auersum in ortus. quas miser uoces dabo?
Questusq; quos? quæ uerba sufficient mihi?
Abscissa cerno capita, & auulsas manus,

Et

Et rupta fractis cruribus uestigia.
Hoc est, quod auidus capere non potuit pater.
Voluuntur intus uiscera, & clausum nefas
Sine exitu luctatur, & quærit uiam.
Da frater ensem: sanguinis multum mei
Habet ille: ferro liberis demus uiam.
Negatur ensis? pectora illiso sonent
Concussa planctu. sustine infelix manum.
Parcamus umbris. tale quis uidit nefas?
Quis inhospitalis Caucasi rupem asperam
Heniochus habitas? quis'ue Cecropijs metus
Terris Procrustes? genitor en natos premo,
Premorq; natis. sceleris est aliquis modus?
ATR. Sceleri modus debetur, ubi facias scelus,
Non ubi reponas: hoc quoq; exiguum est mihi.
Ex uulnere ipso sanguinem calidum in tua
Diffundere ora debui, ut uiuentium
Biberes cruorem: uerba sunt iræ data
Dum propero. ferro uulnera impresso dedi,
Cecidi ad aras, cæde uotiua focos
Placaui, & artus corpora exanima amputans
In parua carpsi frusta, & hæc feruentibus
Demersi ahenis, illa lentis ignibus
Stillare iussi: membra, neruosq; abscidi
Viuentibus, graciliq; traiecto ueru
Mugire fibras uidi, & aggessi manu
Mea ipse flammas: omnia hæc melius pater
Fecisse potuit, cecidit incassum dolor.
Scidit ore natos impio, sed nesciens,

Sed

Sed nescientes. THY. Clausa littoribus uagis
Audite maria, uosq; dij audite hoc scelus,
Quocunq; diffugistis, audite inferi,
Audite terrae, noxq; Tartarea grauis
Et atra nube, uocibus nostris uaca.
Tibi sum relictus, sola tu miserum uides,
Tu quoq; sine astris, uota non faciam improba.
Pro me nihil precabor: ecquid iam potest
Pro me esse? uobis uota prospicient mea.
Tu summe coeli rector, aetheriae potens
Dominator aulae, nubibus totum horridis
Conuoluere mundum, bella uentorum undiq;
*Committe, & omni parte uiolentum intona, *Commisce.
Manuq;, non qua tecta, & immeritas domos
Telo petis minore, sed qua montium
Tergemina moles cecidit, & qui montibus
Stabant pares gigantes: haec arma expedi,
Ignesq; torque, uindica amissum diem.
Iaculare flammas, lumen exemptum polo
Fulminibus exple: causa, ne dubites diu
Vtriusq; mala sit: sin minus, mala sit mea,
Me pete: trisulco flammeam telo facem
Per pectus hoc transmitte: si natos pater
Humare, & igni tradere extremo uolo,
Ego sum cremandus: si nihil superos mouet,
Nullumq; telis impios numen petit,
Aeterna nox permaneat, & tenebris tegat
Immensa longis secla: nil Titan queror
Si perseueras. ATR. Nunc meas laudo manus,

Nunc parta uera est palma: perdideram scelus
Nisi sic doleres: liberos nasci mihi
Nunc crede, castis nunc fidem reddo toris.
THY. Quid liberi meruere? ATR. Quòd fuerant tui.
THY. Natos parenti? ATR. Fateor, &, quod me iuuat,
Certos. THY. Piorum præsides testor deos.
ATR. Quid coniugales? THY. Scelere quis pensat scelus?
ATR. Scio quid queraris, scelere prærepto doles:
Nec quòd nefandas hauseris tangit dapes,
Quod non pararis: fuerat hic animus tibi,
Instruere similes inscio fratri cibos,
Et adiuuante liberos matre aggredi,
Similiq; leto sternere: hoc unum obstitit,
Tuos putasti. THY. Vindices aderunt dei,
Iis puniendum uota te tradunt mea.
ATR. Te puniendum liberis trado tuis.

THEBAIS

TRAGOEDIA DI-MIDIATA.

ARGVMENTVM.

Oedipus soluto ęnigmate, Sphingis beneficio, ac interfecto parente, Thebarū potitus imperio, nec non & Reginæ genitricis matrimonio: ut demum parricidium, & incestum cognouit suum, sua sibi manu effodit oculos. Is igitur Oedipus filiam rogans inducitur, uti parētem deserat errabundum, nam ea ipsi capto oculis semitam prætentabat. Parantur mox bella inter utrunq; Oedipodis filium, Etheoclem scilicet ac Polynicem. Ad quæ sedanda pergit mater Iocasta, rogans, ne inter se, sed in ipsā arma suscipiant: ac demum utrique exercitui suadet, arma deponant. Cæterum cum desint Chorus & Actus postremus, Tragœdia hæc imperfecta existimatur.

INTERLOCVTORES.

OEDIPVS.
NVNCIVS.
ANTIGONE.
IOCASTA.

ACTVS PRIMVS.

OEDIPVS. ANTIGONE.

Trimetri Iambici.

Aeci parentis regimen, ac fessi unicum
Patris leuamen nata, quam tanti est mihi
Genuisse, uel sic desere infaustũ patrem.
In recta quid deflectis errantẽ gradum?
Permitte labi, melius inueniam uiam,
Quam quæro solus, quæ me ab hac uita extrahat,
Et hoc nefandi capitis aspectu leuet
Cœlum, atq; terras. quantulum hac egi manu?
Non uideo noxæ conscium nostræ diem,
Sed uideor. hinc iam solue inhærentem manum,
Et patere cæcum, quà uolet, ferri pedem.
Ibo, ibo, quà prærupta protendit iuga
Meus Cithæron: quà peragrati celer
Per saxa montis iacuit Actæon suis
Noua præda canibus: quà per obscurum nemus,
Syluamq; opacæ uallis instinctas deo
Egit sorores mater, & gaudens malo
Vibrante thyrso prætulit fixum caput:
Vel quà cucurrit corpus inuisum trahens
Zethi iuuentus: quà per horrentes rubos
Tauri ferocis sanguis ostentat fugas:
*Vel quò alta maria uertice*immerso premit,* **immenso*
Inoq; præceps quà scelus fugiens suum
Nouumq; faciens, mater insiluit freto
Mersura natum, seq;. felices, quibus
Fortuna melior tam bonas matres dedit.

Est alius istis noster in syluis locus,
Qui me reposcit, hunc petam cursu incito:
Non hæsitabit gressus, huc omni duce
Spoliatus ibo. quid moror sedes meas?
Montem Cithæron redde, & hospitium mihi
Illud meum restitue, ut expirem senex,
Vbi debui infans: recipe supplicium uetus
Semper cruente, sæue, crudelis, ferox
Cum occidis, & cum parcis: olim iam tuum
Est hoc cadauer: perage mandatum patris,
Iam & matris: animus gestit antiqua exequi
Supplicia. quid me nata pestifero tenes
Amore uinctum? quid tenes? genitor uocat:
Sequor, sequor, iam parce. sanguineum genus
Insigne regni Laius rapti furit:
Et ecce manes manibus infestis petit,
Foditq; uultus. nata, genitorem uides?

ANT. Video ego: tandem spiritum inimicum exue.

OED. Desertor animæ fortis in partem tui
Omitte pœnas languidas longæ moræ,
Mortemq; totam recipe. quid segnis traho?
Quid uiuo? nullum facere iam possum scelus?
Possum miser. prædico, discede à patre,
Discede uirgo: timeo post matrem omnia.

ANT. Vis nulla genitor à tuo nostram manum
Corpore resoluet, nemo me comitem tui
Eripiet unquam: Labdaci claram domum,
Opulenta ferro regna germani petant:
Pars magna patris optimo è regno mea est,

Pater

Pater ipse:non hunc auferet frater mihi,
Thebana rapto sceptra qui regno tenet:
Non hic cateruas alter Argolicas agens,
Non si reuulso Iuppiter mundo tonet,
Mediumq; nostros fulmen in nexus cadat,
Manum hanc remittam.probibeas genitor licet,
Regam abnuentem,dirigam inuitum gradum.
In plana tendis?uado:prærupta expetis?
Non obsto,sed præcedo:quo uis utere
Duce è duobus,omnis eligitur uia.
Perire sine me non potes,mecum potes.
Hic alta rupes arduo surgit iugo,
Spectatq; longe spatia subiecti maris,
Vis hanc petamus?nudus hic pendet silex,
Hic scissa tellus faucibus ruptis hiat:
Vis hanc petamus?hic rapax torrens cadit,
*Parteisq;***lapsi montis exesas rotat,* **lapsi montis excelsas.*
In hunc ruamus:dum prior quò uis eo,
Non deprecor,non hortor.extingui cupis?
Votumq; genitor maximum mors est tibi?
Si moreris,antecedo:si uiuis,sequor:
Sed flecte mentem,pectus antiquum aduoca,
Victasq; magno pectore ærumnas doma:
Resiste:tantus in malis uinci malum est.
ED. *Vnde in nefanda specimen egregium domo?*
Vnde ista generi uirgo dissimilis suo
Fortuna?credis aliquis est ex me pius?
Non esset unquam(fata bene noui mea)
Nisi ut noceret.ipsa se in leges nouas

Natura uertet, regeret in fontem citas
Reuolutus undas amnis, & noctem afferet
Phœbæa lampas, hesperus faciet diem.
Vt ad miserias aliquid accedat meas,
Pij quoq; erimus, unica Oedipodæ est salus,
Non esse saluum: liceat ulcisci patrem
Adhuc inultum. dextra quid cessas iners
Exigere pœnas? quidquid exactum est adhuc,
Matri dedisti. mitte genitoris manum
Animosa uirgo: funus extendis meum,
Longasq; uiui ducis exequias patris.
Aliquando terra corpus inuisum tege.
Peccas honesta mente: pietatem uocas,
Patrem insepultum trahere. qui cogit mori
Nolentem, in æquo est, quiq; properantem impedit.
Occidere est, uetare cupientem mori.
Nec tamen in æquo est, alterum grauius reor:
Malo imperari, quàm eripi mortem mihi.
Desiste cœpto uirgo, ius uitæ, ac necis
Meæ penes me est: regna deserui libens,
Regnum mei retineo: si fida es comes,
Ensem parenti trade. sed notum nece
Ensem paterna tradis? an nati tenent
Cum regno & illum? faciet, ubicunq; est, scelus.
Ibi sit, relinquo, natus hunc habeat meus,
Sed uterq;: flammas potius, & uastum aggerem
Compone: in altos ipse me immittam rogos,
Erectam ad ignes funebrem ascendam struem,
Pectusq; soluam durum, & in cineres dabo

Hoc quidquid in me uiuit. ubi sæuum est mare?
Duc ubi sit altis præruptum saxis iugum:
Vbi torua rapidus ducat Ismenos uada:
Duc ubi feræ sint, ubi fretum, ubi præceps locus
Si dux es, illuc ire morituro placet,
Vbi sedit alta rupe semifero dolos
Sphinx ore nectens: dirige huc gressu pedem,
Hic siste patrem: dira ne sedes uacet,
Monstrum repone maius: hoc saxum insidens
Obscura nostræ uerba fortunæ loquar,
Quæ nemo soluat. quisquis Aßyrio loca
Possessa regi scindis: & Cadmi nemus
Serpente notum, sacras quo Dirce latet
Supplex ad aras: quisquis Euroten bibis,
Spartenq; fratre nobilem gemino colis:
Quicunq; Elim, Parnasson, & Bœotios
Colonus agros uberis tondes soli,
Aduerte mentem: sæua Thebarum lues
Luctifica cæcis uerba committens modis,
Quid simile posuit? quid tam inextricabile?
Aui gener, patrisq; riualis sui,
Frater suorum liberûm, & fratrum parens:
Vno auia partu liberos peperit uiro,
**Ac sibi nepotes. monstra quis tanta explicet?* **At
Ego ipse, uictæ spolia qui Sphingis tuli,
Hærebo fati tardus interpres mei.
Quid perdis ultra uerba? quid pectus ferum
Mollire tentas precibus? hoc animo sedet
Effundere hanc cum morte luctantem diu

Animam, & tenebras petere: nam sceleri hæc meo
Parum alta nox est: Tartaro condi iuuat,
Et si quid ultra Tartarum est: tandem libet,
Quod olim oportet: morte prohiberi haud queo.
Ferrum negabis? noxias lapso uias
Claudes? & arctis colla laqueis inseri
Prohibebis? herbas, quæ ferunt letum, auferes?
Quid ista tandem cura proficiet tua?
Vbiq; mors est. optime hoc cauit deus,
Eripere uitam nemo non homini potest,
At nemo mortem: mille ad hanc aditus patent.
Nil quæro, dextra noster & nuda solet
Bene animus uti: dextra nunc toto impetu,
Toto dolore, uiribus totis ueni:
Non destino unum uulneri nostro locum,
Totus nocens sum: quà uoles, mortem exige:
Effringe corpus, corq; tot scelerum capax
Euelle, totos uiscerum nuda sinus:
Fractum incitatis ictibus guttur sonet:
Laceræ'ue fixis unguibus uenæ fluant.
Aut dirige iras, quò soles: hæc uulnera
Rescissa multo sanguine, ac tabe irriga.
Hanc extrahe animam, duram, inexpugnabilem.
Et tu parens, ubicunq; pœnarum arbiter
Astas mearum (non ego hoc tantum scelus
Vlla expiari credidi pœna satis
Vnquam, nec ista morte contentus fui,
Nec me redemi parte, membratim tibi
Volui perire) debitum tandem exige,

Nunc

Nunc ſoluo pœnas: tunc tibi inferias dedi.
Ades, atq; inertem dexteram introrſus preme,
Magisq; merge. timida cùm paruo caput
Libauit hauſtu, uixq; cupientes ſequi
Eduxit oculos: hæret etiam nunc mihi
Ille animus, hæret, cùm recuſantem manum
Preſſere uultus: audies uerum Oedipum.
Minus eruiſti lumina audacter tua,
Quàm præſtitiſti: nunc manum cerebro induc,
Hac parte mortem perage, qua cœpit mori.
ANT. *Pauca, ò parens magnanime miſeranda precor,*
Vt uerba natæ mente placata audias.
Non te ut reducam ueteris ad ſpecimen domus,
Habitumq; regni flore pollenti inclyti
Peto, aut ut iras tempore, aut ipſa mora
Fractas remiſſo pectore, ac placido feras.
Et hoc decebat roboris tanti uirum,
Non eſſe ſub dolore, nec uictum malis
Dare terga: non eſt, ut putas, uirtus pater
Timere uitam, ſed malis ingentibus
Obſtare, nec ſe uertere, ac retro dare.
Qui fata procul cauit, ac uitæ bona
Proiecit, atq; abſcidit, & caſus ſuos
Onerauit: ipſi, ceu uideo, nullum eſt opus,
Quare ipſe mortem cupiat, aut quare petat.
*Vtrumq; timidi eſt*uelle, contempſit mori* **uitam contempſit*
Qui concupiſcit: cuius haud ultra mala
Exire poſſunt, in loco tuto eſt ſitus.
Quis iam deorum (uelle fac) quidquam poteſt

Malis tuis adijcere? iam nec tu potes,
Nisi hoc, ut esse te putes dignum nece:
Non es, nec ulla pectus hoc culpa attigit.
Et hoc magis te genitor insontem uoca,
*invisis. *Quòd innocens es, dijs quoq; *inuitis: quid est,*
Quod te efferarit? quod nouos suffixerit
Stimulos dolori? quid te ad infernas agit
Sedes? quid ex his pellit, ut careas die?
Cares, ut altis nobilem muris domum,
Patriamq; fugias? patria tibi uiuo perit.
Natos fugis, matremq;: ab aspectu omnium
Fortuna te summouit: & quidquid potest
Auferre cuiquam mors, tibi hoc uita abstulit.
Regni tumultus, turba fortunæ prior
Abscessit ante iussa: quem genitor fugis?

OED. *Me fugio: scelerum fugio conscium omnium*
Pectus: manumq; hanc fugio, & hoc cœlum, & deos:
Et dira fugio scelera, quæ feci nocens.
Ego hoc solum, frugifera quo surgit Ceres,
Premo? has ego auras ore pestifero traho?
Ego laticis haustu satior? aut ullo fruor
Almæ parentis munere? ego castam manum
Nefandus, incestificus, execrabilis
Attrecto? ego ullos aure concipio sonos,
Per quos parentis nomen, aut nati audiam?
Vtinam quidem rescindere has quirem uias,
Manibusq; adactis omne, quo uoces meant,
Aditusq; uerbis tramite angusto patet,
Eruere possem nata: iam sensum tui,

Quæ pars meorum criminum es,infelix pater
Fugissem:inhæret,ac recrudescit nefas
Subinde,& aures ingerunt,quidquid mihi
Negastis oculi.cur caput tenebris graue
Non mitto ad umbras Ditis æternas?quid hic
Manes meos detineo?quid terram grauo?
Mistusq; superis erro?quid restat mali?
Regnum,parentes,liberi,uirtus quoq;,
Et ingeni solertis eximium decus
Periere:cuncta sors mihi infesta abstulit:
Lacrymæ supererant,has quoq; eripui mihi.
Absiste,nullas animus admittit preces,
Nouamq; pœnam sceleribus quærit parem:
Et esse par quæ poterit?infanti quoq;
Decreta mors est:fata quis tam tristia
Sortitus unquam?uideram nondum diem,
Vteriq; nondum solueram clausi moras,
Et iam timebar:protinus quosdam editos
**Nex occupauit,& nouæ luci abstulit:* *Nox
Mors me antecessit:aliquis intra uiscera
Materna letum præcoqui fati tulit,
Sed nunquid & peccauit?abstrusum,abditum,
Dubiumq; an essem,sceleris infandi reum
Deus agit,illo teste damnauit parens,
Calidoq; teneros transsuit ferro pedes,
Et in alta nemora pabulum misit feris
Auidis,auibusq;,quas Cithæron noxius
Cruore sæpe regio attractas alit.
Sed quem deus damnauit,abiecit pater,

Mors quoq; refugit: præstiti Delphis fidem:
Genitorem adortus impia straui nece.
Hoc alia pietas redimet? occidi patrem,
Sed matrem amaui. prò loqui hymenæum pudet,
Tædasq; nostras. has quoq; inuitum pati
Te coge pœnas: facinus ignotum, efferum,
Inusitatum fare, quod populi horreant,
Quod esse factum nulla non ætas neget:
Quod patricidam pudeat. in patrios toros
Tuli paterno sanguine aspersas manus,
Scelerisq; pretium maius accepi scelus.
Leue est paternum facinus, in thalamos meos
Deducta mater, ne parum scelerum foret,
Fœcunda: nullum crimen hoc maius potest
Natura ferre: si quod etiamnum est, tamen
Qui facere possunt, dedimus. abieci necis
Pretium paternæ sceptrum, & hoc iterum manus
Armauit alias: optime regni mei
Fatum ipse noui, nemo sine sacro feret
Illud cruore: magna præsagit mala
Paternus animus, iacta iam sunt semina
Cladis futuræ, spernitur pacti fides.
Hic occupato cedere imperio negat,
Ius ille, & icti fœderis testes deos
Inuocat, & Argos exul, atq; urbes mouet
Graias in arma: non leuis fessis uenit
Ruina Thebis: tela, flammæ, uulnera
Instant, & istis, si quod est, maius malum,
Vt esse genitos nemo non ex me sciat.

ANT. *Si nulla genitor causa uiuendi tibi est,*
Hæc una abunde est, ut pater natos regas
Grauiter furentes: tu impij belli minas
Auertere unus, tuq; uecordes potes
Inhibere iuuenes, ciuibus pacem dare,
Patriæ quietem, fœderi læso fidem.
Vitam tibi ipse si negas, multis negas.
OED. *Illis parentis ullus, aut æqui est amor*
Auidis cruoris, imperij, armorum, doli,
Diris, scelestis, breuiter ut dicam, meis?
Certant in omne facinus, & pensi nihil
Ducunt, ubi illos ira præcipites agat.
Nefasq; nullum, per nefas nati putant.
Non patris illos tangit afflicti pudor,
Non patria, regno pectus attonitum furit.
Scio quò ferantur: quanta moliri parent.
Ideoq; leti quæro maturi uiam,
Moriq; propero, dum in domo nemo est mea
Nocentior me. gnata quid genibus meis
Fles aduoluta? quid prece indomitum domas?
Vnum hoc habet fortuna, quo possim capi
Inuictus dijs: sola tu affectus potes
Molire duros, sola pietatem in domo
Docere nostra: nil graue, aut miserum est mihi,
Quod te sciam uoluisse: tu tantum impera.
Hic Oedipus Aegæa tranabit freta
Iubente te: flammasq; quas Siculo uomit
De monte tellus igneos uoluens globos,
Excipiet ore: seq; serpenti offeret,

Quæ sæua furto nemoris Herculeo furit:
Iubente te præbebit alitibus iecur,
Iubente uiuet.

ACTVS SECVNDVS.

NVNTIVS. OEDIPVS. ANTIGONE. IOCASTA.

Trimetri Iambici. Primus, catalecticus Euripidius.

Regia stirpe edite,
Thebæ pauentes arma fraterna inuocant,
Rogantq; tectis arceas patrijs faces:
Non sunt minæ, iam propius accessit malum:
Nam regna repetens frater, & pactas uices,
In bella cunctos Græciæ populos agit.
Septena muros castra Thebanos premunt.
Succurre, prohibe pariter & bellum, & nefas.
OED. *Ego ille sum, qui*scelera committi uetem?*
*bella *Et abstineri sanguine à charo manus*
Doceam? magister iuris, & amoris pij
Ego sum? meorum facinorum exempla appetunt:
*ignosco *Me nunc sequuntur: laudo, &*agnosco libens:*
Exhortor, aliquid ut patre hoc dignum gerant.
Agite ô propago clara generosam indolem
Probate factis, gloriam, ac laudes meas
Superate, & aliquid facite, propter quod patrem
Adhuc iuuet uixisse: facietis scio:
Sic estis orti: scelere defungi haud leui,
Aut usitato, tanta nobilitas potest.
Ferte arma, facibus petite penetrales deos,

Frugemq;

Frugemq; flamma metite natalis soli:
Miscete cuncta, rapite in exilium omnia,
Deijcite paßim mœnia, in planum date:
Templis deos obruite, maculatos lares
Conflate, ab imo tota concidat domus:
Vrbs concremetur, primus à thalamis meis
Incipiat ignis. AN. Mitte uiolentum impetum
Doloris, ac te publica exorent mala,
Autorq; placidæ liberis pacis ueni.
OED. Vides modestæ deditum menti senem?
Placidæq; amantem pacis ad partes uocas?
Tumet animus ira, feruet immensum dolor.
Maiusq;, quàm quod casus, & iuuenum furor
Conatur, aliquid cupio: non satis est adhuc
Ciuile bellum, frater in fratrem ruat.
Nec hoc sat est, quòd debet ut fiat nefas
De more nostro, quod meos deceat toros.
Date arma patri: nemo me ex ijs eruat
Syluis, latebo rupis exesæ cauo,
Aut sepe densa corpus abstrusum tegam.
Hinc aucupabor uerba rumoris uagi,
Et sæua fratrum bella, quod possum, audiam.
IO. Felix Agaue, facinus horrendum, manu,
Qua fecerat, gestauit, & spolium tulit
Cruenta nati Mænas in partes dati.
Fecit scelus, sed misera non ultra suum
Scelus hoc cucurrit. hoc leue est, quòd sum nocens:
Feci nocentes, hoc quoq; etiamnum leue est:
Peperi nocentes: deerat ærumnis meis

Vt & hostem amarem. bruma ter posuit niues,
Et tertia iam falce decubuit Ceres,
Vt exul errat natus, & patria caret,
Profugusq; regum auxilia Graiorum rogat.
Gener est Adrasti, cuius imperio mare
Quod cingit Isthmon, regitur: hic gentes suas,
Septemq; secum regna ad auxilium trahit
Generi: quid optem, quid'ue decernam, haud scio.
Regnum reposcit: causa repetentis bona est,
Mala sic petentis: uota quæ faciam parens?
Vtrumq; natum uideo, nil poßum pie
Pietate salua facere: quodcunq; alteri
Optabo nato, fiet alterius malo.
Sed utrunq; quamuis diligam affectu pari,
Quò causa melior, sorsq; deterior trahit,
Inclinat animus semper infirmo fauens:
Miseros magis fortuna conciliat suis.

NVN. Regina dum tu flebiles questus cies,
Terisq; tempus, tota nudatis stetit
Acies in armis: æra iam bellum cient,
Aquilaq; pugnam signifer mota uocat:
Septena reges bella dispositi parant,
*Animoq; *Animo pari Cadmæa progenies subit,
Cursu citato miles hinc, atq; hinc ruit.
Vide, ut atra nubes puluere abscondat diem,
Fumoq; similes campus in cœlum erigat
Nebulas, equestri fracta quas tellus pede
Submittit: &, si uera metuentes uident,
Infesta fulgent signa: surrectis adest

Frons

Frons prima telis: aurea clarum nota
Nomen ducum uexilla præscriptum ferunt.
I, redde amorem fratribus, pacem omnibus,
Et impia arma matris opposito impedi.

ACTVS TERTIVS.

ANTIGONE. IOCASTA.

NVNTIVS.

Trimetri Iambici.

PErge ô parens, & concita celerem gradum,
Compesce tela, fratribus ferrum excute: i,
Nudum inter enses pectus infestos tene:
Aut solue bellum mater, aut prima excipe.
IOC. *Ibo, ibo, & armis obuium opponam caput,*
Stabo inter arma, petere qui fratrem uolet,
Petat antè matrem: tela qui fuerit pius,
Rogante ponat matre: qui non est pius,
Incipiat à me: feruidos iuuenes anus
Tenebo, nullum teste me fiet nefas:
Aut siquod, & me teste, committi potest,
Non fiet unum. AN. *Signa collatis micant*
Vicina signis, clamor hostilis fremit:
Scelus in propinquo est, occupa mater preces:
**Et ecce motus, fletibus credas meis.*
Sic agmen armis segne compositis uenit.
IOC. *Procedit acies tarda, sed properant duces.*
Quis me procellæ turbine insanæ uehens
Volucer per auras uentus ætherias aget?
Quæ sphinx, uel atra nube subtexens diem

*Excute me*tus*

Stymphalis auidis præpetem pinnis feret?
Aut quæ per altas aëris rapiet uias
Harpyia sæui regis obseruans famem?
Et inter acies proijciet raptam duas?

NVN. *Vadit furenti similis,*atq; etiam furit:*
*aut. *Sagitta qualis Parthica uelox manu*
Excussa fertur: qualis insano ratis
Premente uento rapitur: aut qualis cadit
Delapsa cœlo stella, cum stringens polum
Rectam citatis ignibus rumpit uiam.
Attonita cursu fugit, & binas statim
Diduxit acies, uicta materna prece
Hæsere bella, iamq; in alternam necem
Illinc, & hinc miscere cupientes manus
Vibrata tela continent dextra sua:
Paci fauetur, omnium ferrum latet,
*Cessatq; telũ uibratum in fratrem manu. **Cessatq; telum uibratum fratrum manu.*
Laniata canas mater ostendit comas.
Rogat, abnuentis irrigat fletu genas.
Negare matri qui diu dubitat, potest.

ACTVS QVARTVS.

IOCASTA. POLYNICES.

Trimetri Iambici.

IN *me arma & ignes uertite, in me omnis ruat*
Vnam iuuentus: quæq; ab Inachio uenit
Animosa muro: quæq; Thebana ferox
Descendit arce: ciuis, atq; hostis simul,
Hunc petite uentrem, qui dedit fratres uiro.

Mea

Mea membra paßim ſpargite, ac diuellite,
Ego utrunq; peperi. ponitis ferrum ocyus,
Ac dico? & ex æquo dextras matri datis?
Date dum piæ ſunt: error inuitos adhuc
Fecit nocentes: omne fortunæ fuit
Peccantis in uos crimen: hoc primum nefas
Inter ſcientes geritur, in ueſtra manu eſt
Vtrum uelitis: ſancta ſi pietas placet,
Donate matrem pace: ſi placuit ſcelus,
Maius paratum eſt, media ſe opponit parens:
Proinde bellum tollite, aut belli moram.
Sollicita cui nunc mater alterna prece
Verba admouebo? miſera quem amplectar prius?
In utranq; partem ducor affectu pari.
Hic abfuit, ſed pacta ſi fratrum ualent,
Nunc alter aberit: ergo iam nunquam duos,
Niſi ſic, uidebo? iunge complexus prior,
Qui tot labores, totq; perpeſſus mala,
Longo parentem feſſus exilio uides:
*Accede propius: *clude uagina impium*
Enſem: & trementem, iamq; cupientem excuti *conde.
Haſtam ſolo defige: maternum tuo
Coire pectus pectori clypeus uetat,
Hunc quoq; repone: uinculo frontem exue,
Tegmenq; capitis triſte belligeri leua,
Et ora matri redde. quò uultus refers?
Acieq; pauida fratris obſeruas manum?
Affuſa totum corpus amplexu tegam,
Tuo cruori per meum fiet uia.

horres. Quid dubius hæres? an times matris fidem?
PO. Timeo, nihil iam iura naturæ ualent
Post ista fratrum exempla: ne matri quidem
Fides habenda est. IOC. Redde iam capulo manum,
Astringe galeam, læua se clypeo ingerat,
exarmatur. Dum frater est armatus, armatus mane.
Tu pone ferrum, causa qui es ferri prior:
Si pacis odium est, furere si bello placet,
Inducias te mater exiguas rogat,
Ferat ut reuerso post fugam nato oscula,
Vel prima, uel suprema: dum pacem peto,
Audite inermes: ille te, tu illum times,
Ego utrunq;, sed pro utroq;. quid strictum abnuis
Recondere ensem? qualibet gaude mora.
Id gerere bellum cupitis, in quo est optimum
Vinci. uereris fratris infesti dolos?
Quoties necesse est fallere, aut falli à suis,
Patiare potius ipse, quàm facias, scelus.
Sed ne uerere: mater insidias & hinc,
Et rursus illinc abiget: exoro, an patri
Inuideo uestro? ueni ut arcerem nefas,
An ut uiderem propius? hic ferrum addidit
Recliuis hastæ, & arma defixa incubant:
Ad te preces nunc nate maternas feram,
Sed antè lacrymas, teneo longo tempore
Petita uotis ora? te profugum solo
Patrio penates regis externi tegunt:
Te maria tot diuersa, tot casus uagum
Egere: non te duxit in thalamos parens

Comitata

Comitata primos: nec sua festas manu
Ornauit ædes: nec sua lætas faces
Vitta reuinxit: dona non auro, & graues
Gazas socer, non arua, non urbes dedit:* *arma.
Dotale bellum est, hostium es factus gener,
Patria remotus, hospes alieni laris:
Externa consecutus, expulsus tuis:
Sine crimine exul, nequid è fatis tibi
Deesset paternis: hoc quoq; ex illis habes,
Errasse thalamis. nate pòst multos mihi
Remisse soles, nate sollicitæ metus
Et spes parentis, cuius aspectum deos
Semper rogaui, cum tuus reditus mihi
Tantum esset erepturus aduentu tuo,
Quantum daturus: quando pro te desinam,
Dixi, timere? dixit irridens deus,
Ipsum timebis: nempe nisi bellum foret,
Ego te carerem: nempe, si tu non fores,
Bello carerem: triste conspectus datur
Pretium tui durumq;: sed matri placet.
Hinc modo recedant arma, dum nullum nefas —
Mars sæuus audet, hoc quoq; est magnum nefas
Tam propè fuisse: stupeo, & exanguis tremo,
Cum stare fratres hinc, & hinc uideo duos
Sceleris sub ictu: membra quassantur metu.
Quàm penè mater maius aspexi nefas,
Quàm quod miser uidere non potuit pater:
Licet timore facinoris tanti uacem,
Videamq; iam nil tale, sum infelix tamen

Quòd penè uidi. per decem mensium graues
Vteri labores, perq; pietate inclytas
Precor sorores, & per irati sibi
Genas parentis, scelere quas nullo nocens
Erroris à se dura supplicia exigens
Hausit, nefandas mœnibus patrijs faces
Auerte, signa bellici retro agminis
Flecte: ut recedas, magna pars sceleris tamen
Vestri peracta est: uidit hostili grege
Campos repleri patria, fulgentes procul
Armis cateruas: uidit equitatu leui
Cadmæa frangi prata, & excelsos rotis
Volitare proceres, igne flagrantes trabes
Fumare, cineri quæ petunt nostras domos,
Fratresq; (facinus quod nouum, & Thebis fuit)
In se ruentes. totus hoc exercitus,
Et populus omnis, & utraq; hoc uidit soror,
Genitrixq; uidit: nam pater debet sibi,
Quòd ista non spectauit: occurrat tibi
Nunc Oedipus: quo iudice, erroris quoq;
Pœnæ petuntur. ne precor, ferro erue
Patriam, ac penates: ne'ue, quas regere expetis,
Euerte Thebas. quis tenet mentem furor?
Petendo patriam perdis: ut fiat tua,
Vis esse nullam? quin tuæ causæ nocet
*uris. Ipsum hoc, quòd armis *uertis infestis solum,
*adultas. Segetesq; *adustas sternis, & totos fugam
Edis per agros: nemo sic uastat sua.
Quæ corripi igne, quæ meti gladio iubes,

Aliena credis, rex sit è uobis uter,
Manente regno quærite. hæc telis petes,
Flammisq; tecta? poteris has Amphionis
Quassare moles? nulla quas struxit manus
Stridente tardum machina ducens onus:
Sed conuocatus uocis, & citharæ sono
Per se ipse turres uenit in summas lapis.
Hæc saxa franges uictor? hinc spolia auferes?
*Victosq; duces patris æquales tui? *Vinctos.
Matres ab ipso coniugum raptas sinu
Sæuus catena miles imposita trahet,
Vt adulta uirgo mista captiuo gregi
Thebana nuribus munus Argolicis eat?
An & ipsa palmas uincta post tergum datas
Mater triumphi præda fraterni uehar?
Potes'ne ciues lætus exitio datos
Videre paßim? mœnibus charis potes
Hostem admouere? sanguine, & flamma potes
Implere Thebas? tam ferum, & durum geris
Sæuumq; in iras pectus, & nondum imperas?
Quid sceptra facient? pone uesanos, precor,
Animi tumores, teq; pietati refer.

PO. Vt profugus errem semper? ut patria arcear?
Opemq; gentis hospes externæ sequar?
Quid paterer aliud, si fefellißem fidem?
Si peierassem? fraudis alienæ dabo
Pœnas, at ille præmium scelerum feret?
Iubes abire, matris imperio obsequor,
Da quò reuertar: regia frater mea

*superba. *Habitet*superbus,parua me abscondat casa:*
Hanc da repulso,liceat exiguo lare
Pensare regnum:coniugi donum datus,
Arbitria thalami dura felicis feram?
Humilisq; socerum lixa dominantem sequar?
In seruitutem cadere de regno graue est.
Si regna quæris,nec potest sceptro manus
Vacare sæuo,multa,quæ possunt peti
In orbe toto,quælibet tellus dabit.
Hinc nota Baccho Tmolus attollit iuga,
Quà lata terris spatia frugiferis iacent,
Et quà trahens opulenta Pactolus uada
Inundat auro rura:nec lætis minus
Mæandros aruis flectit errantes aquas,
Rapidusq; campos fertiles Hebrus secat.
Hinc grata Cereri Gargara,& diues solum,
Quod Xanthus ambit niuibus Idæis tumens.
Hinc,quà relinquit nomen Ionij maris,
Fauces Abydos Sestosq; oppositæ premunt.
Aut quà latus iam propior orienti dedit,
Tutamq; crebris portubus Lyciam uidet.
Hæc regna ferro quære,in hos populos ferat
Socer arma fortis:has paret sceptro tuo
Tradatq; gentes:hoc adhuc regnum puta
Tenere patrem.melius exilium est tibi,
Quàm reditus iste.crimine alieno exulas,
Tuo redibis:melius usus uiribus
Noua regna nullo scelere maculata appetes.
Quin ipse frater arma comitatus tua

Tibi

Tibi militabit:uade,& id bellum gere,
In quo pater,materq; pugnanti tibi
Fauere poßint:regna cum scelere omnibus
Sunt exilijs grauiora.nunc belli mala
Propone,dubias Martis incerti uices.
Licet omne tecum Græciæ robur trahas,
Licet arma longe miles,ac late explicet,
Fortuna belli semper ancipiti in loco est.
Quodcunq; Mars decernit,exæquat duos,
Licet impares sint:gladius,& spes,& metus,
Sors cæca uersat:præmium incertum petit,
Certum scelus.fauisse fac uotis deos
Omnes tuis:cessere,& auersi fugam
Petiere ciues,clade funesta iacens
Obtexit agros miles:exultes licet,
Victorq; fratris spolia deiecti geras,
Frangenda palma est.quale tu id bellum putas
In quo execrandum uictor admittit nefas,
Si gaudet?hunc,quem uincere infelix cupis,
*Cum uiceris,lugebis.*infaustas,age,* *infestas.
Dimitte pugnas,libera patriam metu,
Luctu parentes. PO.*Sceleris,& fraudis suæ*
Pœnas nefandus frater ut nullas ferat.
IOC.*Ne metue,pœnas soluet & quidem graues.*
Regnabit:hæc est pœna.si dubitas,auo
Patriq; crede.Cadmus hoc dicet tibi,
Cadmiq; proles:sceptra Thebarum fuit
Impune nulli gerere,nec quisquam fide
Rupta tenebat illa:iam numeres licet

Fratrem inter istos. PO. *Numero,& est tanti mihi*
Cum regibus iacere. IOC. *Te turbæ exulum*
Ascribo:regna,dummodo inuisus tuis.

PO. *Regnare non uult,esse qui inuisus timet.*
Simul ista mundi conditor posuit deus
Odium,atq; regnum:regis & magni reor
Odia ista premere:multa dominantem uetat
Amor suorum,plus in iratos licet.

IOC. *Qui uult amari languida regnet manu.*

*Iniqua. *Inuisa nunquam imperia retinentur diu:*
Præcepta melius imperij reges dabunt,
Exilia tu dispone. PO. *Pro regno uelim*
Patriam,penates,coniugem flammis dare.
Imperia pretio quolibet constant bene.

FINIS DEEST.

HIPPOLYTUS TRAGOEDIA QVARTA.

ARGVMENTVM.

Hippolytus Thesei & Antiopæ filius cum animo insedisset omni se uoluptatum lenocinio abdicare, uenationi tantum intentus uitam ducebat cœlibem, & à mulierum blanditijs alienam. Sed Phædra nouerca eius priuigni forma, ætateq; illecta, & amore uesano correpta, & mariti absentia animata, ac demum dolore deuicta, & ægritudine causata, uulnus iuueni detegit, & inuitat ad Venerem. At cum se sentit à priuigno acrius increpari, & cupitos amplexus pertinaciter denegari, infesta ilico, & amoris oblita, Hippolytum insimulat Theseo ab inferis redeunti, ceu is eam liquido interpellarit. Igitur adolescens patris declinãs furorem, inscenso curru, distrahitur atq; discerpitur ab equis suis, à Phocis exterritis, quos immiserat Aegeus. Postremo Phædra sui facinoris scenam detegens, super Hippolyti corpus misere gladio se ipsam conficit.

INTERLOCVTORES.

HIPPOLYTVS.	PHAEDRA.
NVTRIX.	CHORVS.
THESEVS.	NVNTIVS.

ACTVS PRIMVS.

HIPPOLYTVS.

Anapæstici, seu Pindarici.

*I*T E, *umbrosas cingite sylvas,*
Summaq; montis iuga Cecropij:
Celeri planta lustrate uagi,
Quæ saxa solo Carpaneto
*quæq;. *Subiecta iacent,*& quæ Thriasij*
Vallibus amnis rapida currens
Verberat unda: scandite colles
Semper canos niue Riphæa.
Hàc hàc alij quà nemus alta
Texitur alno, quà prata iacent,
Quà rorifera mulcens aura
Zephyrus uernas euocat herbas.
Vbi per glacies leuis Elissus,
Vbi Mæander super æquales
Labitur agros piger, & steriles
Amne maligno radit arenas.
Vos, quà Marathon tramite læuo
Saltus aperit, quà comitatæ
Gregibus paruis nocturna petunt
*fœtæ. *Pabula*feræ: uos, quà tepidis*
Subditus austris frigora mollit
*Acarnas. *Durus*Acarnan: alius rupem*
Dulcis Hymetti, paruas alius
Calcet Aphidnas. pars illa diu
Vacat immunis, quà curuati
Littora ponti Sunion urget.

Si

Si quem tangit gloria ſyluæ,
Vocat hunc Philippis: hic uerſatur
Metus agricolis, uulnere multo
Iam notus aper. at uos laxas
Canibus tacitis mittite habenas,
Teneant acres lora moloſſos,
Et pugnaces tendant Creſſæ
Fortia trito uincula collo.
At Spartanos (genus eſt audax
Auidumq́; feræ) nodo cautus
Propiore liga: ueniet tempus,
Cum latratu caua ſaxa ſonent.
Nunc demiſſi nare ſagaci
Captent auras, luſtraq́; preſſo
Quærant roſtro, dum lux dubia eſt,
Dum ſigna pedum roſida tellus
Impreſſa tenet: alius raras
Ceruice graui portare plagas,
Alius teretes properet laqueos.
Picta rubenti linea pinna
Vano claudat terrore feras.
Tibi libretur miſſile telum.
Tu graue dextra, læuáq; ſimul
Robur lato dirige ferro.
Tu præcipites clamore feras
Subſeſſor ages. tu iam uictor
Curuo ſolues uiſcera cultro.
Ades en comiti diua uirago,
Cuius regno pars terrarum

Secreta uacat: cuius certis
Petitur telis fera, quæ gelidum
Potat Araxem,
Et quæ ſtanti ludit in Iſtro.
Tua Getulos dextra leones,
Tua Cretæas ſequitur ceruas.
Nunc ueloces figis damas
Leuiore manu:
Tibi dant uariæ pectora tigres.
Tibi uilloſi terga biſontes,
Latisq; feri cornibus Vri,
Quidquid ſolis paſcitur aruis:
Siue illud inops nouit Garamas,
Siue illud Arabs diuite ſylua,
Siue ferocis iuga Pyrenes,
Siue Hyrcani celant ſaltus,
Vacuisq; uagus Sarmata campis.
Arcus metuit Diana tuos.
Tua ſi gratus numina cultor
Tulit in ſaltus retia uinctas
Tenuere feras,
Nulli laqueum rupere pedes.
Fertur plauſtro præda trementi,
*Tum. **Cum roſtra canes ſanguine multo*
Rubicunda gerunt, repetitq; caſas
Ruſtica longo turba triumpho.
En diua faue,
Signum arguti miſere canes,
Vocor in ſyluas, hàc hàc pergam,

Quà

*Quia uia longum compensat iter.

PHAEDRA. NVTRIX.

Iambici Senarij.

O Magna uasti Creta dominatrix freti,
Cuius per omne littus innumeræ rates
Tenuere pontum, quidquid Aßyria tenus
Tellure Nereus peruium rostris secat,
Cur me in penates obsidem inuisos datam,
Hostiq; nuptam degere ætatem in malis,
Lacrymisq; cogis? profugus en coniux abest,
Præstatq; nuptæ, quam solet Theseus fidem.
Fortis per altas inuij retro lacus
*Vadat tenebras miles audacis proci:
Solio ut reuulsam regis inferni abstrahat,
Pergit furoris socius: haud illum timor
Pudorq; tenuit: stupra, & illicitos toros
Acheronte in imo quærit Hippolyti pater.
Sed maior alius incubat mœstæ dolor.
Non me quies nocturna, non altus sopor
Soluère curis: alitur, & crescit malum,
Et ardet intus, qualis Aetnæo uapor
Exundat antro. Palladis telæ uacant,
Et inter ipsas pensa labuntur manus.
Non colere donis templa uotiuis libet,
Non inter aras Atthidum mistam choris,
Iactare tacitis conscias sacris faces,
Nec adire castis precibus, aut ritu pio
Adiudicatam præsidem terræ deam.
Iuuat excitatas consequi cursu feras,

*Qua

*Vadit.

Et

*tela. Et rigida molli*gessa iaculari manu.
Quò tendis anime? quid furens saltus amas?
Fatale miseræ matris agnosco malum,
Peccare noster nouit in syluis amor.
Genitrix tui me miseret, infando malo
Correpta pecoris efferi sæuum ducem
Audax amasti: toruus, impatiens iugi
Adulter ille, ductor indomiti gregis,
Sed amabat aliquid: quis meas miseræ deus,
Aut quis iuuare Dædalus flammas queat?
Non si ille remeet arte Mopsopia potens.
Qui nostra cæca monstra conclusit domo,
Promittat ullam casibus nostris opem.
Stirpem perosa Solis inuisi Venus
Per nos catenas uindicat Martis sui,
Suasq́; probris omne Phœbæum genus
Onerat nefandis: nulla Minois leui
Defuncta amore est, iungitur semper nefas.

NVT. Thesæa coniux clara progenies Iouis,
Nefanda casto pectore exturba ocyus,
Extingue flammas: ne'ue te diræ spei
Præbe obsequentem. quisquis in primo obstitit,
Pepulitq́; amorem, tutus ac uictor fuit:
Qui blandiendo dulce nutriuit malum,
Serò recusat ferre, quod subijt, iugum.
Nec me fugit, quàm durus, & uere insolens
Ad recta flecti regius nolit tumor.

PH. Quencunq; dederit exitum casus, feram:
Fortem facit uicina libertas senem:

Obstare

NVT. *Obstare primum est uelle, nec labi uia:*
Pudor est secundus, nosse peccandi modum.
Quò misera pergis? quid domum infamem grauas?
Superasq; matrem? maius est monstro nefas:
Nam monstra fato, moribus scelera imputes.
Si quòd maritus supera non cernit loca,
Tutum esse facinus credis, & uacuum metu,
*Erras.*tum tu crede Lethæo abditum* *tamen.
Thesea profundo ferre perpetuam Stygem
Quid ille, lato maria qui regno premit,
Populisq; reddit iura centenis pater,
Latere tantum facinus occultum sinet?
Sagax parentum est cura. credamus tamen
Astu, doloq; tegere nos tantum nefas:
Quid ille rebus lumen infundens suum
Matris parens? quid ille, qui mundum quatit
Vibrans corusca fulmen Aetnæum manu
Sator deorum? credis hoc posse effici
Inter uidentes omnia, ut lateas auos?
Sed, ut secundus numinum abscondat fauor
Coitus nefandos, utq; contingat stupro
Negata magnis sceleribus semper fides,
*Quid pœna præsens, consciæ*noctis pauor,* *mentis.
Animusq; culpa plenus, & semet timens?
Scelus aliqua tutum, nulla securum tulit.
Compesce amoris impij flammas precor,
Nefasq;, quod non ulla tellus barbara
Commisit unquam, non uagus campis Geta,
Nec inhospitalis taurus, aut sparsus Scythes.

Expelle

Expelle facinus mente castifica horridum,
Memorq; matris metue concubitus nouos:
Miscere thalamos patris,& gnati apparas,
Vteroq; prolem capere confusam impio.
Perge,& nefandis uerte naturam ignibus.
Cur monstra cessant? aula cur fratris uacat?
Prodigia toties orbis insueta audiet,
Natura toties legibus cedet suis,
Quoties amabit Cressa. PHAE. *Quæ memoras,scio*
Vera esse nutrix:sed furor cogit sequi
Peiora,uadit animus in præceps sciens,
Remeatq; frustra sana consilia expetens:
Sic cum grauatam nauita aduersa ratem
Propellit unda,cedit in uanum labor,
Et uicta prono puppis aufertur uado.
Quod ratio poscit,uincit,ac regnat furor,
Potiensq; tota mente dominatur deus.
Hic uolucer omni regnat in terra potens,
Ipsumq; flammis torret indomitis Iouem.
Gradiuus istas belliger sensit faces:
Opifex trisulci fulminis sensit deus:
Et qui furentes semper Aetnæis iugis
Versat caminos,igne tam paruo calet.
Ipsumq; Phœbum,tela qui neruo regit,
Figit sagitta certior missa puer,
Volitatq; cœlo pariter,& terris grauis.
NVT. *Deum esse Amorem,*turpiter uitio fauens*
Finxit libido:quoq; liberior foret,
Titulum furori numinis falsi addidit.

*turpi seruitio.

Natum

Natum per omnes, scilicet, terras uagum
Erycina mittit: ille per cœlum uolans,
Proterua tenera tela molitur manu,
Regnumq; tantum minimus in superos habet:
Vana ista demens animus asciuit sibi,
Venerisq; numen finxit, atq; arcus dei.
*Quisquis secundis rebus exultat nimis, *Dum quis
Fluitq; luxu, semper insolita appetens,
*Hunc illa magnæ dira fortunæ comes *Tunc.
Subit libido: non placent suetæ dapes,
Non tecta sani moris, aut uilis cibus.
Cur in penates rarius tenues subit
Hæc delicatas eligens pestis domos?
Cur sancta paruis habitat in tectis Venus?
Mediumq; sanos uulgus affectus tenet?
Et se coërcent modica: contrà diuites,
Regnoq; fulti, plura quàm fas est, petunt?
Quod non potest, uult posse, qui nimium potest.
Quid deceat, alto præditam solio, uides:
Metue, ac uerere sceptra remeantis uiri.
PH. Amoris in me maximum regnum fero,
Reditusq; nullos metuo: non unquam amplius
Conuexa tetigit supera, qui mersus semel
Adijt silentem nocte perpetua domum.
NVT. Ne crede, Ditis clauserit regnum licet,
Canisq; diras Stygius obseruet fores,
Solus negatas inueniet Theseus uias.
PH. Veniam ille amori forsitan nostro dabit.
NVT. Immitis etiam coniugi castæ fuit.

Experta sæuam est barbara Antiope manum.
Sed posse flecti coniugem iratum puta:
Quis huius animum flectet intractabilem?
Exosus omne fœmineum nomen fugit,
Immitis annos cœlibi uitæ dicat:
Connubia uitat, genus Amazonium scias.

PH. *Hunc in niuosis collis hærentem iugis,*
Et aspera agili saxa calcantem pede,
Sequi per alta nemora, per montes placet.

NVT. *Resistet ille, seq; mulcendum dabit?*
Castosq; ritus Venere non casta exuet?
Tibi ponet odium, cuius odio forsitan
Persequitur omnes? PH. *Precibus haud uinci potest?*

NVT. *Ferus est.* PHAE. *Amore didicimus uinci feros,*

NVT. *Fugiet.* PHAE. *Per ipsa maria, si fugiat, sequar.*

NVT. *Patris memento.* PHAE. *Meminimus matris simul.*

NVT. *Genus omne profugit.* PHAE. *Pellicis careo metu.*

NVT. *Aderit maritus.* PHAE. *Nempe Pirithoi comes.*

NVT. *Aderitq; genitor.* PHAE. *Mitis Ariadnæ pater.*

NVT. *Per has senectæ splendidas supplex comas,*
Fessumq; curis pectus, & chara ubera
Precor, furorem siste, teq; ipsam adiuua.
Pars sanitatis, uelle sanari, fuit.

PH. *Non omnis animo cessit ingenuo pudor:*
Paremus altrix, qui regi non uult, amor
Vincatur: haud te fama maculari sinam,
Hæc sola ratio est, unicum effugium mali:
Virum sequamur, morte præuertam nefas.

NVT. *Moderare alumna mentis effrenæ impetus,*

Animos

Animos coërce: dignam ob hoc uita reor,
Quòd esse temet autumas dignam nece.
PH. Decreta mors est, quæritur fati genus:
Laqueo'ne uitam finiam, an ferro incubem?
An missa præceps arce Palladia cadam?
NVT. Prò castitatis uindicem armemus manum.
Sic te senectus nostra præcipiti sinet
Perire leto? siste furibundum impetum.
Haud facile quisquam ad uitam reuocari potest.
PH. Prohibere nulla ratio periturum potest,
Vbi quis mori constituit, & debet mori.
NVT. Solamen annis unicum fessis hera,
Si tam proteruus incubat menti furor,
Contemne famam: fama uix uero fauet:
Peius merenti melior, & peior bono.
Tentemus animum tristem, & intractabilem:
Meus iste labor est, aggredi iuuenem ferum,
Mentemq; sæuam flectere immitis uiri.

CHORVS.

Sapphici uersus.

Diua non miti generata ponto,
Quam uocat matrem geminus Cupido
*Impetens flammis simul, & sagittis: *Impotens.
Iste lasciuus puer, *acre nitens, *ac renitens
Tela quàm certo iaculatur arcu:
Labitur totas furor in medullas,
Igne furtiuo populante uenas.
Non habet latam data plaga frontem,
Sed uorat tectas penitus medullas.

Nulla pax isti puero: per orbem
Spargit effusas agilis sagittas.
Quæq; nascentem uidet ora solem,
Quæq; ad occasus iacet ora seros,
Siqua feruenti subiecta Cancro est:
Siqua maioris glacialis Vrsæ
Semper errantes patitur colonos,
Nouit hos æstus. iuuenum feroces
Concitat flammas, senibusq; fessis
Rursus extinctos reuocat calores.
Virginum ignoto ferit igne pectus:
Et iubet cœlo superos relicto
Vultibus falsis habitare terras.
Thessali Phœbus pecoris magister
Egit armentum, positoq; plectro
Impari tauros calamo uocauit.
Induit formas quoties minores
Ipse qui cœlum, nebulasq; ducit?
Candidas ales modo mouit alas,
Dulcior uocem moriente cycno.
Fronte nunc torua petulans iuuencus
Virginum strauit sua terga ludo,
Perq; fraternos mala regna fluctus,
Vngula lentos imitante remos,
Pectore aduerso domuit profundum,
Pro sua uector timidus rapina.
Arsit obscuri dea clara mundi
Nocte deserta, nitidosq; fratri
Tradidit currus aliter regendos.

Ille

Ille nocturnas agitare bigas
Discit,& gyro breuiore flecti.
Nec suum tempus tenuere noctes,
Et dies tardo remeauit ortu,
Dum tremunt axes grauiore curru.
Natus Alcmena posuit pharetras,
Et minax uasti spolium leonis,
Passus aptari digitis smaragdos,
Et dari legem rudibus capillis:
Crura distincto religauit auro,
Luteo plantas cohibente socco:
Et manu, clauam modo qua gerebat,
Fila deduxit properante fuso.

Anapæstici.

*Vidit*Perses, ditisq; ferax* *Persis.
Lydia regni deiecta feri
Terga leonis, humerisq;, quibus
Sederat alti regia cœli,
Tenuem Tyrio stamine pallam.
Sacer est ignis (credite læsis)
Nimiumq; potens, quà terra mari
Cingitur alto, quáq; æthereo
Candida mundo sydera currunt.
*Hæc regna tenet*pueri immitis,* *puer.
Spicula cuius sentit in imis
Cærulus undis grex Nereidum,
Flammasq; nequit eleuare mari.
Ignes sentit genus aligerum.
Venere instincti quàm magna gerunt

Grege pro toto bella iuuenci.
Si coniugio timuere suo,
Poscunt timidi prælia cerui,
Et mugitus dant, concepti
Signa furoris. tunc uirgatas
India tigres decolor horret.
Tunc uulnificos acuit dentes
Aper, & toto est spumeus ore.
Pœni quatiunt colla leones,
Cum mouit amor, tum sylua gemit
Murmure sæuo. amat insani
Bellua ponti, lucæq; boues.
Vendicat omnes natura sibi.
Nihil immune est: odiumq; perit
Cum iussit amor, ueteres cedunt
Ignibus iræ. quid plura canam?
Vincit sæuas cura nouercas.

ACTVS SECVNDVS

PHAEDRA. NVTRIX.
HIPPOLYTVS.

Trimetri Iambici.

NVT. *Altrix profare quid feras: quonam in loco est?*
Spes nulla tantum posse leniri malum,
Finisq; flammis nullus insanis erit.
Torretur æstu tacito, & inclusus quoq;,
Quamuis tegatur, proditur uultu furor.
Erumpit oculis ignis, & lapsæ genæ
Lucem recusant: nil idem dubiæ placet,
Artusq; uariè iactat incertus dolor.
Nunc ut soluto labitur moriens gradu,

Et uix labante sustinet collo caput:
Nec se quieti reddit, & somni immemor
Noctem querelis ducit: attolli iubet,
Iterumq; poni corpus: & solui comas,
Rursusq; fingi: semper impatiens sui
Mutatur habitus: nulla iam Cereris subit
Cura, aut salutis: uadit incerto pede
Iam uiribus defecta: non idem uigor,
Non ora tingens nitida purpureus rubor.
Populatur artus cura, iam gressus tremunt,
Tenerq; nitidi corporis cecidit decor.
Et, qui tenebant signa Phœbææ facis
Oculi, nihil gentile, nec patrium micant.
Lachrymæ cadunt per ora, & assiduo genæ
Rore irrigantur, qualiter Tauri iugis
Tepido madescunt imbre perfusæ niues.
Sed en patescunt regiæ fastigia,
Reclinis ipsa sedis auratæ toro
Solitos amictus mente non sana abnuit.
PH. *Remouete famulæ purpura atq; auro illitas*
Vestes, procul sit muricis Tyrij rubor,
Quæ fila ramis ultimi Seres legunt.
Breuis expeditos zona constringat sinus.
Ceruix monili uacua, nec niueus lapis
Deducat aures, Indici donum maris.
Odore crinis sparsus Assyrio uacet.
Sic temere iactæ colla perfundant comæ,
Humerosq; summos: cursibus motæ citis
Ventos sequantur. læua se pharetræ dabit.

Hastile uibret dextra Thessalicum manus.
Talis seueri mater Hippolyti fuit:
Qualis relictis frigidi ponti plagis,
Egit cateruas, Atticum pulsans solum
Aut Tanais, aut Maeotis, & nodo comas
Coëgit, emisitq;, lunata latus
Protecta pelta, talis in syluas ferar.

NVT. *Sepone questus, non leuat miseros dolor,*
Regina: saeuis ecquis est flammis modus?
Agreste placa uirginis numen deae.
Regina nemorum, sola quae montes colis,
Et una solis montibus coleris dea,
Conuerte tristes omnium in melius minas.
O magna syluas inter, & lucos dea,
Clarumq; coeli sydus, & noctis decus,
Cuius relucet mundus alterna face
Hecate triformis, en ades coeptis fauens.
Animum rigentem tristis Hippolyti doma:
Amare discat, mutuos ignes ferat,
Det faciles aures: mitiga pectus ferum,
*Innecte *Inuerte mentem: toruus, auersus, ferox*
In iura Veneris redeat, huc uires tuas
Intende. sic te lucidi uultus ferant,
Et nube rupta cornibus puris eas.
Sic te regentem frena nocturni aetheris
Detrahere nunquam Thessali cantus queant,
Nullusq; de te gloriam pastor ferat.
Ades inuocata. iam fauet uotis dea.
Ipsum intuor solenne uenerantem sacrum,

Nullo

Nullo latus comitante. quid dubitas? dedit
Tempus, locumq; casus, utendum artibus.
Trepidamus: haud est facile mandatum scelus
**Audere: uerum iusta, qui reges timet,* *Adire.
Deponat, omne pellat ex animo decus.
Malus est minister regij imperij pudor.

HIP. *Quid huc seniles fessa moliris gradus*
O fida nutrix, turbidam frontem gerens,
Et mœsta uultus? sospes est certe parens?
Sospesq; Phædra? stirpis & geminæ iugum?

NVT. *Metus remitte, prospero regnum in statu est,*
Domusq; florens sorte felici uiget.
Sed tu beatis mitior rebus ueni,
Nanq; anxiam me cura sollicitat tui,
Quòd te ipse pœnis grauibus infestus grauas.
Quem fata cogunt, hic quidem uiuat miser:
At si quis ultro se malis offert uolens,
Seq; ipse torquet, perdere est dignus bona,
Queis nescit uti. potius annorum memor
Mentem relaxa, motibus festis facem
Attolle, curas Bacchus exoneret graues.
Aetate fruere, mobili cursu fugit.
Nunc facile pectus, grata nunc iuueni Venus.
Exultet animus: cur toro uiduo iaces?
Tristem iuuentam solue: nunc luxus rape.
Effunde habenas, optimos uitæ dies
Effluere prohibe. propria describit deus
Officia, & æuum per suos ducit gradus.
Lætitia iuuenem, frons decet tristis senem.

Quid te coërces, & necas rectam indolem?
Seges illa magnum fœnus agricolæ dabit,
Quæcunq; lætis tenera luxuriat satis.
Arborq; celso uertice euincit nemus,
Quam non maligna cædit, aut resecat manus.
Ingenia melius recta se in laudes ferunt,
Si nobilem animum uegeta libertas alit.
Truculentus, & syluester, & uitæ inscius
Tristem iuuentam, Venere deserta, colis.
Hoc esse munus credis indictum uiris,
Vt dura tolerent, cursibus domitent equos,
Et sæua bella Marte sanguineo gerant?
Prouidit ille maximus mundi parens,
Cum tam rapaces cerneret fati minas
Vt damna semper sobole repararet noua.
Excedat, agedum, rebus humanis Venus,
Quæ supplet, ac restituit humanum genus
Orbis iacebit squalido turpis situ,
Vacuum sine ullis claßibus stabit mare,
Alesq; cœlo deerit, & syluis fera,
Solis & aër peruius uentis erit.
Quàm uaria leti genera mortalem trahunt,
Carpuntq; turbam: pontus, & ferrum, & doli.
Sed fata credas deeße, sic atram Styga
Iam petimus ultrò. cœlibem uitam probet
Sterilis iuuentus, hoc erit, quidquid uides,
Vnius æui turba, & in semet ruet.
Proinde uitæ sequere naturam ducem,
Vrbem frequenta, ciuium cœtus cole.

Non

HIP. *Non alia magis est libera, & uitio carens,*
Ritusq; melius, uita, quæ priscos colat,
Quàm quæ, relictis mœnibus, syluas amat.
Non illum auaræ mentis inflammat furor,
Qui se dicauit montium insontem iugis:
Non aura populi, & uulgus infidum bonis:
Non pestilens inuidia, non fragilis fauor,
Non ille regno seruit, ac regno imminet,
Vanosq; honores sequitur, aut fluxas opes
Spei, metusq; liber: haud illum niger,
Edaxq; liuor dente degeneri petit:
Nec scelera populos inter atq; urbes sita
Nouit: nec omnes conscius strepitus pauet.
Haud uerba fingit: mille non quærit tegi
Diues columnis, nec trabes multo insolens
Suffigit auro: non cruor largus pias
Inundat aras: fruge nec sparsi sacra
Centena niuei colla submittunt boues:
Sed rure uacuo potitur, & aperto æthere
Innocuus errat, callidas tantum feris
Struxisse fraudes nouit, & fessus graui
Labore niueo corpus Ilisso fouet.
Nunc ille ripam celeris Alphei legit:
*Nunc nemoris alti densa*metitur loca,* *metatu
Vbi Lerna puro gelida perlucet uado,
Sedemq; mutat. hic aues querulæ fremunt,
Ramiq; uentis lene percussi tremunt,
Veteresq; fagi. iuuat hic aut amnis uagi
Pressisse ripas: cespite aut nudo leues

Duxisse

Duxisse somnos: siue fons largus citas
Diffundit undas, siue per flores nouos
Fugiente dulcis murmurat riuo sonus.
Excussa syluis poma compescunt fame m,
Et fraga paruis uulsa dumetis cibos
Faciles ministrant. regios luxus procul
Est impetus fugisse. sollicito bibant
Auro superbi. quàm iuuat nuda manu
Captasse fontem? si celer somnus premit,
Secura duro membra uersantur toro.
Non in recessu furta, & obscuro improbus
Quærit cubili, seq; multiplici timens
Domo recondit: æthera, ac lucem petit,
Et teste cœlo uiuit. hoc equidem reor
Vixisse ritu, prima quos mistos deis
Profudit ætas: nullus ijs auri fuit
Cæcus cupido, nullus in campo sacer
Diuisit agros arbiter populis lapis:
Nondum secabant credulæ pontum rates:
Sua quisque norat maria: non uasto aggere
Crebraq; turre cinxerant urbes lacus:
Non arma sæua miles aptabat manu:
Nec torta clausas fregerat saxo graui
Ballista portas: iussa nec dominum pati
Iuncto ferebat terra seruitium boue.
Sed arua per se fœta poscentes nihil
Pauere gentes: syluæ natiuas opes
Et opaca dederant antra natiuas domos.
Rupere fœdus impius lucri furor,

Et ira præceps, quæq; succensas agit
Libido mentes: uenit imperij sitis
**Cruenta, factus præda maiori minor,* *Facinus cruentum.
Pro iure uires esse: tum primum manu
Bellare nuda, saxaq;, & ramos rudes
Vertêre in arma. non erat gracili leuis
Armata ferro cornus, aut longo latus
Mucrone cingens ensis, aut cristæ caput
Galeæ comantes: tela faciebat dolor.
Inuenit artes bellicus Mauors nouas,
Et mille formas mortis: hinc terras cruor
Infecit omnes fusus, & rubuit mare.
Tum scelera dempto fine per cunctas domos
Iere: nullum caruit exemplo nefas.
A` fratre frater, dextera nati parens
Cecidit, maritus coniugis ferro iacet:
Perimuntq; fœtus impiæ matres suos,
Taceo nouercas: mitius nil est feris.
Sed dux malorum fœmina, & scelerum artifex
Obsedit animos: cuius incestæ stupris
Fumant tot urbes, bella tot gentes gerunt,
Et uersa ab imo regna tot populos premunt.
Sileantur aliæ, sola coniux Aegæi
Medea reddit fœminas dirum genus.

NVT. *Cur omnium fit culpa paucarum scelus?*

HIP. *Detestor omnes, horreo, fugio, execror.*
Sit ratio, sit natura, sit dirus furor,
Odisse placuit. Ignibus iunges aquas,
Et amica ratibus antè promittet uada

Incerta

Incerta Syrtis: antè ab extremo sinu
Hesperia Tethys lucidum attollet diem:
Et ora damis blanda præbebunt lupi,
Quàm uictus animum fœminæ mitem geram.

NVT. *Sæpe obstinatis induit frænos amor,*
Et odia mutat. regna materna aspice,
Illæ feroces sentiunt Veneris iugum.
Testaris istud unicus genitus puer.

HIP. *Solamen unum matris amissæ fero,*
Odisse quòd iam fœminas omnes licet.

NVT. *Vt dura cautes undiq; intractabilis*
Resistit undis, & lacessentes aquas
Longe remittit, uerba sic spernit mea.
Sed Phædra præceps graditur impatiens moræ:
Quò se dabit fortuna? quò uerget furor?
Repente terræ corpus exanimum cadit,
Et ora morti similis obduxit color.
Attolle uultus, dimoue uocis moras,
Tuus en alumna temet Hippolytus tenet.

PHAEDRA. HIPPOLYTVS. NVTRIX.

Trimetri Iambici.

Q*Vis me dolori reddit, atq; æstus graues*
Reponit animo? quàm bene excideram mihi,
Cur dulce munus redditæ lucis fugis?
Aude anime, tenta, perage mandatum tuum,
Intrepida constent uerba: qui timide rogat,
Docet negare: magna pars sceleris mei
Olim peracta est: serus est nobis pudor:

Amaui

Amauimus nefanda: si cœpta exequor,
Forsan iugali crimen abscondam face.
Honesta quædam scelera successus facit.
En incipe anime. commodes paulum, precor,
Secretus aures, si quis est, abeat comes.

HIP. *En locus ab omni liber arbitrio uacat.*

PH. *Sed ora cœptis transitum uerbis negant,*
Vis magna uocem emittit, at maior tenet.
Vos testor omnes cœlites, hoc, quod uolo.

HIP. *Animus'ne cupiens aliquid effari, nequit?*

PH. *Curæ leues loquuntur, ingentes stupent.*

HIP. *Committe curas auribus mater meis.*

PH. *Matris superbum est nomen, & nimium potens,*
Nostros humilius nomen affectus decet.
Me uel sororem Hippolyte, uel famulam uoca:
Famulamq́; potius: omne seruitium feram.
Non me per altas ire, si iubeas, niues
Pigeat, gelatis ingredi Pindi iugis:
Non, si per ignes ire, & infesta agmina,
Cuncter paratis ensibus pectus dare.
Mandata recipe sceptra, me famulam accipe:
Te imperia regere, me decet iussa exequi.
Muliebre non est regna tutari patris.
Tu, qui iuuentæ flore primæuo uiges,
Ciues paterno fortis imperio rege.
Sinu receptam supplicem, ac seruam rege.
Miserere uiduæ. HIP. *Summus hoc omen deus*
Auertat: aderit sospes actutum parens.

PH. *Regni tenacis dominus, & tacitæ Stygis*

Nullam relictos fecit ad superos uiam.
Thalami remittet ille raptorem sui?
Nisi forte amori placidus & Pluto sedet.
HIP. Illum quidem æqui cœlites reducem dabunt:
Sed, dum tenebit uota in incerto deus,
Pietate charos debita fratres colam,
Et te tuebor, esse ne uiduam putes,
Ac tibi parentis ipse supplebo locum.
PH. O spes amantum credula, ô fallax amor,
Satis'ne dixit? precibus admotis agam.
Miserere, tacitæ mentis exaudi preces.
Libet loqui, pigetq;. HIP. Quodnam istud malum est?
PH. Quod in nouercam cadere uix credas, malum.
HIP. Ambigua uoce uerba perplexe iacis:
Effare aperte. PH. Pectus insanum uapor,
Amorq; torret, intimas sæuus uorat
Penitus medullas, atq; per uenas meat
Visceribus ignis mersus, & uenis latens,
Vt agilis altas flamma percurrit trabes.
HIP. Amore nempe Thesei casto furis?
PH. Hippolyte sic est: Thesei uultus amo
Illos priores, quos tulit quondam puer,
Cum prima puras barba signaret genas,
Monstriq; cæcam Gnoßij uidit domum,
Et longa curua fila collegit uia.
Quis tum ille fulsit? presserant uittæ comam,
Et ora flauus tenera tingebat rubor.
Inerant lacertis mollibus fortes tori,
Tuæ'ue Phœbes uultus, aut Phœbi mei,

Tuusq;

Tuusq; potius: talis, en talis fuit,
Cum placuit hosti: sic tulit celsum caput.
In te magis refulget incomptus decor:
Et genitor in te totus: & toruæ tamen
Pars aliqua matris miscet ex æquo decus.
In ore Graio Scythicus apparet rigor.
Si cum parente Creticum intrasses fretum,
Tibi fila potius nostra*neuisset soror. *dedisset
Te te soror, quacunq; syderei poli
In parte fulges, inuoco ad causam parem,
Domus sorores una corripuit duas:
Te genitor, at me natus: en supplex iacet
Allapsa genibus regiæ proles domus,
Respersa nulla labe, intacta & innocens:
Tibi mittor uni, certa descendi ad preces,
Finem hic dolori faciet, aut uitæ dies:
Miserere amantis. HIP. Magne regnator deûm
Tam lentus audis scelera? tam lentus uides?
Ecquando sæua fulmen emittes manu?
Si nunc serenum est, omnis impulsus ruat
Aether, & atris nubibus condat diem,
Ac uersa retro sydera obliquos agant
Retorta cursus: tuq; sydereum caput
Radiate Titan, tu nefas stirpis tuæ
Speculare, lucem merge, & in tenebras fuge.
Cur dextra diuûm rector, atq; hominum uacat
Tua? nec trisulca mundus ardescit face?
In me tona, in me fige, me uelox cremet
Transactus ignis: sum nocens, merui mori.

Placui nouercæ. dignus an stupris ego?
Scelerisq; tanto uisus ego solus tibi
Materia facilis: hoc meus meruit rigor?
O scelere uincens omne fœmineum genus,
O maius ausa matre monstrifera malum,
Genitrice peior: illa se tantum stupro
Contaminauit, & tamen tacitum diu
Crimen biformis partus exhibuit nota,
Scelusq; matris arguit uultu truci
Ambiguus infans, ille te uenter tulit.
O ter, quaterq; prospero fato dati,
Quos hausit, & peremit, & leto dedit
Odium, dolusq;: genitor inuideo tibi.
Colchide nouerca maius hoc maius malum est.

PH. Et ipsa nostræ fata cognosco domus:
Fugienda petimus, sed mei non sum potens.
Te uel per ignes, per mare insanum sequar,
Rupesq;, & amnes, unda quos torrens rapit.
Quacunq; gressus tuleris, hac amens sequar.
Iterum superbe genibus aduoluor tuis.

HIP. Procul impudicos corpore à casto amoue
Tactus. quid hoc est? etiam in amplexus ruit.
Stringatur ensis: merita supplicia exigat.
En impudicum crine contorto caput
Læua reflexi, iustior nunquam focis
Datus tuis est sanguis arcitenens dea.

PH. Hippolyte nunc me compotem uoti facis,
Sanas furentem, maius hoc uoto meo est,
Saluo ut pudore manibus immoriar tuis.

Abscede,

HIP. *Abſcede, uiue, nequid exores: & hic*
Contactus enſis deſerat caſtum latus.
Quis eluet me Tanais? aut quæ barbaris
Mæotis undis Pontico incumbens mari?
Non ipſe toto magnus oceano pater
Tantum expiarit ſceleris. ô ſyluæ, ô feræ.

NVT. *Deprehenſa culpa eſt: anime quid ſegnis ſtupes?*
Regeramus ipſi crimen, atq; ultro impiam
Venerem arguamus: ſcelere uelandum eſt ſcelus.
Tutiſsimum eſt inferre, cum timeas, gradum.
Auſæ priores ſimus, an paſſæ nefas,
Secreta cum ſit culpa, quis teſtis ſciet?
Adeſte Athenæ, fida famulorum manus
Fer opem: nefandi raptor Hippolytus ſtupri
Inſtat, premitq;, mortis intentat metum:
Ferro pudicam terret. en præceps abit,
Enſemq; trepida liquit attonitus fuga.
Pignus tenemus ſceleris: hanc mœſtam prius
Recreate: crinis tractus, & laceræ comæ,
Vt ſunt, remaneant: facinoris tanti notas
Referte in urbem. recipe iam ſenſus hera.
Quid te ipſa lacerans omnium aſpectum fugis?
Mens impudicam facere, non caſus, ſolet.

CHORVS.

Sapphici uerſus.

FVgit inſanæ ſimilis procellæ,
Ocyor nubes glomerante Coro,
Ocyor curſum rapiente flamma,
Stella cum uentis agitata longos

Corripit ignes.
Conferat tecum decus omne priscum
Fama miratrix senioris aeui.
Pulchrior tanto tua forma lucet,
Clarior quanto micat orbe pleno,
Cum suos ignes coëunte cornu
Iunxit,& curru properante pernox
Exerit uultus rubicunda Phoebe.
Nec tenent stellae faciem minores:
Qualis est primas referens tenebras
Nuntius noctis,modo lotus undis
Hesperus,pulsis iterum tenebris
Lucifer idem.

Asclepiadei.

Et tu thyrsigera Liber ab india,
Intonsa iuuenis perpétuum coma,
Tigres pampinea cuspide territans,
Ac mitra cohibens cornigerum caput,
Non uinces rigidas Hippolyti comas.
Nec uultus nimium suspicias tuos,
Omneis per populos fabula distulit,
Phaedrae quem Bromio praetulerit soror.
Anceps forma bonum mortalibus,
Exigui donum breue temporis,
Vt uelox celeri pede laberis?
Non sic uere nouo prata decentia
Aestatis calidae despoliat uapor,
Saeuit solstitio cum medius dies,
Et noctem breuibus praecipitat rotis:

Langue

Languescunt folio lilia pallido,
Et gratæ capiti deficiunt rosæ.
Vt fulgor teneris qui radiat genis
Momento rapitur, nullaq; non dies
Formosi spolium corporis abstulit.
Res est forma fugax. quis sapiens bono
Confidat fragili? dum licet, utere:
Tempus sed tacitum subruet, horaq;
Semper præterita deterior subit.
Quid deserta petis? tutior auijs
Non est forma locis: te nemore abditum,
Cum Titan medium constituit diem,
Cinget turba licens Naiades improbæ,
Formosos solitæ claudere fontibus.
Et somnis facient insidias tuis
Lasciuæ nemorum & montiuagæ deæ,
Panes quas Dryadas montiuagi petunt.
Aut te stellifero despiciens polo
Sydus post ueteres Arcadas editum
Currus non poterit flectere candidos.
Et nuper rubuit, nullaq; lucidis
Nubes sordidior uultibus obstitit.
At nos solliciti lumine turbido
Tractam Thessalicis carminibus rati,
Tinnitus dedimus: tu fueras labor,
Et tu causa moræ. te dea noctium
Dum spectat, celeres sustinuit uias.
Vexent hanc faciem frigora parcius,
Hæc solem facies rarius appetat,

Lucebit Pario marmore clarius.
Quàm grata est facies torua uiriliter,
Et pondus ueteris triste supercili.
Phœbo colla licet splendida compares,
Illum cæsaries nescia colligi
Perfundens humeros ornat, & integit.
Te frons hirta decet, te breuior coma
Nulla lege iacens: tu licet asperos,
Pugnacesq; deos uiribus arceas,
Et uasti spatio uincere corporis,
*nam. *Aequas Herculeos *iam iuuenis toros,*
Martis belligeri pectore latior.
Si dorso libeat cornipedis uehi,
Frenis Castorea mobilior manu
Spartanum poteris flectere Cyllarum.
Amentum digitis tende prioribus,
Et totis iaculum dirige uiribus:
Tam longe dociles spicula figere
Non mittent gracilem Cretes arundinem.
*Aut *At, si tela modo spargere Parthico*
In cœlum placeat, nulla sine alite
Descendent tepido uiscere condita:
Prædam de medijs nubibus afferes.
Raris forma uiris, secula prospice,
Impunita fuit: te melior deus
Tutum prætereat, formaq; nobilis
Deformis senij limina transeat.

Trimetri.

Quid sinat inausum fœminæ præceps furor?

Nefanda

Nefanda iuueni crimina insonti apparat:
In scelere quærit crine lacerato fidem.
Decus omne turbat capitis, humectat genas.
Instruitur omnis fraude fœminea dolus.
Sed iste quisnam est regium in uultu decus
Gerens, & alto uertice attollens caput?
Vt ora iuueni paria Pirithoo gerit,
Ni languido candore pallerent genæ,
Staretq; recta squalor incultus coma.
En ipse Theseus redditus terris adest.

ACTVS TERTIVS.

THESEVS. NVTRIX.

Trimetri Iambici.

TAndem profugi noctis æternæ plagam,
Vastoq; manes carcere umbrantem polum:
Vt uix cupitum sufferunt oculi diem?
Iam quarta Eleusis dona Triptolemi secat,
Paremq; toties Libra composuit diem,
Ambiguus ut me sortis ignotæ labor
Detinuit, inter mortis, & uitæ mala.
Pars una uitæ mansit extincto mihi,
Mersus malorum finis Alcides fuit:
Qui, cum reuulsum Tartaro extraheret Canem,
Me quoq; supernas pariter ad sedes tulit.
Sed fessa uirtus robore antiquo caret,
Trepidantq; gressus. heu labor quantus fuit
Phlegethonte imo petere longinquum æthera,
Pariterq; mortem fugere, & Alciden sequi.

Quis fremitus aures flebilis pepulit meas?
Expromat aliquis.luctus,& lacrymæ,& dolor,
*mœsta. Limineq; in ipso*uasta lamentatio,
Hospitia digna prorsus inferno hospite.
NVT. Tenet obstinatum Phædra consilium necis,
Fletusq; nostros spernit,ac morti imminet.
TH. Quæ causa leti?reduce cur moritur uiro?
NVT. Hæc ipsa letum causa maturum attulit.
TH. Perplexa magnum uerba nescio quid tegunt.
Effare aperte quis grauet mentem dolor.
NVT. Haud pandit ulli,mœsta secretum occulit:
Statuitq; secum ferre,quo moritur,malum.
TH. Iam perge quæso,perge,properato est opus.
Reserate clausos regij postis lares.

THESEVS. PHAEDRA.

Trimetri Iambici.

O Socia thalami,siccine aduentum uiri,
Et expetiti coniugis uultum excipis:
Quin ense uiduas dexteram?atq; animum mihi
Restituis?& te quidquid è uita fugat,
Expromis? PH. Eheu.per tui sceptrum imperi
Magnanime Theseu,perq; natorum indolem,
Tuosq; reditus,perq; iam cineres meos,
Permitte mortem. TH. Causa quæ cogit mori?
PH. Si causa leti dicitur,fructus perit.
TH. Nemo istud alius,me quidem excepto,audiet:
Aures pudicas coniugis solas times?
Effare,fido pectore arcana occulam.
PH. Alium silere quod uoles,primus sile.

Leti

TH. *Leti facultas nulla continget tibi.*
PH. *Mori uolenti deesse nunquam mors potest.*
TH. *Quod sit luendum morte delictum, indica.*
PH. *Quòd uiuo.* TH. *lacrymæ non'ne te nostræ mouent?*
PH. *Mors optima est, perire lacrymandum suis.*
TH. *Silere pergit: uerbere, ac uinclis anus,*
Altrixq; prodet, quidquid hæc fari abnuit.
Vincite ferro, uerberum uis extrahat
Secreta mentis. PH. *Ipsa iam fabor, mane.*
TH. *Quid nam ora mœsta auertis, & lacrymas genis*
Subito coortas ueste prætenta obtegis?
PH. *Te te creator cœlitum testem inuoco,*
Et te coruscum lucis ætheriæ iubar,
Ex cuius ortu nostra dependet domus:
Tentata precibus restiti: ferro, ac minis
Non cessit animus, uim tamen corpus tulit.
Labem hanc pudoris eluet noster cruor.
TH. *Quis, ede, nostri decoris euersor fuit?*
PH. *Quem rere minime.* TH. *Quis sit, audire expeto.*
PH. *Hic dicet ensis, quem tumultu territus*
Liquit stuprator, ciuium accursum timens.
TH. *Quod facinus, heu me, cerno? quod monstrum intuor?*
Regale paruis asperum signis ebur
Capulo refulget, gentis Actææ decus.
Sed ipse quonam euasit? PH. *Hi trepidum fuga*
Videre famuli concitum celeri pede.
TH. *Prò sancta pietas, prò gubernator poli,*
Et qui secundum in fluctibus regnum tenes
Vnde ista uenit generis infandi lues?

Hunc Graia tellus aluit, an Taurus Scythes,
Colchusq; Phasis? redit ad autores genus,
Stirpemq; primam degener sanguis refert.
Est prorsus iste gentis armigeræ furor
Odisse Veneris fœdera, & castum diu
Vulgare populis corpus. O tetrum genus,
Non ulla uictum lege melioris soli.
Feræ quoq; ipsæ Veneris euitant nefas:
Generisq; leges inscius seruat pudor.
Vbi uultus ille, & ficta maiestas uiri?
Atq; habitus horrens, prisca, & antiqua appetens?
Morumq; senium triste, & aspectu graue?
O uita fallax, abditos sensus geris,
Animisq; pulchram turbidis faciem induis.
Pudor impudentem celat, audacem quies,
Pietas nefandum, uera fallaces probant:
Simulantq; molles dura. syluarum incola
Ille efferatus, castus, intactus, rudis,
Mihi te reseruas? à meo primum toro
Et scelere tanto placuit ordiri uirum?
Iam iam superno numini grates ago,
Quòd icta nostra cecidit Antiope manu:
Quòd non ad antra Stygia descendens tibi
Matrem reliqui. profugus ignotas procul
Percurre gentes: te licet terra ultimo
Summota mundo dirimat oceani plagis,
Orbemq; nostris pedibus obuersum colas:
Licet in recessu penitus extremo abditus
Horrifera celsi regna transieris poli,

Hyemesq́; supra positus, & canas niues,
Gelidi frementes liqueris Boreæ minas,
Post te furentes sceleribus pœnas dabis.
Profugum per omnes pertinax latebras premam,
Longinqua, clausa, abstrusa, diuersa, inuia
Emetiemur: nullus obstabit locus:
Huc uota mittam, tela quò mitti haud queunt.
Scis unde redeam? genitor æquoreus dedit,
Vt uota prono trina concipiam deo:
Et inuocata munus hoc sanxit Styge.
En perage donum triste regnator freti,
Non cernat ultra lucidum Hippolytus diem,
Adeatq́; manes iuuenis irato patre.
Fer abominandam nunc opem nato parens.
Nunquam supremum numinis munus tui
Consumeremus, magna ni premerent mala.
Inter profunda Tartara, & Ditem horridum,
Et imminentes regis inferni minas
Voto peperci: redde nunc pactam fidem
Genitor. moraris? cur adhuc undæ silent?
Nunc atra uentis nubila impellentibus
Subtexe noctem: sydera, & cœlum eripe:
Effunde pontum, uulgus æquoreum cie,
Fluctus tumidos ipso ab oceano uoca.

Dimetri anapæstici, cum quibusdam monometris, & penultimis duobus trimetris iambicis.

CHORVS.

O *Magna parens natura deûm,*

Tuq́;

Tuq; igniferi rector Olympi,
Qui sparsa cito sydera mundo,
Cursusq; uagos rapis astrorum,
Celeriq; polos cardine uersas,
Cur tibi tanta est cura perennes
Agitare uias ætheris alti?
Vt nunc canæ frigora brumæ
Nudent syluas,
Nunc arbustis redeant umbræ:
Nunc æstiui colla Leonis
Cererem magno feruore coquant,
Viresq; suas temperet annus.
Sed cur idem, qui tanta regis,
Sub quo uasti pondera mundi
Librata suos ducunt orbes,
Hominum nimium securus, ades
Non sollicitus prodesse bonis,
Nocuisse malis?
Res humanas ordine nullo
Fortuna regit, spargitq; manu
Munera cæca, peiora fouens.
Vincit sanctos dira libido,
Fraus sublimi regnat in aula:
Tradere turpi fasces populus
Gaudet: eosdem colit, atq; odit.
Tristis uirtus peruersa tulit
Præmia recti: castos sequitur
Mala paupertas, uitioq; potens
Regnat adulter.

O' uane pudor, falsumq́; decus. Iambici.
Sed quid citato nuntius portat gradu?
Restatq́; mœstus lugubrem uultum gerens?

ACTVS QVARTVS.

NVNTIVS. THESEVS.

Trimetri Iambici.

O Sors acerba, & dura famulatus grauis,
Cur me ad nefandos Nuntium casus uocas?
TH. Ne metue clades fortiter fari asperas,
Non imparatum pectus ærumnis gero.
NVN. Vocem dolori lingua luctifica negat.
TH. *Proloquere, quæ sors aggrauet quassam domum. *Prô loquere.
NVN. Hippolytus, heu me flebili*leto occubat. *uoto accubat.
TH. Gnatum parens obijsse iampridem scio,
Nam raptor obijt: mortis effare ordinem.
NVN. Vt profugus urbem liquit infesto gradu,
Celerem citatis paßibus cursum explicans,
Celsos sonipedes ocyus subigit iugo,
Et ora frenis domita substrictis ligat.
Tum multa secum effatus, & patrium solum
Abominatus, sæpe genitorem ciet,
Acerq́; habenis lora permißis quatit.
Tum subito uastum*tumuit ex alto mare, *tonuit.
Creuitq́; in astra, nullus inspirat salo
Ventus, quieti nulla pars cœli strepit,
Placidumq́; pelagus propria tempestas agit.
Non tantus Auster Sicula disturbat freta,
Nec tam furenti pontus exurgit sinu

Regnante

Regnante Coro, saxa cum fluctu tremunt,
Et cana summum spuma Leucatem ferit:
Consurgit ingens pontus in uastum aggerem,
Tumidumq; monstro pelagus in terram ruit.
Nec ista ratibus tanta construitur lues,
Terris minatur, fluctus haud cursu leui
Prouoluitur: nescio quid onerato sinu
Grauis unda portat, quæ nouum tellus caput
Ostendit astris: Cyclas exoritur noua.
Latuere nube numen Epidauri dei,
Et scelere petræ nobiles Scyronides,
Et quæ duobus terra comprimitur fretis.
Hæc dum stupentes querimur, en totum mare
Immugit, omnes undiq; scopuli adstrepunt,
sale. Summum cacumen rorat expulso salo.
Spumat, uomitq; uicibus alternis aquas,
Qualis per alta uehitur oceani freta,
Fluctus refundens ore Physeter capax.
Inhorruit concussus undarum globus,
Soluitq; sese, & littori inuexit malum
Maius timore, pontus in terras ruit,
Suumq; monstrum sequitur, hos quassat tremor.
TH. Quis habitus ille corporis uasti fuit?
NVN. Cærulea taurus colla sublimis gerens
Erexit altam fronte uiridanti iubam:
Stant hispidæ aures, cornibus uarius color,
Et quem feri dominator habuisset gregis,
Et quem sub undis natus: hinc flammam uomit,
Oculi hinc relucent: cærula insignis nota

Opima

Opima ceruix, arduos tollit toros,
Naresq; hiulcis haustibus patulæ fremunt.
Musco tenaci pectus, ac palear uiret.
Longum rubenti spargitur fuco latus.
Tum pone tergus ultima in monstrum coit
Facies, & ingens bellua immensam trahit
Squamosa partem: talis extremo mari
**Pristis citatas sorbet, aut reddit rates.* *Pistrix.
Tremuere terræ, fugit attonitum pecus
Paßim per agros, nec suos pastor sequi
Meminit iuuencos, omnis è saltu fera
Disceßit, omnis frigido exanguis metu
Venator horret: solus immunis metu
Hippolytus arctis continet frenis equos,
Pauidosq; notæ uocis hortatu ciet.
Est alta ad Argos collibus ruptis uia
Vicina tangens spatia suppositi maris,
Hic se illa moles acuit, atq; iras parat.
Vt cepit animos, seq; prætentans satis
Prælusit iræ: præpeti cursu euolat
Summam citato uix gradu tangens humum,
Toruusq; currus ante trepidantes stetit.
Contrà feroci natus insurgens minax
Vultu, nec ora mutat, & magnum intonat:
Haud frangit animum uanus hic terror meum,
Nam mihi paternus uincere est tauros labor.
Inobsequentes protinus frenis equi
Rapuere currum: iamq; deerrantes uia,
Quacunq; pauidos rapidus euexit furor,

Hàc

Hàc ire pergunt, seq; per scopulos agunt.
At ille (qualis turbido rector mari
Ratem retentat, ne det obliquum latus,
Et arte fluctus fallit) haud aliter citos
Currus gubernat: ora nunc pressis trahit
*certo. *Constricta frenis, terga nunc *torto frequens*
Verbere coërcet: sequitur assiduus comes,
Nunc æqua carpens spatia, nunc contrà obuius
Oberrat, omni parte terrorem mouens.
Non licuit ultrà fugere, nam toruo obuius
Incurrit ore corniger ponti horridus.
Tum uero pauida sonipedes mente exciti
Imperia soluunt, seq; luctantur iugo
Eripere, rectiq; in pedes iactant onus.
Præceps in ora gnatus implicuit cadens
Laqueo tenaci corpus, & quanto magis
Pugnat, sequaces hoc magis nodos ligat.
Sensere pecudes facinus, & curru leui,
Dominante nullo, quà timor iussit, ruunt.
Talis per auras non suum agnoscens onus,
Soliq; falso creditum indignans diem,
Phaëthonta currus deuio excussit polo,
Late cruentat arua, & illisum caput
Scopulis resultat, auferunt dumi comas,
Et ora durus pulchra populatur lapis,
Peritq; multo uulnere infelix decor.
Moribunda celeres membra peruoluunt rotæ,
Tandemq; raptum truncus ambusta sude,
Medium per inguen stipite iniecto tenet,

Paulumq;

Paulumq́; domino currus affixo stetit:
Hæsere biiuges uulnere, & pariter moram,
Dominumq́; rumpunt, inde semianimem secant
Virgulta, acutis asperi uepres rubis,
Omnisq́; truncus corporis partem tulit.
Errant per agros funebris famuli manus.
Per illa, quà distractus Hippolytus, loca,
Longum cruenta tramitem signat nota:
Mœstæq́; domini membra uestigant canes.
Nec dum dolentum sedulus potuit labor
Explere corpus. hoccine est formæ decus?
Qui modo paterni clarus imperij comes,
Et certus hæres, syderum fulsit modo,
Passim ad supremos ille colligitur rogos,
Et funeri confertur. TH. *O' nimium potens,*
Quanto parentes sanguinis uinclo tenes
Natura, quàm te colimus inuiti quoq;.
Occidere uolui noxium, amissum fleo.
NVN. *Haud quisquam honeste flere, quod uoluit, potest.*
TH. *E quidem malorum maximum hunc cumulum reor,*
Si abominanda casus optata efficit.
NVN. *Et si odia seruas, cur madent fletu genæ?*
TH. *Quòd interemi, non quòd amisi, fleo.*

CHORVS.

Dimetri anapæstici, cum quibusdam asclepiadeis & glyconijs.

QVanti casus humana rotant?
Minus in paruis fortuna furit,
Leuiusq́; ferit leuiora deus.

Seruat placidos obſcura quies
Præbet ſomnos caſa ſecuros.
Admota æthereis culmina ſedibus
Duros excipiunt Notos,
Inſani Boreæ minas
Imbriferumq; Corum: humida uallis
Raros patitur fulminis ictus.
Tremuit telo Iouis altiſoni
Caucaſus ingens, Phrygiumq; nemus
Matris Cybeles. metuens cœlo
Iuppiter alto uicina petit.
Non capit unquam magnos motus
Humilis tecti plebeia domus.
Circa regna tonat.
Volat ambiguis mobilis alis
Hora, nec ulli præſtat uelox
Fortuna fidem.
Qui clara uidet ſydera mundi,
Nitidumq; diem morte relicta,
Luget mœſtos triſtis reditus,
Ipſoq; magis flebile Auerno
Sedis patriæ uidet hoſpitium.
Pallas Actææ ueneranda genti, Sapphici.
Quòd tuus cœlum, ſuperosq; Theſeus
Spectat, & fugit Stygias paludes,
Caſta nil debes patruo rapaci,
Conſtat inferno numerus tyranno.
Quæ uox ab altis flebilis tectis ſonat? Iambici.
Strictoq; uecors Phædra quid ferro parat?

ACTVS

ACTVS QVINTVS.

THESEVS. PHAEDRA.

CHORVS.

Trimetri Iambici.

Quis te dolore percitam instigat furor?
Quid ensis iste, quid'ue uociferatio,
Planctusq; supra corpus inuisum uolunt?
PH. *Me me profundi saeue dominator freti*
Inuade, & in me monstra caerulei maris
Emitte, quidquid intimo Tethys sinu
Extrema gestat, quidquid Oceanus uagis
Complexus undis ultimo fluctu tegit.
*O *dire Theseu semper, ô nunquam tuis* *dure.
Tutò reuerse: gnatus, & genitor nece
Reditus tuos luêre: peruertis domum,
Amore semper coniugum, aut odio nocens.
Hippolyte tales intuor uultus tuos?
Talesq; feci? membra quis saeuus Scinis,
Aut quis Procrustes sparsit? aut quis Cressius
Daedalea uasto claustra mugitu replens
Taurus biformis ore cornigero ferox
Diuulsit? heu me, quò tuus fugit decor?
Oculiq;, nostrum sydus? exanimis iaces.
Ades parumper, uerbaq; exaudi mea.
Nil turpe loquimur, hac manu poenas tibi
Soluam, & nefando pectori ferrum inseram.
Animaq; memet pariter, ac scelere exuam:
Et te per undas, perq; Tartareos lacus,
Per Styga, per amnes igneos amens sequar.

l 2 Placemus

Placemus umbras:capitis exuuias cape,
Laceræq; frontis accipe abscissam comam.
Non licuit animos iungere,at certe licet
Iunxisse fata.morere,si casta es,uiro:
Si incesta,amori.coniugis thalamos petam
Tanto impiatos facinore:hoc deerat nefas,
Vt uindicati sancta fruereris toro.
O mors pudoris maximum læsi decus,
*solamen. *O mors amoris una*sedamen mali:*
Confugimus ad te,pande placatos sinus.
Audite Athenæ,tuq; funesta pater
Peior nouerca:falsa memoraui,& nefas:
Quod ipsa demens pectore insano hauseram,
Mentita finxi:falsa punisti pater:
*incerto. *Iuuenisq; castus crimine*incestæ iacet,*
Pudicus,insons:recipe iam mores tuos:
Mucrone pectus impium iusto patet,
Cruorq; sancto soluat inferias uiro.
Quid facere rapto debeas gnato,parens
*condar. *Disce ex nouerca,*condere Acherontis plagis.*

Trochaici tetrametri.

TH. *Pallidi fauces Auerni,uosq; Tænarei specus,*
Vnda miseris grata Lethes,uosq; torpentes lacus
Impium rapite,atq; mersum premite perpetuis malis.
Nunc adeste sæua ponti monstra,nunc uastum mare
Vltimo quodcunq; Proteus æquoris abscondit sinu,
Meq; ouantem scelere tanto rapite in altos gurgites.
Tuq; semper genitor iræ facilis assensor meæ,
*uana. Morte dignum facinus ausus, qui*noua natum nece*
Segre

Segregem sparsi per agros: quiq; dum falsum nefas
Exequor, uindex scelestus incidi in uerum nefas.
Sydera, & manes, & undas scelere compleui meo,
Amplius sorus nulla restat, regna me norunt tria.

Iambici.

*In hoc redimus, patuit*ad cœlum uia* *in.
Bina ut uiderem funera, & geminam necem?
Cœlebus & orbs funebres una face
Vt concremarem prolis, ac thalami rogos?
Donator atræ lucis Alcide tuum
Diti remitte munus, ereptos mihi
Restitue manes. impius frustra inuoco
Mortem relictam. crudus, & leti artifex,
Exitia machinatus insolita efferar.
Nunc tibimet ipse iusta supplicia irroga.
Pinus coacto uertice attingens humum
Cœlo remissa findat in geminas trabes,
Mittarq; præceps saxa per Scironia.
Grauiora uidi, quæ pati clausos iubet
Phlegethon nocentes, igneo cingens uado.
Quæ pœna maneat memet, & sedes, scio.
Vmbræ nocentis cedat, & ceruicibus
His his repositum degrauet fessas manus
Saxum, senis perennis Aeolij labor.
*Me ludat amnis ora uicina*abluens.* *alluens.
Vultur relicto transuolet Tityo ferus,
Meumq; pœnæ semper accrescat iecur.
Et tu mei requiesce Pirithoi pater:
Hæc incitatis membra turbinibus ferat

Nunquam resistens orbe reuoluto rota.
Dehisce tellus,recipe me dirum chaos,
Recipe,hæc ad umbras iustior nobis uia est.
Gnatum sequor,ne metue,qui manes regis,
Casti uenimus:recipe me æterna domo,
Non exiturum.non mouent diuos preces.
At,si rogarem scelera,quàm proni forent?

CHO. Theseu querelis tempus æternum manet,
Nunc iusta nato solue,& absconde ocyus
Dispersa fœde membra laniatu effero.

PH. Huc huc reliquias uehite chari corporis,
Pondusq́;,& artus temere congestos date.
Hippolytus hic est?facinus agnosco meum,
Ego te peremi:neu nocens tantum semel,
Solus'ue fierem,facinus ausurus parens
*patris. Patrem aduocaui:munere en*patrio fruor.
O triste fractis orbitas annis malum,
Complectere artus,quodq́; de nato est super,
Miserande mœsto pectore incumbens foue.
Disiecta genitor membra laceri corporis
In ordinem dispone,& errantes loco
Restitue partes.fortis hic dextræ locus,
Hic læua frenis docta moderandis manus
Ponenda:læui lateris agnosco notas.
Quàm magna lachrymis pars adhuc nostris abest.
Durate trepidæ lugubri officio manus,
Fletusq́; largos sistite arentes genæ,
Dum membra nato genitor annumerat suo,
Corpusq́; fingit.hoc quidem est forma carens,

Et turpe, multo uulnere ambesum undiq;,
Quæ pars tui sit dubito, sed pars est tui.
Hic hic repone, non suo, at uacuo loco.
Hæc'ne illa facies igne sydereo nitens
Inimica flectens lumina? huc cecidit decor?
O dira fata numinum, ô sæuus furor,
Sic ad parentem gnatus ex uoto redit?
En hæc suprema uota genitoris cape,
Sæpe efferendus: interim hæc ignes ferant.
Patefacite acerba cæde funestam domum,
Mopsopia claris tota lamentis sonet.
Vos apparate regij flammam rogi.
At uos per agros corporis partes uagas
Acquirite: istam terra defossam premat,
Grauisq; tellus impio capiti incubet.

OEDIPVS

TRAGOEDIA

QVINTA.

ARGVMENTVM.

Laborantibus pestilentia Thebis, ibiq; tum regnante Oedipode, de quo satis superius in Thebaide, cõsultus Apollo an pesti remediũ foret ullum, responsum tulit, non cessaturam illam, donec Laij interitus expietur, & interfector illius plectatur exilio. Cæterum cum interfectoris nomẽ minime indicasset, ab Oedipode Tiresia uates consulta, pandit, ipsum fuisse Oedipodẽ, qui regem Laium peremerit. Deprehendens postremo Oedipus coniecturis quibusdam artis magicæ beneficio, uera locutam fuisse Tiresiam, & sibi effodit oculos, & Iocastæ parenti plurimum id roganti gladio uitam eripuit.

INTERLOCVTORES.

OEDIPVS.	IOCASTA.
CHORVS.	CREON.
TIRESIAS.	MANTO.
SENEX.	PHORBAS.
NVNTIVS.	

ACTVS

ACTVS PRIMVS.

OEDIPVS. IOCASTA.

Trimetri Iambici.

AM nocte pulsa dubius effulsit dies,
Et nube mœstu squallida exoritur iubar,
Lumenq; flamma triste luctifera gerēs.
Iam cernet auida peste*solatas domos, *desertas
Stragemq; quam nox fecit, ostēdit dies.
Quisquam'ne regno gaudet?ô fallax bonum
Quantum malorum,fronde quàm blanda tegis?
Vt alta uentos semper excipiunt iuga?
Rupemq; saxis uasta dirimentem freta
Quamuis quieti uerberant fluctus maris,
Imperia sic excelsa fortunæ obiacent.
Quàm bene parentis sceptra Polybi fugeram
Curis solutus:exul,intrepidus,uagans,
Cœlum,deosq; testor,in regnum incidi.
Infanda timeo, ne mea genitor manu
Perimatur:hoc me Delphicæ laurus monent,
Aliudq; nobis indicant maius scelus.
IOC.Est maius aliud patre mactato nefas?
OED.Prò misera pietas,eloqui fatum pudet.
Thalamos parentis Phœbus,& diros
Gnato minatur impia incestos face.
Hic me paternis expulit regnis timor.
Non ego penates profugus excessi meos:
Parum ipse fidens mihimet,in tuto tua
Natura posui iura.cum magna horreas,
Quæ posse fieri non putes,metuas tamen.

Cuncta expauesco, meq; non credo mihi.
Iamiam aliquid in nos fata moliri parant.
Nam quid rear, quod ista Cadmeæ lues
Infesta genti, strage tam latè edita
Mihi parcit uni? cui reseruamur malo
Inter ruinas urbis, & semper nouis
*stragem. *Deflenda lachrymis funera, ac populi *struem?*
Incolumis ergo, scilicet Phœbi reus,
Sperare poteras sceleribus tantis dari
Regnum salubre? fecimus cœlum nocens,
Non aura gelido lenis afflatu fouet
*lenes. *Anhela flammis corda: non Zephyri *leues*
Spirant: sed ignes auget æstiferi Canis
Titan, Leonis terga Nemeæi premens.
Deseruit amnes humor, atq; herbas color,
Aretq; Dirce, tenuis Ismenos fluit,
Et tingit ipsa nuda uix unda uada.
Obscura cœlo labitur Phœbi soror,
Tristisq; mundus nubilo pallet nouo.
Nullum serenis noctibus sydus micat,
Sed grauis, & ater incubat terris uapor.
Obtexit arces cœlitum, ac summas domos
Inferna facies: denegat fructum Ceres
Adulta, & altis flaua cum spicis cremat:
Arente culmo sterilis emoritur seges.
Pars nulla regni immunis exitio uacat,
Sed omnis ætas pariter, & sexus ruit.
Iuuenesq; senibus iungit, & gnatis patres
Funesta pestis: una fax thalamos cremat:

Fletuq;

Fletuq; acerbo funera,& questu carent.
Quin ista tanti peruicax clades mali?
Siccauit oculos:quodq; in extremis solet,
Periere lachrymæ:portat hunc æger parens
Supremum ad ignem,mater hunc amens gerit,
Properatq;,ut alium regerat in eundem locum.
Quin luctu in ipso luctus exoritur nouus,
Suæq; circa funus exequiæ cadunt:
Tum propria flammis corpora alienis cremant.
Diripitur ignis:nullus est miseris pudor:
Non ossa tumuli sancta discreti tegunt,
Arsisse satis est.pars quota in cineres abit?
Deest terra tumulis:iam rogos syluæ negant:
Non uota,non ars ulla corruptos leuant:
Cadunt medentes:morbus auxilium trahit.
Affusus aris supplices tendo manus,
Matura poscens fata,præcurram ut prior
Patriam ruentem:ne'ue post omnes cadam,
Fiamq; regni funus extremum mei.
O' sæua nimium numina,ô fatum graue,
Negatur uni nempe in hoc populo mihi
Mors tam parata?sperne letali manu
Contacta regna:linque lacrymas,funera
Tabifica cœli uitia,quæ tecum inuehis
Infaustus hospes:profuge iamdudum ocyus
Vel ad parentes.IO. Quid iuuat,coniux,mala
Grauare questu?regium hoc ipsum reor,
Aduersa capere:quoq; sit dubius magis
Status,& cadentis imperij moles labet,

Hoc

Hoc stare certo preßius fortem gradu.
Haud est uirile terga fortunæ dare.

OED. *Abest pauoris crimen, ac probrum procul,*
Virtusq; nostra nescit ignauos metus.
Si tela contrà stricta, si uis horrida
Mauortis in me rueret, aduersus feros
Audax gigantes obuias ferrem manus.
Nec sphinga cæcis uerba nectentem modis
Fugi: cruentos pestis infandæ tuli
Rictus, & albens oßibus sparsis solum.
Cumq; è superba rupe iam prædæ imminens
Aptaret ales uerbera, & caudam mouens
*concuteret. *Sæui leonis more *conciperet minas,*
Carmen poposci, sonuit horrendum, insuper
Crepuere malæ, saxaq; impatiens moræ
Reuulsit unguis, uiscera expectans mea.
Nodosa fortis uerba, & implexos dolos
Ac triste carmen alitis solui feræ.

IOC. *Quid sera mortis uota nunc demens facis?*
Licuit perire: laudis hoc pretium tibi
Sceptrũ, & peremptæ Sphingis hæc merces datur.

OED. *Ille, ille, dirus calidi monstri cinis*
In nos rebellat: illa nunc Thebas lues
Perempta perdit. una iam superest salus,
Siquam salutis Phœbus ostendit uiam.

Sapphici partim, Anapæstici, Dimetri, & Mo nometri inserti, cum nonnullis Trimetris Iambicis.

CHORVS.

Occidis

OCcidis Cadmi generosa proles
Vrbe cum tota:uiduas colonis
Respicis terras miseranda Thebe.
Carpitur leto tuus ille Bacche
Miles:extremos comes usq; ad Indos:
Ausus Eois equitare campis,
Figere & mundo tua signa primo.
Cinnamis syluas Arabum beatas
Vidit,& uersas equitis sagittas
Terga conuersi metuenda Parthi.
Littus intrauit pelagi rubentis.
Promit hic ortus,aperitq; lucem
Phœbus,& flamma propiore nudos
Inficit Indos.
Stirpis inuictæ genus interimus,
Labimur sæuo rapiente fato.
Ducitur semper noua pompa morti.
Longus ad manes properatur ordo
Agminis mœsti,seriesq; tristis
Hæret,& turbæ tumulos petenti
Non satis septem patuere portæ.
Stat grauis strages,premiturq; iuncto
Funere funus.
Prima uis tardas tetigit bidentes,
Laniger pingues male carpsit herbas.
Colla tacturus steterat sacerdos,
Dum manus certum parat alta uulnus,
Aureo taurus rutilante cornu
Labitur segnis:patuit sub ictu

Ponderis

Ponderis uasti resoluta ceruix:
Nec cruor ferrum maculauit: atra
Turpis è plaga sanies profusa est.
Segnior cursu sonipes in ipso
Concidit gyro, dominumq; prono
Prodidit armo.
Incubant pratis pecudes relictæ,
Taurus armento pereunte marcet.
Deficit pastor grege diminuto,
Tabidos inter moriens iuuencos.
Non lupos cerui metuunt rapaces,
Cessat irati fremitus leonis,
Nulla uillosis feritas in ursis.
Perbibit pestem latebrosa serpens,
Aret, & sicco moritur ueneno.
Non sua sylua decorata coma, Anapæstici.
Fundit opacis montibus umbras.
Non rura uirent ubere glebæ,
Non plena suo uitis Iaccho
Brachia curuat.
Omnia nostrum sensere malum.
Rupere erebi claustra profundi
Turba sororum face tartarea:
Phlegethonq; sua motam ripa
Miscuit undis Styga Sidonijs.
Mors alta auidos oris hiatus
Pandit, & omneis explicat alas.
Quiq; capaci turbida cymba
Flumina seruat, durus senior

Nauita Charon, uix aßiduo
Brachia conto lassata refert,
Fessus turbam uectare nouam.
Quin Tenarij uincula ferri
Rupisse canem fama, & nostris
Errasse locis: mugisse solum:
Vaga per lucos simulachra uirûm
Maiora uiris: bis Cadmæum
Niue discussa tremuisse nemus:
Bis turbatam sanguine Dircen;
Amphionios ululasse canes
Nocte silenti.
O' dira noui facies leti,
Grauior leto. piger ignauos
Alligat artus languor, & ægro
Rubor in uultu, maculæq; caput
Sparsere leues: tum uapor ipsam
Corporis arcem flammeus urit,
Multoq; genas sanguine tingit,
Oculiq; rigent, & sacer ignis
Pascitur artus: resonant aures,
Stillatq; niger naris aduncæ
Cruor, & uenas rumpit hiantes.
Intima creber uiscera quassat
Gemitus stridens: tunc amplexu
Frigida presso saxa fatigant.
Quos liberior domus elato
Custode sinit, petitis fontes,
Aliturq; sitis latice ingesto.

Prostr

Prostrata iacet turba cadentum,
Oratq; mori: solum hoc faciles
Tribuere dei. delubra petunt,
Haud ut uoto numina placent:
Sed iuuat ipsos satiare deos. **Iambici.**
Quisnam ille propero regiam gressu petit?
Adest'ne clarus sanguine, ac factis Creon?
An æger animus falsa pro ueris uidet?
Adest petitus omnibus uotis Creon.

ACTVS SECVNDVS.

OEDIPVS. CREON.

Trimetri, & Tetrametri Iambici, cum quibusdam hexametris.

HOrrore quatior, *fata quò uergant, timens,*
Trepidumq; gemino pectus euentu labat.
Vbi læta duris mista in ambiguo iacent,
Incertus animus, scire cum cupiat, timet.
Germane nostræ coniugis, fessis opem
Siquam reportas, uoce properata edoce.
CRE. *Responsa dubia sorte perplexa latent.*
OED. *Dubiam salutem qui dat afflictis, negat.*
CRE. *Ambage nexa* Delphico *mos est deo*
Arcana tegere. OED. *Fare, sit dubium licet:*
Ambigua soli noscere Oedipodæ *datur.*
CRE. **Sedem expiari regiam exilio deus,*
*Cædem. *Et interemptum* Laium *ulcisci iubet.*
Non antè cœlo lucidus curret dies,
Haustusq; tutos ætheris puri dabit.

Ecquis

OED. *Et quis peremptor incly ti regis fuit?*
Quem memoret, ede, Phœbus: ut pœnas luat.
CRE. *Sit precor dixisse tutum, uisu, & auditu horrida,*
Torpor insidet per artus: frigidus sanguis coit.
Vt sacrata templa Phœbi supplici intraui pede,
Et pias numen precatus rite submisi manus,
Gemina Parnaßi niualis arx trucem sonitum dedit,
Imminens Phœbea laurus tremuit, & mouit domum.
At repente sancta fontis lympha Castalij stetit.
Incipit lethæa uates spargere horrentes comas,
Et pati commota Phœbum: contigit nondum specum,
Emicat uasto fragore maior humano sonus.
Mitia Cadmæis remeabunt sydera Thebis, Oraculum uer su exametro.
Si profugus Dircen Ismenida liqueris hospes
Regis cæde nocens, Phœbo iam notus, & infans.
Nec tibi longa manent sceleratæ gaudia cædis,
Tecum bella geres: natis quoq; bella relinques,
Turpis maternos iterum reuolutus in ortus.
OED. *Quod facere monitu cœlitum iussus paro,*
Functi cineribus regis hoc decuit dari,
Ne sancta quisquam sceptra uiolaret dolo.
Regi tuenda maxime regum est salus.
Queritur peremptum nemo quem incolumem timet.
CRE. *Curam perempti maior excußit timor.*
OED. *Pium prohibuit ullus officium metus?*
CRE. *Prohibent nefandio carminis tristes minæ.*
OED. *Nunc expietur numinum imperio scelus.*
Quisquis deorum regna placatus uides,
Tu tu penes quem iura præcipitis poli,

Tuq́; ô sereni maximum mundi decus,
Bissena cursu signa qui uario regis,
Qui tarda celeri secula euoluis rota,
Sororq́; fratri semper occurrens tuo
Noctiuaga Phoebe: quiq́; uentorum potens
Aequor per altum caeruleos currus agis,
Et qui carentes luce disponis domos,
Adeste. cuius Laius dextera occidit,
Hunc non quietum tecta, non fidi lares,
Non hospitalis exulem tellus ferat.
Thalamis pudendis doleat, & prole impia.
Hic & parentem dextera perimat sua,
Faciatq́; (nunquid grauius optari potest?)
Quidquid ego fugi, non erit ueniae locus,
Per regna iuro, quaeq́; nunc hospes rego,
Et quae reliqui, perq́; penetrales deos,
Per te pater Neptune, qui fluctu breui
Vtrinq; nostro geminus alludis solo.
Et ipse nostris uocibus testis ueni
Fatidica uatis ora Cyrrheae mouens.
Ita molle senium ducat, & summum diem,
*regnet. Securus alto*degat in solio parens,
Solasq́; Merope nouerit Polybi faces,
Vt nulla sontem gratia eripiet mihi.
Sed quo nefastum facinus admissum loco est
Memorato: Marte aperto, an insidijs iacet?
CRE. Frondifera sanctae nemora Castaliae petens,
Calcauit altis obsitum dumis iter,
Trigemina quà se spargit in campos uia.

Secat

Secat una gratum Phocidos Baccho solum,
Vnde altus ima deserit cœlum petens,
Clementer acto colle Parnassus biceps:
At una bimares Sisyphi terras adit
Olenia in arua: tertius trames caua
Conualle serpens, tangit errantes aquas.
*Gelidumq́; dirimit amnis*Elei uadum.* *Elidis.
Hic pace fretum subita prædonum manus
Aggressa ferro facinus occultum tulit.
In tempore ipso sorte Phœbeia excitus
Tiresia tremulo tardus accelerat gradu,
Comesq́; Manto luce uiduatum trahens.

OEDIPVS. TIRESIAS. MANTO.

Trimetri Iambici.

SAcrate Diuis, proximum Phœbo caput,
Responsa solue: fare, quem pœnæ petant.
TIR. *Quòd tardo fatum, lingua quòd quærit moras,*
Haud te quidem magnanime mirari addecet:
Visu carentem magna pars ueri latet.
Sed quò uocat me patria, quò Phœbus, sequar.
Fata eruantur, si foret uiridis mihi
Calidusq́; sanguis, pectore excuterem deum.
Adpellite aris candidum tergo bouem,
Curuoq́; nunquam colla depressum iugo.
Tu lucis inopem gnata genitorem regens
Manifesta sacri signa fatidici refer.
MAN. *Opima sanctas uictima ante aras stetit.*
TIR. *In uota superos uoce solenni uoca,*

Arasq; dono thuris Eoi extrue.

MAN. Iam thura sacris cœlitum ingeßi focis.

TIR. Quid flammas largas iam'ne comprehendit dapes?

MAN. Subito refulsit lumen, & subito occidit.

TIR. Vtrum'ne clarus ignis, & nitidus stetit?
Rectusq; purum uerticem cœlo tulit?
Et summam in auras fusus explicuit comam?
An latera circa serpit incertus uiæ?
Et fluctuante turbidus fumo labat?

MAN. Non una facies mobilis flammæ fuit.
Imbrifera qualis implicat uarios sibi
Iris colores, parte quæ magna poli
Curuata picto nuntiat nimbos sinu.
Quis desit, illi, quis'ue sit dubites color,
Cærulea fuluis mista oberrauit notis,
Sanguinea rursus, ultimum in tenebras abit.
Sed ecce pugnax ignis in partes duas
Discedit, & se scindit unius sacri
Discors fauilla. genitor horresco intuens.
Libata Bacchi dona permutat cruor,
Ambitq; densus regium fumus caput,
Ipsosq; circa spißior uultus sedet,
Et nube densa sordidam lucem abdidit.
Quid sit parens effare. TIR. Quid fari queam?
Inter tumultus mentis attonitæ uagos
Quidnam loquar? sunt dira, sed in alto mala.
Solet ira certis numinum ostendi notis.
Quid istud est, quod esse prolatum uolunt,
Iterumq; nolunt, & truces iras tegunt?

Pudet

Pudet deos, nescio quid huc propere admoue,
Et sparge salsa colla taurorum mola.
Placido'ne uultu sacra, & admotas manus
Patiuntur? MAN. Altum taurus attollens caput
Primos ad ortus positus expauit diem,
Trepidusq; uultum obliquat. & radios fugit.
TIR. Vno'ne terram uulnere afflicti petunt?
MAN. Iuuenca ferro semet opposito induit,
Et uulnere uno cecidit: at taurus duos
Perpessus ictus, huc & huc dubius ruit,
Animamq; fessus uix reluctantem exprimit.
TIR. Vtrum citatus uulnere angusto micat?
An lentus altas irrigat plagas cruor?
MAN. Viuus per ipsam, qua patet pectus, uiam
Effusus amnis, huius exiguo graues
Maculantur ictus imbre, sed uersus retro
Per ora multus sanguis, atq; oculos redit.
TIR. Infausta magnos sacra terrores cient.
Sed ede certas uiscerum nobis notas.
MAN. Genitor quid hoc est? non leui motu, ut solent,
Agitata trepidant exta, sed totas manus
Quatiunt, nouisq; prosilit uenis cruor.
Cor marcet ægrum penitus, ac mersum latet,
Liuentq; uenæ, magna pars fibris abest,
Et felle nigro tabidum spumat iecur.
Ac semper omen unico imperio graue,
En capita paribus bina consurgunt toris:
Sed utrunq; cæsum tenuis abscondit caput
Membrana, latebram rebus occultis negans,

Hostile ualido robore insurgit latus,
Septemq; uenas tendit:has omnes retro
Prohibens reuerti limes obliquus secat,
Mutatus ordo est,sede nil propria iacet,
Sed acta retro cuncta,non animæ capax
In parte dextra pulmo sanguineus iacet,
Non læua cordis regio,non molli ambitu
Omenta pingues uiscerum obtendunt sinus:
Natura uersa est,nulla lex utero manet.

TIR. *Scrutemur unde tantus hic extis rigor.*

MAN. *Quod hoc nefas?conceptus infaustæ bouis,*
Nec more solito positus,alieno in loco
Implet parentem,membra cum gemitu mouet,
Tremulo rigore debiles artus micant:
Infecit arctas liuidus fibras cruor,
Tentantq; turpes mobilem trunci gradum,
Et inane surgit corpus,ac sacros petit
Cornu ministros,uiscera effugiunt manu.
Neq; ipsa,quæ te pepulit,armenti grauis
Vox est,nec usquam territi fugiunt greges.
*Immugit*aris ignis,& trepidant foci.* **aræ sanguis*

OED. *Quid ista sacri signa terrifici ferant*
Exprome:uoces aure non timida hauriam.
Solent suprema facere securos mala.

TIR. *His inuidebis,quibus opem quæris,malis.*

OED. *Memora,quod unum scire cœlicolæ uolunt,*
Contaminarit rege quis cæso manus.

TIR. *Nec alta cœli quæ leuis penna secat,*
Nec fibra uiuis rapta pectoribus potest

Ciere

Ciere nomen: alia tentanda est uia.
Ipse euocandus noctis æternæ plagis
Emissus erebo, ut cædis autorem indicet.
Reseranda tellus, Ditis implacabile
Numen precandum, populus infernæ Stygis
Huc extrahendus. ede cui mandes sacrum:
Nam te penes quem summa regnorum est, nefas
Inuisere umbras. OED. Te Creon hic poßit labor,
Ad quem secundum regna respiciunt mea.
TIR. Dum nos profundæ claustra laxamus Stygis,
Populare Bacchi laudibus carmen sonet.

Versus hexametri, trimetri, trochaici, anapæstici, dimetri, monometri, acatalectici, catalectici, & brachycatalectici, & sapphici inserti.

CHORVS.

EFfusam redimite comam nutante corymbo,
Mollia Nysæis armate brachia thyrsis.
Lucidum cœli decus huc adeas uotis,
Quæ tibi nobiles Thebæ, Bacche, tuæ
Palmis supplicibus ferunt.
Huc aduerte fauens uirgineum caput,
Vultu sydereo discute nubila,
Et tristes erebi minas, auidumq; fatum.
Te decet cingi comam floribus uernis,
Te caput Tyria cohibere mitra,
Ederáue mollem baccifera religare frontem,
Spargere effusos sine lege crines,
Rursus adducto reuocare nodo.

Qualis iratam metuens nouercam,
Creueras falsos imitatus artus
Crine flauenti simulata uirgo,
Luteam uestem retinente zona.
Vnde tam molles placuere cultus,
Et sinus laxi, fluidumq́; syrma.
Vidit aurato residere curru,
Veste cum longa regeres Leones,
Omnis Eoæ plaga uasta terræ,
Qui bibit Gangem, niueumq́; quisquis
Frangit Araxem.
Te senior turpi sequitur Silenus asello,
Turgida pampineis redimitus tempora sertis,
Condita lasciui deducunt orgia Mystæ.
Te Bassaridum comitata cohors:
Nunc Edonio pede pulsauit
Sola Pangæi, nunc Threicio
Vertice Pindi, nunc Cadmæas
Inter matres, impia Mænas
Comes Ogygio uenit Iaccho
Nebride sacra præcincta latus.
Tibi commotæ pectora matres
Fudere comam, Thyrsumq́; leuem
Vibrante manu: iam post lacertos
Pentheos artus Thyades œstro
Membra remissæ, uelut ignotum
Videre nefas.
Ponti regna tenet nitidi matertera Bacchi,
Nereidumq́; choris Cadmæia cingitur Ino.

Ius

Ius habet in fluctus magni puer aduena ponti
Cognatus Bacchi numen non uile Palæmon.
Te Thyrrhena puer rapuit manus.
Et tumidum Nereus posuit mare,
Cærula cum pratis mutat freta.
Hinc uerno platanus folio uiret,
Et Phœbo laurus charum nemus.
Garrula per ramos auis obstrepit,
Viuaces ederas ramus tenet,
Summa ligat uitis carchesia.
Idæus prora fremuit Leo,
Tigris puppe sedet Gangetica,
Dum pirata freto pauidus natat,
Et noua demersos facies habet.
Brachia prima cadunt prædonibus,
Illisumq; utero pectus coit,
Paruula dependet lateri manus,
Et dorso fluctum curuo subit:
Lunata scindit cauda mare,
Et sequitur curuus fugientia carbasa Delphin.
Diuite Pactolus uexit te Lydius unda
Aurea torrenti deducens flumina ripa.
Laxauit uictos arcus, Geticasq; sagittas
Lactea Mesagetes, qui pocula sanguine miscet.
Regna securigeri Bacchum sensere Lycurgi.
Sensere terræ Zedacum feroces,
Et quos uicinus Boreas ferit
Arua mutantes: quasq; Mæotis
Alluit gentes frigido fluctu,

Quasq; despectat uertice summo
Sydus Arcadium, geminumq; plaustrum.
Ille dispersos domuit Gelonos,
Arma detraxit trucibus puellis:
Ore deiecto petiere terram
Thermodontiacæ cateruæ:
Positisq; tandem leuibus sagittis,
Mites sunt factæ.
Sacer Cithæron sanguine inundauit
Ophioniaq; cæde.
Prœtides syluas petiere, & agros.
Præsentem Bacchum coluit nouerca.
Naxos Aegæo redimita ponto
Tradidit thalamis uirginem relictam,
Meliore pensans damna marito.
Pumice ex sicco fluxit Nyctileus latex,
Garruli gramen secuere riui,
Combibit dulces humus alta succos.
Niueiq; lactis candidos fontes,
Et mista odoro Lesbia cum thymo.
Ducitur magno noua nupta cœlo,
Solenne Phœbus carmen canit,
Infusis humero capillis:
Concinit tedas geminus Cupido,
Telum deposuit Iuppiter igneum,
Condidit Baccho ueniente fulmen.
Lucida dum current annosi sydera mundi,
Oceanus clausum dum fluctibus ambiet orbem,
Lunaq; demissos dum plena recolliget ignes,

Dum

Dum matutinos prædicet Lucifer ortus,
Altáq; cæruleum dum Nerea nesciet arctos,
Candida formosi uenerabimur ora Lyæi.

ACTVS TERTIVS.

OEDIPVS. CREON.

Trimetri Iambici.

ET si ipse uultus flebiles præfert notas,
Expone cuius capite placemus deos.
CRE. *Fari iubes, tacere quæ suadet metus.*
OED. *Si te ruentes non satis Thebæ mouent,*
At sceptra moueant lapsa cognatæ domus.
CRE. *Nescisse cupies, nosse quæ nimium expetis.*
OED. *Iners malorum remedium ignorantia est:*
Ita'ne & salutis publicæ indicium obrues?
CRE. *Vbi turpis est medicina, sanari piget.*
OED. *Audita fare, uel malo domitus graui,*
Quid arma poßint regis irati scies.
CRE. *Odere reges dicta, quæ dici iubent.*
OED. *Mitteris erebo uile pro cunctis caput,*
Arcana sacri uoce ni retegis tua.
CRE. *Tacere liceat: nulla libertas minor*
A rege petitur. OED. *Sæpe uel lingua magis*
Regi, atq; regno muta libertas obest.
CRE. *Vbi non licet tacere, quid cuiquam licet?*
OED. *Imperia soluit, qui tacet, iussus loqui.*
CRE. *Coacta uerba placidus accipias precor.*
OED. *Vlli'ne pœna uocis expressæ fuit?*
CRE. *Est procul ab urbe lucus ilicibus niger,*
Dircæa circa uallis irriguæ loca.

Cupressus

Cupressus altis exerens syluis caput
Virente semper alligat trunco nemus,
Curuosq; tendit quercus, & putres situ
Annosa ramos: huius abrupit latus
Edax uetustas: sylua iam fessa cadens
Radice fulta pendet aliena trabe.
Amara baccis laurus, & tiliæ leues,
Et Paphia myrtus, & per immensum mare
Motura ramos alnus: & Phœbo obuia
Enode Zephyris pinus opponens latus.
Medio stat ingens arbor, atq; umbra graui
Syluas minores urget, & magno ambitu
Diffusa ramis umbra defendit nemus.
Tristis sub illa lucus, & Phœbi inscius.
Hic stagnat humor frigore æterno rigens,
Limosa pigrum circuit fontem palus.
Huc ut sacerdos intulit senior gradum,
Haud est moratus. præstitit noctem locus:
Tum effossa tellus, & super rapti rogis
Iaciuntur ignes: ipse funesto integit
Vates amictu corpus, & frondem quatit.
*pertundit. *Lugubris imos palla*perfundit pedes.*
Squalente cultu mœstus ingreditur senex,
Mortifera canam taxus astringit comam.
Nigro bidentes uellere, atq; atræ boues
Retro trahuntur, flamma prædatur dapes,
Viuumq; trepidat igne ferali pecus.
Vocat inde manes, teq; qui manes regis,
Et obsidentem claustra letalis lacus.

Carmen

*Carmenq; magicum uoluit, & *rabido minax* *rapido.
Decantat ore, quidquid aut placat, leues
Aut cogit umbras: irrigat sanguis focos,
Solidasq; pecudes urit, & multo specum
Saturat cruore: libat & niueum insuper
Lactis liquorem: fundit & Bacchum manu
Laeua: canitq; rursus, & terram intuens
Grauiore manes uoce, & attonita ciet.
*Latrauit Hecates turba: *ter ualles cauae* *tum.
Sonuere moestum: tota succusso solo
Pulsata tellus. audior, uates ait:
Rata uerba fudi, rumpitur caecum chaos,
Iterq; populis Ditis ad superos datur.
Subsedit omnis sylua, & erexit comam,
*Duxere *rimas robora, & totum nemus* *ruinas
Concussit horror: terra se retro dedit,
Gemuitq; penitus: siue tentari abditum
Acheron profundum mente non aequa tulit:
Siue ipsa tellus ut daret functis uiam,
Compage rupta sonuit: aut ira furens
Triceps catenas Cerberus mouit graues.
Subito dehiscit terra, & immenso sinu
Laxata patuit: ipse pallentes deos
Vidi inter umbras: ipse torpentes lacus,
Noctemq; ueram, gelidus in uenis stetit
Haesitq; sanguis, saeua prosiluit cohors,
Et stetit in armis omne uipereum genus
Fratrum, cateruae dente Dircaeo satae,
Auidumq; populi pestis Ogygij malum.

Tum

Tum torua Erinnys sonuit. & caecus Furor,
Horrorq;, & unà quidquid aeternae creant,
Celantq; tenebrae: Luctus auellens comam,
Aegreq; lapsum sustinens Morbus caput,
Grauis. Senectus sibimet, & pendens Metus.
Nos liquit animus: ipsa quae ritus senis,
Artesq; norat, stupuit: intrepidus parens
Audaxq; damno conuocat Ditis feri
Exangue uulgus. ilico ut nebulae leues
Volitant, & auras libero coelo trahunt.
Non tot caducas Oeta frondes educat,
Nec uere flores Hybla tot medio creat,
Cum examen alto nectitur densum globo:
Fluctusq; non tot frangit Ionium mare,
Nec tanta gelidi Strymonis fugiens minas
Permutat hyemes ales, & coelum secans
Tepente Nilo pensat arctoas niues,
Quot ille populos uatis eduxit sonus.
Pauidè latebras nemoris umbrosi petunt
Animae trementes. primus emergit solo
Dextra ferocem cornibus taurum premens
Zetus: manuq; sustinet laeua chelym,
Qui saxa dulci traxit Amphion sono.
Interq; natos Tantalis tandem suos,
Tutò superba fert caput fastu graui,
Et numerat umbras. peior ab genitrix adest
Furibunda Agaue, tota quam sequitur manus
Partita regem: sequitur & Baccham lacer
Pentheus, tenetq; saeuus etiamnum minas.

Tandem

Tandem uocatus sæpe pudibundum extulit
Caput,atq; ab omni dißidet turba procul,
Celatq; semet:instat,& Stygias preces
Geminat sacerdos,donec in apertum extulit
Vultus opertos Laius.fari horreo:
Stetit per artus sanguine effuso horridus,
Pædore fœdo squalidam obtectus comam.
Et ore rabido fatur:ô Cadmi effera
Cruore semper læta cognato domus,
Vibrate thyrsos,antea gnatos manu
Lacerate potius:maximum Thebis scelus,
Maternus amor est:patria,non ira deûm
Sed scelere raperis:non graui flatu tibi
Luctificus Auster, nec parum pluuio æthere
Satiata tellus halitu sicco nocet:
Sed rex cruentus,pretia qui sæuæ necis
Sceptra,& nefandos occupat thalamos patris,
Inuisa proles:sed tamen peior parens,
Quàm natus,utero rursus infausto grauis,
Egit qui in ortus semet,& matri impios
Fœtus regeßit:quiq; nec mos est feris,
Fratres sibi ipse genuit,implicitum malum,
*Magisq; monstrum Sphinge perplexum sua. *Maius
Te te cruenta sceptra qui dextra geris,
Te pater inultus,urbe cum tota petam,
Et mecum Erinnes pronubas thalami traham,
Traham sonantes uerbera:incestam domum
Vertam,& penates impio Marte obteram.
Proinde pulsum finibus regem ocyus

Agite

Agite exulem: quodcunq; funesto gradu
Solum relinquet, uere florifero uirens
Reparabit herbas: spiritus puros dabit
Vitalis aura, ueniet & syluis decor.
Letum, luesq;, mors, labor, tabes, dolor
Comitatus illo dignus, excedent simul.
Et ipse rapidis greßibus sedes uolet
Effugere nostras: sed graues pedibus moras
Addam, & tenebo: reptet incertus uiæ,
Baculo senili tristæ prætentans iter.
Præripite terras, auferam cœlum pater.

OED. Et ossa, & artus gelidus inuasit tremor.
Quidquid timebam facere, fecisse arguor:
Tori iugalis abnuit Merope nefas
Sociata Polybo: sospes absoluit manus
Polybus meas: uterq; defendit parens
Cædem, stuprumq;: quis locus culpæ est super?
Multo antè Thebæ Laium amissum gemunt,
Bœota gressu quàm meo tetigi loca.
Falsus'ne senior an deus Thebis grauis?
Iam iam tenemus callidi socios doli.
Mentitur ista præferens fraudi deos
Vates, tibiq; sceptra despondet mea.

CRE. Ego'ne ut sororem regia expelli uelim?
Si me fides sacrata cognati laris
Non contineret in meo certum statu,
Tamen ipsa me fortuna terreret nimis
Sollicita semper: liceat hoc tutò tibi
Exuere pondus, ne recedentem opprimat.

Iam

Iam te minore tutior pones loco.

OED. *Hortaris etiam sponte deponam ut mea*
Tam grauia regna? CRE. *Suadeam hoc illis ego*
In utrunq;, queis est liber etiam nunc status.
Tibi iam necesse est ferre fortunam tuam.

OED. *Certissima est regnare cupienti uia,*
Laudare modica, & otium, ac somnum sequi:
Ab inquieto sæpe simulatur quies.

CRE. *Parum'ne me tam longa defendit dies?*

OED. *Aditum nocendi perfido præstat dies.*

CRE. *Solutus onere regio regni bonis*
Fruor, domusq; ciuium cœtu uiget:
Nec ulla uicibus surgit alternis dies,
Qua non propinqui munera ad nostros lares
Sceptri redundent, cultus, opulentæ dapes
Donata multis gratia nostra salus,
Quid tam beatæ deesse fortunæ rear?

OED. *Quòd res secundæ non habent unquam modum.*

CRE. *Incognita igitur ut nocens causa cadam?*

OED. *Num ratio uobis reddita est uitæ meæ?*
Num audita causa est nostra Tiresiæ? tamen
*Sontes uidemur, *facitis exemplum, sequor.* **factis.*

CRE. *Quid si innocens sum?* OED. *Dubia pro certis solent*
Timere reges. CRE. *Qui pauet uanos metus,*
Veros fatetur. OED. *Quisquis in culpa fuit*
Dimissus, odit omne quod dubium putat.

CRE. *Sic odia fiunt.* OED. *Odia qui nimium timet,*
Regnare nescit: regna custodit metus.

CRE. *Qui sceptra duro sæuus imperio regit,*

Timet timentes,metus in autorem redit.

OED. *Seruate fontem saxeo inclusum specu,*

Ipse ad penates regios referam gradum.

CHORVS.

Anapæstici.

NOn tu tantis causa periclis,
Non hæc Labdacidas premunt
Fata,sed ueteres deûm
Iræ sequuntur.Castalium nemus
Vmbram Sidonio præbuit hospiti,
Lauitq; Dirce Tyrios colonos.
Vt primùm magni natus Agenoris
Fessus per orbem,furta sequi Iouis
Sub nostræ ramis constitit arboris,
Prædonem memorans suum:monituq; Phœbi
Iussus erranti comes ire uaccæ,
Quam non flexerat
Vomer,aut tardi iuga curua plaustri,
Deseruit fugas,nomenq; genti
Inauspicata de boue tradidit.
Tempore ex illo noua monstra semper
Protulit tellus,
Aut anguis imis uallibus editus
Annosa supra robora sibilat,
Supraq; pinus:
Supra Chaonias celsior arbores
Cœruleon erexit caput,
Cum maiore sui parte recumberet.
Aut fœta tellus impio partu

Effudit arma.
Sonuit reflexo claßicum cornu,
Lituusq; adunco ſtridulos cantus
Eliſit ære,non antè linguas
Alias,& arma uocis ignotæ
Clamore primùm hoſtico expertâ
Agmina campos cognata tenent,
Dignaq; iacto ſemine proles
Vno ætatem permenſa die
Poſt luciferi nata meatus
Ante heſperios occidit ortus,
Horret tantis aduena monſtris,
*Populiq; timet bella*ruentis,* *recentis
Donec cecidit ſæua iuuentus,
Genitrixq; ſuo reddi gremio
Modo productos uidit alumnos.
Hâc tranſierit ciuile nefas.
Illa Herculeæ norint Thebæ
Prælia fratrum.
Quid Cadmæi fata nepotis?
Cùm uiuacis cornua cerui
Frontem ramis texere nouis,
*Dominumq; canes*egere ſuum.* *odere
Præceps ſyluas,monteſq; fugit
Citus Actæon,agiliq; magis
Pede per ſaltus,& ſaxa uagus
Metuit motas Zephyris plumas,
Et quæ poſuit retia uitat,
Donec placidi fontis in unda

Cornua uidit, uultusq; feros,
Vbi uirgineos fouerat artus
Nimium saeui diua pudoris.

ACTVS QVARTVS.

OEDIPVS. IOCASTA.

Trimetri Iambici.

CVras reuoluit animus, & reperit metus.
Obiisse nostro Laium scelere autumant
Superi, inferiq;: sed animus contrà innocens,
Sibiq; melius quàm deis notus, negat.
Redit memoria tenue per uestigium
Cecidisse nostri stipitis impulsu obuium,
Datumq; Diti, cum prior iuuenem senex
Curru superbus pelleret, Thebis procul,
*scinditur *Phocea trifidas regio quà* scindit uias.*
Vnanima coniux explica errorem precor,
Quæ spatia moriens Laius uitæ tulit.
Primo'ne in æuo uiridis, an fracto occidit?
IOC. *Inter senem, iuuenemq;, sed propior seni.*
OED. *Frequens' ne turba regium cinxit latus?*
IOC. *Plures fefellit error ancipitis uiæ,*
Paucos fideles curribus iunxit labor.
OED. *Aliquis'ne cecidit regio fato comes?*
IOC. *Vnum fides, uirtusq; consortem addidit.*
OED. *Teneo nocentem, conuenit numerus, locus:*
Sed tempus adde. IOC. *Decima iam metitur seges.*

SENEX. OEDIPVS.

Trimetri Iambici.

Corin

Corinthius te populus in regnum uocat
Patrium: quietem Polybus æternam obtinet.
OED. *Vt undiq; in me sæua fortuna irruit.*
Edißere mihi quo cecidit fato parens.
SEN. *Animam senilem mollis exoluit sopor.*
OED. *Genitor sine ulla cæde defunctus iacet?*
Testor, licet iam tollere ad cœlum piè
Puras, nec ulla scelera metuentes, manus.
Sed pars magis metuenda fatorum manet.
SEN. *Omnem paterna regna discutiunt metum.*
OED. *Repetam paterna regna, sed matrem horreo.*
SEN. *Metuis parentem, quæ tuum reditum expetens*
Sollicita pendet? OED. *Ipsa me pietas fugat.*
SEN. *Viduam relinques?* OED. *Tangis en ipsos metus.*
SEN. *Effare, mersus quis premat mentem timor:*
Præstare tacitam regibus soleo fidem.
OED. *Connubia matris Delphico monitu tremo.*
SEN. *Timere uana desine, & turpes metus*
Depone: Merope uera non fuerat parens.
OED. *Quod subditij præmium gnati petit?*
SEN. *Regum superbam liberi astringunt fidem.*
OED. *Secreta thalami fare, quo excipias modo.*
SEN. *Hæ te parenti paruulum tradunt manus.*
OED. *Tu me parenti tradis? at quis me tibi?*
SEN. *Pastor niuoso sub Cithæronis iugo.*
OED. *In illa temet nemora quis casus tulit?*
SEN. *Illo sequebar monte cornigeros greges.*
OED. *Nunc adijce certas corporis nostri notas.*
SEN. *Forata ferro gesseras uestigia,*

Tumore nactus nomen, ac uitio pedum.

OED. Quis fuerit ille, qui meum dono dedit
Corpus, requiro. SEN. Regios pauit greges:
Minor sub illo turba pastorum fuit.

OED. Eloquere nomen. SEN. Prima languescit senum
Memoria, longo lassa sublabens situ.

OED. Potes'ne facie noscere, ac uultu uirum?

SEN. Fortasse noscam: sæpe iam spatio obrutam
Leuis exoletam memoriam reuocat nota.

OED. Ad sacra, & aras omne compulsum pecus
Duces sequantur: ite propere, accersite
Famuli, penes quos summa consistit gregum.

SEN. Siue ista ratio, siue fortuna occulit,
Latere semper patere, quod latuit diu:
Sæpe eruentis ueritas patuit malo.

OED. Malum timeri maius his aliquod potest?

SEN. Magnum esse magna mole quod petitur scias.
Concurrit illinc publica, hinc regis salus,
Vtrinq; patriæ: contine medias manus,
se* Vt nil lacessas, ipsa* te fata explicant:
Non expedit concutere felicem statum.

OED. Tuto mouetur quidquid extremo in loco est.

SEN. Nobilius aliquid genere regali appetis?
Ne te parentis pigeat inuenti, uide.

OED. Nec pœnitendi sanguinis quæram fidem,
Sed nosse certum est. ecce grandæuus Senex
Arbitria sub quo regij fuerant gregis
Phorbas, refers'ne nomen, aut uultum senis?

SEN. Arridet animo forma, nec notus satis,

Nec

Nec rursus iste uultus ignotus mihi.
Regnum obtinente Laio famulus greges
Agitasti opimos sub Cithæronis plaga?

PHORBAS. SENEX. OEDIPVS.

Trimetri Iambici.

Laetus Cithæron pabulo semper nouo
Aestiua nostro prata summittit gregi.
SEN. *Noscis'ne memet?* PH. *Dubitat anceps memoria.*
OED. *Huic aliquis à te traditus quondam puer?*
Effare: dubitas? cur genas mutat color?
Quid uerba quæris? ueritas odit moras.
PHO. *Obducta longo temporum tractu moues.*
OED. *Fatere: ne te cogat ad uerum dolor.*
PHO. *Inutile isti munus infantem dedi.*
Non potuit ille luce, non cœlo frui.
SEN. *Procul sit omen, uiuit, & uiuat precor.*
OED. *Superesse quare traditum infantem negas?*
PHO. *Ferrum per ambos tenue transactum pedes*
Ligabat artus: uulneri innatus tumor
Puerile fœda corpus urebat lues.
SEN. *Quid quæris ultrà? fata iam accedunt propè.*
OED. *Quis fuerit infans, edoce.* PH. *Prohibet fides.*
OED. *Huc aliquis ignem: flamma iam excutiet fidem*
Per tam cruentas uera quærenti uias.
PHO. *Ignosce quæso, si ferus uideor tibi,*
Et impotens, iam parta uindicta in manu est.
OED. *Dic uera, quis nam, quo'ue generatus patre?*
Qua matre genitus? PH. *Coniuge est genitus tua.*
OED. *Dehisce tellus: tuq; tenebrarum potens*

In tartara ima rector umbrarum rape
Retro reuersas generis, ac stirpis uices,
Congerite ciues saxa in infestum caput,
Mactate telis, me petat ferro parens,
Me natus, in me coniuges arment manus,
Fratresq́ue, & æger populus ereptos rogis
Iaculetur ignes: seculi crimen uagor,
Odium deorum, iuris exitium sacri.
Qua luce primum spiritus hausi rudes,
Iam morte dignus: redde nunc animos parens,
Nunc aliquid aude sceleribus dignum tuis.
I, perge, propero regiam cursu pete,
Gratare matri liberis aucta domo.

CHORVS. Choriambici uersus.

Fata si liceat mihi
Fingere arbitrio meo,
Temperem zephyro leui
Vela, ne pressæ graui
Spiritu antennæ tremant.
Lenis at modicum fluens
Aura nec uergens latus
Ducat intrepidam ratem,
Tuta me media uehat
Via decurrens uita.
Gnoßium regem timens,
Alta dum demens petit
Artibus fidens nouis,
Certat & ueras aues
Vincere, ac falsis nimis

Imperat

Imperat pennis puer,* *regni*
Nomen eripuit freto.
Callidus medium senex
Dædalus librans iter
Nube sub media stetit
Alitem expectans suum:
Qualis accipitris minas
Fugit, & sparsos metu
Colligit fœtus auis,
Donec in ponto manus
Mouit implicitas puer
Comes audacis uiæ.
Quidquid excessit modum,
Pendet instabili loco.
Sed quid hic postes sonat
Regios famulus manu
Mœstus, & quassans caput?
Ede quid portes noui.

ACTVS QVINTVS.

NVNTIVS.

Trimetri Iambici.

PRædicta postquàm fata, & infandum genus
Deprendit, ac se scelere conuictum Oedipus
Damnauit, ipse regiam infestus petens
Inuisa propero tecta penetrauit gradu,
Qualis per arua Libycus insanit Leo
Fuluam minaci fronte concutiens iubam.
Vultus furore toruus, atq; oculi truces,
Gemitus, & altum murmur, & gelidus fluit

Sudor per artus, ſpumat, & uoluit minas.
Ac merſus altè magnus exundat dolor,
Secum ipſe ſæuus grande, neſcio quid, parat,
Suiſq; fatis ſimile. Quid pœnas moror?
Vt hoc ſceleſtum pectus aut ferro petat,
Aut feruido aliquis igne, uel ſaxo domet?
Quæ Tigris, aut quæ ſæua uiſceribus meis
Incurret ales? ipſe tu ſcelerum capax
Sacer Cithæron, uel feras in me tuis
Emitte ſyluis: mitte uel rabidos canes.
Nunc redde Agauen. anime quid mortem times?
Mors innocentem ſola fortunæ eripit.
Hæc fatus, aptat impiam capulo manum,
Enſemq; ducit. ita'ne tam magnis breues
Pœnas ſceleribus ſoluis? atq; uno omnia
Penſabis ictu? moreris, hoc patri ſat eſt.
Quid deinde matri? quid male in lucem editis
Natis? quid ipſi, quæ tuum magna luit
Scelus ruina, flebili patriæ dabis?
Soluenda non eſt illa, quæ leges ratas
Natura in uno uertit Oedipode nouos
Commenta partus: ſupplicijs eadem meis
Nouetur. iterum uiuere, atq; iterum mori
Liceat: renaſci ſemper, ut toties noua
Supplicia pendas. utere ingenio miſer,
Quod ſæpe fieri non poteſt, fiat diu:
Mors eligatur longa: quæratur uia,
Qua nec ſepultis miſtus, & uiuis tamen
Exemptus erres. morere, ſed citra patrem.

Cunctaris anime? subitus an uultus grauat
Perfusus imber? ac rigat fletu genas?
Et flere satis est? hactenus fundent leuem
Oculi liquorem, sedibus pulsi suis
Lachrymas sequantur, hi maritales statim
Fodiantur oculi. dixit, atq; ira furit.
Ardent minaces igne truculento genæ,
Oculiq; uix se sedibus retinent suis.
Violentus, audax, mutus, iratus, ferox,
Tantum cruentus gemuit, & dirùm fremens
Manus in ora torsit: at contrà truces
Oculi steterunt, & suam intenti manum
Vltro insequuntur, uulneri occurrunt suo.
Scrutatur auidus manibus uncis lumina,
Radice ab ima funditus uulsos simul
Euoluit orbes: hæret in uacuo manus,
Et fixa penitus unguibus lacerat cauos
Altè recessus luminum, & inanes sinus:
Sæuitq; frustra, plusq; quàm satis est, furit:
Tantum est periculum lucis. attollit caput,
Cauisq; lustrans orbibus cœli plagas,
Noctem experitur: quicquid effossis male
Dependet oculis, rumpit, & uictor deos
Conclamat omnes: parcite en patriæ, precor:
Iam iussa feci, debitas pœnas tuli.
Inuenta thalamis digna nox tandem meis.
Rigat ora fœdus imber, & lacerum caput
Largum reuulsis sanguinem uenis uomit.

CHORVS.

Dimetri

Dimetri Anapæstici.

*credite. FAtis agimur,*cedite fatis:
Non sollicitæ possunt curæ
Mutare rati stamina fusi.
Quidquid patimur mortale genus,
Quidquid facimus,uenit ex alto.
Seruatq; suæ decreta colus
Lachesis:dura reuoluta manu
*secto. Omnia*certo tramite uadunt,
Primusq; dies dedit extremum.
Non illa deo uertisse licet,
*occurrunt. Quæ nexa suis*currunt causis.
It cuiq; ratus prece non ulla
Mobilis ordo:multis ipsum
Timuisse nocet:multi ad fatum
Venêre suum,dum fata timent.
Sonuere fores,atq; ipse suum
Duce non ullo molitur iter
Luminis orbus.

OEDIPVS. CHORVS.
IOCASTA.

Trimetri Iambici.

BEne habet,peractum est,iusta persolui patri.
Iuuant tenebræ.quis deus tandem mihi
Placatus atra nube perfundit caput?
Quis scelera donat?conscium euasi diem:
Nil parricida dexteræ debes tuæ.
Lux te refugit,uultus Oedipodem hic decet.
CHO. En ecce rapido sæua prosiluit gradu

Iocasta uecors: qualis attonita, & furens
Cadmæa mater abstulit nato caput,
Sensim'ue raptum traxit: afflictum alloqui
Cupit, pauetq;: iam malis cessit pudor.
IOC. *Cupiunt, & horrent ora, nam quid te uocem?*
Gnatum? ne dubites, gnatus es, gnati pudet.
Immitis oro gnate, quò auertis caput,
Vacuosq; uultus? OED. *Quis frui tenebris uetat?*
Quis reddit oculos? mater, an matris sonus?
Perdidimus operam. congredi fas amplius
Haud est: nefandos diuidat uastum mare,
Dirimatq; tellus abdita: & quisquis sub hoc
In alia uersus sydera, ac solem auium* *alterum
Dependet orbis, alterum ex nobis ferat.
IOC. *Fati ista culpa est, nemo fit fato nocens.*
OED. *Iam parce uerbis mater, & parce auribus.*
Per has reliquias corporis trunci precor,
Per inauspicatum sanguinis pignus mei,
Per omnem nostri nominis fas, & nefas.
IOC. *Quid anime torpes? socia cur scelerum dare*
Pœnas recusas? omne confusum perit
**Incesta per te iuris humani decus.* *Incerta.
Morere, ac nefastum spiritum ferro exige.
Non si ipse mundum côncitans diuûm pater
Corusca sæua tela iaculetur manu,
Vnquam rependam sceleribus pœnas pares
Mater nefanda. mors placet: mortis uia
Quæratur, agedum commoda matri manum,
Si parricida, restat hoc operi ultimum,

Rapiatur ensis.hoc iacet ∫e rro meus
Coniux.quid illum nomine haud uero uocas?
Socer est.utrum'ne pectori infigam meo
Telum?an patenti conditum iugulo imprimam?
Eligere nescis uulnus:hunc dextra,hunc pete
Vterum capacem,qui uirum,& natum tulit.

CHO. *Iacet perempta,uulneri immoritur manus,*
Ferrumq; secum nimius eiecit cruor.

OED. *Te fatidice,te præsidem ueri deum*
Compello,solum debuit fatis patrem:
Bis parricida,plusq; quàm timui nocens.
Matrem peremi,scelere confecta est meo.
O' Phœbe mendax,fata superaui impia.
Pauitante gressu sequere fallaces uias
Suspensa plantis efferens uestigia.
Cæcam tremente dextera noctem rege.
I,gradere præceps,lubricos ponens pedes.
I,profuge,uade:siste,ne in matrem incidas:
Quicunq; fessi corpore,& morbo graues
Semianima trahitis corpora:en fugio,exeo,
Releuate colla,mitior cœli status
Post terga sequitur:quisquis exilem iacens
Animam retentat,uiuidos haustus leuis
Concipiat.ite,ferte depositis opem.
Mortifera mecum uitia terris extraho.
*mortis. *Violenta fata,& horridus*morbi tremor*
Maciesq;,& atra pestis & rabidus dolor
Mecum ite,mecum:ducibus his uti libet.

TROAS

TRAGOEDIA

SEXTA.

ARGVMENTVM.

Excisa deletaq; Troia, Græcis in patriam redire parantibus, apparuit Achillis umbra, quem Paris in templo Apollinis interfecerat. Ea monuit, ut manes sui Polyxenæ puellæ regiæ uictima placarentur, cuius enixe, dum uiueret, connubium expetebat. Primum igitur Troiæ sæuum defletur excidium: mox ab Vlysse inquiritur Astyanax puer, Hectoris filius, ut tollatur è medio, nequid superfit reliquiarum ad Ilium uindicandum. Reperto demum puero, abductaq; puella, ut refertur à nuntio, ea quidem in Sigæo ad tumulum Achillis mactatur: at ille præcipitatur è turri. Referũtur autem idcirco, quòd horrenda minime actitantur in scena, sed tantummodo recitantur.

INTERLOCVTORES.

HECVBA.	PYRRHVS.
CHORVS MVLIERVM.	ANDROMACHA
TALTHYBIVS.	SENEX.
AGAMEMNON.	VLYSSES.
CALCHAS.	ASTYANAX.
HELENA.	NVNTIVS.

ACTVS

ACTVS PRIMVS.

HECVBA.

Trimetri Iambici.

Vicunq; regno fidit, & magna potes
Dominatur aula, nec leues metuit deos,
Animumq; rebus credulū lætis dedit:
Me uideat, & te Troia: non unquam tulit
Documenta sors maiora, quàm fragili loco
Starent superbi, columen euersum occidit
Pollentis Asiæ, cœlitum egregius labor:
Ad cuius arma uenit, & qui frigidum
Septena Tanain ora pandentem bibit,
Et qui renatum prorsus excipiens diem
Tepidum rubenti Tigrin immuscet freto:
Et quæ uagos uicina prospiciens Scythas
Ripam cateruis ponticam uiduis ferit.
*Excisa Pergamus ferro incub. *Excisa ferro est, Pergamum incubuit sibi.*
En alta muri decora congesti iacent:
Tectis adustis regiam flammæ ambiunt:
Omnisq; latè fumat Assaraci domus.
Non prohibet auidas flamma uictoris manus,
Diripitur ardens Troia, nec cœlum patet
Vndante fumo, nube ceu densa obsitus
Ater fauilla squalet Iliaca dies.
Stat auidus ira uictor, & lentum Ilium
Metitur oculis, ac decem tandem ferus
Ignoscit annis: horret afflictam quoq;,

victam

Victamq; quamuis uideat, haud credit sibi
Potuisse uinci: spolia populator rapit
Dardania, prædam mille non capiunt rates.
Testor deorum numen aduersum mihi,
Patriæq; cineres, teq; rectorem Phrygum,
Quem Troia toto conditum regno tegit,
Tuosq; manes, quodq; stetit ante Ilion,
Et uos meorum liberûm magni greges
Vmbræ minores, quidquid aduersi accidit,
Quæcunq; Phœbas ore lymphato furens,
Credi deo uetante, prædixit mala,
Prior Hecuba uidi grauida, nec tacui metus,
Et uana uates ante Cassandram fui.
Non cautus ignes Ithacus, aut Ithaci comes
Nocturnus in nos sparsit, aut fallax Sinon:
Meus ignis iste est, facibus ardetis meis.
Sed quid ruinas urbis euersæ gemis
Viuax senectus? respice infelix ad hos
Luctus recentes: Troia iam uetus est malum.
Vidi execrandum regiæ cædis nefas,
Ipsasq; ad aras maius admissum scelus
Aeacidæ armis: cùm ferox sæua manus
Coma reflectens regium torta caput
Alto nefandum uulneri ferrum abdidit.
Quod penitus actum cum recepisset libens,
Ensis senili tinctus è iugulo redit.
Placare quem non potuit à cæde effera
Mortalis æui cardinem extremum premens,
Superiq; testes sceleris, & quondam sacrum

Regni iacentis.ille tot regum parens
Caret sepulchro Priamus,& flamma indiget
Ardente Troia,non tamen superi sat est:
Dominum ecce Priami nuribus,& natis legens
Sortitur urna.præda quem uilis sequar?
Hic Hectoris coniugia despondet sibi:
Hic optat Heleni coniugem:hic Antenoris.
Nec deest tuos Cassandra qui thalamos petat.
Mea sors timetur:sola sum Danais metus.
Lamenta cessant?turba captiuæ mea
Ferite palmis pectora,& planctus date,
Et iusta Troiæ facite:iandudum sonet
Fatalis Idæ Iudicis diri domus.

CHORVS *mulierum.* HECVBA.

Anapæstici uersus.

NOn rude uulgus,lacrymisq; nouum
Lugere iubes:hoc continuis
Egimus annis.ex quo tetigit
Phrygius Graias hospes Amyclas,
Secuitq; fretum pinus matri
Sacra Cybellæ,decies niuibus
Canuit Ide,Ide nostris
Nudata rogis:& Sigæis
Trepidus campis decies secuit
Messor aristas:ut nulla dies
Mœrore caret,sed noua fletus
Causa ministrat,ite ad planctus,
Miseramq; leua regina manum,
Vulgus dominam uile sequemur:

Non indociles lugere sumus.

HEC. *Fidæ casus nostri comites*
Soluite crinem, per colla fluant
Mœsta capilli, tepido Troiæ
Puluere turpes: paret exertos
Turba lacertos, ueste remissa
Substringe sinus, uteroq; tenus
Pateant artus. cui coniugio
Pectora uelas captiue pudor?
Cingat tunicas palla solutas,
Vacet ad crebri uerbera planctus
Furibunda manus. placet hic habitus,
Placet, agnosco Troada turbam.
Iterum luctus redeant ueteres,
Solitum flendi uincite morem,
Hectora flemus.

CHO. *Soluimus omnes lacerum multo*
Funere crinem: coma demissa est
Libera nodo, sparsitq; cinis
Feruidus ora.

HEC. *Complete manus: hoc ex Troia*
Sumpsisse licet: cadat ex humeris
Vestis apertis, utrunq; tegat
Suffulta latus: iam nuda uocant
Pectora dextras. nunc nunc uires
Exprome dolor: Rhœthæa sonent
Littora planctus: habitansq; cauis
Montibus Echo, non, ut solita est,
Extrema breuis uerba remittat,

Totos reddat Troiæ gemitus.
Audiat omnis pontus, & æther.
Sæuite manus, pulsu uasto
Tundite pectus, non sum solito
Contenta sono: Hectora flemus.

CHO. *Tibi nostra ferit dextra lacertos,*
Humerosq; ferit tibi sanguineos.
Tibi nostra caput dextera pulsat.
Tibi maternis ubera palmis
Laniata iacent: fluit, & multo
Sanguine manat, quancunq; tuo
Funere feci rupta cicatrix:
Columen patriæ, mora fatorum.
Tu præsidium Phrygibus fessis,
Tu murus eras, humerisq; tuis
Stetit illa decem fulta per annos.
Tecum cecidit, summusq; dies
Hectoris idem, patriæq; fuit.

HEC. *Vertite planctus, Priamo*uestros*
*nostro. *Fundite fletus: satis Hector habet.*

CHO. *Accipe rector Phrygiæ planctus,*
Accipe fletus bis capte senex:
Nil Troia semel te rege tulit.
*pulsata. *Bis*pulsari Dardana Graio*
Mœnia ferro, bisq; pharetras
Passa Herculeas. post elatos
Hecubæ partus, regumq; rogos
Postrema pater funera cludis,
Magnoq; Ioui uictima cæsus

Sigæa

Sigæa premis littora truncus.

HEC. *Aliò lacrymas flectite uestras,*
Non est Priami miseranda mei
Mors Iliades: felix Priamus
Dicite cunctæ: liber manes
Vadit ad imos, nec feret unquam
Victa Graium ceruice iugum.
Non ille duos uidet Atridas,
Nec fallacem cernit Vlyssem.
Non Argolici præda triumphi
Subiecta feret colla trophæis.
Non assuetas ad sceptra manus
Post terga dabit, currusq; sequens
Agamemnonios aurea dextra
Vincula gestans
Lætis fiet pompa Mycenis.

CHO. *Felix Priamus, dicimus omnes:*
Secum excedens sua regna tulit.
Nunc Elysij nemoris tutus
Errat in umbris, interq; pias
Felix animas Hectora quærit.
Felix Priamus: felix quisquis
Bello moriens, omnia secum
Consumpta uidet.

ACTVS SECVNDVS.

TALTHYBIVS. CHORVS.

Trimetri Iambici.

Q*Vàm longa Danais semper in portu mora,*
Seu petere bellum, petere seu patriam uolunt.

CHO. Quæ causa ratibus faciat, & Danais moram,
Effare, reduces quis deus claudat uias.

TAL. Pauet animus: artus horridus quassat tremor.
Maiora ueris monstra uix capiunt fidem.
Vidi ipse, uidi, summa iam Titan iuga
Stringebat, ortus uicerat noctem dies,
Cùm subitò cæco terra mugitu fremens
Concussa cæcos traxit ex imo sonos.
Mouere syluæ capita, & excelsum nemus
Fragore uasto tonuit, & lucus sacer.
Idæa ruptis saxa ceciderunt iugis:
Nec sola tellus tremuit, & pontus suum
Adesse Achillem sensit, ac strauit uada.
Tunc scissa tellus aperit immensos specus,
Et hiatus Erebi, peruium ad superos iter
Tellure fracta præbet, ac tumulum leuat.
Emicuit ingens umbra Thessalici ducis,
Threicia qualis arma præludens tuis
Iam Troia fatis strauit: aut Neptunium
Cana nitentem perculit iuuenem coma:
Aut cum inter acies Marte uiolento furens
Corporibus amnes clausit, & quærens iter
Tardus cruento Xanthus errauit uado:
Aut cum superbo uictor in curru stetit,
Egitq; habenas, Hectorem, & Troiam trahens.
Impleuit omne littus irati sonus:
Ite, ite inertes, debitos manibus meis
Auferte honores: soluite ingratas rates
Per nostra ituri maria: non paruo luet

Iras Achillis Græcia:at magno luet.
Desponsa nostris cineribus Polyxena
Pyrrhi manu mactetur,& tumulum riget.
*Hæc fatus alta*uoce,dimisit diem,* *nocte.
Repetensq; Ditem,*mersus ingentem specum*
Coëunte terra iunxit:immoti iacent
Tranquilla pelagi,uentus abiecit minas,
Placidumq; fluctu murmurat leni mare,
Triton ab alto cecinit hymenæum choro.

PYRRHVS. AGAMEMNON. CALCHAS.

Trimetri Iambici.

CVm *læta pelago uela rediturus dares,*
Excidit Achilles:*cuius unius manu*
Impulsa Troia corruit tandem solo,
Breui repensans quidquid adiecit moræ
Scyros:*fretumq;* Lesbos Aegæum *secans*
Illo remoto,dubia quò caderet stetit.
Velis licet,quod petitur,ac properes dare,
Serò es daturus:iam suum cuncti duces
Tulere pretium.quæ minor merces potest
Tantæ dari uirtuti?an is meruit parum,
Qui fugere bellum iussus,& longa sedens
Aeuum senecta degere,ac Pylij *senis*
Transcendere annos,exuit matris dolos,
Falsasq; uestes,fassus est armis uirum?
Inhospitali Telephus *regno impotens,*
Dum Mysiæ *ferocis introitus negat,*
Rudem cruore regio dextram imbuit,
Fortemq; eandem sensit,& mitem manum.

Cecidere Thebæ, uidit Eetion capi
Sua regna uictus. clade subuersa est pari
Apposita celso parua Lyrnesos iugo,
Captaq; tellus nobilis Briseide,
*Chryseis. *Et causa litis regibus* Chryse iacet,*
Et nota fama Tenedos, & quæ pascuo
Fœcunda pingui Thracios nutrit greges,
Et sacra Phœbo Cilla. quid quas alluit
Vernis Caicus gurgitem attollens aquis?
Hæc tanta clades gentium, ac tantus pauor,
Sparsæ tot urbes turbinis uasti modo,
Alterius esset gloria, ac summum decus,
Iter est Achilli: sic meus uenit pater,
Et tanta gesit bella, dum bellum parat.
*multa. *Vt alia sileam* merita, non unus satis*
Hector fuißet? Ilium uicit pater,
Vos diruistis. inclytas laudes iuuat,
Et clara magni facta genitoris sequi.
Iacuit peremptus Hector ante oculos patris,
Patruiq; Memnon: cuius ob luctum parens
Pallente mœstum protulit uultu diem,
Suiq; uictor operis exemplum horruit,
Didicitq; Achilles, & deis natos mori.
Tum uersa Amazon ultimus cecidit timor.
Debes Achilli, merita si dignè æstimas,
Et si Mycenis uirginem, atq; Argis petat.
Dubitatur etiam? placita nec subito probas?
Priamiq; natam Pelei nato ferum
Mactare credis? at tuam natam parens

Helenæ

Helenæ immolaſti:ſolita iam & facta expeto.
AGA. Iuuenile uitium eſt regere non poſſe impetum.
Aetatis* alios feruor hic primæ rapit, *altus.
Pyrrhum paternus: ſpiritus quondam truces,
Minasq; tumidi lentus Aeacidæ tuli.
Quo plura poßis, plura patienter feras.
Quid cæde dira nobiles clari ducis
Aſpergis umbras? noſcere hoc primum decet,
Quid facere uictor debeat: uictus pati:
Violenta nemo imperia continuit diu,
Moderata durant. quoq; fortuna altius
Euexit ac leuauit humanas opes,
Hoc ſe magis ſupprimere felicem decet,
Variosq; caſus tremere metuentem deos
Nimium fauentes. magna momento obrui
Vincendo didici. Troia nos tumidos facit
Nimium, ac feroces: ſtamus hoc Danai loco,
Vnde illa cecidit. fateor, aliquando impotens
Regno ac ſuperbus altius memet tuli,
Sed fregit illos ſpiritus hæc, quæ dare
Potuiſſet alij cauſa. fortunæ fauor
Tu me ſuperbum: Priame, tu timidum facis.
Ego eſſe quidquam ſceptra, niſi uano putem
Fulgore tectum nomen? & falſo comam
Vinclo decentem? caſus hæc rapiet breuis,
Nec mille forſan ratibus, aut annis decem,
Non omnibus fortuna tam lenta imminet.
Equidem fatebor (pace dixiſſe hoc tua
Argiua tellus liceat) affligi Phrygas

Vinciq; uolui:ruere,& æquari solo
Etiam arguissem:sed regi frenis nequit
Et ira,& ardens hostis,& uictoria
Commissa nocti. quidquid indignum,aut ferum
Cuiquam uideri potuit,hoc fecit dolor,
Tenebræq;,per quas ipse se irritat furor.
Gladiusq; felix,cuius inflecti semel
Vecors libido est. quidquid euersæ potest
Superesse Troiæ,maneat:exactum satis
Pœnarum,& ultrà est. regia ut uirgo occidat,
Tumuloq; dono detur,& cineres riget,
Et facinus atrox cædis,ut thalamos uocem,
Non patiar. in me culpa cunctorum redit:
Qui non uetat peccare,cum possit,iubet.

PYR. Nullum'ne Achilli præmium manes ferent?

AGA. Ferent:& illum laudibus cuncti canent,
Magnumq; terræ nomen ignotæ audient.
Quòd si leuatur sanguine infuso cinis,
Opima Phrygij colla cædantur gregis,
Fluatq; nulli flebilis matri cruor.
Quis iste mos est? quando in inferias homo est
Impensus homini? detrahe inuidiam tuo
Odiumq; patri,quem coli pœna iubes.

PYR. O' tumide,rerum dum secundarum status
Extollit animos:timide,cùm increpuit metus,
Regum Tyranne:iam'ne flammatum geris
*subito. Amore*solito pectus,ac Veneris nouæ?
Solus'ne toties spolia de nobis feres?
Hac dextra Achilli uictimam reddam suam:

Quam

Quam si negas, retinesq́; maiorem dabo,
Dignamq́; quam det Pyrrhus: & nimium diu
A' cæde nostra regia cessat manus:
Paremq́; poscit Priamus. AGA. Haud equidem nego
Hoc esse Pyrrhi maximum in bello decus,
Sæuo peremptus ense quòd Priamus iacet
Supplex paternus. PYR. Supplices nostri patris,
Hostesq́; eosdem nouimus: Priamus tamen
Præsens rogauit, tu graui pauidus metu
Nec ad rogandum fortis, Aiaci preces,
Ithacoq́; mandas, clusus atq; hostem tremens.
AGA. At non timebat tunc tuus, fateor, parens:
Interq́; cædes Græciæ, atq; ustas rates
Segnis iacebat, belli & armorum immemor,
Leui canoram uerberans plectro chelym.
PYR. Tunc magnus Hector arma contemnens tua
Cantus Achillis timuit, & tanto in metu
Naualibus pax alta Thessalicis fuit.
AGA. Nempe ijsdem in istis Thessalis naualibus
Pax alta rursus Hectoris patri fuit.
PYR. Est regis alti spiritum regi dare.
AGA. Cur dextra regi spiritum eripuit tua?
PYR. Mortem misericors sæpe pro uita dabit.
AGA. At nunc misericors uirgines busto petis.
PYR. Iam'ne immolari uirgines credis nefas?
AGA. Præferre patriam liberis regem decet.
PYR. Lex nulla capto parcit, aut pœnam impedit.
AGA. Quod non uetat lex, hoc uetat fieri pudor.
PYR. Quodcunq; libuit, facere uictori licet.

AGA. *Minimum decet libére, cui multum licet.*
PYR. *Iis ista iactas, quos decem annorum graui*
Regno subactos Pyrrhus exoluit iugo?
AGA. *Hos Scyros animos?* PYR. *Scelere quæ fratrum caret.*
AGA. *Inclusa fluctu.* PYR. *Nempe cognati maris,*
Atrei, & Thyestæ nobilem noui domum.
AGA. *Ex uirginis concepte furtiuo stupro,*
Et ex Achille nate, sed nondum uiro.
PYR. *Illo ex Achille, genere qui mundum suo*
Sparsus per omnem cœlitum regnum tenet:
Thetide æquor, umbras Aeaco, cœlum Ioue.
AGA. *Illo ex Achille, qui manu Paridis iacet.*
PYR. *Quem nec deorum comminus quisquam petijt.*
AGA. *Compescere equidem uerba, & audacem malo*
Poteram domare: sed meus captis quoq;
Scit parcere ensis: potius interpres deûm
Calchas uocetur, fata si poscunt, dabo.
Tu qui Pelasgæ uincla soluisti rati,
Morasq; bellis, arte qui reseras polum,
Cui uiscerum secreta, cui mundi fragor,
Et stella longa semitam flamma trahens
Dant signa fati: cuius ingenti mihi
Mercede constant ora, quid iubeat deus
Effare Calcha, nosq; consilio rege.
CAL. *Dant fata Danais, quo solent, pretio uiam.*
Mactanda uirgo est Thessali busto ducis,
Sed quo iugari Thessalæ cultu solent,
Ionides'ue, uel Mycenææ nurus.
Pyrrhus parenti coniugem tradat suo,

Sic rite dabitur. non tamen nostras tenet
Hæc una puppes causa: nobilior tuo
Polyxene cruore debetur cruor,
Quem fata quærunt: turre de summa cadat
Priami nepos Hectoreus, & letum oppetat:
Tum mille uelis impleat classis freta.

CHORVS.

Choriambici Asclepiadei.

VErum est? an timidos fabula decipit,
Vmbras corporibus uiuere conditis?
Cum coniux oculis imposuit manum,
Supremusq; dies solibus obstitit,
Et tristes cineres urna coërcuit,
Non prodest animam tradere funeri,
Sed restat miseris uiuere longius?
An toti morimur? nullaq; pars manet
Nostri, cùm profugo spiritus halitu
Immistus nebulis cessit in aëra,
Et nudum tetigit subdita fax latus?
Quidquid sol oriens, quidquid occidens
Nouit: cæruleis Oceanus fretis
Quidquid uel ueniens, uel fugiens lauat,
Aetas pegaseo corripet gradu.
Quo bissena uolant sydera turbine,
Quo cursu properat secula uoluere
Astrorum dominus, quo properat modo
Obliquis Hecate currere flexibus,
Hoc omnes petimus fata: nec amplius
Iuratos superis qui tetigit lacus,

Vsquam est, ut callidis fumus ab ignibus
Vanescit spatium per breue sordidus:
Vt nubes grauidas quas modò uidimus,
Arctoi Boreæ dißipat impetus:
Sic hic, quo regimur, spiritus effluet.
Post mortem nihil est, ipsáq; mors nihil.
Velocis spatij meta nouißima.
Spem ponant auidi, solliciti metum.
Quæris quo iaceas post obitum loco?
Quo non nata iacent.
Tempus nos auidum deuorat, & chaos.
Mors indiuidua est noxia corpori,
Nec parcens animæ. Tænara, & aspero
Regnum sub domino, limen & obsidens
Custos non facili Cerberus ostio,
Rumores uacui, uerbáq; inania,
Et par sollicito fabula somnio.

ACTVS TERTIVS.

ANDROMACHA. SENEX. VLYSSES.

Trimetri Iambici.

Qvid mœsta Phrygiæ turba laceratis comas?
Miserumq; tunsæ pectus, effuso genas
Fletu rigatis? leuia perpessæ sumus,
Si flenda patimur. Ilium uobis modò,
Mihi cecidit olim, cùm ferus curru incito
Mea membra raperet, & graui gemeret sono
Peliacus axis pondere Hectoreo tremens.

Tunc

Tunc obruta, atq; euersa Troia concidit.
Torpens malis, rigensq; sine censu fteror.
Iam erepta Danais coniugem sequerer meum,
Nisi hic teneret: hic meos animos domat,
Moriq; prohibet: cogit hic aliquid deos
Adhuc rogare: tempus ærumnæ addidit.
Hic mihi malorum maximum fructum abstulit,
Nihil timere, prosperis rebus locus
Ereptus omnis, dira, quà ueniant, habent.
Miserrimum est timere, cum speres nihil.
SEN. *Quis te repens commouit afflictam metus?*
AND. *Exoritur aliquid maius ex**magno malum.* *malo.
Nondum ruentis Ilij fatum stetit.
SEN. *Ecquas reperiet, ut uelit, clades deus?*
AND. *Stygij profundi claustra, & obscuri specus*
Laxantur, & ne desit euersis metus,
Hostes ab imo conditi tumulo exeunt.
Solis'ne retro peruium est Danais iter?
Certè æqua mors est. turbat, atq; agitat Phrygas
Communis iste terror: hic propriè meum
Exterret animum noctis horrendæ sopor.
SEN. *Quæ uisa portent, effer in medium, metus.*
AND. *Partes ferè nox alma transierat duas,*
Clarumq; septem uerterant stellæ iugum,
Ignota tandem uenit afflictæ quies,
Breuisq; fessis somnus obrepsit genis:
(Si somnus ille est mentis attonitæ stupor)
Cùm subitò nostros Hector ante oculos stetit,
Non qualis ultro bella in Argiuos ferens,

Graias

Graias petebat facibus Idæis rates.
Nec cæde uasta qualis in Danaos furens
Vera ex Achille spolia simulato tulit.
Non ille uultus flammeum incendens iubar,
Sed fessus, ac deiectus, & fletu grauis,
Similisq; nostro, squalida obtectus coma:
Iuuat tamen uidisse: tum quassans caput,
Depelle somnos, inquit, & natum eripe
O' fida coniux: lateat: hæc una est salus.
Omitte fletus, Troia quòd cecidit gemis?
Vtinam iaceret tota: festina, amoue
Quocunq; nostræ paruulam stirpem domus.
Mihi gelidus horror ac tremor somnum excutit,
Oculosq; nunc huc pauida, nunc illuc ferens,
Oblita nati misera quæsiui Hectorem.
Fallax per ipsos umbra complexus abit.
O' nate magni certa progenies patris,
Spes una Phrygibus, unica afflictæ domus,
Veterisq; soboles sanguinis nimium inclyti,
Nimiumq; patri similis: hos uultus meus
Habebat Hector, talis incessu fuit,
Habituq; talis, sic tulit fortes manus,
Sic celsus humeris, fronte sic torua minax,
Ceruice fusam dissipans lata comam.
O' nate serò Phrygibus, at matri citò,
Erit'ne tempus illud, ac felix dies,
*mali. *Quo Troici defensor, & uindex *soli,*
Recidiua ponas Pergama, & sparsos fuga
Ciues reducas? nomen & patriæ suum,

Phrygi

Phrygibusq; reddas? sed mei fati immemor
Tam magna timeo uota: quod captis sat est,
Viuamus. heu me, quis locus fidus meo
Erit timori? quáue te sede occulam?
Arx illa pollens opibus, & muris deûm,
Gentes per omnes clara, & inuidiæ capax,
Nunc puluis altus, strata sunt flamma omnia,
Superestq; uasta ex urbe ne tantum quidem,
Quo lateat infans. quem locum fraudi legam?
Est tumulus ingens coniugi charo, sacer:
Verendus hosti, mole quem immensa parens,
Opibusq; magnis struxit in luctus suos
Rex non auarus: optime credam patri.
Sudor per artus frigidus totos cadit,
Omen tremisco misera feralis loci.
SEN. *Hæc causa multos una ab interitu arcuit,*
Credi perisse: uix spei quidquam est super.
Graue pondus illum, magna nobilitas premit.
AND. *Ne prodat aliquis.* SEN. *Amoue testes doli.*
AND. *Si quæret hostis?* SEN. *Vrbe in euersa periit.*
AND. *Quid proderit latuisse redituro in manus?*
SEN. *Victor feroces impetus primos habet.*
AND. *Quid quòd latere sine metu magno nequit?*
SEN. *Miser occupet præsidia, securus legat.*
AND. *Quis te locus, quæ regio seducta, inuia*
Tutò reponet? quis feret trepidis opem?
Quis proteget? qui semper, etiam nunc tuos
Hector tuere, coniugis furtum piæ
Serua, & fideli cinere uicturum excipe.

Succede tumulo nate: quid retro fugis?
Turpesq; latebras spernis? agnosco indolem,
Pudet timere. spiritus magnos fuge,
Animosq; ueteres: sume, quos casus dedit.
En intuere, turba quae simus super:
Tumulus, puer, captiua: cedendum est malis.
Sanctas parentis conditi sedes, age
Aude subire: fata si miseros iuuant,
Habes salutem: fata si uitam negant,
Habes sepulchrum. SEN. Claustra commißum tegunt,
Quem ne tuus producat in medium timor,
Procul hinc recede, teq; diuersam amoue.
AND. Leuius solet timere, qui propius timet.
Sed, si placet, referamus hinc alio pedem.
SEN. Cohibe parumper ora, questusq; opprime:
Gressus nefandos dux Cephalenum admouet.
AND. Dehisce tellus, tuq; coniux ultimo
Specu reuulsam scinde tellurem Stygis,
Sinu profundo conde depositum meum.
Adest Vlysses, & quidem dubio gradu,
*uertit. Vultuq; *nectit pectore astus callidos.
VLY. Durae minister sortis hoc primum peto,
Vt ore quamuis uerba dicantur meo,
Non esse credas nostra: Graiorum omnium,
Procerumq; uox est, petere quos seras domos
Hectorea soboles prohibet: hanc fata expetunt.
Sollicita Danaos pacis incertae fides
Semper tenebit: semper à tergo timor
Respicere coget: arma nec poni sinet

Dum Phrygibus animos natus euersis dabit
Andromacha. AND. Vester augur hoc Calchas canit?
VLY. Et si taceret augur hæc Calchas, tamen
Dicebat Hector, cuius & stirpem horreo,
Generosa in ortus semina exurgunt suos.
Sic ille magni paruus armenti comes,
Primisq; nondum cornibus findens cutem,
Ceruice subitò celsus, & fronte arduus,
Gregem paternum ducit, ac pecori imperat.
Quæ tenera cæso uirga de trunco stetit,
Par ipsa matri tempore exiguo subit,
Vmbrasq; terris reddit: & cœlo nemus.
Sic male relictus igne de magno cinis
Vires resumit. est quidem iniustus dolor
Rerum æstimator: si tamen tecum exigas,
Veniam dabis, quòd bella post annos decem,
Totidemq; menses iam senex miles timet:
Aliasq; clades rursus, ac nunquam bene
Troiam iacentem. magna res Danaos mouet
Futurus Hector: libera nos hoc metu.
Hæc una naues causa deductas tenet,
Hic classis hæret. ne'ue crudelem putes
Quòd sorte iussus Hectoris natum petam,
Petissem Orestem. patere quod uictor tulit.
AND. Vtinam quidem esses nate materna in manu,
Nossemq;, quis te casus ereptum mihi
Teneret, aut quæ regio: non hostilibus
Confossa telis pectus, aut uinclis manus
Secantibus præstricta, non acri latus

Vtrunq; flamma cincta, maternam fidem
Vnquam exuissem. nate quis te nunc locus,
Fortuna quæ possedit? errore auio
Vagus arua lustras, uastus an patriæ uapor
Corripuit artus? sæuus an uictor tuo
Lusit cruore? nunquid immanis feræ
Morsu peremptus pascis Idæas aues?

VLY. *Simulata remoue uerba, non facile est tibi*
Decipere Vlyssem, uicimus matrum dolos,
Etiam dearum: cassa consilia amoue.
Vbi natus est? AND. *Vbi Hector? ubi cuncti Phryges?*
Vbi Priamus? unum quæris, ego quæro omnia.

VLY. *Coacta dices, sponte quod fari abnuis.*

AND. *Tuta est, perire quæ potest, debet, cupit.*

VLE. *Magnifica uerba mors propè admota excutit.*

AND. *Si uis Vlysse cogere Andromacham metu,*
Vitam minare, nam mori uotum est mihi.

VLY. *Verberibus, igne, morte, cruciatu, eloqui*
Quodcunq; celas, adiget inuitam dolor,
Et pectore imo condita arcana eruet:
Necessitas plus posse, quàm pietas, solet.

AND. *Propone flammas, uulnera, & diras mali*
Doloris artes, & famem, & sæuam sitim,
Variasq; pestes undiq;, & ferrum inditum
Visceribus ustis, carceris cæci luem,
Et quidquid audet uictor iratus tumens.

VLY. *Stulta est fides, celare quod prodas statim.*
Animosa nullos mater admittis metus.
Hic ipse, quo nunc contumax perstas, amor,

Consule

Consulere paruis liberis Danaos monet,
Post arma tam longinqua, post annos decem.
Minus timerem, quos facis Calchas metus
Si mihi timerem: bella Telemacho paras.

AND. *Immiti Vlyßi gaudium, ac Danais dabo,*
Dandum est: fatere, quos premis, luctus dolor.
Gaudete Atridæ, tuq; lætifica (ut soles)
Refer Pelasgis: Hectoris proles obit.

VLY. *Et eße uerum hoc, qua probas Danais fide?*

AND. *Ita quod minari maximum uictor potest,*
Contingat, & me fata maturo exitu
Faciliq; soluant, ac meo condant solo,
Et patria tellus Hectorem leuiter premat,
Vt luce caßus, inter extinctos iacet,
Datusq; tumulo debita exanimis tulit.

VLY. *Expleta fata stirpe sublata Hectoris,*
Solidamq; pacem lætus ad Danaos feram.
Quid agis Vlysse? Danaidæ credent tibi?
Tu cui? parenti? fingit an quidquam parens?
Nec abominandæ mortis auspicium pauet?
Auspitia metuunt qui nihil maius timent?
Fidem alligauit iureiurando suam.
Si peierat, timere quid grauius potest?
Nunc aduoca astus anime, nunc fraudes, dolos,
Et totum Vlyssem: ueritas nunquam latet.
Scrutare matrem: mœret, illachrymat, gemit:
Et huc, & illuc anxios gressus refert,
Missasq; uoces aure sollicita excipit.
Magis hæc timet, quàm mœret: ingenio est opus.

Alios parentes alloqui in luctu decet:
Tibi gratulandum est, misera quòd nato cares,
Quem mors manebat sæua, præcipitem datum
E turre, lapsis sola quæ muris manet.

AND. Reliquit animus membra, quatiuntur, labant,
Torpetq; uinctus frigido sanguis gelu.

VLY. En tremuit, hac hac parte quærenda est mihi,
Matrem timor detexit: iterabo metum.
Ite ite celeres, fraude materna abditum
Hostem Pelasgi nominis, pestem ultimam,
Vbicunq; latitat, erutam in medium date.
Bene est, tenetur. perge, festina, attrahe.
Quid respicis? trepidasq;? iam certè perit.

AND. Vtinam timerem, solitus ex longo est metus.
Dedíscit animus serò quod didicit diu.

VLY. Lustrale quoniam debitum muris puer
Sacrum antecessit, nec potest uatem sequi
Meliore fato raptus: hoc Calchas ait
Modo piari posse redituras rates,
Si placet undas Hectoris sparsi cinis,
Ac tumulus imo totus æquetur solo.
Nunc ille quoniam debitam effugit necem,
Erit admouenda sedibus sacris manus.

AND. Quid agimus? animum distrahit geminus timor:
Hinc natus, illinc coniugis chari cinis.
Pars utra uincit? testor immites deos,
Deosq; ueros: coniugis manes mei.
Non aliud Hector in meo nato mihi
Placere quàm te, uiuat ut possit tuos

Referre

Referre ultus.prorutus tumulo cinis
Mergetur? ossa fluctibus spargi sinam
Disiecta uastis? potius hic mortem oppetat.
Poteris nefandæ deditum mater neci
Videre? poteris celsa per fastigia
Missum rotari? potero, perpetiar, feram,
Dum non meus post fata uictoris manu
Iactetur Hector. hic suam pœnam potest
Sentire. at illum fata iam in tuto locant.
Quid fluctuaris? statue, quem pœnæ extrahas.
Ingrata dubitas? Hector est illinc tuus.
Erras, utrinque est Hector: hic sensu potens
Forsan futurus ultor extincti patris.
Vtrique parci non potest, quidnam facis?
Serua è duobus anime, quem Danai timent.
VLY. Responsa peragam, funditus busta eruam.
AND. Quæ uendidistis? VLY. Pergam, & è summo aggere
Traham sepulchra. AND. Cœlitum appello fidem,
Fidemque Achillis, Pyrrhe genitoris tui
Munus tuere. VLY. Tumulus hic campo statim
Toto iacebit. AND. Fuerat hoc prorsus nefas
Danais inausum, templa uiolastis, deos
Etiam fauentes, busta transierat furor.
Resistam: inermes offeram armatis manus:
Dabit ira uires: qualis Argolicas ferox
Turmas Amazon strauit: aut qualis deo
Percussa Mænas, Entheo syluas gradu
Armata thyrso terret, atque expers sui
Vulnus dedit, nec sensit: in medios ruam,

Tumuloq; cineris socia defensо cadam.

VLY. *Cessatis? & uos flebilis clamor mouet?*
Furorq; cassus fœminæ? iussa ocyus
Peragite. AND. *Me me sternite hic ferro prius.*
Reuelle Auernum, rumpe fatorum moras,
Molire terras Hector, ut Vlyssem domes,
Vel umbra satis es. arma concußit manu,
Iaculatur ignes. cernitis Danai Hectorem?
An sola uideo? VLY. *Eruite cuncta funditus.*

AND. *Quid agis? ruina mater, & natum, & uirum*
Prosternis una: forsitan Danaos prece
Placare poteris, conditum elidet statim
Immane busti pondus: intereat miser,
Vbicunq; potius, ne pater natum obruat,
Prematq; patrem natus. ad genua accido
Supplex Vlysse, quamq; nullius pedes
Nouere dextram, pedibus admoueo tuis:
Miserere matris, & preces placidus pias
Patiensq; recipe: quoq; te celsum altius
Superi leuarunt, mitius lapsos preme.
Misero datur, quodcunq; fortunæ datur.
Sic te reuisat coniugis sanctæ torus,
Annosq;, dum te recipit, extendat suos
Laërta, sic te iuuenis excipiat tuus,
Et uota uincens uestra felici indole,
Aetate auum transcendat, ingenio patrem.
Miserere matris: unicum afflictæ mihi
Solamen hic est. VLY. *Exhibe natum, & roga.*

ANDRO

ANDROMACHA.

Anapæstici.

HVc è latebris procede tuis
Flebile matris furtum miseræ.
Hic puer, hic est terror Vlysse
Mille carinis. submitte manus,
Dominiq; pedes supplice dextra
Stratus adora: nec turpe puta
Quidquid miseros fortuna iubet:
Pone ex animo reges atauos,
Magniq; senis iura per omnes
Inclyta terras: excidat Hector.
Gere captiuum, positoq; genu,
Si tua nondum*uulnera sentis,
Matris fletus imitare tuæ. *funera.
Vidit pueri regis lachrymas
Et Troia prior, paruusq; minas
Trucis Alcidæ flexit Priamus.
Ille ille ferox, cuius uastis
Viribus omnes cessere feræ.
Qui perfracto limine Ditis,
Cæcum retro patefecit iter.
Hostis parui uictus lacrymis,
Suscipe, dixit, rector habenas,
Patrioq; sede celsus solio,
Sed sceptra fide meliore tene.
Hoc fuit illo uictore capi.
Discite mites Herculis iras:
An sola placent Herculis arma?

Iacet ante pedes non minor illo
Supplice supplex, uitamq; petit.
Regnum Troiæ, quocunq; uolet,
Fortuna ferat.

VLYSSES. ANDROMACHA.
ASTYANAX.

Trimetri Iambici.

MAtris quidem me mœror attonitæ mouet,
Magis Pelasgæ me tamen matres mouent,
Quarum iste magnos crescit in luctus puer.
AND. *An has ruinas urbis in cinerem datas*
Hic excitabit? hæ manus Troiam erigent?
Nullas habet spes Troia, si tales habet.
Non sic iacemus Troës, ut cuiquam metus
Possimus esse. spiritus genitor facit?
Sed nempe tractus ipse. post Troiam pater
Posuisset animos, magna quos frangunt mala.
Si pœna petitur, quæ peti grauior potest?
Famulare collo nobili subeat iugum:
Seruire liceat. aliquis hoc regi negat?
VLY. *Non hoc Vlysses, sed negat Calchas tibi.*
AND. *O machinator fraudis, ô scelerum artifex,*
Virtute cuius bellica nemo occidit:
Dolis, & astu maleficæ mentis iacent
Etiam Pelasgi, uatem, & insontes deos
Prætendis: hoc est pectoris facinus tui
Nocturne miles, fortis in pueri necem.
Iam solus audes aliquid, & claro die.
VLY. *Virtus Vlyssis nota Danais est satis,*

Nimisq;

Nimisq; Phrygibus:non uacat uanis diem
Conterere uerbis,anchoras claßis legit.
AND. *Breuem moram largire,dum officium parens*
Nato supremum reddo,& amplexu ultimo
Auidos dolores satio. VLY. *Misereri tui*
Vtinam liceret:quod tamen solum licet,
Tempus,moramq; dabimus arbitrio tuo.
Implere lachrymis:fletus ærumnas leuat.
AND. *O' dulce pignus,ô decus lapsæ domus,*
Summumq; Troiæ funus,ô Danaûm timor,
Genitricis ô spes uana,cui demens ego
Laudes parentis bellicas,annos aui
Medios precabar:uota destituit deus
Iliaca.non tu sceptra regali potens
Gestabis aula,iura nec populis dabis,
Victasq; gentes sub tuum mittes iugum,
Non Graia cædes terga,non Pyrrhum trahes,
Non arma tenera parua tractabis manu,
Sparsasq; paßim saltibus latis feras
Audax sequêris,nec stato lustri die
Solenne referens Troici lustri sacrum
Puer citatas nobilis turmas ages.
Non inter aras mobili uelox pede,
Reuocante flexo concitos cornu modos,
Barbarica prisco templa saltatu coles.
O' morte dira tristius leti genus:
Flebilius aliquid Hectoris magni nece
Muri uidebunt. VLY. *Rumpe iam fletus parens,*
Magnus sibi ipse non facit finem dolor.

Lachry

AND. *Lacrymis Vlysse parua, quam petimus, mora est.*
Concede paruos, ut mea condam manu
Viuentis oculos. occidis paruus quidem,
Sed iam timendus: Troia te expectat tua.
I, uade liber, liberos Troas uide.

AST. *Miserere mater.* AND. *Quid meos retines sinus?*
Manusq; matris? cassa præsidia occupas?
Fremitu leonis qualis audito tener
Timidum iuuencus applicat matri latus.
At ille sæuus matre summota leo,
Prædam minorem morsibus uastis premens
Frangit, uehitq;: talis è nostro sinu
Te rapiet hostis: oscula, & fletus puer
Lacerosq; crines excipe, & plenus mei
Occurre patri: pauca maternæ tamen
Perfer querelæ uerba: si manes habent
Curas priores, nec perit flammis amor:
Seruire Graio pateris Andromachen iugo
Crudelis Hector? lentus, & segnis iaces?
Rediijt Achilles. sume nunc iterum comas,
Et sume lachrymas, quidquid è misero uiri
Funere relictum est: sume quæ reddas tuo
Oscula parenti, matris hanc solatio
Relinque uestem, tumulus hanc tetigit meus,
Manesq; chari. quidquid hic cineris latet,
Scrutabor ore. VLY. *Nullus est flendi modus,*
Abripite propere classis Argolicæ moram.

CHORVS.

Sapphid.

QVæ uocat ſedes habitanda captas?
Theſſali montes, & opaca Tempe?
An uiros tellus dare militares
Aptior Pthie? meliorq; fœtu
Fortis armenti lapidoſa*Trachin? *Trace
An maris uaſti domitrix Hiolchos?
Vrbibus centum ſpatioſa Crete?
Parua Gortyne? ſterilisq; Trice?
An frequens*ruſcis leuibus Methone, *riuis.
Quæ ſub Oetæis latebroſa ſyluis
Miſit infeſtos Troiæ ruinis
Non ſemel arcus?
Olenos tectis habitata raris?
Virginis Pleuros inimica diuæ?
An maris lati ſinuoſa Trœzen?
Pelion regnum Protei ſuperbum
Tertius cœlo gradus? Hic recumbens
Montis exeſi ſpatioſus antro
Iam trucis Chiron pueri magiſter,
Tinnulas plectro feriente chordas,
Tunc quoq; ingentes acuebat iras
Bella canendo.
An ferax*rari lapidis Caryſtos? *uarij
An premens littus maris inquieti
Semper Euripo properante Chalcis?
Quolibet uento faciles*Echidnæ? *Echinæ.
An carens nunquam Gonoëſſa uento?
Quæq; formidant Borean Enipſæ?
Attica pendens Peparethos oras?

An

An sacris gaudens tacitis Eleusis?
Nunquid Aiacis Salamina ueri?
An fera notam Calydona saeua?
Quas'ue perfundit subitus aequor,
Segnibus terras Titaresos undis?
Bessan, & Scarphen? Pilon an senilem?
Pharin? an Pisam Iouis, & coronis
Elida claram?
Quolibet tristis miseras procella
Mittat, & donet cuicunq; terrae:
Dum luem tantam Troiae atq; Achiuis
Quae tulit Sparte, procul absit, absit
Argos, & saeui Pelopis Mycenae,
Neritos parua breuior Zacyntho,
Et nocens saxis Ithace dolosis.
Quod manet fatum, dominusq; quis te
Aut quibus terris Hecube uidendam
Ducet? in cuius moriere regno?

ACTVS QVARTVS.

HELENA. ANDROMACHA.

HECVBA.

Trimetri Iambici.

Qvicunq; hymen funestus, illaetabilis,
Lamenta, caedes, sanguinem, gemitus habens.
Est auspice Helena dignus: euersis quoq;
Nocere cogor Phrygibus: ego Pyrrhi toros,
Narrare falsos iubeor, ego cultus dare
Habitusq; Graios: arte capietur mea,

Meaq;

Meaq; fraude concidet Paridis soror?
Fraudetur, ipsi leuius hoc equidem reor:
Optanda mors est, sine metu mortis mori.
Quid iussa cessas agere? ad autorem redit
Sceleris coacti culpa. Dardaniæ domus
Generosa uirgo, melior afflictos deus
Respicere cœpit, teq; felici parat
Dotare thalamo: tale coniugium tibi
Non ipsa sospes Troia, non Priamus daret.
Nam te Pelasgæ maximum gentis decus
Ad sancta lecti iura legitimi petit:
Cui regna campi lata Thessalici iacent.
Te magna Tethys, teq; tot pelagi deæ,
Placidumq; numen æquoris tumidi Thetis
Suam uocabunt: te datam Pyrrho socer
Peleus nurum uocabit, & Nereus nurum.
Depone cultus squalidos, festos cape.
Dedisce captam, deprime horrentes comas,
Crinemq; docta* patere distingui manu. *parem distingue.
Hic forsitan te casus excelso magis
Solio reponet: profuit multis capi.

AND. Hoc deerat unum Phrygibus euersis malum
Gaudere, flagrant strata paßim Pergama.
O coniugale tempus: an quisquam audeat
Negare? quisquam dubius ad thalamos eat,
Quos Helena suadet? pestis, exitium, lues
Vtriusq; populi, cernis hos tumulos ducum?
Et nuda totis ossa quæ paßim iacent
Inhumata campis? Hæc Hymen sparsit tuus:

Tibi

*tibi. Tibi fluxit Asiæ,*fluxit Europæ cruor,
Cum dimicantes læta prospiceres uiros
Incerta uoti.perge,thalamos appara.
Tædis quid opus est?quid'ue solenni face?
Quid igne?thalamis Troia prælucet nouis.
Celebrate Pyrrhi Troades connubia,
Celebrate:digni planctus,& gemitus sonent.
HEL. Ratione quamuis careat,& flecti neget
Magnus dolor,sociosq; nonnunquam sui
Mœroris ipsos oderit:causam tamen
Possum tueri iudice infesto meam
Grauiora passa luget Andromacha Hectorem,
Et Hecuba Priamum,solus occultè Paris
Lugendus Helenæ est.durum,& inuisum,& graue est
Seruitia ferre:patior hoc olim iugum
Annis decem captiua:prostratum Ilium est,
Versi penates,perdere est patriam graue,
Grauius timere:uos leuat tanti mali
Comitatus,in me uictus,& uictor furit.
Quam quisq; famulam traheret,incerto diu
Casu pependit:me meus traxit statim
Sine sorte dominus.causa bellorum fui
Tantæq; Teucris cladis:hoc uerum puta.
Spartana puppis uestra si secuit freta:
Sin rapta Phrygijs præda remigibus fui,
Deditq; donum iudici uictrix dea,
Ignosce Paridi:iudicem iratum puta:
Habitura causa est,ista Menelaum manent
Arbitria.hanc nunc luctibus paulum tuis

Andro

Andromacha omißis flecte: uix lacrymas queo
Retinere. AN. *Quantũ est Helena, quod lacrymat, malũ?*
Cur lacrymat autem? fare quos Ithacus dolos,
Quæ scelera nectat? utrum ab Idæis iugis
Iactanda uirgo est, arcis an celsæ edito
Mittenda saxo? num per has uastum in mare
Voluenda rupes, latere quas scisso leuat
Altum uadosos Sigæon spectans sinus?
Dic: fare quidquid subdolo uultu tegis.
Leuiora mala sunt cuncta, quàm Priami gener
Hecubæq; Pyrrhus. fare quam pœnam pares:
Exprome, & unum hoc deme nostris cladibus,
Falli: paratas pepeti mortem uides.
HEL. *Vtinam iuberet me quoq; interpres deûm*
Abrumpere ense lucis inuisæ moras,
Vel Achillis ante busta furibunda manu
Occidere Pyrrhi, fata comitantem tua
Polyxena miseranda, quam tradi sibi,
Cineremq; Achilles ante mactari suum,
Campo maritus ut sit Elysio iubet.
AND. *Vide ut animus*ingens lætus audierit necem,* **lugens*
Cultus decoros regiæ uestis petit,
Et admoueri crinibus patitur manum:
Mortem putabat illud, hoc thalamos putat.
At misera luctu mater audito stupet,
Labefacta mens succubuit: assurge, alleua
Animum, & cadentem misera firma spiritum.
Quàm tenuis anima uinclo pendet leui.
Minimum est, quod Hecubam facere felicem potest.

q Spirat

Spirat, reuixit: prima mors miseros figit.

HEC. *Adhuc Achilles uiuit in pœnas Phrygum,*
Adhuc rebellat. ô manum Paridis leuem.
Cinis ipse nostrum sanguinem, ac tumulus sitit.
Modò turba felix latera cingebat mea,
Lassabar in tot oscula, & in totum gregem
Diuidere matrem: sola nunc hæc est super
Votum, comes, leuamen afflictæ, quies:
Hæc totus Hecubæ fœtus, hac sola uocor
Iam uoce mater. dura, & infelix age,
Elabere anima: deniq; hoc unum mihi
Remitte funus. irrigat fletus genas,
Imberq; uicto subitus è uultu cadit.
Lætare, gaude nata, quàm uellet tuos
Cassandra thalamos: uellet Andromache tuos.

AND. *Nos Hecuba, nos nos Hecuba lugendæ sumus,*
Quas mota classis huc, & huc sparsas feret,
Hanc chara tellus sedibus patrijs teget.

HEL. *Magis inuidebis, si tuam sortem scias.*

AND. *An aliqua pœnæ pars meæ ignota est mihi?*

HEL. *Versata dominos urna captiuis dedit.*

AND. *Cui famula tradar, ede: quem dominum uoco?*

HEL. *Te sorte prima Scyrius iuuenis tulit.*
Cassandra felix, quam furor sorte eximit,
Phœbusq;, regum hanc maximus rector tenet.

HEC. *Est'ne aliquis, Hecubam qui suam dici uelit?*

HEL. *Ithaco obtigisti præda nolenti breuis.*

HEC. *Quis tam impotens, ac*dirus, & iniquæ ferus*
**durus* *Sortitor urnæ haud regibus reges dedit?*

Quis tam sinister diuidit captas deus?
Quis arbiter crudelis, & miseris grauis
Eligere dominos nescit? & saeua manu
Dat iniqua miseris fata? quis matrem Hectoris
Armis Achillis miscet? ad Vlyssem uocor.
Nunc uicta, nunc captiua, nunc cunctis mihi
Obsessa uideor cladibus: domini pudet,
Non seruitutis. Hectoris spolium feret,
Qui tulit Achillis. sterilis, & saeuis fretis
Inclusa tellus num capit tumulos meos?
Duc, duc Vlysse, nil moror, dominum sequor,
Me mea sequentur fata: non pelago quies
Tranquilla ueniat: saeuiat uentis mare,
Et bella, & ignis, & mea, & Priami mala:
Dumq; ista uenient, interim haec poena in loco est.
Sortem occupaui, praemium eripuit mihi.
Sed incitato Pyrrhus accurrit gradu,
Vultuq; toruo. Pyrrhe quid cessas? age,
Reclude ferro pectus, & Achillis tui
Coniunge soceros. perge mactator senum,
Et hic decet te sanguis. abreptam trahit.
Maculate superos caede funesta deos
Maculate manes: quid precer uobis? precor
His digna sacris aequora, hoc classi accidat.
Toti Pelasgae ratibus hoc mille accidat,
Meae precabor, cum uehar, quidquid rati.

CHORVS. Sapphici.

DVlce moerenti populus dolentum,
Dulce lamentis resonare gentes.

Lentius luctus, lacrymæq; mordent,
Turba quas fletu simuli frequentat.
Semper ab semper dolor ipse magnus
Gaudet in multos sua fata mitti,
*placuisse *Seq; non solum *patuisse pœnæ.*
Ferre, quam sortem patiuntur omnes,
Nemo recusat.
Nemo se credit miserum, licet sit.
Tolle felices, remoueto multo
Diuites auro, remoueto centum
Rura qui scindant opulenta bobus,
Pauperi surgent animi iacentes.
Est miser nemo nisi comparatus.
Dulce in immensis posito ruinis
Neminem lætos habuisse uultus.
Ille deplorat, queriturq; fatum,
Qui secans fluctum rate singulari
Nudus in portus cecidit petitos.
Aequior casum tulit, & procellas,
Mille qui ponto pariter carinas
Obrui uidit, tabulaq; littus
Naufraga spargi, mare dum coactis
Fluctibus Corus prohibet reuerti.
Questus est Hellen cecidisse Phryxus,
Cùm gregis ductor radiante uillo
Aureo, fratrem simul, & sororem
Sustulit tergo, medioq; iactum
Fecit in ponto. tenuit querelas
Et uir, & Pyrrha, mare cùm uiderent,

Et nihil, præter mare cùm uiderent,
Vnici terris homines relicti.
Soluet hunc questum, lacrymasq; nostras* als, metum:
Sparget huc illuc agitata claßis, uel, cœtum.
Et tuba iußi dare uela nautæ,
Cùm semel uentis properante remo
Prenderint altum, fugientq; littus.
Quis status mentis miseris, ubi omnis
Terra decrescet, pelagusq; crescet?
Celsa cum longè latitabit Ide.
Tum puer matri, genitrixq; nato,
Troia qua iaceat regione monstrans
Dicet, & longè digito notabit.
Ilium est illic, ubi fumus altè
Serpit in cœlum, nebulæq; turpes.
Troës hoc signo patriam uidebunt.

ACTVS QVINTVS.

NVNTIVS. ANDROMACHA. HECVBA.

Trimetri Iambici.

O**Dira fata, sæua, miseranda, horrida,* *dura
Quod tam ferum, tam triste, bis quinis scelus
Mars uidit annis? quod prius referens gemam?
Tuos'ne potius? an tuos luctus anus?
HEC. *Quoscunq; luctus fleueris, flebis meos:*
Sua quenq; tantum, me omnium clades premit.
Mihi cuncta pereunt: quisquis est, Hecubæ est, miser.
NVN. *Mactata uirgo est, missus è muris puer:*

Sed uterq; letum mente generosa tulit.
AND. Expone seriem cædis, & duplex nefas
Prosequere: gaudet animus ærumnas meas
Tractare totas: ede, & enarra omnia.
NVN. Est una magna turris è Troia super
Assueta Priamo, cuius è fastigio,
Summisq; pinnis, arbiter belli sedens
Regebat acies, turre in hac blando sinu
Fouens nepotem: cùm metu uersos graui
Danaos fugaret Hector & ferro, & face,
Paterna puero bella monstrabat senex.
Hæc nota quondam turris, & muri decus,
Nunc sæua cautes, undiq; effusa ducum,
Plebisq; turba cingitur, totum coit
Ratibus relictis uulgus. his collis procul
Aciem patenti liberam præbet loco:
His alta rupes, cuius è cacumine
Erecta summos turba librauit pedes:
Hunc pinus, illum laurus, hunc fagus tegit:
Et tota populo sylua suspenso tremit.
Extrema montis ille prærupti petit.
Semusta at ille tecta, uel saxum imminens
Muri cadentis pressat: atq; aliquis, nefas,
Tumulo ferus spectator Hectoreo sedet.
Per spatia latè plena sublimi gradu
Incedit Ithacus, paruulum dextra trahens
*at Priami nepotem: *nec gradu segni puer
Ad alta pergit mœnia. ut summa stetit
Pro turre, uultus huc & huc acres tulit

Intrepidus animo: qualis ingentis feræ
Paruus, tenerq́; fœtus, & nondum potens
Sæuire dente: iam tamen tollit minas,
Morsusq́; inanes tentat, atq; animus tumet.
Sic ille dextra prensus hostili puer
Ferox, superbè mouerat uulgum, ac duces,
Ipsumq́; Vlyssem: non flet è turba omnium
Qui fletur: ac dum uerba fatidici, & preces
Concipit Vlysses uatis, & sæuos ciet
Ad sacra superos, sponte desiluit sua
In media Priami regna.
AND. *Quis Colchus hæc, quis sedis incertæ Scytha*
Commisit? aut quæ Caspium tangens mare
Gens iuris expers ausa? non Busiridis
Puerilis aras sanguis aspersit feri,
Nec parua gregibus membra Diomedes suis
Epulanda posuit. quis tuos artus teget?
Tumuloq́; tradet? NVN. *Quos enim præceps locus*
Reliquit artus? ossa disiecta, graui
Elisa casu, signa clari corporis,
Et ora, & illas nobilis patris notas
Confudit imam pondus ad terram datum.
Soluta ceruix, silicis incussu caput
Ruptum cerebro penitus expresso, iacet
Deforme corpus. AN. *Hic quoq; est similis patri.*
NVN. *Præceps ut altis cecidit è muris puer,*
Fleuitq́; Achiuûm turba, quod fecit, nefas
Idem ille populus aliud ad facinus redit,
Tumulumq́; Achillis, huius extremum latus

Rhœtæa leni uerberant fluctu uada,
Aduersa cingit campus, & cliuo leui
Erecta medium uallis includens locum
Crescit theatri more, concursus frequens
Impleuit omne littus: hi classis moras
Hac morte solui rentur: hi stirpem hostium
Gaudent recidi. magna pars uulgi leuis
Odit scelus, spectatq́; nec Troës minus
Suum frequentant funus, & pauidi metu
Partem ruentis ultimam Troiæ uident,
Cùm subitò thalami more præcedunt faces,
It pronuba illi Tyndaris mœstum caput
*modo *Demissa. tali nubat Hermione *face,*
Phryges precantur: sic uiro turpis suo
Reddatur Helena. terror attonitos mouet
Vtrosq́; populos: ipsa deiectos gerit
Vultus pudore, sed tamen fulgent genæ,
Magisq́; solito splendet extremus decor,
Vt esse Phœbi dulcius lumen solet
Iam iam cadentis, astra cum repetunt uices,
Premiturq́; dubius nocte uicina dies.
Stupet omne uulgus, & ferè cuncti magis
*Perituram *Vt peritura laudant. hos mouet formæ decus,*
*adulant Hos mollis ætas, hos *uagæ rerum uices:*
*uariæ *Mouet animus omnes fortis, & leto obuius.*
Pyrrhum antecedit: omnium mentes tremunt:
Miserentur, ac mirantur. ut primùm ardui
Sublime montis tetigit, atq́; altè editus
Iuuenis paterni uertice in busti stetit,

Audax

Audax uirago non tulit retro gradum,
Conuersa ad ictum stat truci uultu ferox.
Tam fortis animus omnium mentes ferit.
Nouumq; monstrum, est Pyrrhus ad cædem piger.
Vt dextra ferrum penitus exacta abdidit,
Subitus recepta morte prorupit cruor
Per uulnus ingens: nec tamen moriens adhuc
Deponit animos: cecidit, ut Achilli grauem
Factura terram, prona, & irato impetu.
Vterq; fleuit cœtus: at timidum Phryges
Misere gemitum: clarius uictor gemit.
Hic ordo sacri: non stetit fusus cruor,
Humo'ue summa fluxit: abduxit statim,
Sæuusq; totum sanguinem tumulus bibit.

HEC. *Ite, ite Danai, petite iam tuti domos,*
Optata uelis maria diffusis secet
Secura classis: concidit uirgo, ac puer.
Bellum peractum est. quò meas lacrymas feram?
Vbi hanc anilis expuam leti moram?
Natam, an nepotem? coniugem, an patriam fleam?
*An omnia? an *me? sola mors uotum meum.* *me solam
*Infantibus uiolenta *uirginibus uenis.* *& uirginibus meis
Vbicunq; properas sæua, me solam times,
Vitasq; gladios inter ac tela, & faces.
Quæsita tota nocte cupientem fugis.
Non hostis, aut ruina, non ignis meos
Absumpsit artus: quàm propè à Priamo steti?

NVN. *Repetite celeri maria captiuæ gradu,*
Iam uela puppis laxat, & classis mouet.

MEDEA
TRAGOEDIA SEPTIMA.

ARGVMENTVM.

Medea quondam, cuius apud Nasonem, Diodorum, & Iustinũ rite extat historia, queritur in hac septima Tragœdia de Iasonis periurio atq; repudio, in cuius etiam ultionẽ sæuissime aduocat deos omnes. Mox unius dieculæ à Creonte, qui exilium illi indixerat, dilatione impetrata, secum deliberat ipsa Medea, ut & ueneficiorum ope Creontis domus incendio absumatur, & filij, quos ex Iasone receperat, ante ipsius parentis ora miserè iugulentur. Quæ scelera, ut fœmina scelestissima statuerat, fœdè & immaniter in calce patrantur.

INTERLOCVTORES.

MEDEA.	CREON.
CHORVS.	IASON.
NVTRIX.	NVNTIVS.

ACTVS

ACTVS PRIMVS.

MEDEA.

Trimetri Iambici.

I coniugales, tuq; genialis tori
Lucina custos, quæq; dominatorem freti
Tiphyn nouam frenare docuisti ratem,
Et tu profundi sæue dominator maris,
Clarumq; Titan diuidens orbi diem,
Tacitisq; præbens conscium sacris iubar
Hecate triformis: quosq; iurauit mihi
Deos Iason, quosq; Medeæ magis
Fas est precari, noctis æternæ chaos,
Aduersa superis regna, manesq; impios,
Dominumq; regni tristis, & dominam fide
Meliore raptam, uoce non fausta precor
Adeste: adeste sceleris ultrices deæ,
Crinem solutis squalidæ serpentibus,
Atram cruentis manibus amplexæ facem:
Adeste, thalamis horridæ quondam meis
Quales stetistis: coniugi letum nouæ,
Letumq; socero, & regiæ stirpi date.
Mihi peius aliquod, quod precer sponso malum.
Viuat: per urbes erret ignotas egens,
Exul, pauens, inuisus, incerti laris,
Me coniugem optet, limen alienum expetat
Iam notus hospes: quoq; non aliud queam
Peius precari, liberos similes patri,
Similesq; matri. parta, iam parta ultio est,
Peperi: querelas, uerbaq; incassum sero.

Non ibo in hostes? manibus excutiam faces,
Cœloq; lucem? spectat hoc nostri sator
Sol generis, & spectator, & curru insidens
Per solita puri spatia decurrit poli?
*Non *Num redit in ortus, & remetitur diem?
Da, da per auras curribus patris uehi,
Committe habenas genitor, & flagrantibus
Ignifera loris tribue moderari iuga.
Gemino Corinthus littori opponens moras
Cremata flammis maria committat duo.
Hoc restat unum: pronubam thalamo feram
Vt ipsa pinum: postq; sacrificas preces
Cædam dicatis uictimas altaribus.
Per uiscera ipsa quære supplicio uiam,
Si uiuis anime, si quid antiqui tibi
Remanet uigoris, pelle fœmineos metus,
Et inhospitalem Caucasum mente indue.
Quodcunq; uidit Phasis, aut Pontus nefas,
Videbit Isthmos, effera, ignota, horrida,
Tremenda cœlo pariter, ac terris mala.
Mens intus agitat uulnera, & cædem, & uagos
Funus per artus, leuia memoraui nimis.
Hæc uirgo feci: grauior exurgat dolor.
Maiora iam me scelera post partus decent.
Accingere ira, teq; in exitium para
Furore toto: paria narrentur tua
Repudia thalamis. quo uirum linques modo?
Hoc quo secuta es. rumpe iam segnes moras.
Quæ scelere parta est, scelere linquetur domus.

CHO

CHORVS.

Asclepiadei, Gliconici, Hexametri Heroici.

AD regum thalamos numine prospero,
Qui cœlum superi, quiq; regunt fretum
Adsint, cum populis rite fauentibus.
Primus sceptriferis colla tonantibus,
Taurus celsa ferat tergore candido.
Lucinam niuei fœmina corporis
Intentata iugo placet, & asperi
Martis sanguineas quæ cohibet manus,
Quæ dat belligeris fœdera gentibus,
Et cornu retinet diuite copiam,
Donetur tenera mitior hostia.
Et tu qui facibus legitimis ades,
Noctem discutiens auspice dextera,
Huc incede gradu marcidus ebrio,
Præcingens roseo tempora uinculo.
Et tu quæ gemini præuia temporis
Tardè stella redis semper amantibus,
Te matres auidæ, te cupiunt nurus,
Quàm primum radios spargere lucidos.
Vincit uirgineus decor
Longè Cecropias nurus:
Et quas Taygeti iugis
Exercet iuuenum modo
Muris quod caret, oppidum:
Et quas Aonius latex,
Alpheusq; sacer lauat.

Cedent

Cedent Aesonio duci,
Si forma uelit aspici.
Proles fulminis improbi,
Aptat qui iuga Tigribus.
Nec non qui Tripodas mouet,
Frater uirginis asperae.
Cedet Castore cum suo
Pollux caestibus aptior.
Sic sic coelicolae, precor,
Vincat foemina coniuges,
Vir longè superet uiros.
Haec cum uirgineo constitit in choro,
Vnius facies praeminet omnibus.
Sic cum sole perit syderibus decor,
Et densi latitant Pleiadum greges,
Cum Phoebe solitum lumine non suo
Orbem circuitis cornibus alligat.
Ostro sic niueus Phoeniceo color
Perfusus rubuit: sic nitidum iubar
Pastor luce noua rosidus aspicit.
Ereptus thalamis Phasidos horridis,
Effrenae solitus pectora coniugis
Inuita trepidus prendere dextera,
Felix Aoniam prendito uirginem.
Nunc primùm soceris sponte uolentibus
Concesso iuuenes ludite iurgio.
Hinc illinc iuuenes mittite carmina.
Rara est in dominos iusta licentia.
Candida thyrsigeri proles generosa Lyaei,

Multi

Multifidam iam tempus erat succendere pinum.
Excute solennem digitis marcentibus ignem.
Festa dicax fundat conuicia fescenninus.
Soluat turba iocos, tacitis eat illa tenebris,
Siqua peregrino nubit fugitiua marito.

ACTVS SECVNDVS.

MEDEA. NVTRIX.

Trimetri Iambici.

OCcidimus, aures pepulit hymenæus meas.
Vix ipsa tantum, uix adhuc credo malum.
Hæc facere Iason potuit? erepto patre,
Patria, atq; regno, sedibus solam exteris
Deserere? durus merita contempsit mea,
Qui scelere flammas uiderat uinci, & mare?
Adeo'ne credit omne consumptum nefas?
Incerta, uecors, mente non sana feror
Partes in omnes: unde me ulcisci queam.
Vtinam esset illi frater: est coniux, in hanc
Ferrum exigatur, hæc meis satis est malis.
Si quod Pelasgæ, si quod urbes barbaræ
Nouere facinus, quod tuæ ignorant manus,
Nunc est parandum, scelera te hortentur tua,
Et cuncta redeant: inclytum regni decus
Raptum, & nefandæ uirginis paruus comes
Diuisus ense, funus incestum patri,
Sparsumq; ponto corpus, & Peliæ senis
Decocta aheno membra. funestum impiè
Quàm sæpe fudi sanguinem: at nullum scelus

Irata feci, sæuit infelix amor.
Quid tamen Iason potuit alieni arbitrij
Iurisq; factus? debuit ferro obuium
Offerre pectus. melius, ah melius dolor
Furiose loquere: si potest, uiuat meus
Vt fuit, Iason: si minus, uiuat tamen:
Memorq; nostri muneri parcat meo.
Culpa est Creontis tota, qui sceptro impotens
Coniugia soluit, quiq; genitricem abstrahit
Natis, & arcto pignore astrictam fidem
Dirimit. petatur: solus hic pœnas luat,
Quas debet: alto cinere cumulabo domum.
Videbit atrum uerticem flammis agi
Malea longas nauibus flectens moras.

NVT. Sile obsecro, questusq; secretò abditos
Manda dolori: grauia quisquis uulnera
Patiente, & æquo motus animo pertulit,
Referre potuit. ira, quæ tegitur, nocet.
Professa perdunt odia uindictæ locum.

ME. Leuis est dolor, qui capere consilium potest,
Et clepere sese: magna non latitant mala:
Libet ire contrà. NV. Siste furialem impetum
*iuuat Alumna, uix te tacita defendit quies.

ME. Fortuna fortes* metuit. ignauos premit.

NVT. Tunc est probanda, si locum uirtus habet.

ME. Nunquam potest non esse uirtuti locus.

NVT. Spes nulla monstrat rebus afflictis uiam.

ME. Qui nil potest sperare, desperet nihil.

NVT. Abiere Colchi, coniugis nulla est fides,

Nihilq;

Nilq; superest opibus è tantis tibi.
MED. *Medea superest, hic mare, & terras uides,*
Ferrumq;, & ignes, & deos, & fulmina.
NVT. *Rex est timendus.* MED. *Rex meus fuerat pater.*
NVT. *Non metus arma?* MED. *Sint licet terra edita.*
NVT. *Moriere.* ME. *Cupio.* NV. *Fuge.* ME. *Pœnituit fugæ.*
NVT. *Medea.* ME. *fugiam?* NV. *Mater es.* ME. *Cui sim uides.*
NVT. *Profugere dubitas?* MED. *Fugiam, at ulciscar prius.*
NVT. *Vindex sequetur.* MED. *Forsan inueniam moras.*
NVT. *Compesce uerba, parce iam demens minis,*
Animosq; minue: tempori aptari decet.
MED. *Fortuna opes auferre, non animum potest.*
Sed cuius ictu regius cardo strepit?
Ipse est Pelasgo tumidus imperio Creon.

CREON. MEDEA.

Trimetri Iambici.

MEdea Colchi noxium Aeetæ genus,
Nondum meis exportat è regnis pedem?
Molitur aliquid: nota fraus: nota est manus.
Cui parcet illa? quem'ue securum sinet?
Abolere propere pessimam ferro luem
Equidem parabam, precibus euicit gener.
Concessa uita est, liberet fines metu,
Abeatq; tuta. fert gradum contrà ferox,
Minaxq; nostro propius affatus petit.
Arcete famuli, tactu, & accessu procul,
Iubete sileat, regium imperium pati
Aliquando discat: uade ueloci uia,
Monstrumq; sæuum, horribile iandudum, auehe.

MED. *Quod crimen, aut quæ culpa multatur fuga?*

CRE. *Quæ causa pellat, innocens mulier rogat?*

MED. *Si iudicas, cognosce: si regnas, iube.*

CRE. *Aequum, atq; iniquum regis imperium feras.*

MED. *Iniqua nunquam regna perpetuò manent.*

CRE. *I, querere Colchis.* MED. *Redeo, qui auexit, ferat.*

CRE. *Vox constituto sera decreto uenit.*

MED. *Qui statuit aliquid parte inaudita altera,*
Aequum licet statuerit, haud æquus fuit.

CRE. *Auditus à te Pelia supplicium tulit.*
Sed fare, causſæ detur egregiæ locus.

MED. *Difficile quam sit animum ab ira flectere*
Iam concitatum, quamq; regale hoc putet,
Sceptris superbas quisquis admouit manus,
Qua cœpit ire, regia didici mea.
Quamuis enim sim clade miseranda obruta,
Expulsa, supplex, sola, deserta, undiq;
Afflicta, quondam nobili fulsi patre,
Auoq; clarum Sole deduxi genus.
Quodcunq; placidis flexibus Phasis rigat,
Pontusq; quidquid Scythicus à tergo uidet,
Palustribus qua maria dulcescunt aquis,
Armata peltis quidquid exterret cohors
Inclusa ripis uidua Thermodontijs,
Hoc omne noster genitor imperio regit.
Generosa, felix, decore regali potens
Fulsi: petebant tum meos thalamos uiri,
Qui nunc petuntur: rapida fortuna, ac leuis,
Præcepsq; regno eripuit, exilio & dedit.

Confide regnis, cùm leuis magnas opes
Huc ferat, & illuc casus. hoc reges habent
Magnificum, & ingens, nulla quod rapiet dies,
Prodesse miseris, supplices fido lare
Protegere: solum hoc Colchico regno extuli.
Decus illud ingens, *Græciæ florem inclytum, *gloriæ
Præsidia Achiuæ gentis, & prolem deûm
Seruasse memet: munus est Orpheus meum,
Qui saxa cantu mulcet, & syluas trahit:
Geminumq; munus Castor, & Pollux meum est,
Satiq; Borea: quiq; trans pontum quoq;
Summota Lynceus lumine immisso uidet:
Omnesq; Minyæ: nam ducum taceo ducem,
Pro quo nihil debetur: hunc nulli imputo:
Vobis reuexi cæteros: unum mihi.
Incesse nunc, & cuncta flagitia ingere:
Fatebor: obijci crimen hoc solum potest,
Argo reuersa. uirgini placeat pudor:
Paterq; placeat: tota cum ducibus ruet
Pelasga tellus: hic tuus primus gener
Tauri ferocis ore flagranti occidet.
Fortuna causam, quæ uolet, nostram premat,
Non pœnitet seruasse tot regum *decus. *duces.
Quodcunq; culpa præmium ex omni tuli,
Hoc est penes te: si placet, damna ream:
Sed redde crimen, sum nocens, fateor, Creon,
Talem sciebas esse, cùm genua attigi,
Petijq; supplex præsidis dextræ fidem.
Terra hac miserijs angulum, & sedem rogo,

Latebrasq; uiles: urbe si pelli placet,
Detur remotus aliquis in regnis locus.

CRE. Non esse me qui sceptra uiolenter geram,
Nec qui superbo *miserias calcem pede: *conculcem miseros
Testatus equidem uideor, haud clarè parum,
Generum exulem legendo, & afflictum, & graui
Terrore pauidum: quippe te poenæ expetit
Letoq; Acastus regna Thessalica obtinens:
Senio trementem debili, atq; æuo grauem
Patrem peremptum queritur, & cæsi senis
Discissa membra, cùm dolo captæ tuo
Piæ sorores impium auderent nefas.
Potest Iason (si tuam causam amoues)
Suam tueri: nullus innocuum cruor
Contaminauit, abfuit ferro manus,
*Prorsusq; uestro purus à coetu stetit. *Proculq;
Sed tu malorum machinatrix facinorum,
Cui foeminea nequitia ad audendum omnia
Virile robur, nulla famæ memoria est:
Egredere, purga regna, letales simul
Tecum aufer herbas, libera ciues metu.
Alia sedens tellure sollicita deos.

MED. Profugere cogis: redde fugienti ratem,
Vel redde comitem. fugere cur solam iubes?
Non sola ueni. bella si metuis pati,
Vtrunq; regno pelle: cur sontes duos
Distinguis? illi Pelia, non nobis iacet.
Fugam, rapinas, adijce desertum patrem,
Lacerumq; fratrem, quidquid etiamnum nouam

Docet

Docet maritus coniugem,non est meum.
Toties nocens sum facta:sed nunquam mihi.

CRE. *Iam exisse decuit,quid seris fando moras?*

MED. *Supplex recedens illud extremum precor,*
Ne culpa natos matris insontes trahat.

CRE. *Vade:hos paterno,ut genitor,excipiam sinu.*

MED. *Per ego auspicatos regij thalami toros,*
Per spes futuras,perq; regnorum status,
Fortuna uaria dubia quos agitat uice,
Precor,breuem largire fugienti moram.
Dum extrema natis mater infigo oscula
Fortasse moriens. CRE. *Fraudibus tempus petis.*

MED. *Quæ fraus timeri tempore exiguo potest?*

CRE. *Nullum ad nocendum tempus angustum est malis.*

MED. *Parum'ne temporis miseris lacrymis negas?*

CRE. *Et si repugnat precibus infelix timor,*
Vnus parando dabitur exilio dies.

MED. *Nimis est,& ex hoc aliquid abscindas licet.*

CRE. *Et ipsa propera,capite supplicium lues,*
Clarus priusquàm Phœbus attollat diem,
Nisi cedis Isthmo.sacra me thalami uocant:
Vocat precari festus Hymenæo dies.

CHORVS.

Anapæstici uersus.

AVdax nimium,qui freta primus
Rate tam fragili perfida rupit,
Terrasq; suas post terga uidens,
Animam leuibus credidit auris,
Dubioq; secans æquora cursu

Potuit tenui fidere ligno,
Inter uitæ mortisq; uias
Nimium gracili limite ducto.
Nondum quisquam sydera norat,
Stellisq;, quibus pingitur æther,
Non erat usus: nondum Peliadas,
Hyadas poterant uitare rates,
Non Oleniæ sydera capræ:
Non quæ sequitur, flectitq; senex
Arctica tardus plaustra Bootes.
Nondum Boreas, nondum Zephyrus
Nomen habebant.
Ausus Tiphys pandere uasto
Carbasa ponto, legesq; nouas
Scribere uentis: nunc lina sinu
Tendere toto, nunc prælato
Pede transuersos captare Notos,
Nunc antennas medio tutas
Ponere malo: nunc in summo
Religare loco, cùm iam totos
Auidus nimium nauita flatus
Optat, & alto rubicunda tremunt
Suppara uelo.
Candida nostri secula patres
Videre procul fraude remota,
Sua quisq; piger littora tangens,
Patrioq; senex factus in aruo,
Paruo diues: nisi quas tulerat
Natale solum, non norat opes.
Bene dissepti fœdera mundi

Traxit in unum Thessala pinus,
Iussitq; pati uerbera pontum,
Partemq; metus fieri nostri
Mare sepositum. dedit illa graues
Improba pœnas per tam longos
Ducta timores. cùm duo montes
Claustra profundi, hinc atq; illinc
Subito impulsu, uelut æthereo
Gemerent sonitu, spargeret astra
Nubesq; ipsas mare depressum,
Palluit audax Tiphys, & omnes
Labente manu misit habenas:
Orpheus tacuit torpente lyra,
Ipsaq; uocem perdidit Argo.
Quid cùm Siculi uirgo Pelori
Rabidos utero succincta canes,
Omnes pariter soluit hiatus?
Quis non tot horruit artus
Toties*imo latrante malo? *uno
Quid cùm Ausonium diræ pestes
Voce canora mare mulcerent?
Cùm Pieria resonans cithara
Thracius Orpheus, solitam cantu
Retinere rates, penè coëgit
Sirena sequi? quod fuit huius
Pretium cursus? aurea pellis,
Maiusq; mari Medea malum,
Merces prima digna carina.
Nunc iam cessit pontus, & omnes

Patitur leges: non Palladia
Compacta manu regum referens
Inclyta remos quæritur Argo.
Quælibet altum cymba pererrat:
Terminus omnis motus, & urbes
Muros terra posuere nouos.
Nil qua fuerat sede reliquit
Peruius orbis. Indus gelidum
Potat Araxem, Albin Persæ,
Rhenumq́; bibunt. uenient annis
Secula seris, quibus Oceanus
Vincula rerum laxet, & ingens
Pateat tellus, Tiphysq́; nouos
Detegat orbes, nec sit terris
Vltima Thule.

ACTVS TERTIVS.

NVTRIX. MEDEA.

Trimetri Iambici.

*cæca *Lumna celerem quò rapis *tectis pedem?*
Resiste, & iras comprime, ac retine impetum.
Incerta qualis Entheos cursus tulit,
Cùm iam recepto Mænas insanit deo,
*niualis *Pindi *iugalis uertice, aut Nisæ iugis,*
Talis recursat huc & huc motu effero,
Furoris ore signa lymphati gerens.
Flammata facies spiritum ex alto citat,
Proclamat, ô superi, oculos fletu rigat,
Renidet, omnis affectus specimen capit,

Hæret,

Hæret, minatur, æstuat, queritur, gemit.
Quò pondus istud uerget? ubi ponet minas?
Vbi se iste fluctus franget? exundat furor,
Non facile secum uersat, aut medium scelus.
Se uincet, iræ nouimus ueteres notas.
Magnum aliquid instat, efferum, immane, impium.
Vultum furoris cerno: dij fallant metum.

MED. *Si quæris odio misera quem statuas modum,*
Imitare amorem. regias ego'ne ut faces
Inulta patiar? segnis hic ibit dies
Tanto petitus ambitu, tanto datus?
Dum terra cœlum media libratum feret,
Nitidusq; certas mundus euoluet uices,
Numerusq; arenis deerit, & solem dies,
Noctem sequentur astra, dum siccas polus
Versabit arctos: flumina in pontum cadent,
Nunquam meus cessabit in pœnas furor,
Crescetq; semper. quæ ferarum immanitas,
Quæ Scylla, quæ Charybdis, Ionium mare
Siculumq; sorbens, quæq; anhelantem premens
Titana tantis Aetna feruebit minis?
Non rapidus amnis, non procellosum mare,
Pontusq; Coro sæuus, aut uis ignium
Adiuta flatu, possit inhibere impetum,
Irasq; nostras: sternam & euertam omnia.
Timuit Creontem, ac bella Thessalici ducis:
Amor timere neminem uerus potest.
Sed cesserit conuictus, & dederit manus,
Adire certè, & coniugem extremo alloqui

r 5 *Sermone*

Sermone potuit. hoc quoq; extimuit ferox?
Laxare certè tempus immitis fugæ
Genero licebat: liberis unus dies
Datus duobus. non queror tempus breue,
Multum patebit: faciet, hic faciet dies,
Quod nullus unquam taceat. inuadam deos,
Et cuncta quatiam. NVT. *Recipe turbatum malis*
Hera pectus, animum mitiga. MED. *Sola est quies,*
Mecum ruina cuncta si uideo obruta.
Mecum omnia abeant, trahere, cùm pereas libet.
NVT. *Quàm multa sint timenda, si perstas uide.*
Nemo potentes aggredi tutus potest.

IASON. MEDEA.

Trimetri Iambici

O Dura fata semper, & sortem asperam,
Cùm sæuit, & cùm parcit, ex æquo malam:
Remedia toties inuenit nobis deus
Periculis peiora: si uellem fidem
Præstare meritis coniugis, leto fuit
Caput offerendum: si mori nolim, fide
Misero carendum est. non timor uincit uirum,
Sed trepida pietas: quippe sequeretur necem
Proles parentum. O sancta, si cœlum incolis,
Iustitia, numen inuoco, ac testor tuum:
Nati patrem uicere: quin ipsam quoq;,
Et si ferox est corde, nec patiens iugi,
Consulere natis male, quàm thalamis, reor.
Constituit animus precibus iratam aggredi:
Atq; ecce, uiso memet, exiluit, furit,

Fert

Fert odia præ se: totus in uultu est dolor.
MED. *Fugimus Iason, fugimus: hoc non est nouum*
Mutare sedes, causa fugiendi noua est.
Pro te solebam fugere, discedo, exeo.
Penatibus profugere quam cogis tuis,
Ad quos remittis? Phasin, & Colchos petam?
Patriumq; regnum? quæq; fraternus cruor
Perfudit arua? quas peti terras iubes?
Quæ maria monstras? Pontici fauces freti?
Per quas reuexi nobiles regum manus
Adulterum secuta per Symplegadas?
Paruam'ne Hiolcon, Thessala an Tempe petam?
Quascunq; aperui tibi uias, clausi mihi,
Quò me remittis? exuli exilium imperas,
Nec das: eatur, regius iussit gener.
Nihil recuso, dira supplicia ingere,
Merui: cruentis pellicem pœnis premat
Regalis ira: uinculis oneret manus:
Clausamq; saxo noctis æternæ obruat,
Minora meritis patiar. O ingratum caput.
Reuoluat animus igneos tauri halitus,
Interq; sæuos gentis indomitæ metus,
Armifero in aruo flammeum Aeetæ pecus,
Hostisq; subiti tela, cùm iussu meo
Terrigena miles mutua cæde occidit.
Adijce expetita spolia Phryxei arietis,
Somnoq; iussum lumina ignoto dare
Insomne monstrum: traditum fratrem neci,
Et scelere in uno non semel factum scelus,

Iussasq;

Iussásq; natas fraude deceptas mea
Secare membra non reuicturi senis:
Alienáq; sequens regna deserui mea.
Per spes tuorum liberûm,& certum larem,
Per uicta monstra,per manus,pro te quibus
Nunquam peperci,perq; præteritos metus,
Per cœlum,per undas coniugij testes mei,
Miserere,redde supplici felix uicem.
Ex opibus illis,quas procul raptas Scythæ
Vsq; à perustis Indiæ populis petunt,
Et quas referta uix domus gazas capit,
(Ornamus auro nemora)nil exul tuli,
Nisi fratris artus:hos quoq; impendi tibi.
Tibi patria cessit,tibi pater,frater, pudor,
Hac dote nupsi:redde fugienti sua.

IAS. Perimere cùm te uellet infestus Creon,
Lacrymis meis euictus exilium dedit.

MED. Pœnam putabam:munus,ut uideo,est fuga.

IAS. Dum licet abire,profuge,teq; hinc eripe:
Grauis ira regum est semper. ME. Hoc suades mihi?
Præstas Creusæ,pellicem inuisam amoues.

IAS. Medea amores obijcis? ME. Et cædem,& dolos.

IAS. Obijcere crimen quod potes tandem mihi?

MED. Quodcunq; feci. IA. Restat hoc unum insuper,
Tuis ut etiam sceleribus fiam nocens.

MED. Tua illa,tua sunt illa:cui prodest scelus,
Is fecit:omnes coniugem infamem arguant,
Solus tuere,solus insontem uoca.
Tibi innocens sit quisquis est pro te nocens.

IAS. *Ingrata uita est, cuius acceptæ pudet.*
MED. *Retinenda non est, cuius acceptæ pudet.*
IAS. *Quin potius ira concitum pectus doma,*
Placare natis. ME. *Abdico, *eiuro, abnuo,* *euito
Meis Creusa liberis fratres dabit?
IAS. *Regina natis exulum afflictis potens.*
MED. *Non ueniat unquam tam malus miseris dies,*
Qui prole fœda misceat prolem inclytam,
Phœbi nepotes Sisyphi nepotibus.
IAS. *Quid misera meq; teq; in exitium trahis?*
Abscede quæso. ME. *Supplicem audiuit Creon.*
IAS. *Quid facere possim, loquere.* ME. *Prome uel scelus.*
IAS. *Hinc rex, & illinc.* ME. *Est & his maior metus*
Medea nos confligere, certemus, sine:
Sit pretium Iason. IA. *Cedo defessus malis,*
Et ipsa casus sæpe iam expertos time.
MED. *Fortuna semper omnis intra me stetit.*
IAS. *Acastus instat, propior est hostis Creon.*
MED. *Vtrunq; profuge: nolo ut in socerum manus*
Armes, nec ut te cæde cognata inquines.
Medea cogit: innocens mecum fuge.
IAS. *Et quis resistet, gemina si bella ingruant?*
Creon, Acastusq; arma si iungant sua?
MED. *His adijce Colchos, adijce Aeeten ducem,*
Scythas Pelasgis iunge, demersos dabo.
IAS. *Alta extimesco sceptra.* ME. *Ne cupias, uide.*
IAS. *Suspecta ne sint, longa colloquia amputa.*
MED. *Nunc summo toto Iuppiter cœlo tona,*
Intende dextram, uindices flammas para,

Omnemq́; ruptis nubibus mundum quate,
Nec deligenti tela librentur manu,
In me uel istum: quisquis è nobis cadet,
Nocens peribit: non potest in nos tuum
Errare fulmen. IAS. *Sana meditari incipe,*
Et placida fare, si quid ex soceri domo
Potest fugam leuare, solamen pete.
MED. *Contemnere animus regias, ut scis, opes*
Potest, soletq́;: liberos tantum fugæ
Habere comites liceat, in quorum sinu
Lacrymas profundam: te noui nati manent.
IAS. *Parere precibus cupere me fateor tuis,*
Pietas uetat: nanq́; istud haud possum pati,
Non si ipse memet cogat & rex, & socer:
Hæc causa uitæ est, hoc perusti pectoris
Curis leuamen: spiritu citius queam
Carere, membris, luce. MED. *Sic natos amat?*
Bene est, tenetur, uulneri patuit locus.
Suprema certè liceat abeuntem loqui
Mandata: liceat ultimum amplexum dare.
Gratum est, & illud uoce iam extrema peto:
Ne, si qua noster dubius effudit dolor,
Maneant in animo uerba, sed melior tibi
Memoria nostri subeat: hæc iræ data
Obliterentur. IAS. *Omnia ex animo expuli,*
Precorq́;, & ipsa feruidam ut mentem regas,
*leuat. *Placideq́; tractes: miserias *lenit quies.*
MED. *Discessit, ita'ne est? uadis oblitus mei,*
Et tot meorum facinorum? excidimus tibi:

Nunquam

Nunquam excidemus. hoc age, omnes aduoca
Vires, & artes, fructus est scelerum tibi,
Nullum scelus putare. uix fraudi est locus.
Timemur: hac aggredere, quà nemo potest
*Quidquam timere. perge, nunc aude, incipe *Fraudem
Quidquid potes Medea, quidquid non potes.
Tu fida nutrix socia mœroris mei,
Variiq; casus, misera consilia adiuua,
Est palla nobis munus ætheriæ domus,
Decusq; regni, pignus Aeetæ datum
A Sole: gemmis est, & auro textili
Monile fulgens, quodq; gemmarum nitor
Distinguit aurum, quo solent cingi comæ:
Hæc nostra nati dona nubenti ferant:
Sed antè diris illita, ac tincta artibus.
Vocetur Hecate: sacra luctifica appara:
Struantur aræ, flamma iam tectis sonet.

CHORVS.

Sapphici uersus.

NVlla uis flammæ, tumidiq; uenti
Tanta, nec teli metuenda torti,
Quanta, cùm coniux uiduata tædis
Ardet, & odit.
Non ubi hybernos nebulosus imbres
Auster aduexit, properatq; torrens
Ister, & iunctos uetat esse pontes,
Ac uagus errat.
Non ubi impellit Rhodanus profundum,
Aut ubi in riuos niuibus solutis

Sole iam forti, medioq; uere
Tabuit Aemus.
Cæcus est ignis stimulatus ira,
Nec regi curat, patitur'ue frenos,
Haud timet mortem, cupit ire in ipsos
Obuius enses.
Parcite ô diui, ueniam precamur,
Viuat ut tutus mare qui subegit.
Sed furit uinci dominus profundi
Regna secunda.
Ausus æternos agitare currus
Immemor metæ iuuenis paternæ,
Quos polo sparsit furiosus ignes
Ipse recepit.
Constitit nulli uia nota magno.
Vade, quà tutum populo priori,
Rumpe nec sancti uiolenta mundi
Fœdera sacra.
Quisquis audacis tetigit carinæ
Nobiles remos, nemoris sacrati
Pelion densa spoliauit umbra:
Quisquis intrauit scopulos uagantes,
Et tot emensus pelagi labores,
Barbara funem religauit ora,
Raptor externi rediturus auri,
Exitu diro temerata ponti
Iura piauit.
Exigit pœnas mare prouocatum.
Tiphys in primis domitor profundi,

Liquit

Liquit indocto regimen magistro.
*Littore*externo procul à paternis* *extremo.
Occidens regnis, tumuloq; uili
Tectus, ignotas iacet inter umbras.
Aulis amißi memor inde regis
Portubus lentis retinet carinas
Stare querentes.
Ille uocali genitus camœna,
Cuius ad chordas modulante plectro
Restitit torrens, siluere uenti,
Cui suo cantu uolucris relicto
Adfuit tota comitante sylua,
Thracios sparsus iacuit per agros,
Ad caput tractus fluuialis Hebri,
Contigit notam Styga, Tartarumq;
Non rediturus.
Strauit Alcides Aquilone natos,
Patre Neptuno genitum necauit,
Sumere innumeras solitum figuras.
Ipse post terræ, pelagiq; pacem,
Post feri Ditis patefacta regna,
Viuus ardenti recubans in Oeta
Præbuit sæuis sua membra flammis,
Tabe consumptus gemini cruoris
Munere nuptæ.
*Strauit*Ancæum uiolentus ictu* *Antæum.
Setiger: fratres Meleagre matris
Impius mactas, morerisq; dextra
Matris iratæ. meruere cuncti

Morte: quod crimen tener expiauit
Herculi magno puer irrepertus,
Raptus haud tutas puer inter undas.
Ite nunc fortes perarate pontum
Sorte timenda.
Idmonem quamuis bene fata nosset,
Condidit serpens Libycis arenis.
Omnibus uerax, sibi falsus uni
Concidit Mopsus, caruitq; Thebis,
Ille qui uerè cecinit futura.
Exul errauit Thetidis maritus.
Igne fallaci nociturus Argis
Nauplios, præceps cadit in profundum.
Crimini pœnas patrio pependit
Fulmine, & ponto moriens Oileus.
Coniugis fatum redimens Pheræi
Vxor impendit animam marito.
Ipse qui prædam, spoliumq; iussit
Aureum prima reuehi carina,
Vstus accenso Pelias aheno
Arsit angustas uagus inter undas.
Iam satis diui mare uindicastis,
Parcite iusso.

ACTVS QVARTVS.

NVTRIX.

Trimetri Iambici.

PAuet animus, horret, magna pernicies adest.
Immane quantum augescit, & semet dolor
Accendit ipse, uimq; præteritam integrat.

Vidi

Vidi furentem sæpe,& aggressam deos
Cœlum trahentem,maius his,maius parat
Medea monstrum.nanq; ut attonito gradu
Euasit,& penetrale funestum attigit,
Totas opes effudit,& quidquid diu
Etiam ipsa timuit,promit,atq; omnem explicat
Turbam malorum:arcana,secreta,abdita,
Et triste læua complicans sacrum manu,
Pestes uocat,quascunq; feruenti creat
Arena Libyæ,quasq; perpetua niue
Taurus coërcet frigore Arctoo rigens,
*Et omne monstrum tractat magicis*cantibus.* **artibus.*
Squamea latebris turba desertis adest,
Hic sæua serpens corpus immensum trahit,
Trifidamq; linguam exertat,& quærens quibus
Mortifera ueniat,carmine audito stupet,
Tumidumq; nodis corpus aggestis plicat,
Cogitq; in orbes.parua sunt inquit,mala,
Et uile telum est,ima quod tellus creat:
Cœlo petam uenena,iam nunc tempus est
Aliquid mouere fraude uulgari altius.
Huc ille uasti more torrentis iacens
Descendat Anguis,cuius immensos duæ
Maior minorq; sentiunt nodos feræ,
Maior Pelasgis apta,Sidonijs minor.
Pressas tandem soluat Ophiuchus manus,
Virusq; fundat:adsit ad cantus meos
Lacessere ausus gemina Python numina,
Et Hydra,& omnis redeat Herculea manu

Succisa serpens cæde se reparans sua.
Tu quoq; relictis peruigil Colchis ades
Sopite primum cantibus serpens meis.
Postquàm euocauit omne serpentum genus,
Congerit in unum frugis infaustæ mala,
Quæcunq; generat inuius saxis Eryx,
*niue. Quæ fert opertis*hyeme perpetua iugis
Sparsus cruore Caucasus Promethei,
Pharetráq; pugnax Medus, aut Parthus leuis,
*qui. Et*queis sagittas diuites Arabes linunt,
Aut quos sub axe frigido succos legunt
Lucis Sueui nobiles Hercinijs,
Quodcunq; tellus uere nidifico creat,
Aut rigida cùm iam bruma discußit decus
Nemorum, & niuali cuncta constrinxit gelu.
Quodcunq; gramen flore mortifero uiret,
Dirus'ue tortis succus in radicibus
Causas nocendi gignit, attrectat manu.
Aemonius illas contulit pestes Athos,
Has Pindus ingens, illa Pangæi iugis
Teneram cruenta falce deposuit comam.
Has aluit altum gurgitem Tigris premens,
Danubius illas: has per arentes plagas
Tepidis Hydaspes gemmifer currens aquis,
Nomenq; terris qui dedit Bethys suis
Hesperia pulsans maria languenti uado.
Hæc passa ferrum est, dum parat Phœbus diem:
Illius alta nocte succisus frutex:
At huius ungue secta cantato seges.

Mortife

Mortifera carpit gramina, ac serpentium
Saniem exprimit, miscetq; & obscœnas aues,
Mœstiq; cor bubonis, & raucæ strigis
Execta uiuæ uiscera. hæc scelerum artifex
Discreta ponit. his rapax uis ignium,
His gelida pigri frigoris glacies inest.
Addit uenenis uerba non istis minus
Metuenda: sonuit ecce uesano gradu,
Canitq;: mundus uocibus primis tremit.

MEDEA.

Tetrametri Trochaici Catalectici, & alij.

Vos precor uulgus silentum, uosq; ferales deos,
Et chaos cæcum, atq; opacam Ditis umbrosi domũ,
Tartari ripis ligatos squalidæ mortis specus,
Supplicijs animæ remissis currite ad thalamos nouos.
Rota resistat membra torquens, tangat Ixion humum,
Tantalus securus undas hauriat Pyrenidas,
**Grauiorq; pœna sedeat coniugis socero mei,* *Pœna grauior sedeat usto coniugis soc.
Lubricus per saxa retro Sisyphum uoluat lapis.
Vosq;, quas urnis foratis irritus ludit labor,
Danaides coite, uestras hic dies quærit manus.
Nunc meis uocata sacris noctium sydus ueni,
Pessimos induta uultus, fronte non una minax.

Trimetri Iambici.

Tibi more gentis uinculo soluens comam,
Secreta nudo nemora lustraui pede,
Et euocaui nubibus siccis aquas,
Egiq; ad imum maria, & Oceanus graues
Interius undas æstibus uictis dedit:

hærens. Pariterq; mundus lege confusa ætheris
Et solem, & astra uidit, & uetitum mare
Tetigistis Vrsæ, temporum flexi uices,
Aestiua tellus floruit cantu meo.
Messem coacta uidit hybernam Ceres:
Violenta Phasis uertit in fontem uada:
Et Ister in tot ora diuisus truces
Compreßit undas omnibus ripis piger.
Sonuere fluctus, tumuit insanum mare,
Tacente uento: nemoris antiqui domus
Amisit umbram uocis imperio meæ.
Die relicto Phœbus in medio stetit.
Hyadesq; nostris cantibus motæ labant.
Adesse sacris tempus est Phœbe tuis.
Tibi hæc cruenta serta texuntur manu,

Dimetri & Trimetri Iambici.

Nouena quæ serpens ligat.
Tibi hæc Typhoeus, membra qui discors tulit,
Qui regna concußit Iouis.
Vectoris istic perfidi sanguis ineſt,
Quem Nessus expirans dedit.
Oetæus isto cinere defecit rogus,
Qui uirus Herculeum bibit.
Piæ sororis impiæ matris facem
Vltricis Altheæ uides.
Reliquit istas inuio plumas specu
Harpyia, dum Zetum fugit.
His adijce pinnas sauciæ Stymphalidos
Lernæa passæ spicula.

Sonui

Sonuistis aræ: Tripodas agnosco meos
Fauente commotos dea.

Anapæstici.

Video Triuiæ currus agiles
Non quos pleno lucida uultu
Pernox agitat, sed quos facie
Lurida mœsta, cùm Thessalicis
Vexata minus cœlum freno
Propiore legit. sic face tristem
Pallida lucem funde per auras.
Horrore nouo terre populos.
Inq; auxilium Dictynna tuum
Pretiosa sonent æra Corinthi:
Tibi sanguineo cespite sacrum
Solenne damus: tibi de medio
Rapta sepulchro fax nocturnos
Sustulit ignes.
Tibi mota caput flexa uoces
Ceruice dedi: tibi funereo
De more iacens passos uincit
Vitta capillos.
Tibi iactatur tristis Stygia
Ramus ab unda: tibi nudato
Pectore Mænas, sacro feriam
Brachia cultro. manet noster
Sanguis ad aras: assuesce manus
Stringere ferrum, charosq; pati
Posse cruores.
Sacrum laticem percussa dedi:

Quòd si nimium sæpe uocari
Quereris, uotis ignosce, precor.
Causa uocandi Persei tuos
Sæpius arcus, una atq; eadem est
Semper Iason.
Tu nunc uestes tingue Creusæ,
Quas cùm primùm sumpserit, imas
Vrat serpens flamma medullas.
Ignis fuluo clausus in auro
Latet obscurus, quem mihi cœli
Qui furta luit uiscere fœto,
Dedit, & docuit condere uires
Arte Prometheus: dedit & tenui
Sulfure tectos Mulciber ignes:
Et uiuacis fulgura flammæ
De cognato Phaëthonte tuli.
Habeo mediæ dona Chimæræ.
Habeo flammas usto Tauri *ruptas.
*Gutture*raptas, quas permisto*
Felle Medusæ, tacitum iussi
Seruare malum: adde uenenis
Stimulos Hecate, donisq; meis
Semina flammæ condita serua.
Fallant uisus, tactusq; ferant,
Meet in pectus, uenasq; calor:
Stillent artus, ossaq; fument,
Vincatq; suas flagrante coma
Noua nupta faces.
Vota tenentur, ter latratus

Audax

Audax Hecate dedit, & sacros
Edidit ignes face lucifera.

Trimetri Iambici.

Peracta uis est omnis, huc natos uoca,
Pretiosa per quos dona nubenti feras,
Ite, ite nati matris infaustæ genus,
Placate uobis munere, & multa prece
Dominam, & nouercam: uadite, & celeres domum
Referte gressus, ultimo amplexu ut fruar.

CHORVS.

Dimetri Iambici Catalectici.

QVonam cruenta Mænas
Præceps amore sæuo
Rapitur? quod impotenti
Facinus parat furore?
Vultus citatus ira
Riget, & caput feroci
Quatiens superba motu
Regi minatur ultro.
*Quis credat*exulantem?* *exulē, cui.
Flagrant genæ rubentes,
Pallor fugat ruborem.
Nullum uagante forma
Seruat diu colorem.
Huc fert pedes, & illuc,
Vt tigris orba natis,
Cursu furente lustrat
Gangeticum nemus: sic
Frenare nescit iras

Medea, non amores
Nunc ira, amorq; causam
Iunxere: quid sequetur?
Quando efferet Pelasgis
Nefanda Colchis aruis
Gressum? metuq; soluet
Regnum, simulq; reges?
Nunc Phoebe mitte currus
Nullo morante loro,
Nox condat alma lucem,
Mergat diem timendum
Dux noctis Hesperugo.

ACTVS QVINTVS.

NVNTIVS. CHORVS. NVTRIX.

MEDEA. IASON.

Trimetri Iambici.

PEriere cuncta, concidit regni status.
Nata atq; genitor cinere permisto iacent.
CHO. *Qua fraude capti?* NVN. *Qua solent reges capi,*
Donis. CHO. *In illis esse quis potuit dolus?*
NVN. *Et ipse miror, uixq; iam facto malo*
Potuisse fieri credo. CHO. *Quis cladis modus?*
NVN. *Auidus per omnem regiæ partem furit*
*Emissus. **Vt iussus, ignis: tota iam domus occidit,*
Vrbi timetur. CHO. *Vnda flammas opprimat.*
NVN. *Et hoc in ista clade mirandum accidit,*
Alit unda flammas, quoq; prohibetur magis,
Magis ardet ignis: ipsa præsidia occupat.

NVT. Effer citatum sede Pelopeia gradum
Medea: præceps quaslibet*terras pete. *sedes.
MED. Ego'ne ut recedam? si profugissem prius,
Ad hoc redirem, nuptias specto nouas.
Quid anime cessas? sequere fœlicem impetum,
Pars ultionis ista, qua gaudes, quota est?
Amas adhuc furiosa? sic satis est tibi
Cœlebs Iason? quære pœnarum genus
Haud usitatum: iamq; sic temet para,
Fas omne cedat, abeat expulsus pudor.
Vindicta leuis est, quam ferunt paruæ manus.
Incumbe in iras, teq; languentem excita,
Penitusq; ueteres pectore ex imo impetus
Violentus hauri: quidquid admissum est adhuc,
Pietas uocetur: hoc age, & faxo, sciant
Quàm leuia fuerint, quamq; uulgaris notæ,
Quæ commodaui scelera. prælusit dolor
Per ista noster. quid manus poterant rudes
Audere magnum? quid puellaris furor?
Medea nunc sum: creuit ingenium malis.
Iuuat, iuuat rapuisse fraternum caput,
Artus iuuat secuisse, & arcano patrem
Spoliasse sacro: iuuat in exitium senis
Armasse natas: *quære materiam dolor, *quærit.
Ad omne facinus non rudem dextram afferes.
Quò te igitur ira mittis? aut quæ perfido
Intendis hosti tela? nescio quid ferox
Decreuit animus intus, & nondum sibi
Audet fateri. stulta properaui nimis.

Ex pellice utinam liberos hostis meus
Aliquos haberet. quidquid ex illo tuum est,
Creusa peperit. placuit hoc pœnæ genus,
Meritoq; placuit. ultimum magno scelus
Animo parandum est: Liberi quondam mei
Vos pro paternis sceleribus pœnas date.
Cor pepulit horror, membra torpescunt gelu,
Pectusq; tremuit, ira discessit loco,
Materq; tota coniuge expulsa redit.
Ego'ne ut meorum liberûm, ac prolis meæ
Fundam cruorem? melius ah demens furor
Incognitum istud facinus, ac dirum nefas
A' me quoq; absit. quod scelus miseri luent?
Scelus est Iason genitor, & maius scelus
Medea mater: occidant. non sunt mei:
Pereant. mei sunt: crimine & culpa carent.
Sunt innocentes, fateor, & frater fuit.
Quid anime titubas? ora quid lacrymæ rigant?
Variamq; nunc huc ira, nunc illuc amor
Diducit? anceps æstus incertam rapit.
Vt sæua rapidi bella cum uenti gerunt,
Vtrinq; fluctus maria discordes agunt,
Dubiumq; pelagus feruet, haud aliter meum
Cor fluctuatur: ira pietatem fugat,
Iramq; pietas. cede pietati dolor.
Huc chara proles, unicum afflictæ domus
Solamen: huc uos ferte, & infusos mihi
Coniungite artus: habeat incolumes pater
Dum & mater habeat: urget exilium, ac fuga.

Iam iam meo rapientur euulsi sinu,
*Flentes,gementes:*sed oculis pereant patris,* *in oculis.
Periere matris.rursus increscit dolor,
Et feruet odium:repetit inuisam manum
Antiqua mentis ira,quà ducis sequor.
Vtinam superbæ turba Tantalidos meo
Exisset utero,bisq; septenos parens
Natos tulissem:sterilis in pœnas fui,
Fratri,patriq;,quod sat est,peperi duos.
Quonam ista tendit turba furiarum impotens?
Quem quærit?aut quò flammeos ictus parat?
Aut cui cruentas agmen infernum faces
Intentat?ingens anguis excusso sonat
Tortus flagello.quem trabe infesta petit
Megæra?cuius umbra dispersis uenit
Incerta membris?frater est,pœnas petit:
Dabimus:sed omnes fige luminibus faces:
Lania,perure,pectus en furijs patet.
Discedere à me frater ultrices deas,
Manesq; ad imos ire securas iube,
Mihi me relinque,& utere hac frater manu,
Quæ strinxit ensem,uictima manes tuos
Placamus ista.quid repens affert sonus?
Parantur arma,meq; in exitium petunt.
Excelsa nostræ tecta conscendam domus
Cæde inchoata:perge tu mecum comes,
Tuum quoq; ipse corpus hinc mecum auehe.
Nunc hoc age anime:non in occulto tibi est
Perdenda uirtus,approba populo manum.

Quicunq;

IAS. *Quicunq; regum es cladibus fidus dolens,*
Concurre, ut ipsam sceleris autorem horridi
Capiamus: huc huc fortis armigeri cohors
Conferte tela, uertite ex imo domum.

MED. *Iam iam recepi sceptra, germanum, patrem,*
Spoliumq; Colchi pecudis auratæ tenent.
Rediere regna, rapta uirginitas redit.
O placida tandem numina, ô festum diem,
O nuptialem. uade, perfectum est scelus,
Vindicta nondum: perage, dum faciunt manus.
Quid nunc moraris anime? quid dubitas? potens
Iam cecidit ira: pœnitet, facti pudet.
Quid misera feci? misera pœniteat licet,
*inuisam. *Feci: uoluptas magna me *inuitam subit,*
Et ecce crescit. deerat hoc unum mihi
Spectator ipse. nil adhuc factum reor.
Quidquid sine isto fecimus sceleris, perit.

IAS. *En ipsa tecti parte præcipiti imminet,*
Huc rapiat ignes aliquis, ut flammis cadat
Suis perusta. MED. *Congere extremum tuis*
Natis Iason funus, ac tumulum strue.
*hærent. *Coniux, socerq; iusta iam functis *habent*
A me sepulti: natus hic fatum tulit,
Hic te uidente dabitur exitio pari.

IAS. *Per numen omne, perq; communes fugas,*
Torosq;, quos non nostra uiolauit fides,
Iam parce nato: si quod est crimen, meum est:
Me dede morti: noxium macta caput.

MED. *Hàc quà recusas, quà doles ferrum exigam.*

I, nunc superbe uirginum thalamos pete,
Relinque matres. IAS. *Vnus est pœnæ satis.*
MED. *Si posset una cæde satiari manus,*
Nullam petisset: ut duos perimam tamen
Nimium est dolori numerus angustus meo.
In matre, si quod pignus etiamnum latet,
Scrutabor ense uiscera, & ferro extraham.
IAS. *Iam perage cœptum facinus, haud ultrà precor,*
Moramq; saltem supplicijs dona meis.
MED. *Perfruere lento scelere, ne propera dolor.*
Meus dies est: tempore accepto utimur.
IAS. *Infesta memet perime.* MED. *Misereri iubes.*
Bene est, peractum est, plura non habui dolor
Quæ tibi litarem: lumina huc tumida alleua
Ingrate Iason. coniugem agnoscis tuam?
Sic fugere soleo, patuit in cœlum uia.
Squamosa gemini colla serpentes iugo
Summissa præbent, recipe iam natos parens.
Ego inter auras aliti curru uehar.
IAS. *Per alta uade spatia sublimi ætheris,*
Testare nullos esse, quà ueheris, deos.

AGA

AGAMEMNON TRAGOEDIA OCTAVA.

ARGVMENTVM.

Thyestes olim ille natorum tumulus, nefandis iniurijs ab Atreo germano suo admodum lacessitus, ab inferis remeans excitat & hortatur Aegisthum filium, ut propere se accingat ad tantas suæ domus iniurias ulciscendas. Agamemnonis itaq; ex Atreo geniti, & in bello Troiano diutius commorantis coniugem Clytæmnestram, ut stuprum clementer inferat, inuadit Aegisthus: quod & iampridem oraculum persuaserat. Illa demum Aegisthi amore correpta, eoq; identidem potita, quo minus adulteri complexus impedirentur, reuersum marium, nec sibi talia metuentem interficit.

INTERLOCVTORES.

THYESTES.	CHORVS GRAECORVM.
CHORVS.	EVRYBATES.
CLYTAEMNESTRA.	CASSANDRA.
NVTRIX.	AGAMEMNON.
AEGISTHVS.	ELECTRA.

STROPHILVS.

ACTVS

ACTVS PRIMVS.

THYESTES.

Trimetri Iambici.

Opaca linquens Ditis inferni loca
Adsum profundo tartari emissus specu,
Incertus utras oderim sedes magis,
Fugio Thyestes inferos, superos fugo.
En horret animus, & pauor membra excutit.
Video paternos, immo fraternos lares:
Hoc est uetustum Pelopeiæ limen domus:
Hinc auspicari regium capiti decus
Mos est Pelasgis: hoc sedent alti toro,
Quibus superba sceptra gestantur manu.
Locus hic habendæ curiæ: hic epulis locus.
Libet reuerti. non'ne uel tristes lacus
Incolere satius? non'ne custodem Stygis
Trigemina nigris colla iactantem iubis?
Vbi ille celeri corpus euinctus rota
In se refertur: ubi per aduersum irritus
Redeunte toties luditur saxo labor:
Vbi tondet ales auida fœcundum iecur:
Et inter undas feruida* exustus siti *exhaustus.
Aquas fugaces ore decepto appetit,
Pœnas daturus cœlitum dapibus graues.
Sed ille nostræ pars quota est culpæ senex?
Reputemus omnes, quos ob infandas manus
Quæsitor urna Cnosius uersat reos,
Vincam Thyestes sceleribus cunctos meis,

A' fratre uincar liberis plenus tribus
In me sepultis:uiscera exedi mea,
Nec hactenus fortuna maculauit patrem,
Sed maius aliud ausa commisso scelus,
Natæ nefandos petere concubitus iubet.
Non pauidus hausi dicta,sed cepi nefas.
Ergo ut per omnes liberos irem parens,
Coacta fatis nata fert uterum grauem,
Me patre dignum.uersa natura est retro,
Auo parentem(prò nefas)patri uirum,
Natis nepotes miscuit,nocti diem.
Sed sera tandem respicit fessos malis
Post fata demum sortis incestæ fides.
Rex ille regum,ductor Agamemnon ducum,
Cuius secutæ mille uexillum rates
Iliaca uelis maria texerunt suis:
Post dena Phœbi lustra,deuicto Ilio,
Adest daturus coniugi iugulum suæ,
Iam iam natabit sanguine alterno domus:
Enses,secures,tela,diuisum graui
Ictu bipennis regium uideo caput.
Iam scelera propè sunt,iam dolus,cædes,cruor,
Parantur epulæ,causa natalis tui
Aegisthe uenit,quid pudor uultus grauat?
Quid dextra dubio trepida consilio labat?
Quid ipse temet consulis?torques?rogas
An deceat hoc te?respice an matrem decet,
Sed cur repente noctis æstiuæ uices
Hyberna longa spatia producunt mora?
Aut quid cadentes detinet stellas polo?

Phœbum moramur:redde iam mundo diem.

CHORVS.

Dimetri Anapæſtici.

O Regnorum magnis fallax
Fortuna bonis,in præcipiti
*Dubioq; nimis excelſa*locas,* *loco.
Nunquam placidam ſceptra quietem,
Certum'ue ſui tenuere diem.
Alia ex alijs cura fatigat,
Vexatq; animos noua tempeſtas.
Non ſic Libycis Syrtibus æquor
Furit alternos uoluere fluctus:
Non Euxini turget ab imis
Commota uadis unda,niuali
Vicina polo:ubi cæruleis
Immunis aquis,lucida uerſat
Plauſtra Bootes:
Vt præcipites regum caſus
Fortuna rotat.metui cupiunt,
Metuiq; timent:non nox illis
Alma receſſus præbet tutos:
Non curarum ſomnus domitor
Pectora ſoluit.
Quas non arces ſcelus alternum
Dedit in præceps?impia quas non,
Arma fatigant?iura,pudorq;,
Et coniugij ſacrata fides
Fugiunt aulas:ſequitur triſtis
Sanguinolenta Bellona *manu,*

Quæq; superbos urit Erinnys,
Tumidas semper comitata domos,
Quas in planum qualibet hora
Tulit ex alto. licet arma uacent,
Cessentq; doli, sidunt ipso
Pondere magna, ceditq; oneri
Fortuna suo.
Vela secundis inflata Notis
Ventos nimium timuere suos.
Nubibus ipsis inserta caput
Turris pluuio uapulat Austro:
Densasq; nemus spargens umbras
Annosa uidet robora frangi.
Feriunt celsos fulmina colles:
Corpora morbis maiora patent.
Et cùm in pastus armenta uagos
Vilia currunt, placet in uulnus
Maxima ceruix. quidquid in altum
Fortuna tulit, ruitura leuat.
Modicis rebus longius æuum est.
Felix, mediæ quisquis turbæ
Parte quietus, aura stringit
Littora tuta, timidusq; mari
Credere cymbam, remo terras
Propiore legit.

ACTVS SECVNDVS.

CLYTAEMNESTRA. NVTRIX.

Trimetri Archilochij.

Quid

Quid segnis anime tuta consilia expetis?
Quid fluctuaris? clausa iam melior uia est.
Licuit pudicos coniugis quondam toros,
Et sceptra casta iuncta tutari fide:
Periere mores, ius, decus, pietas, fides,
Et qui redire, cùm petit, nescit pudor.
Da frena, & omnem prona nequitiam incita.
Per scelera semper sceleribus tutum est iter.
Tecum ipsa nunc euolue fœmineos dolos,
Quod ulla coniux perfida, atq; impos sui
Amore cæco, quod nouercales manus
Ausæ, quod ardens impia uirgo face
Phasiaca fugiens regna Thessalica trabe
Ferrum: uenena: uel Mycenæa domo
Coniuncta socio profuge furtiua rate.
Quid timida loqueris? furta, & exilium, & fugas?
Sors ista fecit, te decet maius nefas.
NVT. Regina Danaûm, & inclytum Ledæ genus,
Quid tacita uersas? quid'ue consilij impotens
Tumido feroces impetus animo geris?
Licet ipsa sileas, totus in uultu est dolor.
Proin quid est? da tempus ac spatium tibi.
Quod ratio nequijt, sæpe sanauit mora.
CLY. Maiora cruciant, quàm ut moras possim pati:
Flammæ medullas, & cor exurunt meum,
Mistus dolori subdidit stimulos timor.
Inuidia pulsat pectus, hinc animum iugo
Premit Cupido turpis, & uinci uetat.
Et inter istas mentis *obsessæ faces, *obesæ.

Fessus quidem, & deiectus, & pessundatus
Pudor rebellat: fluctibus uarijs agor,
Vt cùm hinc profundum uentus, hinc æstus rapit,
Incerta dubitat unda, cui cedat malo.
Proinde omisi regimen è manibus meis:
Quocunq; me ira, quò dolor, quò spes feret,
*dedam Huc ire pergam, fluctibus *dedi ratem.
Vbi animus errat, optimum est casum sequi.
NVT. Cæca est temeritas, quæ petit casum ducem.
CLY. Cui ultima est fortuna, quid dubium timet?
NVT. Tuta es, latetq; culpa, si pateris, tua.
CLY. Perlucet omne regiæ uitium domus.
NVT. Piget prioris, & nouum crimen struis.
CLY. Res est profectò stulta, nequitiæ modus.
NVT. Quod metuit, auget, qui scelus scelere obruit.
CLY. Et ferrum, & ignis sæpe medicinæ loco est.
NVT. Extrema primo nemo tentauit loco.
CLY. Capienda rebus in malis præceps uia est.
NVT. Ad te reflectat coniugij nomen sacrum.
CLY. Decem per annos uidua respiciam uirum?
NVT. Meminisse debes sobolis ex illo tuæ.
CLY. Equidem & iugales filiæ memini faces,
Et generum Achillem: præstitit matri fidem.
NVT. Redemit illa classis immotæ moras,
Et maria pigro fixa languore impulit.
CLY. Pudet, pigetq;: Tyndaris cœli genus
Lustrale classi Doricæ peperit caput.
Reuoluit animus uirginis thalamos meæ,
Quos ille dignos Pelopeia fecit domo.

Cùm

*Cùm ſtetit ad aras ore*ſacrifico pater* **ſacrilego*
Quaſi nuptiales,horruit Calchas ſuæ
Reſponſa uocis,& recedentes focos.
O ſcelera ſemper ſceleribus uincens domus,
Cruore uentos emimus,bellum nece.
NVT. *Sed uela pariter mille fecerunt rates.*
CLY. *Non eſt ſoluta proſpero claßis deo.*
Eiecit Aulis impias portu rates.
Sic auſpicatus bella,non melius gerit.
Amore captæ captus,immotus prece
Smynthea tenuit ſpolia Phœbei ducis,
Ardore ſacræ uirginis iam tum furens.
Non illum Achilles flexit indomitis minis:
Non ille,ſolus fata qui mundi uidet.
In nos fidelis augur,in captas leuis:
Non populus æger,& relucentes rogi,
Inter ruentis Græciæ ſtragem ultimam.
Sine hoſte uictus marcet,ac ueneri uacat
Reparatq; amores:ne'ue deſertus foret
A pellice unquam,uel ſuus cœlebs torus,
Ablatam Achilli diligit Briſeida.
Nec rapere puduit è ſinu uulſam uiri.
Hem Paridis hoſtem,nunc nouum uulnus gerens
Amore Phrygiæ Vatis incenſus furit:
Et poſt trophæa Troica,ac uerſum Ilium,
Captæ maritus remeat,& Priami gener.
Accingere anime,bella non leuia apparas:
Scelus occupandum eſt.pigra quem expectas diem?
Pelopeia Phrygiæ ſceptra dum teneant nurus?

An te morantur uirgines uiduæ domi,
Patriq; Orestes similis? horum te mala
Ventura moueant. turbo queis rerum imminet?
Quid misera cessas? en adest natis tuis
Furens nouerca, per tuum, si aliud nequit,
Latus exigatur ensis, & perimat duos.
Misce cruorem, perde pereundo uirum.
Mors misera non est, commori cum quo uelis.

NVT. Regina frena temet, & siste impetus,
Et, quanta tentas, cogita: uictor uenit
Asiæ ferocis: ultor Europæ trahit
Captiua Pergama, & diu uictos Phrygas.
Hunc fraude nunc conaris insana aggredi,
Quem non Achilles ense uiolauit fero,
Quamuis procacem toruus armasset manum.
Non melior Aiax morte decreta furens,
Non sola Danais Hector, & bello mora:
Non tela Paridis certa, non Memnon niger,
Non Xanthus armis corpora immistis gerens,
Fluctusq; Simois cæde purpureos agens,
Non niuea proles Cycnus æquorei dei,
Non bellicoso Thressa cum Rheso phalanx,
Non picta pharetras, & securigera manu
Peltata Amazon. hunc domi reducem paras
Mactare? & aras cæde maculare impia?
Vltrix inultum Græcia hoc facinus feret?
Equos, & arma, classibusq; horrens fretum
Propone, & alto sanguine exundans solum,
Et tota captæ fata Dardaniæ domus

Regesta

Regesta Danais: comprime affectus truces,
Mentemq́; tibimet ipsa pacifica tuam.

AEGISTHVS. CLYTAEMNESTRA.

Trimetri Iambici.

QVod tempus animo semper, ac mente horrui
Adest profectò rebus extremum meis,
Quid terga uertis anime? quid primo impetu
Deponis arma? crede perniciem tibi,
Et dira sæuos fata moliri deos.
*Oppone *cunctis uile supplicijs caput,* *meritis.
Ferrumq́;, & ignes pectore aduerso excipe.

CLY. *Aegisthe non est pœna sic nato mori.*

AEG. *Tu nos pericli socia, tu Leda sata*
Comitare: tantum sanguinem reddet tibi
Ignauus iste ductor, ac fortis pater.
Sed quid trementes circuit pallor genas?
Iacensq́; uultu languido obtutus stupet?

CLY. *Amor iugalis uincit, ac flectit retro.*
Remeemus illuc, unde non decuit prius
Abire: sed nunc casta repetatur fides:
Nam sera nunquam est ad bonos mores uia.
Quem pœnitet peccasse, pœnæ est innocens.

AEG. *Quò raperis amens? credis, aut speras tibi*
Agamemnonis fidele coniugium? ut nihil
Subesset animo, quod graues faceret metus,
Tamen superba, & impotens flatu nimis
Fortuna magno spiritus tumidos daret.
Grauis ille socijs stante adhuc Troia fuit.
Quid rere ad animum suapte natura trucem

Troiam addidisse? rex Mycenarum fuit:
Veniet Tyrannus. prospera animos efferunt.
Effusa circà pellicum quanto uenit
Turba apparatu? sola sed longè eminet,
Tenetq; regem famula ueridici dei.
Feres'ne thalami uicta consortem tui?
At illa nolet. ultimum est nuptæ malum:
Palàm mariti poßidens pellex domum.
Nec regna socium ferre, nec tædæ sciunt.
CLY. Aegisthe quid me rursus in præceps rapis?
*incitas. Iramq; flammis iam residentem *excitas?
Permisit aliquid uictor in captam sibi,
Nec coniugem hoc respicere, nec dominam decet.
Lex alia solio est, alia priuato in toro.
Quid, quòd seueras ferre me leges uiro
Non patitur animus, turpis admißi memor?
Det ille ueniam facile, cui uenia est opus.
AEG. Ita est: pacisci mutuam ueniam licet.
Ignota tibi sunt iura regnorum haud noua.
Nobis maligni iudices, æqui sibi.
Id esse regni maximum pignus putant,
Si quidquid alijs non licet, solis licet.
CLY. Ignouit Helenæ, iuncta Menelao redit,
Quæ Europam, & Asiam, paribus afflixit malis.
AEG. Sed nulla Atridem Venere furtiua abstulit,
Nec cepit animum coniugi obstrictum suæ.
Iam crimen ille quærit, & causas parat.
Nil esse crede turpe commißum tibi,
Quid honesta prodest uita flagitio carens,

Vbi dominus odit? fit nocens, non quæritur.
Sparten ne repetes spreta, & à tanto uiro,
Patriasq; sedes profuga? non dant exitum
Repudia regum: spe metum falsa leuas.

CLY. *Delicta nouit nemo, nisi fidus, mea.*
AEG. *Non intrat unquàm regium limen fides.*
CLY. *Opibus merebor, ut fidem pretio obligem.*
AEG. *Pretio parata, uincitur pretio fides.*
CLY. *Surgit residuus pristinæ mentis pudor,*
Quid obstrepis? quid uoce blandiloqua mala
Consilia dictas? scilicet nubet tibi
Regum relicto rege generosa exuli?
AEG. *Et cur Atrida uideor inferior tibi*
Natus Thyeste? CLY. *Si parum est, adde & nepos.*
AEG. *Autore Phœbo gignor, haud generis pudet.*
CLY. *Phœbum nefandæ stirpis autorem uocas?*
Quem nocte subita frena reuocantem sua
Cœlo expulistis? quid deos probro aduocas,
Surripere doctus fraude geniales toros,
Quem Venere tantum scimus illicita uirum?
Secede properè, dedecus claræ domus
*Asporta ab oculis: *hæc uacat regi, ac uiro.* *regia hæc uacat uiro.
AEG. *Exilia mihi sunt haud noua, assueui malis.*
Si tu imperas regina, non tantum domo
Argis'ue cedo, nil moror iussu tuo
Aperire ferro pectus ærumnis graue.
CLY. *Siquidem hoc cruenta Tyndaris fieri sinam?*
Quæ inuita peccat, debet & culpæ fidem,

Secede

Secede mecum potius, ut rerum statum
Dubium, ac minacem iuncta consilia explicent.

CHORVS.

Anapæstici.

Canite ô pubes inclyta Phœbum.
Tibi festa caput turba coronat:
Tibi uirgineas laurum quatiens
De more comas innuba fundit
Stirps Inachia. tu quoq; nostros
Thebana manus comitare choros:
Quæq; Erasini gelidos fontes,
Quæq; Eurotam, quæq; uirenti
Tacitum ripa bibis Ismenon,
Quam fatorum præscia Manto
Sata Tiresia Latonigenas
Monuit sacris celebrare deos.
Arcus uictor pace relata
Phœbe relaxa, humeroq; graues
Leuibus telis pone pharetras,
Resonetq; manu pulsa citata
Vocale chelys. nil acre uelim,
Magnumq; modis intonet altis,
Sed quale soles leuiore lyra
Flectere carmen simplex, lusus
Cùm docta tuos musa recenset.
Licet & chorda grauiore sones,
Quale canebas, cum Titanas
Fulmine misso fregere dei:
Vel cùm montes montibus altis

Super

Superimpositi struxere gradus
Trucibus monstris: stetit imposita
Pelion Ossa: pinifer ambos
Preßit Olympus. ades ô magni
Soror, & coniux, consors sceptri
Regia Iuno: tua te colimus
Turba Mycenæ: tu sollicitum
Supplexq; tui numinis Argos
Sola tueris: tu bella manu
*Pacemq; regis: tu nunc*lauros*
Agamemnonias accipe uictrix.
Tibi multifora tibia buxo
Solenne canit: tibi fila mouent
Docta puellæ carmine molli:
Tibi uotiuam matres Graiæ
Lampada iactant: ad tua coniux
Candida tauri delubra cadit
Nescia aratri, nullo collum
Signata iugo. tuq; ô magni
Nata Tonantis inclyta Pallas,
Quæ Dardanias sæpe petisti
Cuspide turres: te permisto
Matrona minor, maiorq; choro
Colit: & reserat ueniente dea
Templa sacerdos: tibi nexilibus
Turba coronis redimita uenit:
Tibi grandæui laßiq; senes,
Compote uoto reddunt grates,
Libantq; manu uina trementi.

**claros Agamemnonios.*

Et te Triuia grata memores
Voce precamur. tu maternam
Sistere Delon Lucina iubes,
Huc atq; illuc prius errantem
Cylada uentis, quæ iam stabilis
Fixa terras radice tenet.
Respuit auras, religatq; rates
Assueta sequi. tu Tantalidos
Funera matris uictrix numeras.
Stat nunc Sypili uertice summo
Flebile saxum, & adhuc lachrymas
Marmora fundunt antiqua nouas.
Colit impensè fœmina, uirq;
Numen geminum. tuq; ante omnes
Pater, ac rector fulmine pollens,
Cuius nutu simul extremi
Tremuere poli, generis nostri
Iuppiter autor, cape dona libens,
Abauusq; tuam non degenerem
Respice prolem. Trimetri Iambici.
Sed ecce uasto concitus miles gradu
Manifesta properat signa lætitiæ gerens.
Nanq; hasta summo lauream ferro gerit.
Fidusq; regi semper Eurybates adest.

ACTVS TERTIVS.

EVRYBATES. CLYTAEMNESTRA.

Trimetri Iambici.

Delubra

DElubra,& aras cœlitum,& patrios lares
Post longa fessus spatia uix credens mihi
Supplex adoro: uota superis soluite.
Telluris altum remeat Argolicæ decus,
Tandem ad penates uictor Agamemnon suos.
CLY. Felix ad aures nuntius uenit meas,
Vbinam petitus per decem coniux mihi
Annos moratur? pelagus, an terras premit?
Incolumis, auctus gloria, laude inclytus
Reducem expetito littori impreßit pedem.
EVR. Sacris colamus prosperum tandem diem,
CLY. Et si propitios, attamen lentos deos.
Tu pande, uiuat coniugis frater mei,
Et pande, teneat quas soror sedes mea.
EVR. Meliora uotis posco,& obtestor deos:
Nam certa fari sors maris dubij uetat.
Vt sparsa tumidum claßis excepit mare,
Ratis uidere socia non potuit ratem.
Quin ipse Atrides æquore immenso uagus
Grauiora pelago damna, quàm bello tulit,
Remeatq; uicto similis, exiguas trahens
Lacerasq; uictor classe de tanta rates.
CLY. Quis, fare, nostras hauserit casus rates:
Aut quæ maris fortuna dispulerit duces.
EVR. Acerba fatu poscis: infaustum iubes
Miscere læto nuntium: refugit loqui
Mens ægra, tantis atq; inhorrescit malis.
CLY. Exprome: clades scire qui refugit suas,
Grauat timorem: dubia plus torquent mala.

EVR. Vt Pergamum omne Dorica cecidit face
Diuisa præda est, maria properantes petunt,
Iamq; ense fessum miles exonerat latus.
Neglecta summas scuta per puppes iacent.
Ad militares remus aptatur manus,
Omnisq; nimium longa properanti mora est.
Signum recursus regia ut fulsit rate,
*emouit. Et clara lentum regimen *emonuit tuba,
Aurata primas prora signauit uias,
Aperitq; cursus, mille quos puppes secent.
Hinc aura primò lenis impellit rates
Allapsa uelis, unda uix tactu leuis
Tranquilla Zephyri mollis afflatu tremit,
Splendetq; classe pelagus, & pariter latet.
Iuuat uidere nuda Troiæ littora,
Iuuat relicti sola Sigæi loca.
Properat iuuentus omnis adductos simul
Lentare remos: adiuuat uentos manu,
Et ualida nixu brachia alterno mouet.
Sulcata uibrant æquora, & latera increpant
Dirimuntq; canæ cæruleum spumæ mare.
Vt aura plenos fortior tendit sinus,
Posuere tonsas: credita est uento ratis,
Fusisq; transtris nauita aut terras procul
Quantum recedunt uela fugientes notat:
Aut bella narrat, Hectoris fortis minas,
Currusq;, & empto redditum corpus rogo,
*Herculeum Sparsum cruore regis *Herceum Iouem.
Tum qui iacente reciprocus ludit salo,

Tumi

Tumidumq́; pando transilit dorso mare,
Tyrrhenus omnis piscis exultat freto,
Agitq́; gyros, & comes lateri annatat,
Anteire naues lætus, & rursus sequi.
Nunc prima tangens rostra lasciuit Chorus,
Millesimam nunc ambit, & lustrat ratem.
Iam littus omne tegitur, & campi latent,
*Et dubia*parent montis Idæi iuga.* *patent
Et iam, quod unum peruicax acies uidet,
Iliacus atra fumus apparet nota.
Iam lassa Titan colla releuabat iugo,
In astra iam lux prona, iam præceps dies,
Exigua nubes sordido crescens globo
Nitidum cadentis inquinat Phœbi iubar,
Suspecta uarius occidens fecit freta.
Nox prima cœlum sparserat stellis, iacent
Deserta uento uela: tum murmur graue
Maiora minitans collibus summis cadit,
Tractuq́; longo littus, ac petræ gemunt,
Agitata uentis unda uenturis tumet,
Cum subitò luna conditur, stellæ cadunt,
In astra pontus tollitur, & cœlum perit.
Nec una nox est, densa tenebras obruit
Caligo, & omni luce subducta fretum
Cœlumq́; miscet. undiq́; incumbunt simul,
Rapiuntq́; pelagus infimo euersum solo,
Aduersus Euro Zephyrus, & Boreæ Notus.
Sua quiq́; mittunt tela, & infesti fretum
Emoliuntur, turbo conuoluit mare.

Strymonius altas Aquilo contorquet niues,
Libycusq; arenas Auster, ac Syrtes agit,
Nec manet in Austro, fit grauis nimbis Notus,
Imbre auget undas, Eurus orientem mouet
Nabathæa quatiens regna, & Eoos sinus.
Quid rapidus ora Corus Oceano exerens?
Mundum reuelli sedibus totum suis,
Ipsosq; rupto crederes cœlo deos
Decidere, & atrum rebus induci chaos.
Vento resistit æstus, & uentus retro
Aestum reuoluit: non capit sese mare,
Vndasq; miscent imber & fluctus suas.
Nec hoc leuamen deniq; ærumnis datum est,
Videre saltem, & nosse, quo pereant malo.
Premunt tenebræ lumina, & diræ Stygis
Infrena nox est: excidunt ignes tamen,
Et nube dirum fulmen elisa micat:
Miserisq; lucis tanta dulcedo est malæ,
Hoc lumen optant. ipsa se classis premit,
Et prora proræ nocuit, & lateri latus.
Illam dehiscens pontus in præceps rapit,
Hauritq;, & alto redditam reuomit mare.
Hæc onere sidit, illa conuulsum latus
Summittit undis: fluctus hanc decimus tegit:
Hæc lacera, & omni decore populato leuis
Fluitat, nec illi uela, nec tonsæ manent,
Nec rectus altas malus antennas ferens,
*trunca Sed *fracta toto puppis Ionio natat.
Nil ratio, & usus audet in magnis malis.

Tenet horror artus:omnis officio stupet
Nauita relicto:remus effugit manus:
In uota miseros ultimus cogit timor.
Eademq; superos Troes,& Danai rogant.
Quid fata possunt? inuidet Pyrrhus patri,
Aiaci Vlysses,Hectori Atrides minor,
Priamo Agamemnon.quisquis ad Troiam iacet,
Felix uocatur,cadere qui meruit manu,
Quem fama seruat,uicta quem tellus tegit.
Nil nobile ausos pontus,atq; undæ ferent.
Ignaua fortes* fata consument uiros: *freta.
Pudenda mors est.quisquis es nondum malis
Satiate tantis cœlitum,tandem tuum
Numen serena:cladibus nostris daret
Vel Troia lacrymas.odia si durant tua,
Placetq; mitti Doricum exitio genus:
Quid hos simul perire nobiscum iuuat,
Quibus perimus?sistite infestum mare.
Vehit ista Danaos classis,& Troas simul.
Nec plura possunt,occupat uocem mare.
Ecce alia clades:fulmine irati Iouis
Armata Pallas,quidquid aut hasta minax,
Aut ægide,aut furore Gorgoneo potest,
Aut igne patrio,tentat,& cœlo nouæ
Spirant procellæ:solus inuictus malis
Luctatur Aiax:uela cogentem hunc sua
Tenso rudente flamma perstrinxit cadens.
Libratur aliud fulmen:hoc toto impetu
Certum reducta Pallas excußit manu,

Imitata patrem, transit Aiacem, & ratem,
Ratisq; partem secum, & Aiacis tulit.
Nil ille motus, ardua ut cautes salo
Ambustus extat: dirimit insanum mare,
Fluctusq; rumpit pectore, & nauem manu
Complexus in se traxit, & caeco mari
Collucet Aiax, omne resplendet fretum.
Tandem occupata rupe, furibundum intonat:
Superasse nunc se pelagus, atq; ignes: iuuat
Vicisse coelum, Palladem, fulmen, mare.
Non me fugauit bellici terror dei,
Et Hectorem una solus, & Martem tuli,
Phoebaea nec me tela pepulerunt gradu:
Cum Phrygibus istos uicimus: tandem horream
Aliena inerti tela mitti dextera?
Quid si ipse mittat? plura cum auderet furens,
Tridente rupem subruit pulsam pater
Neptunus, imis exerens undis caput,
Soluitq; montem, quem cadens secum tulit:
Terraq; & igne uictus, & pelago, iacet.
Nos alia maior naufragos pestis uocat.
Est humilis unda scrupeis mendax uadis,
Vbi saxa rapidis clausa uorticibus tegit
Fallax Caphareus: aestuat scopulis fretum,
Feruetq; semper fluctus alterna uice.
Arx imminet praerupta, quae spectat mare
Vtrinq; geminum, Pelopis hinc oras tui,
Et Isthmon, arcto qui recuruatus solo
Ionia iungi maria Phryxeis uetat.

Hinc

Hinc scelere Lemnon nobilem, hinc Chalcedona,
Tardamq; ratibus Aulida: hanc arcem occupat
Palamedis ille genitor, & clarum manu
Lumen nefanda uertice ex summo efferens
In saxa ducit perfida classem face.
Hærent acutis rupibus fixæ rates,
Has inopis undæ breuia comminuunt uada,
Pars uehitur huius, prima pars scopulo sedet:
Hanc alia retro spatia relegentem ferit,
Et fracta frangit. iam timent terram rates,
*Voluntq; maria: *cedit in luctum furor.* *cecidit in lucem furor.
Postquam litatum est, Phœbus in lucem redit.
Et damna noctis tristis ostendit dies.
CLY. *Vtrum'ne doleam, læter an reducem uirum*
Remeasse? lætor: uulnus at regni graue
Lugere cogor. redde iam Graijs pater
Altisona quatiens regna, placatos deos.
Nunc omne læta fronde ueletur caput,
Sacrifica dulces tibia effundat modos,
Et niuea magnas uictima ante aras cadat.
Sed ecce turba tristis incomptæ comas
Iliades adsunt: quas super celso gradu
Effrena Phœbas Entheas laurus quatit.

CHORVS. CASSANDRA.

Variæ metrorum species ex dactylicis, sapphicis, anapæsticis, iambicis, adonijs.

HEu quàm dulce malum mortalibus additum,
Vitæ durus amor: cùm pateat malis
Effugium, & miseros libera mors uocet,

Portus æterna placidus quiete.
Nullus hunc terror, nec impotens
Procella fortunæ mouet,
Aut iniqui flamma Tonantis.
Pax alta nullos ciuium cœtus
Timet, aut minaces uictoris iras:
Non maria asperis insana Coris:
Non acies feras, puluereamq; nubem
Motam barbaricis equitum cateruis:
Non urbe cum tota populos cadentes,
Hostica muros populante flamma.
Indomitum bellum perrumpet omne.
Solus contemptor leuium deorum,
Qui uultus Acherontis atri,
Qui Styga tristem non tristis uidet,
Audetq; uitæ ponere finem:
Par ille regi: par superis erit.
O quam miserum est nescire mori.
Vidimus patriam ruentem nocte funesta,
Cùm Dardana tecta Dorici raperent ignes.
Non illa bello uicta, nec armis,
Vt quondam Herculea cecidit pharetra:
Quam non Pelei, Thetidisq; natus,
Charusq; Pelidæ nimium feroci
Vicit, acceptis cum fulsit armis,
Fuditq; Troas falsus Achilles:
Aut cùm ipse Pelides animos feroces
celeriq; *Sustulit luctu, *celeremq; saltu*
Troades summus timuere muris.

Perdidit

Perdidit in malis extremum decus,
Fortiter uincit: restitit annis
Troia bisquinis, unius noctis peritura fato.
Vidimus simulata dona molis immensæ,
Danaumq́; fatale munus duximus nostra* *traximus
Creduli dextra, tremuitq́; sæpe
Limine in primo sonipes, cauernis
Conditos reges, bellumq́; gestans.
Et licuit uersare dolos, ut ipsi
Fraude sua capti caderent Pelasgi.
Sæpe commotæ sonuere parmæ,
Tacitumq́; murmur percussit aures,
Et fremuit male subdolo parens
Pyrrhus Vlyßi.
Secura metus Troica pubes,
Sacros gaudet tangere funes.
Hinc æquæui gregis Astyanax,
Hinc Aemonio desponsa rogo,* *uiro
Ducunt turmas: hæc fœmineas,
Ille uiriles.
Festæ matres uotiua ferunt
Munera diuis.
Festi patres adeunt aras,
Vnus tota est uultus in urbe.
Et quod nunquam post Hectoreos
Vidimus ignes,
Læta est Hecube. quid nunc primum
Dolor infelix,
Quid'ue extremum deflere paras?

Mœnia diuûm fabricata manu
Diruta nostra?
An templa deos super usta suos?
Non uacat istis lacrymare malis:
Te magne parens flent Iliades.
Vidi, uidi senis in iugulo
Telum Pyrrhi uix exiguo
Sanguine tingui. Iambici.

CAS. *Cohibete lacrymas omne quas tempus petit*
Troades, & ipsæ uestra lamentabili
Lugete gemitu funera: ærumnæ meæ
Socium recusant: cladibus questus meis Anapæstici.
Remouete: nostris ipsa sufficiam malis.

CHO. *Lacrymas lacrymis miscere iuuat.*
Magis exurunt, quos secretæ
Lacerant curæ. iuuat in medium
Deflere suos. nec enim quamuis
Dura uirago, patiensq; mali,
Poteris tantas flere ruinas.
Non quæ neruo nobile carmen,
Ramo cantat tristis Aëdon
Ityn in uarios modulata sonos,
Non quæ tectis Bistonis ales
Residens summis impia diri
Furta mariti garrula deflet,
Lugere tuam poterit dignè
Conquesta domum: licet ipse uelit
Clarus niueos inter olores
Istrum Cycnus, Tanaimq; colens

Extrema

Extrema loqui:licet Halcyones
Cæyca suum fluctu leniter
Plangente sonent,cùm tranquillo
Male confisæ credunt se iterum
Pelago audaces,fœtusq; suos
Nido pauidæ titubante fouent:
Non si molles imitata uiros
Tristis laceret brachia tecum,
Quæ turritæ turba parenti
Pectore rauco concita,buxum
Ferit,ut Phrygium lugeat Atym.
Non est lacrymis Cassandra modus,
Quia quæ patimur uicere modum. Iambici.
Sed cur sacratas diripis capiti infulas?
Miseris colendos maxime superos reor.
CAS. Vicere nostra iam metus omnes mala.
Equidem nec ulla cœlites placo prece:
Nec si uelint sæuire,quo noceant,habent.
Fortuna uires ipsa consumpsit suas.
Quæ patria restat?quis pater?quæ iam soror?
Bibêre tumuli sanguinem,atq; aræ meum.
Quid illa fœlix turba fraterni gregis?
Exhausta:nempe regiam miseri senis
Vacuam relicti,totq; per thalamos uident
Præter Lacænam cæteras uiduas nurus.
Tot illa regum mater,& regimen Phrygum
Fœcunda in ignes Hecuba,fatorum nouas
Experta leges,induit uultus feros:
Circa ruinas rabida latrauit suas

Troiæ superstes, Hectori, Priamo, sibi.

CHO. Silet repente Phœbas, & pallor genas,
Crebérq; totum poßidet corpus tremor.
Stetere uittæ, mollis horrescit coma,
Anhela corda murmure incluso fremunt:
micant Incerta nutant lumina, & uersi retro
Torquentur oculi, rursus immites rigent.
Nunc leuat in auras altior solito caput,
Graditurq; celsa, nunc reluctantes parat
Reserare fauces, uerba nunc clauso male
Custodit ore, Mænas impatiens dei.

CAS. Quid me furoris incitam stimulis noui,
Quid mentis inopem sacra Parnaßi iuga
Rapitis? recede Phœbe, iam non sum tua.
Extingue flammas pectori infixas meo.
Cui nunc uagor uesania? cui bacchor furens?
Iam Troia cecidit, falsa quid uates ago?
Vbi sum? fugit lux alma, & obscurat genas
Nox alta, & æther abditus tenebris latet.
Sed ecce gemino sole præfulget dies,
Geminumq; duplices Argos attollit domos:
Idæa cerno nemora, fatalis sedet
Inter potentes arbiter pastor deas:
Timete reges moneo, furtiuum genus:
Agrestis ille alumnus euertet domum.
Quid ista uecors tela fœminea manu
Districta præfert? quem petit dextra uirum
Lacæna cultu ferrum Amazonium gerens?
Quæ uersat oculos alta nunc facies meos?

Victor ferarum colla uexatus iacet
Ignobili sub dente Marmaricus Leo,
Morsus cruentos passus audacis Leæ.
Quid me uocatis sospitem solam è meis
Vmbræ meorum? te sequor tota pater
Troia sepulta. frater auxilium Phrygum,
Terrorq; Danaûm, non ego antiquum decus
Video, aut calentes ratibus exustis manus,
Sed lacera membra, & saucios uinclo graui
Fortes lacertos. te sequor nimium citò
Congresse Achilli Troile. incertos geris
Deiphobe uultus, coniugis munus nouæ.
Iuuat per ipsos ingredi Stygios lacus:
Iuuat uidere tartari sæuum canem,
Auidiq; regna Ditis. Hæc hodie ratis
Phlegethontis atri regias animas uehet,
Victamq;, uictricemq;. uos umbræ precor,
Iurata superis unda te pariter precor,
Reserate paulum terga nigrantis poli,
Leuis ut Mycenas turba prospiciat Phrygum.
Spectate miseri: fata se uertunt retro.

Iambici, Tetrametri, Acatalectici.

Instant sorores squalidæ, sanguinea iactant uerbera,
Fert læua semustas faces, ardentq; pallentes genæ,
Et uestis atri funeris exesa cingit ilia,
Strepuntq; nocturni metus, & ossa uasti corporis
Corrupta longinquo situ palude limosa iacent.
Et ecce defessus senex ad ora ludentes aquas
Non captat oblitus sitis, mœstus futuro funere.

Exultat,& ponit gradus pater decoros Dardanus.

Trimetri.

CHO. *Iam peruagatus ipse se fregit furor,*
Caditq;,flexo qualis ante aras gradu
Ceruice taurus uulnus incisa gerens.
Releuemus artus Entheos.*tandem suos*
Victrice lauro cinctus Agamemnon *adit,*
Coniuxq; pariter obuios illi tulit
Gressus,reditq; iuncta concordi gradu.

ACTVS QVARTVS.

AGAMEMNON. CASSANDRA.

Trimetri Iambici.

TAndem reuertor sospes ad patrios lares.
O chara salue terra,tibi tot barbaræ
Dedere gentes spolia:tibi felix diu
Potentis Asiæ Troia *summisit manus.*
Cur ista uates corpus effusa,ac tremens
Dubia labat ceruice?famuli attollite,
Refouete gelido latice.iam recipit diem
Marcente uisu.suscita sensus tuos,
Optatus ille portus ærumnis adest.
Festus dies est. CAS.*Festus &* Troiæ *fuit.*
AGA. *Veneremur aras.* CAS.*Cecidit ante aras pater.*
AGA. *Iouem precemur pariter.* CAS.*Herceum Iouem?*
AGA. *Credis uidere te* Ilium? CAS.*Et* Priamum *simul.*
AGA. *Hic* Troia *non est.* CAS.*Vbi* Helena *est,*Troiam *puto.*
AGA. *Ne metue dominam famula.* CAS.*Libertas adest.*

Secura

AGA. *Secura uiue.* CAS. *Mors mihi est securitas.*
AGA. *Nullum est periclum tibi.* CAS. *At magnum tibi est.*
AGA. *Victor timere quid potest?* CAS. *Quòd non timet.*
AGA. *Hanc fida famuli turba, dum excutiat deum,*
Retinete, nequid impotens peccet furor.
At te pater, qui sæua torques fulmina,
Pellisq; nubes, sydera, & terras regis,
Ad quem triumphi spolia uictores ferunt,
Et te sororem cuncta pollentis uiri
Argolica Iuno pecore uotiuo libens,
Arabumq; donis, supplice & fibra colam.

CHORVS *Græcorum.*

Asclepiadæi, Iambici, Trochaici, & Sapphici.

ARgos nobilibus nobile ciuibus,
Argos iratæ charum nouercæ,
Semper ingentes educas alumnos,
*Imparem æquasti*numero deorum.* *numerum
Tuus ille bis seno meruit labore
Allegi cœlo magnus Alcides,
Cui lege mundi Iuppiter rupta,
Rosidæ noctis geminauit horas,
Iussitq; Phœbum tardius celeres
Agitare currus, & tuas lentè
Remeare bigas candida Phœbe:
Retulitq; pedem alternis nomen
Stella quæ mutat, seq; mirata est
Hesperum dici: Aurora mouit
Ad solitas uices caput, & relabens

Imposuit

Imposuit senis humero mariti.
Sensit ortus, sensit occasus,
Herculem nasci: uiolentus ille
Nocte non una poterat creari:
Tibi concitatus substitit mundus.
O puer magnum subiture coelum,
Te sensit Nemeaeus arcto
Pressus lacerto fulmineus Leo,
Ceruaq; Parrhasis.
Sensit Arcadij populator agri,
Gemuitq; taurus Dictaea linquens
Horrida arua.
Morte foecundum domuit draconem,
Vetuitq; collo pereunte nasci.
Geminosq; fratres pectore ab uno
Tria monstra natos, stipite incusso
Fregit insultans: duxitq; ad ortus
Hesperiumq; pecus Geryonei
Spolium triformis.
Egit Threicium gregem,
Quem non Strymonij gramine fluminis,
Hebri'ue ripis pauit tyrannus.
Hospitum dirus stabulis cruorem
Praebuit saeuis, tinxitq; crudos
Vltimus rictus sanguis aurigae.
Vidit Hippolyte ferox
Pectore è medio rapi spolium, & sagittas.
Nube percussa Stymphalis alto

Decidit

Decidit coelo.
Arborq; pomis fertilis aureis
Extimuit manus, insueta carpi,
Fugitq; in auras leuiore ramo.
*Audiuit sonitum crepitante*flamma* *lamna
Frigidus custos nescius somni,
Linqueret cùm iam nemus omne fuluo
Plenus Alcides uacuum metallo.
Tractus ad coelum canis inferorum
Triplici catena tacuit, nec ullo
Latrauit ore, lucis ignotæ
Metuens colorem. te duce succidit
Mendax Dardaniæ domus,
Et sensit arcus iterum timendos.
Te duce concidit totidem diebus
Troia quot annis.

ACTVS QVINTVS.

CASSANDRA.
Trimetri Iambici.

RES agitur intus magna, par annis decem.
Eheu quid hoc est? anime consurge, & cape
Pretium furoris: uicimus uicti Phryges.
Bene est, resurgis Troia, traxisti iacens
Pares Mycenas, terga dat uictor tuus.
Tam clara nunquam prouidæ mentis furor
Ostendit oculis: uideo, & intersum, & fruor,
Imago uisus dubia non fallit meos,
Spectamus: epulæ regia instructæ domo,

Quales

Quales fuerunt ultimæ Phrygibus dapes,
Celebrantur. ostro lectus Iliaco nitet,
Merumq; in auro ueteris Assaraci trahunt,
Et ipse picta ueste sublimis iacet
Priami superbas corpore exuuias gerens.
Detrahere cultus uxor hostiles iubet:
Induere potius coniugis fidæ manu
Textos amictus horreo, atq; animo tremo.
Regem'ne perimet exul, & adulter uirum?
Venêre fata, sanguinem extremæ dapes
Domini uidebunt, & cruor Baccho incidet.
Mortifera uinctum perfidæ tradet neci.
Induta uestis exitum manibus negat,
*niuei Caputq; laxi, & *inuij claudunt sinus.
Haurit trementi semiuir dextra latus,
Nec penitus adigit, uulnere in medio stupet.
At ille, ut altis hispidus syluis aper
Cùm casse uinctus, tentat egressus tamen,
Arctatq; motu uincla, & incassum furit,
Cupit fluentes undiq;, & cæcos sinus
Dissijcere, & hostem quærit implicitus suum.
Armat bipenni Tyndaris dextram furens.
Qualisq; ad aras colla taurorum pius
Designat oculis antequàm ferro petat,
Sic huc, & illuc impiam librat manum.
Habet: peractum est: pendet exigua malè
Caput amputatum parte: & hinc trunco cruor
Exundat, illinc ora cum fremitu iacent.
Nondum recedunt, ille iam exanimem petit,

Laceratq;

Laceratq́; corpus:illa fodientem adiuuat.
Vterq; tanto scelere respondet suis.
Hic est Thyeste natus,hæc Helenæ soror.
Stat ecce Titan dubius emerito die,
Sua ne curràt,an Thyestea uia.

ELECTRA.

Trimetri Iambici.

FVge ô paternæ mortis auxilium unicum,
Fuge,& sceleftas hostium euita manus.
Euersa domus est funditus,regna occidunt.
Quis iste celeres concitus currus agit?
Germane uultus ueste furabor tuos.
Quos anime demens refugis?externos fugis?
Domus timenda est.pone iam trepidos metus
Oresta:amici fida præsidia intuor.

STROPHILVS. ELECTRA.

Trimetri Iambici.

PHocide relicta Strophilus,Elea inclytus,
Palma reuertor:causa ueniendi fuit
Gratari amico,cuius impulsum manu
Cecidit decenni Marte concussum Ilium.
Quænam ista lacrymis lugubrem uultum rigat?
Pauetq́; mœsta? regium agnosco genus.
Electra luctus causa quæ læta in domo est?
ELE. *Pater peremptus scelere materno iacet,*
Comes paternæ quæritur natus neci.
Aegisthus arces Venere quæsitas tenet.
STR. *O' nulla longi temporis felicitas.*
ELE. *Per te parentis memoriam obtestor mei,*

Per sceptra terris nota, per dubios deos,
Recipe hunc Oresten, ac pium furtum occule.

STR. Et si timendum cæsus Agamemnon docet,
Aggrediar, & te Oresta furabor libens.
Poscunt fidem secunda, at aduersa exigunt.
Cape hoc decorum ludicri certaminis
Insigne frontis, læua uictricem tenens
Frondem, uirenti protegat ramo caput:
Et ista demum palma Pisæi Iouis
Velamen eadem præstet, atq; omen tibi,
Tuq; ô paternis aßidens frenis comes
Condisce Pilade patris exemplo fidem.
Vos Græcia nunc teste ueloces equi
Infida cursu fugite præcipiti loca.

ELE. Exceßit, abijt, currus effreno impetu
Effugit aciem: tuta iam operiar meos
Hostes, & ultro uulneri opponam caput.
Adest cruenta coniugis uictrix sui,
Et signa cædis ueste maculata gerit:
Manus recenti sanguine etiamnum madent,
Vultusq; præ se scelera truculenti ferunt.
Concedam ad aras. patere me uittis tuis
Cassandra iungi, paria metuentem tibi.

CLYTAEMNESTRA. ELECTRA. AEGISTHVS. CASSANDRA.

Trimetri Iambici.

Hostis parentis impium atque audax caput,
Quo more cœtus publicos uirgo petis?

ELE. Adulterorum uirgo deserui domum.

Quis

CLY. Quis esse credat uirginem? ELE. Gnatam tuam?
CLY. Modestius cum matre. ELE. *Pietatem doces? *Eia tandem doces?
CLY. Animos uiriles corde tumefacto geris,
Sed agere domita fœminam disces malo.
ELE. Ni forte fallor, fœminas ferrum decet.
CLY. Et esse demens te parem nobis putas?
ELE. Nobis? quis iste est alter Agamemnon tuus?
CLY. Indomita posthac uirginis uerba impiæ
Regina frangam* citius. ELE. interea mihi *ELE. Mitius interea.
Tu uidua loquere: uir caret uita tuus.
CLY. Edissere ubi sit gnatus, ubi frater tuus.
ELE. Exijt Mycenas. CLY. Redde nunc natum mihi.
ELE. Et tu parentem redde. CLY. Quo latitat loco?
ELE. Tutò quietus, regna non metuens noua:
Iustæ parenti satis, at iratæ parum.
CLY. Morieris hodie. ELE. Dummodo hac moriar manu
Recedo ab aris. siue te iugulo iuuat
Mersisse ferrum, præbeo iugulum uolens:
Seu more pecudum colla resecari placet,
Intenta ceruix uulnus expectat tuum.
Scelus peractum est: cæde respersam uiri,
Atq; obsoletam sanguine hoc dextram ablue.
CLY. Consors pericli pariter, ac regni mei
Aegisthe gaudes? nata genitricem impiè
Probris lacessit, abditum fratrem occulit.
AEG. Furibunda uirgo uocis infandæ sonum,
Et aure uerba indigna materna opprime.
ELE. Etiam monebit sceleris infandi artifex
Per scelera* nactus nomen ambiguum suis, *natus.

Idem sororis natus, & patris nepos.

CLY. *Aegisthe cessas impium ferro caput*
Demetere? fratrem reddat, aut animam statim.
Abstrusa caeco carcere, & saxo exigat
Aeuum per omnes torta poenarum modos:
Referre, quem nunc occulit, forsan uolet
Inops, egens, inclusa, paedore obsita:
Vidua ante thalamos, exul, inuisa omnibus
Aethere negato, serò succumbet malis.

ELE. *Concede mortem.* CLY. *Si recusares darem.*
Rudis est tyrannus, morte qui poenam exigit.

ELE. *Mortem aliquid ultra est?* CLY. *uita, si cupias mori.*
Arripite famuli monstrum, & auectam procul
Vltra Mycenas ultimo in regni angulo
Vincite septam nocte tenebrosi specus,
Vt inquietam uirginem carcer domet.
At ista poenas capite persoluat suo
Captiua coniux, regij pellex tori.
Trahite, ut sequatur coniugem ereptum mihi.

CAS. *Ne trahite, uestros ipsa praecedam gradus.*
Perferre prima nuntium Phrygibus meis
Propero, repletum ratibus euersis mare,
Captas Mycenas, mille ductorem ducum
Vt paria fata Troicis tulerit malis,
Perisse dono foeminae, stupro, dolo.
Nil moramur: rapite: quin grates ago.
Iam iam iuuat uixisse, post Troiam, iuuat.

CLY. *Furibunda morere.* CAS. *Veniet & uobis furor.*

OCTAVIA

TRAGOEDIA NONA.

ARGVMENTVM.

Satis constat Octauiam, quæ huic tragœdiæ fecit titulum, patrem habuisse Claudium imperatorem, matrem uero Messalinam filiam barbari Messalæ eiusdem Claudij cõsobrini. Hæc Octauia Syllano primùm desponsata est. Quo repudiato atq; occiso, iterum à patre Neroni collocata est priuigno suo, quem antea adoptauerat. Sed Nero illius consuetudinem aspernatus, ægre ferente id Ro. Po. dimisit ut sterilem, moxq; etiam interfecit, adulterium falsò probante Aniceto pædagogo, quod ei falsò etiam obiecerat Nero. Queritur itaque nunc Octauia miserrimam fortunam suam, simulq; patris obitum, quem filius ueneno necauerat: queritur insuper Seneca Neronis ipsius præceptor mores sui temporis atq; calamitatem. Demum iussu principis infelix Octauia, annuente id Po. Ro. quod iampridem negauerat, ad necem traditur.

INTERLOCVTORES.

OCTAVIA.	NVNTIVS.
NVTRIX.	AGRIPPINA.
CHORVS ROMANORVM.	POPPEA.
SENECA.	NERO.

PRAEFECTVS.

ACTVS PRIMVS.

OCTAVIA.

Anapæstici.

IAM uaga cœlo sydera fulgens
Aurora fugat: surgit Titan
Radiante coma, mundoq́; diem
Reddit clarum: age tot tantisq́;
Onerata malis, repete assuetos
Iam tibi questus,
Atq; æquoreas uince Halcyonas,
Vince & uolucres Pandionias.
Grauior nanq; his fortuna tua est.
Semper genitrix deflenda mihi
Prima meorum causa malorum.
Tristes questus natæ exaudi,
Siquis remanet sensus in umbris.
Vtinam antè manu grandæua sua
Mea rupisset stamina Clotho,
Tua quàm mœrens uulnera uidi,
Oraq́; fœdo sparsa cruore.
O' lux semper funesta mihi.
Tempore ab illo lux est tenebris
Inuisa magis.
Tulimus sæuæ iussa nouercæ,
Hostilem animum, uultusq́; truces.
Illa illa meis tristis Erinnys
Thalamis Stygios prætulit ignes,
Teq́; extinxit miserande pater,
Modò cui totus paruit orbis

Vltra oceanum:
Cuiq; Britanni terga dedere,
Ducibus nostris antè ignoti,
Iurisq; sui.
Coniugis, heu me, pater insidijs
Oppresse iaces: seruitq; domus
Cum prole tua capta tyranno.

NVTRIX.

Trimetri Iambici.

FVlgore primo captus, & facili bono
Fallacis aulæ, quisquis attonitus stupet,
*Subito *latentis ecce fortunæ impetu* **labantis*
Modò præpotentem cernat euersam domum,
Stirpemq; Claudij: cuius imperio fuit
Subiectus orbis: paruit liber diu
Oceanus, & recepit inuitus rates.
En qui ora Tanais primus imposuit iugo,
Ignota tantis claßibus texit freta,
Interq; gentes barbaras tutus fuit,
Et sæua maria, coniugis scelere occidit:
Mox illa gnati, cuius extinctus iacet
Frater uenenis: mœret infelix soror,
Eademq; coniux, nec graues luctus ualet
Ira coacta tegere crudelis uiri.
Secreta refugit semper, atq; odio pari
Ardens mariti mutua flagrat face.
Animum dolentis nostra solatur fides,
*Pietasq; frustra: *mittit immitis dolor* **mutat.*
Consilia nostra: nec regi mentis potest

Generosus ardor, sed malis uires capit.
Heu quàm nefandum prospicit noster timor
Scelus, quod utinam numen auertat deûm.

OCTAVIA. NVTRIX.

Anapæstici.

O Mea nullis æquanda malis
Fortuna: licet repetam luctus
Electra tuos: tibi mœrenti
Cæsum licuit flere parentem,
Scelus ulcisci uindice fratre,
Tua quem pietas hosti rapuit,
Texitq; fides. me crudeli
Sorte parentes raptos prohibet
Lugere timor: fratrisq; necem
Deflere uetat, in quo fuerat
Spes una mihi, totq; malorum
Breue solamen. nunc in luctus
Seruata meos magni resto
Nominis umbra. NVT. *uox en nostras*
Perculit aures tristis alumnæ:
Cessat thalamis inferre gradus
Tarda senectus. OCT. *Excipe nostras*
Lacrymas nutrix, testis nostri
Fida doloris. NVT. *Quis te tantis*
Soluet curis miseranda dies?
OCT. *Qui me Stygias mittet ad undas.*
NVT. *Omnia, quæso, sint ista procul.*
OCT. *Non uota meos tua nunc casus,*
Sed fata regunt. NVT. *Dabit afflictæ*

Meliora

Meliora deus tempora mitis.
Tu modò blando uince obsequio
Placata uirum. OCT. *uincam sæuos*
Antè leones, Tigresq; truces,
Fera quàm sæui corda tyranni.
Odit genitos sanguine claro:
Spernit superbos, humilesq; simul:
Nec fortunam, capit ipse suam,
Quam dedit illi per scelus ingens
Infanda parens. licet ingratum
Diræ pudeat munere matris,
Hoc imperium cepisse: licet
Tantum munus morte rependat,
Feret hunc titulum post fata tamen
Fœmina longo semper in æuo.
NVT. *Animi retine uerba furentis,*
Temere emissam comprime uocem.

Trimetri Iambici.

OCT. *Toleranda quamuis patiar, haud unquam queant,*
Nisi morte tristi nostra finiri mala.
Genitrice cæsa, per scelus rapto patre,
Orbata fratre, miserijs, luctu obruta,
Mœrore pressa, coniugi inuisa, ac meæ
Subiecta famulæ, luce non grata fruor,
Trepidante semper corde, non mortis metu
Sed sceleris. absit crimen à fatis meis,
Mori iuuabit. pœna nam grauior nece est
Videre tumidos, & truces miseræ mihi
Vultus tyranni, iungere atq; hosti oscula,

Timere nutus, cuius obsequium meus
Haud ferre posset fata post fratris dolor
Scelere interempti, cuius imperium tenet,
Et morte gaudet autor infandæ necis.
Quàm sæpe tristis umbra germani meis
Offertur oculis, membra cùm soluit quies,
Et fessa fletu lumina oppreßit sopor.
Modò facibus atris armat infirmas manus,
Oculosq;, & ora fratris infestus petit.
Modò trepidus idem refugit in thalamos meos,
Persequitur hostis, atq; inhærenti mihi
Violentus ensem per latus nostrum rapit.
Tunc tremor, & ingens excutit somnos pauor,
Renouatq; luctus, & metus miseræ mihi.
Adijce his superbam pellicem, nostræ domus
Spolijs nitentem, cuius in munus suam
Stygiæ parentem natus imposuit rati:
Quam dira post naufragia superato mari
Ferro interemit sæuior pelagi fretis.
Quæ spes salutis post nefas tantum mihi?
Inimica, uictrix, imminet thalamis meis,
Odioq; nostri flagrat, & pretium stupri
Iustæ maritum coniugis captat caput.
Emergere undis, & fer auxilium tuæ
Natæ inuocanti genitor: aut Stygios sinus
Tellure rupta pande, quò præceps ferar.

NVT. Frustra parentis inuocas manes tui
Miseranda, frustra, nulla cui prolis suæ
Manet inter umbras cura, qui nato suo

Præferre

Præferre potuit ſanguine alieno ſatum,
*Genitamq; fratris coniugem*captus ſibi* *nactus.
Toris nefandis flebili iunxit face.
Hinc orta ſeries facinorum, cædes, doli,
Regni cupido, dira ſanguinis ſitis.
Mactata ſoceri concidit thalamis gener
Victima, tuis ne fieret hymenæis potens.
Prò facinus ingens, fœminæ eſt munus datus
Syllanus, & cruore fœdauit ſuo
Patrios penates, criminis factus reus.
Intrauit hoſtis, hei mihi, captam domum
Dolis nouercæ principis factus gener,
Idemq; natus, iuuenis infandi ingenij,
Capaxq; ſcelerum, dira cui genitrix facem
Accendit, & te iunxit inuitam metu.
Tantoq; uictrix facta ſucceſſu ferox
Auſa imminere eſt orbis imperio ſacri.
Quis tot referre facinorum formas poteſt?
Et ſpes nefandas fœminæ, & blandos dolos
Regnum petentis per gradum ſcelerum omnium?
Tunc ſancta pietas extulit trepidos gradus,
Vacuamq; Erinnys ſæua funeſto pede
Intrauit aulam, polluit Stygia face
Sacros penates: iura naturæ furens
Fasq; omne rupit: miſcuit coniux uiro
Venena ſæua: cecidit atq; eadem ſui
Mox ſcelere nati. tu quoq; extinctus iaces
Deflende nobis ſemper infelix puer,
Modò ſydus orbis, columen auguſtæ domus

Britannice: heu me, nunc leuis tantum cinis,
Et tristis umbra: sæua cui lacrymas dedit
Etiam nouerca, cùm rogis artus tuos
Dedit cremandos, membráq;, & uultus deo
Similes uolanti flamma feruens abstulit.

OCT. Extinguat & me, ne manu nostra cadat.

NVT. Natura uires non dedit tantas tibi.

OCT. Dolor, ira, mœror, miseriæ, luctus dabunt.

NVT. Vince obsequendo potius immitem uirum.

OCT. Vt fratrem ademptum scelere restituat mihi?

NVT. Incolumis ut sis ipsa, labentem ut domum
Genitoris olim sobole restituas tua.

OCT. Expectet aliam principis sobolem domus:
Me dira miseri fata germani trahunt.

NVT. Confirmet animum ciuium tantus fauor.

OCT. Solatur iste nostra non releuat mala.

NVT. Vis magna populi est. OCT. Principis maior tamen.

NVT. Respiciet ipse coniugem. OCT. Pellex uetat.

NVT. Inuisa cunctis nempe. OCT. Sed chara est uiro.

NVT. Nondum uxor est. OCT. Iam fiet, & genitrix simul.

NVT. Iuuenilis ardor impetu primo furit,
Languescit idem facile, nec durat diu
In Venere turpi, ceu leuis flammæ uapor:
Amor perennis coniugis castæ manet.
Violare prima quæ toros ausa est tuos,
Animumq; domini famula possedit diu,
Iam metuet eadem, nempe prælatam sibi.
Subiecta, & humilis, atq; monumenta extruit,
Quibus timorem falsa testatur suum,

Et

Et hanc leuis, fallaxq; destituet deus
Volucer Cupido: sit licet forma eminens,
Opibus superba, gaudium capiet breue.

Anapæstici.

Passa est similes ipsa dolores
Regina deûm, quum se formas
Vertit in omnes dominus cœli,
Diuûmq; pater: & modò pennas
Sumpsit oloris, modò Sidonij
Cornua tauri: ac aureus idem
Fulsit in imbri. fulgent cœlo
Sydera Ledæ. patrio residet
Bacchus Olympo. deus Alcides
Poßidet Heben: nec Iunonis
Iam timet iras, cuius gener est
Qui fuit hostis, uicit sapiens
Tamen obsequium coniugis altè
Pressusq; dolor. sola Tonantem
Tenet ætherio secura toro
Maxima Iuno: nec mortali
Captus forma deserit altam
Iuppiter aulam. tu quoq; terris
Altera Iuno, soror Augusti,
Coniuxq;, graues uince dolores.

Iambici Trimetri.

OCT. *Iungentur antè sæua syderibus freta,*
Et ignis undæ, tartaro tristi polus,
Lux alma tenebris, rosidæ nocti dies,
Quàm cum scelesti coniugis mente impia

Mens

Mens nostra, semper fratris extincti memor.
Vtinam nefandi principis dirum caput
Obruere flammis cœlitum rector paret,
Qui sæpe terras fulmine infesto quatit,
Mentesq; nostras ignibus terret sacris,
Nouisq; monstris. uidimus cœlo iubar
Ardens, cometam pandere infestam facem,
Quà plaustra tardus noctis æternæ uice
Regit Bootes, frigido arctoo rigens.
En ipse diro spiritu sæui ducis
Polluitur æther: gentibus clades nouas
Minantur astra, quas regit dux impius.
Non tam ferum Typhona neglecto Ioue
Irata tellus edidit quondam parens.
Hæc grauior illo pestis: hic hostis deûm
Hominumq;, templis expulit superos suis,
Ciuesq; patria: spiritum fratri abstulit:
Hausit cruorem matris: & lucem uidet,
Fruiturq; uita, noxiam atq; animam trahit.
Prò summe genitor, tela cur frustra iacis
Inuicta toties temere regali manu?
In tam nocentem dextra cur cessat tua?
Vtinam suorum facinorum pœnas luat
Nero: ipse diuo Domitio genitus patre,
Orbis tyrannus, quem premit turpi iugo,
Morumq; uitijs nomen augustum inquinat.
NVT. Indignus ille fateor est thalamis tuis,
Sed cede fatis, atq; fortunæ tuæ
Alumna quæso, ne'ue uiolenti moue

Iram mariti: forsitan uindex deus
Existet aliquis, lætus & ueniet dies.

OCT. *Graui deorum nostra iampridem domus*
Vrgetur ira: prima quam pressit Venus
Furore miseræ dira genitricis meæ:
Quæ nupta demens nupsit incesta face
Oblita nostri, coniugis, legum immemor.* *iusti coniugij.
Illò soluta crine, succincta anguibus,
Vltrix Erinnys uenit ad Stygios toros,
Raptasq; thalamis sanguine extinxit faces.
Incendit ira principis pectus truci
Cædem in nefandam: cecidit infelix parens
Heu nostra ferro, meq; perpetuo obruit
Extincta luctu, coniugem trusit suum,* *traxit.
Natumq; ad umbras: prodidit lapsam domum.

NVT. *Renouare luctus parce cum fletu pios,*
Manes parentis ne'ue sollicita tuæ,
Graues furoris quæ sui pœnas dedit.

CHORVS *Romanorum.*

Anapæstici.

QVæ fama modò uenit ad aures,
Vtinam falsò credita perdat
Frustra toties iactata fidem.
Nec noua coniux nostri thalamos
Principis intret, teneatq; suos
Nupta penates Claudia proles:
Edat partu pignora pacis,
Qua tranquillus gaudeat orbis,
Seruetq; decus Roma æternum.

Fratris

Fratris thalamos sortita tenet
Maxima Iuno: soror Augusti
Sociata toris, cur à patria
Pellitur aula? sancta quid illi
Prodest pietas, diuusq; pater?
Quid uirginitas, castusq; pudor?
Nos quoq; nostri sumus immemores
Post fata ducis, cuius stirpem
Prodimus sæuo suadente metu.
Vera priorum uirtus quondam
Romana fuit, uerumq; genus
Martis in illis sanguisq; uiris.
Illi reges hac expulerant
Vrbe superbos: ultiq; tuos
Sunt bene manes uirgo dextra
Cæsa parentis, ne seruitium
Paterere graue, & improba ferret
Præmia uictrix dira libido.
Te quoq; bellum triste secutum est,
Mactata tua miseranda manu
Nata Lucreti, stuprum sæui
Passa Tyranni. dedit infandi
Sceleris pœnas cum Tarquinio
Tullia coniux, quæ per cæsi
Membra parentis egit sæuos
Impia currus: laceroq; seni
Violenta rogos nata negauit.
Hæc quoq; nati nostra uidere nefas
Secula magnum, cum Tyrrhenum

Rate

Rate ferali princeps captam
Fraude parentem misit in æquor:
Properant placidos linquere portus
Iussi nautæ:resonant remis
Pulsata freta:fertur in altum
Prouecta ratis,quæ resoluto
Robore labens pressa dehiscit,
Sorbetq; mare.tollitur ingens
Clamor ad astra,cum fœmineo
Mistus planctu.mors ante oculos
Dira uagatur:quærit leti
Sibi quisq; fugam.alij laceræ
Puppis tabulis hærent nudi,
Fluctusq; secant:repetunt alij
Littora nantes:multos mergunt
Fata profundo.scindit uestes
Augusta suas,laceratq; comas.
Rigat & mœstis fletibus ora.
Postquàm spes est nulla salutis,
Ardens ira iam uicta malis
Hæc,exclamat,mihi pro tanto
Munere reddis præmia nate?
Hac sum,fateor,digna carina,
Quæ te genui:quæ tibi lucem
Atq; imperium,nomenq; dedi
Cæsaris amens.exere uultus
Acheronte tuos,pœnisq; meis
Pascere coniux:ego causa tuæ
Miserande necis,natoq; tuo

Funeris autor:en,ut merui,
Ferar ad manes inhumata tuos
Obruta saeuis aequoris undis.
Feriunt fluctus ora loquentis,
Ruit in pelagus:rursumq; salo
Pressa resurgit:pellit palmis
Cogente metu fata,& cedit
Fessa labori.mansit tacitis
In pectoribus spreta tristi
Iam morte fides:multi dominae
Ferre auxilium pelago fractis
Viribus audent, brachia quamuis
Lenta trahentem uoce hortantur,
Manibusq; leuant.quid tibi saeui
Fugisse maris profuit undas?
Ferro es nati moritura tui:
Cuius facinus uix posteritas
Tardè semper credula credet.
Furit,ereptam pelagoq; dolet
Viuere matrem impius,ingens
Geminatq; nefas,ruit in miserae
Fata parentis, patiturq; moram
Sceleris nullam.missus peragit
Iussa satelles,reserat dominae
Pectora ferro:caedis moriens
Illa ministrum rogat infelix,
Vtero dirum condat ut ensem.
Hic est,hic est fodiendus,ait
Ferro monstrum qui tale tulit.

Post

Post hanc uocem cum supremo
Mistam gemitu animam tandem
Per fera tristem uulnera reddit.

ACTVS SECVNDVS.

SENECA.

Trimetri Iambici.

Quid me potens fortuna fallaci mihi
Blandita uultu sorte contentum mea
Altè extulisti? grauius ut ruerem edita
Receptus arce, totq; prospicerem metus?
Melius latebam, procul ab inuidiæ malis
Remotus, inter Corsici rupes maris:
Vbi liber animus, & sui iuris mihi
Semper uacabat studia recolenti mea.
O quam iuuabat, quo nihil maius parens
Natura genuit operis immensi artifex,
Cœlum intueri, solis & currus sacros,
Mundiq; motus, solis alternas uices,
Orbemq; Phœbes, astra quem cingunt uaga,
Lateq; fulgens ætheris magni decus,
**Qui se senescit, tantus in cæcum chaos* **Qui sic senescit.*
Casurus iterum. nunc adest mundo dies
Supremus ille, qui premat genus impium
Cœli ruina, rursus ut stirpem nouam
Generet renascens melior, ut quondam tulit
Iuuenis tenente regna Saturno poli.
Tunc illa uirgo, numinis magni dea,
Iustitia cœlo missa cum sancta fide,

Terra regebat mitis humanum genus.
Non bella norant, non tubæ fremitus truces,
Non arma gentes: cingere assuerant suas
Muris nec urbes. peruium cunctis iter,
Communis usus omnium rerum fuit:
Et ipsa tellus læta fœcundos sinus
Pandebat ultro, tam pijs felix parens,
Et tuta alumnis. alia sed soboles minus
Conspecta mitis. tertium solers genus
Nouas ad artes extitit, sanctum tamen,
Mox inquietum, quod sequi cursu feras
Auderet acres, fluctibus tectos graues
Extrahere pisces rate, uel calamo leui,
*ceruos aut leueis. Decipere uolucres crate, *uel calamo, aut leui*
Tenere laqueo: premere subiectos iugo
*uomere. Tauros feroces: *uulnere, immunem prius,*
Sulcare terram, læsa quæ fruges suas
Interius altè condidit sacro sinu.
Sed in parentis uiscera intrauit suæ
Deterior ætas, eruit ferrum graue,
Aurumq; , sæuas mox & armauit manus.
Partita fines regna constituit, nouas
Extruxit urbes, tecta defendit suis
Aliena telis, aut petijt, prædæ imminens.
Neglecta terras fugit, & mores feros
Hominum, & cruenta cæde pollutas manus
Astrea uirgo, syderum magnum decus.
Cupido belli creuit, atq; auri fames.
Totum per orbem maximum exortum est malum,

Luxuria

Luxuria pestis blanda, cui uires dedit
Roburq; longum tempus, atq; error grauis.
Collecta uitia per tot ætates diu
In nos redundant: seculo premimur graui,
Quo scelera regnant, sæuit impietas furens,
Turpi libido Venere dominatur potens.
Luxuria uictrix orbis immensas opes
Iampridem auaris manibus, ut perdat, rapit.
Sed ecce gressu fertur attonito Nero,
Truciq; uultu. quid ferat mente horreo.

NERO. PRAEFECTVS. SENECA.

Trimetri Iambici.

PErage imperata, mitte qui Plauti mihi,
Syllæq; cæsi referat abscißum caput.
PRA. *Iussa haud morabor, castra confestim petam.*
SEN. *Nihil in propinquos temere constitui decet.*
NER. *Iustum esse facile est, cui uacat pectus metu.*
SEN. *Magnum timoris remedium clementia est.*
NER. *Extinguere hostem, maxima est uirtus ducis.*
SEN. *Seruare ciues maior est patriæ patri.*
NER. *Præcipere mitem conuenit pueris senem.*
SEN. *Regenda magis est feruida adolescentia.*
NER. *Aetate in hac satis esse consilij reor.*
SEN. *Vt facta superi comprobent semper tua.*
NER. *Stulte uerebor, esse cum faciam, deos.*
SEN. *Hoc plus uerere, quòd licet tantum tibi.*
NER. *Fortuna nostra cuncta permittit mihi.*
SEN. *Crede obsequenti parcius: leuis est dea.*
NER. *Inertis est, nescire quid liceat sibi.*

SEN. Id facere laus est, quod decet, non quod licet.
NER. Calcat iacentem uulgus. SEN. Inuisum opprimit.
NER. Ferrum tuetur principem. SEN. Melius fides.
NER. Decet timeri Cæsarem. SEN. At plus diligi.
NER. Metuant necesse est. SE. Quidquid exprimitur, graue est.
NER. Iussisq; nostris pareant. SEN. Iusta impera.
NER. Statuam ipse. SEN. Quæ consensus efficiat rata.
NER. Despectus ensis faciet. SEN. Hoc absit nefas.
NER. An patiar ultro sanguinem nostrum peti
Inuictus, & contemptus, ut subitò opprimar?
Exilia non fregere summotos procul
Plautum, atq; Syllam, pertinax quorum furor
Armat ministros sceleris in cædem meam.
Absentium cùm maneat etiam ingens fauor
In urbe nostra, qui fouet spes exulum,
Tollantur hostes ense suspecti mihi,
*&. Inuisa coniux pereat, *ut charum sibi
Fratrem sequatur: quidquid excelsum est, cadat.
SEN. Pulchrum eminere est inter illustres uiros,
Consulere patriæ, parcere afflictis, fera
Cæde abstinere, tempus atq; iræ dare,
Orbi quietem, seculo pacem suo.
Hæc summa uirtus, petitur hac cœlum uia.
Sic ille patriæ primus Augustus parens
Complexus astra est, colitur & templis deus.
Illum tamen fortuna iactauit diu
Terra, mariq;, per graues belli uices,
Hostes parentis donec oppressit sui.
Tibi numen incruenta summisit suum,

Et dedit habenas imperij facili manu,
Nutuq; terras, maria subiecit tuo,
Inuidia tristis uicta consensu pio
Ceßit: senatus, equitis assensus, fauor
Plebisq; uotis, atq; iudicium patrum est.
Tu pacis autor, generis humani arbiter
Electus, orbem tu sacra specie regis
Patriæ parens: quod nomen, ut serues, petit.
Suosq; ciues Roma commendat tibi.
NER. *Munus deorum est, ipsa quòd seruit mihi*
Roma, & senatus, quodq; ab inuitis preces,
Humilesq; uoces exprimit nostri metus.
*Seruare*ciues & princip, & patriæ graues,* **uiros.*
Claro tumentes genere, quæ dementia est,
Cùm liceat una uoce suspectos sibi
Mori iubere? Brutus in cædem ducis
A' quo salutem tulerat, armauit manus.
Inuictus acie, gentium domitor, Ioui
Aequatus altos sæpe per honorum gradus,
Cæsar nefando ciuium scelere occidit.
Quantum cruoris Roma tunc uidit sui
Lacerata toties? ille qui meruit pia
Virtute cœlum, diuus Augustus, uiros
Quot interemit nobiles, iuuenes, senes,
Sparsos per orbem, cùm suos mortis metu
Fugerent penates? & trium ferrum ducum
Tabula notante deditos tristi neci?
Exposita rostris capita cæsorum patres
Videre mœsti, flere nec licuit suos,

Non gemere, dira tabe polluto foro,
Stillant fanie per putres uultus graui.
Nec finis hic cruoris, aut cædis stetit:
Pauere uolucres, & feras sæuas diu
Tristes Philippi: hausit etiam Siculum mare
Classes, uirosq; sæpe cedentes suos.
Concussus orbis uiribus magnis ducum
Superatus acie puppibus Nilum petit
Fugæ paratis, ipse periturus breui.
Hausit cruorem incesta Romani ducis
Aegyptus iterum, nunc leues umbras tegit.
Illic sepultum est impiè gestum diu
Ciuile bellum, condidit tandem suos
Iam fessus enses uictor hebetatos feris
Vulneribus, & continuit imperium metus,
Armis, fideq; militis tutus fuit,
Pietate nati factus eximia deus
Post fata consecratus, & templis datus.
Nos quoq; manebunt astra, si sæuo prior
Ense occuparo quidquid infestum est mihi,
Dignaq; nostram sobole fundaro domum.

SEN. *Implebit aulam stirpe cœlesti tuam*
Generata diuo, Claudiæ gentis decus,
Sortita fratris more Iunonis toros.

NER. *Incesta genitrix detrahit generi fidem,*
Animusq; nunquam coniugis iunctus mihi.

SEN. *Teneris in annis haud satis clara est fides,*
Pudore uictus cum tegit flammas amor.

NER. *Hoc equidem & ipse credidi frustra diu,*

Manife

Manifesta quamuis pectore insociabili
Vultuq; signa proderent odium mei.
Tandem quod ardens statuit ulcisci dolor,
Dignamq; thalamis coniugem inuenit meis
Genere, atq; forma, uicta cui cedat Venus,
Iouisq; coniux, & ferox armis dea.
SEN. Probitas, fidesq;, coniugis mores, pudor,
Placeant marito: sola perpetuo manent
Subiecta nulli mentis, atq; animi bona,
Florem decoris singuli carpunt dies.
NER. Omnes in unam contulit laudes deus,
Talemq; nasci fata uoluerunt mihi.
SEN. Recedat à te, temere ne credas, amor.
NER. Quem submouere fulminis dominus nequit
Cœli tyrannum, sæua qui penetrat freta,
Ditisq; regna, detrahit superos polo?
SEN. Volucrem esse amorem fingit immitem deum
Mortalis error: armat & telis manus,
Arcusq; sacros instruit sæua face:
Genitumq; credit Venere, Vulcano satum.
Vis magna mentis, blandus, atq; animi calor
Amor est, iuuenta gignitur, luxu, otio,
Nutritur inter læta fortunæ bona.
Quem si fouere atq; alere desistas, cadit,
Breuiq; uires perdit extinctus suas.
Hanc esse uitæ maximam causam reor,
Per quam uoluptas oritur, interitu caret
Cùm procreetur semper humanum genus
Amore grato, qui truces mulcet feras.

NER. Hic mihi iugales præferat tædas deus,
Iungatq; nostris igne Poppeam toris.
SEN. Vix sustinere posset hos thalamos *Deus
*dolor ; Videre populi, sanct. Videre, populi sancta nec pietas sinat.
NER. Prohibebor unus facere quod cunctis licet?
SEN. Maiora populus semper à summo exigit.
NER. Libet experiri, uiribus fractus meis,
An cedat animis temere conceptus furor.
SEN. Obsequere potius ciuibus placidus tuis.
NER. Malè imperatur, cum regit uulgus duces.
SEN. Nihil impetrare, cum ualet, iustè dolet.
NER. Exprimere ius est, ferre quod nequeunt preces.
SEN. Negare durum est. NER. Principem cogi nefas.
SEN. *Permittat ipse. NER. Fama sed uictum feret.
SEN. Leuis atq; uana. NER. Sit licet, multos notat.
SEN. Excelsa metuit. NER. Non minus carpit tamen.
SEN. Facile opprimetur, merita te diui patris,
*Remittat. Aetasq; frangant coniugis probitas, pudor.
NER. Desiste tandem iam grauis nimium mihi
Instare: liceat facere quod Seneca improbat.
Et ipse populi uota iampridem moror,
Cùm portet utero pignus, & partem mei,
Quin destinamus proximam thalamis diem?

ACTVS TERTIVS.

AGRIPPINA.

Trimetri Iambici.

TEllure rupta tartaro gressum extuli,
Stygiam cruenta præferens dextra facem
Thalamis scelestis: nubat his flammis meo

*Poppea nato iuncta,*quas uindex manus,* *quam.
Dolorq; matris uertet ad tristes rogos.
Manet inter umbras impiæ cædis mihi
Semper memoria,manibus nostris grauis
Adhuc inultis,reddita & meritis meis
Funesta merces puppis,& pretium imperi.
Vox illa,qua naufragia defleui mea,
Comitum necem.natiq; crudelis nefas
Deflere uotum fuerat,haud tempus datum est
Lacrymis,sed ingens scelera geminauit nefas.
Perempta ferro,fœda uulneribus,sacros
Intra penates spiritum effudi grauem
Erepta pelago:sanguine extinxi meo
Nec odia nati,sæuit in nomen ferus
Matris tyrannus,obrui meritum cupit.
Simulachra,titulos destruit mortis metu
Totum per orbem,quem dedit pœnam in meam
Puero regendum noster infelix amor.
Extinctus umbras agitat infestus meas,
Flammisq; ultus noxios coniux petit,
Instat,minatur,imputat fatum mihi,
Tumulumq;,nasci poscit autorem necis.
Iam parce,dabitur,tempus haud longum peto,
Vltrix Erinnys impio dignum parat
Letum tyranno,uerbera,& turpem fugam,
Pœnas,queis & Tantali uincat sitim,
Dirum laborem Sisyphi,Tityi alitem,
Ixionisq; membra rapientem rotam.
Licet extruat marmoribus,atq; auro tegat

Superbus aulam, limen armatæ ducis
Seruent cohortes, mittat immensas opes
Exhaustus orbis, supplices dextram petant
Parthi cruentam, regna diuitias ferant:
Veniet dies, tempusq́; quo reddat suis
Animam nocentem sceleribus, iugulum hostibus,
Desertus, & destructus, & cunctis egens.
Heu quò labor, quò uota ceciderunt mea?
Quò te furor prouexit attonitum tuus
Et fata nate? cedat ut tantis malis
Genitricis ira, quæ tuo scelere occidit?
Vtinam antè quàm te paruulum in lucem edidi,
Aluiq́; sæuæ nostra lacerassent feræ
Viscera: sine ullo scelere, sine sensu innocens
Meus occidisses, iunctus, atq; hærens mihi,
Semper quietam cerneres sedem inferûm,
Proauos, patremq́; nominis magni uiros:
Quos nunc pudor, luctusq́; perpetuus manet
Ex te nefande, meq́; quæ talem tuli.
Quid tegere cesso tartaro uultus meos
Nouerca, coniux, mater infelix meis?

OCTAVIA. CHORVS.

Anapæstici.

PArcite lachrymis urbis festo,
Lætoq́; die, ne tantus amor,
Nostriq́; fauor, principis acres
Suscitet iras, uobisq́; ego sim
Causa malorum. non hoc primum
Pectora uulnus mea senserunt,

Grauiora tuli: dabit hic nostris
Finem curis uel morte dies.
Non ego sæui cernere cogar
Coniugis ora: non inuisos
Intrare mihi thalamos famulæ.
Soror Augusti, non uxor, ero.
Absint tantum tristes pœnæ,
Letiq; metus. Socerûm diri
Miseranda uiri, potes hæc demens
Sperare memor? hos ad thalamos
Seruata diu uictima tandem
Funesta cades, sed quid patrios
Sæpe penates respicis udis
Confusa genis? propera tectis
Efferre gradus, linque cruentam
Principis aulam. CHO. *En illuxit*
Suspecta diu fama toties
Iactata dies: cessit thalamis
Claudia diri pulsa Neronis,
Quos iam uictrix Poppea tenet,
Cessat pietas dum nostra graui
Compressa metu, segnisq; dolor.
Vbi Romani uis est populi,
Fregit claros quæ sæpe duces?
Dedit inuictæ leges patriæ,
Fasces dignis ciuibus olim:
Iussit bellum, pacemq; feras
Gentes domuit, captos reges
Carcere clausit? grauis en oculis

Vndiq;

Vndiq; nostris iam Poppeæ
Fulget imago iuncta Neroni.
Affigat humo uiolenta manus
Similes nimium uultus dominæ,
Ipsamq; toris detrahat altis.
Petat infelix mox & flammis,
Telisq; feris principis aulam.

ACTVS QVARTVS.

NVTRIX. POPPEA.

Trimetri Iambici.

Quo trepida gressum coniugis thalamis tui
Efferrs alumna? quod'ue secretum petis
Turbata uultu? cur genæ fletu madent?
Certè petitus precibus, & uotis dies
Nostris refulsit: Cæsari iuncta es tuo
Tæda iugali, quem tuus cepit decor,
Et culpa Senecæ: tradidit uinctum tibi
Genitrix amoris maximum numen Venus.
O qualis, altos quanta preßisti toros
Residens in aula. uidit attonitus tuam
Formam senatus, tura cùm superis dares,
Sacrasq; grato spargeres aras mero,
Velata summum flammeo tenui caput.
Et ipse lateri iunctus, atq; hærens tuo
Sublimis inter ciuium læta omina
Inceßit, habitu, atq; ore lætitiam gerens
Princeps superbo. talis emersam freto
Spumante Peleus coniugem accepit Thetim,

Quorum

Quorum toros celebrasse cœlestes ferunt,
Pelagiq; numen omne consensu pari.
Quæ subita uultus causa mutauit tuos?
Quid pallor iste, quid ferant lachrymæ doce.

POP. *Confusa tristi proximæ noctis metu,*
Visuq; nutrix, mente turbata feror,
Defecta sensu. læta nam postquàm dies
Syderibus atris cessit, & nocti polus
Inter Neronis iuncta complexus mei
Somno resoluor, nec diu placida frui
Quiete licuit: uisa nam thalamos meos
Celebrare turba est mæsta, resolutis comis
Matres Latinæ flebiles planctus dabant,
Inter tubarum sæpe terribilem sonum
Sparsa cruore coniugis genitrix mei
Vultu minaci sæua quatiebat facem.
Quam dum sequor coacta præsenti metu
Diducta subitò patuit ingenti mihi
Tellus hiatu lata, quo præceps toros
Cerno iugales pariter, & miror meos
In queis resedi fessa: uenientem intuor
Comitante turba coniugem quondam meum
Natumq;, properat petere complexus meos
**Crispinus, & intermissa libare oscula.* *Festinus.
Irrupit intra tecta tum trepidus mea,
Ensemq; iugulo condidit sæuum Nero.
Tandem quietem magnus excussit timor,
Quatit ora, & artus horridus nostros tremor,
Pulsatq; pectus, continet uocem timor,

Quam

Quam nunc fides, pietasq; produxit tua.
Heu quid minantur inferûm manes mihi?
Aut quem cruorem coniugis uidi mei?

NVT. Quæcunq; mentis agitat infestus uigor
Ea per quietem sacer, & arcanus refert
Veloxq; sensus: coniugem, thalamos, rogos,
Vidisse te miraris amplexu noui
Hærens mariti: sed mouent læto die
Pulsata palmis pectora, & fusæ comæ:
Octauiæ dissidia planxerunt sacros
Intra penates fratris, & patrium larem.
Fax illa, quam secuta es Augustæ manu,
Prælata clarum nomen inuidia tibi
Partum ominatur. inferum sedes, toros
Stabiles futuros spondet æternæ domus:
Iugulo quòd ensem condidit princeps tuus,
Bella haud mouebit, pace sed ferrum teget.
Recollige animum, recipe lætitiam, precor.
Timore pulso, redde te thalamis tuis.

POP. Delubra, & aras petere constitui sacras,
Cæsis litare uictimis numen deûm,
Vt expientur noctis, & somni minæ,
Terrorq; in hostes redeat attonitus meos:
Et uota pro me suscipe, & precibus pijs *al. suscipe.
Superos adora, manet ut præsens metus.

CHORVS. Anapæstici.

SI uera loquax fama Tonantis
Furta, & gratos narrat amores,
Quem modò Ledæ pressisse sinum

Tectum

Tectum plumis, pinnisq; ferunt:
Modò per fluctus raptam Europem
Taurum tergo portasse trucem,
Quæ regit & nunc deseret astra,
Petet amplexus Poppea tuos,
Quos & Ledæ præferre potest,
Et tibi quondam, cui miranti
Fuluo Danaê fluxit in auro.
Formam Sparte iactet alumnæ
Licet & Phrygius præmia pastor,
Vincet uultus hæc Tyndaridos,
Qui mouerunt horrida bella,
Phrygiæq; solo regna dedere.
Sed quis gressu ruit attonito?
Aut quis pectore portat anhelo?

NVNTIVS. CHORVS.

Trimetri Iambici.

Quicunq; tectis miles exultat ducis,
Defendat aulam, cui furor populi imminet.
Trepidi cohortes ecce præfecti trahunt
Præsidia ad urbis, uicta nec cedit metu
Concepta rabies temere, sed uires capit.
CHO. *Quis iste mentes agitat attonitus furor?*
NVN. *Octauiæ furore perculsa agmina,*
Et efferata per nefas ingens ruunt.
CHO. *Quid ausa facere, quoúe consilio doce.*
NVN. *Reddere penates Claudiæ diui parant,*
Torosq; fratris, debitam partem imperij.
CHO. *Quos iam tenet Poppea concordi fide?*

NVN. *Hic urit animos pertinax nimium furor,*
Et in furorem temere præcipites agit.
Quæcunq; claro marmore effigies stetit,
Aut ara fulgens ora Poppeæ gerens,
Afflicta uulgi manibus, & sæuo iacet
Euersa ferro. membra per partes trahunt
Diducta laqueis, obruunt turpi diu
Calcata cœno, uerba conueniunt feris
Immista factis, quæ timor recipit meus.
Sepire flammis principis sedem parant
Populi, nisi iræ coniugem reddat nouam,
Reddat penates Claudiæ uictus suos.
Vt noscat ipse ciuium motus, mea
Voce haud morabor iussa præfecti exequi.

Anapæstici.

CHO. *Quid fera frustra bella mouetis?*
Inuicta gerit tela Cupido,
Flammis uestros obruet ignes,
Queis extinxit fulmina sæpe,
Captumq; Iouem cœlo traxit.
Læsi tristes dabitis pœnas
Sanguine uestro. non est patiens
Feruidus iræ, facilisq; regi.
Ille ferocem iussit Achillem
Pulsare lyram: fregit Danaos,
Fregit Atriden: regna euertit
Priami, claras diruit urbes.
Et nunc animus quid ferat horret
Vis immitis uiolenta dei.

NERO

NERO.

Trimetri Iambici.

O Lenta nimium militis nostri manus,
Et ira patiens post nefas tantum mea,
Quòd non cruor ciuilis accensas faces
Extinguit in nos, cæde nec populi madet
Funerea Roma, quæ uiros tales tulit.
Admissa sed iam morte puniri parum est,
Grauiora meruit impium plebis scelus,
Et illa cui me ciuium subijcit furor,
Suspecta coniux, & soror semper mihi.
Tandem dolori spiritum reddat meo,
Iramq; nostram sanguine extinguat suo:
Mox tecta flammis concidant urbis meis,
Ignes, ruinæ, noxium populum premant,
Turpisq; egestas, sæua cum luctu fames.
Exultat ingens seculi nostri bonis
Corrupta turba: nec capit clementiam
Ingrata nostram, ferre nec pacem potest,
Sed inquieta rapitur, hinc audacia,
Hinc temeritate fertur in præceps sua.
Malis domanda est, & graui semper iugo
Premenda, nequid simile tentare audeat,
Contráq; sanctos coniugis uultus meæ
Attollere oculos: fracta per pœnas metu
Parêre discet principis nutu sui.
Sed adesse cerno, rara quem pietas uirum,
Fidesq; castris nota præposuit meis.

PRAEFECTVS.. NERO.

Trimetri Iambici.

Populi furorem cæde paucorum, diu
Qui restiterunt temere, compressum affero.
NER. Et hoc sat est? sic miles audisti ducem?
Compescis, hæc uindicta debetur mihi?
PRA. Cecidere motus impio ferro duces.
NER. Quid illa turba, petere quæ flammis meos
Ausa est penates, principi legem dare,
Abstrahere nostris coniugem charam toris,
Violare quantum licuit, incesta manu,
Et uoce dira debita pœna uacat?
PRA. Pœnam dolor constituet in ciues tuos?
NER. Constituet, ætas nulla quam famæ eximat.
PRA. Quam temperet non ira, non noster *timor.
*tumor
NER. Iram expiabit prima, quæ meruit meam?
PRA. Quam poscat ede, nostra ne peccet manus.
NER. Cædem sororis poscit, & dirum caput.
PRA. Horrore uictum trepidus astrinxit rigor.
NER. Parêre dubitas? PRA. Cur meam damnas fidem?
NER. Quòd parcis hosti. PRA. Fœmina hoc nomen capit?
NER. Si scelera cepit. PRA. Est'ne qui sontem arguat?
NER. Populi furor. PRA. Quis regere dementes ualet?
NER. Quis concitare potuit? PRA. Haud quenquam reor.
NER. Mulier dedit natura cui pronum malo
Animum, ad nocendum pectus instruit dolis,
Sed uim negauit, ut ne inexpugnabilis
Esset, sed ægras frangeret uires timor,
Vel pœna, quæ tam sera damnatam premit

Diu

Diu nocentem. tolle consilium, ac preces,
Et imperata perage: deuectam rate
Procul in remotum littus interim iube,
Tandem ut residat pectoris nostri tumor.

CHORVS. OCTAVIA.

Anapæstici.

O Funestus multis populi
Dirusq; fauor, qui cùm flatu
Vela secundo rateis impleuit,
Vexitq; procul, languidus idem
Deserit alto, sæuoq; mari.
Fleuit *gnatos miseranda parens, *Gracchos
Perdidit ingens quos plebis amor,
Nimiusq; fauor, genere illustres,
Pietate, fide, lingua claros,
Pectore fortes, legibus acres.
Te quoq; leuir simili leto
Fortuna dedit: quem neq; fasces
Texere sui, nec tecta domus.
Plura referre prohibet præsens
Exempla dolor: modò cui patriam
Reddere ciues aulam, & fratris
Voluere toros, nunc ad pœnam
Letumq; trahi, flentem, & miseram
Cernere poßis. bene paupertas
Humili tecto contenta latet.
Quatiunt altas sæpe procellæ,
Aut euertit fortuna domos.

OCT. Quò me trahitis? quod'ue tyrannus

regina Aut exilium fortuna iubet?
Si mihi uitam fracta remittit
Tot iam nostris euictam malis,
Si cæde mea cumulare parat
Luctus nostros: inuidet etiam
Cur in patria mihi sæua mori?
Sed iam spes est nulla salutis,
Fratris cerno miseranda ratem:
Hac est cuius uecta carina
Quondam genitrix, nunc & thalamis
Expulsa soror miseranda uehar.
Nullum pietas nunc numen habet,
Nec sunt superi: regnat mundo
Tristis Erinnys.
Quis mea digne deflere potest
Mala? quæ lacrymis nostris questus
Reddet Aëdon? cuius pennas
Vtinam miseræ mihi fata darent:
Fugerem luctus ablata meos
Penna uolucri, procul & cœtus
Hominum tristes, cædemq; feram.
Sola in uacuo nemore, & tenui
Ramo pendens querulo possem
Gutture mœstum fundere murmur.

CHO. Regitur fatis mortale genus,
Nec sibi quidquam spondere potest
Firmum, & stabile, per quæ casus
Voluit uario semper nobis
Metuenda dies, animum firment

Exempla tuum, iam multa domus
Quæ uestra tulit. quid sæuior est
Fortuna tibi? tu mihi primùm
Tot natorum memoranda parens
Nata Agrippæ, nurus Augusti,
Cæsaris uxor, cuius nomen
Clarum toto fulsit in orbe.
Vtero toties enixa graui
Pignora pacis: mox exilium,
Verbera, sæuas passa catenas,
Funera, luctus: tandem letum
Cruciata diu. felix thalamis
Liuia Drusi, natisq́; ferum
Ruit in facinus, pœnamq́; suam.
Iulia matris fata secuta est,
Post longa tamen tempora ferro
Cæsa est, quamuis crimine nullo.
Quid non potuit quondam genitrix
Tua, quæ rexit principis aulam,
Chara marito, partuq́; potens?
Eadem famulo subiecta suo,
Cecidit diri militis ense.
Quid, cui licuit regnum in cœlum
Sperare, parens tanta Neronis?
Non funesta uiolenta manu
Remigis antè, mox & ferro
Lacerata diu, sæui iacuit
Victima nati?
OCT. *Me quoq; tristes mittet ad umbras*

Ferus, & manes, ecce tyrannus.
Quid iam frustra miseranda moror?
Rapite ad letum, queis ius in nos
Fortuna dedit. testor superos,
(Quid agis demens? parce precari,
Queis inuisa es numina diuûm)
Tartara testor, Erebiq; deas
Scelerum ultrices, & te genitor
Dignum tali morte, & pœna,
Non inuisa est mors ista mihi.
Armate ratem, date uela fretis,
Ventisq; petat puppis rector
Tandem Phariæ littora terræ.

CHO. *Lenes auræ, Zephyriq; leues*
Tectam quondam nube ætheria
Qui uexistis raptam sęuæ
Virginis aris Iphigeniam,
Hanc quoq; tristi procul à pœna
Portate, precor, templa ad Triuiæ.
Vrbe est nostra mitior Aulis,
Et Maurorum barbara tellus.
Hospitis illic cæde litatur
Numen superûm: ciuis gaudet
Roma cruore.

HER

HERCVLES OETAEVS, TRAGOEDIA X.

ARGVMENTVM.

Hercules sacrificaturus ob deletæ Oechaliæ urbis uictoriam,& raptum Iolæ,ad Deianiram coniugem misit puerum,qui uestem afferat,qua uti in sacrificãdo consueuerat. Deianira uero uestem marito misit sanguine Nessi cẽtauri respersam, dubitans ne Iolæ amore ipsa posthaberetur:quod suaserat Nessus fœminæ,ut faceret, si quãdo illa de mulieris alterius amore uereretur. Eam uestẽ ubi primũ attigit Hercules, ueneno aspersus lẽta tabe exedebatur. qua quidem de re consultus Apollo Delphicus, respondet uti pyram Hercules in Oeta monte construeret,ac de reliquis Ioui curam relinqueret.Constructa igitur pyra, & inibi per Philoctetis manus admoto igne, cùm nihil reliquiarum reperissent qui aderant, in cœlum omnino sublatum Herculẽ censuerunt. Atq; hæc in suprema ista tragœdia referuntur.

INTERLOCVTORES.

HERCVLES.	HYLLVS.
CHORVS MVLIERVM.	ALCMENA.
IOLE.	PHILOCTETES.
NVTRIX.	DEIANIRA.

ACTVS PRIMVS.

HERCVLES.

Trimetri Iambici.

SATOR deorum, cuius excussum manu
Vtræq; Phœbi sentiunt fulmen domus,
Secure regna: protuli pacem tibi,
Quacunq; Nereus porrigi terras uetat.
Non est tonandum, perfidi reges iacent,
Sæui tyranni: fregimus quidquid fuit
Tibi fulminandum: sed mihi cœlum parens
Adhuc negatur: parui certè Ioue
Vbiq; dignus: teq; testata est meum
Patrem nouerca. quid tamen nectis moras?
Nunquid timemur? nunquid impositum sibi
Non poterit Atlas ferre cum cœlo Herculem?
Quid astra genitor, quid negas? (mors me tibi
Certè remisit) omne cùm cesset malum,
Quod terra genuit, pontus, aër, inferi.
Nullus per urbes errat Arcadias Leo:
Stymphalis icta est: Mænali nulla est fera: m
Sparsit peremptus aureum serpens nemus:
Et Hydra uires posuit: & notos Hebro
Cruore pingues hospitum fudi greges:
Hostisq; traxi spolia Thermodontiæ.
*Vidi silentum fata: nec tantum redij,
Sed trepidus atrum Cerberum uidit dies,
Et ille solem. nullus Antæus Libys
Animam resumit: cecidit ante aras suas
Busiris: una est Geryon sparsus manu.

*Vidi regẽtem fa.

Taurusq;

Taurusq; populis horridus centum pauor.
Quodcunq; tellus genuit infestum, occidit: *infensa
Meaq; fusum dextera iratis deis
Non licuit esse. sic negat mundus feras,
Animum nouerca: redde nunc nato patrem,
Vel astra forti. nec peto, ut monstres iter:
Permitte tantum genitor, inueniam uiam.
Vel si times ne terra concipiat feras,
Properet malum quodcunq; dum terra Herculem
Habet, uidetq;. nam quis inuadet mala?
Aut quis per urbes rursus Argolicas erit
Iunonis odio dignus? in tutum meas
Laudes recepi: nulla me tellus silet.
Me sensit Vrsæ frigidum Scythicæ genus,
Indusq; Phœbo subditus, Cancro Libys.
Te clare Titan testor, occurri tibi
Quacunq; fulges, nec meos lux prosequi
Potuit triumphos: solis excessi uices,
Infraq; nostras substitit metas dies.
Natura cessit, terra defecit gradum,
Laxata per me nox, & extremum chaos
In me cucurrit: inde ad hunc orbem redij,
Vnde retro nemo. tulimus Oceani minas,
Nec ulla ualuit quatere tempestas ratem
Quacunq; pressi. pars quota est, quam prosequor?
Iam uacuus æther non potest odio tuæ
Sufficere nuptæ: quasq; deuincam feras
Tellus timet concipere, nec monstra inuenit:
Feræ negantur: Hercules monstri loco

Iam

Iam cœpit esse.quanta nunc fregi mala,
Quot scelera nudus? quidquid immane obstitit,
Solæ manus strauere: nec iuuenis feras
Timui, nec infans: quidquid est iussum, leue est:
Nec ulla nobis segnis illuxit dies.
O' quanta fudi monstra, quæ nullus mihi
Rex imperauit. institit uirtus mihi
Iunone peior. sed quid impauidum genus
Fecisse prodest? non habent pacem dei.
Purgata tellus omnis in cœlo uidet
Quodcunq; timuit: transtulit Iuno feras,
Ambit peremptus Cancer ardentem plagam,
Libyæq; sydus fertur, & messes alit.
Annum fugatæ tradit Astreæ Leo:
*cœlo *At ille iactans feruidam* collo iubam*
Austrum madentem siccat, & nimbos trahit.
Inuasit omnis ecce iam cœlum fera.
Meq; antecessit: uictor è terris meos
Specto labores. astra portentis prius
Ferisq; Iuno tribuit, ut cœlum mihi
Faciat timendum: sparserit mundum licet,
Cœlumq; terris peius, ac peius Styge
Irata faciat, dabitur Alcidæ locus.
Si post feras, post bella, post Stygium Canem
Nondum astra merui, Siculus Hesperium latus
Tangat Pelorus, & una iam tellus erit:
Illinc fugabo maria: si iungi iubes,
Committat undas Isthmos, & iuncto salo
Noua ferantur Atticæ puppes uia.

Mute

Mutetur orbis: uallibus currat nouis
Ister, nouasq; Tanais accipiat uias.
Da da tuendos Iuppiter saltem deos.
Illa licebit fulmen à parte auferas,
Ego quam tuebor: siue glacialem polum,
Seu me tueri feruidam partem iubes,
Hac esse superos parte securos puta.
Cirrhæa Pæan templa, & ætheriam domum
Serpente cæso meruit: at quoties iacet
Python in Hydra? Bacchus, & Perseus deis
Iam se intulere: sed quota est mundi plaga
Oriens subactus? aut quota est Gorgon feras?
Quis astra natus laudibus meruit suis
Ex te, & nouercas? quem tuli mundum peto.
Sed tu comes laboris Herculei Lyca
Præfer triumphos, Euriti uictos lares,
Stratumq; regnum: uos pecus rapite ocyus,
Quà templa tollens ara Cenæi Iouis,
**Astro timendum spectat Euboicum mare.* **Austro*

CHORVS.

Asclepiadæi.

PAr ille est superis, cui pariter dies
Et fortuna fuit: mortis habet uices,
Lentè cùm trahitur uita gementibus.
Quisquis sub pedibus fata rapacia
Et puppem posuit liminis ultimi,
Non captiua dabit brachia uinculis,
Nec pompæ ueniet nobile ferculum.
Nunquam est ille miser, cui facile est mori.

Illum

Illum si medio deripiat ratis
Ponto, cùm Boream expulit Africus,
Aut Eurus Zephyrum, cùm mare diuidunt,
Non puppis laceræ fragmina colligit,
Vt littus medio speret in æquore.
Vitam qui poterit reddere protinus,
Solus naufragium non poterit pati.
Nos turpis macies, & lacrymæ tenent,
Et crinis patrio puluere sordidus.
Nos non flamma rapax, non fragor obruit.
Felices sequeris mors, miseros fugis.
Stamus nec patriæ mœnibus, heu locus
Et syluis dabitur, lapsaq; sordidæ
Fient templa casæ: iam gelidus Dolops
Hàc ducet pecudes, quà tepet obrutus
Stratæ qui superest Oechaliæ cinis:
Illo Thessalicus pastor in oppido
Indocta referens carmina fistula,
Cantu nostra canet tempora flebili.
Et dum pauca deus secula contrahit,
Quæretur patriæ quis fuerit locus.
Felix incolui non steriles locos,
Nec ieiuna soli iugera Thessali,
Ad Trachyna uocor saxa rigentia,
Et dumeta iugis horrida torridis,
Vix gratum pecori montiuago nemus.
At siquas melior sors famulas uocat,
Illas aut uolucer transferet Inachus,
*fluit *Aut Dircæa colent mœnia, quà* fugit*

Ismenos

Ismenos tenui flumine languidus.
Hic mater tumidi nupserat Herculis.
Quæ cautes Scythiæ? quis genuit lapis?
Num Titana ferum te Rhodope tulit?
Te præruptus Athos, te fera Caspia,
Quæ uirgata tibi præbuit ubera.
Falsa est de geminis fabula noctibus,
Aether cùm tenuit sydera longius,
Commisitq; uices lucifer Hespero,
Et soles metuit Delia tardior.
Nullis uulneribus peruia monstra sunt,
Ferrum sensit hebes, lentior est chalybs,
In nudo gladius corpore frangitur,
Et saxum resilit, fataq; negligit,
Et mortem indomito corpore prouocat.
Non illum poterunt figere cuspides,
Non arcus Scythica tensus arundine,
Non quæ tela gerit Sarmata frigidus,
Aut qui solifera suppositus plagæ
Vicino Nabathæ uulnera dirigit,
Parthus Cnosiacis certior ictibus.
Muros Oechaliæ corpore propulit.
Nil obstare ualet. uincere quod parat,
Iam uictum est, quota pars uulnere concidit?
Pro fato potuit uultus iniquior,
Et uicisse sat est Herculeis minis.
Qui uastus Briareus, qui tumidus Gyges
Supra Thessalicos constitit aggeres,
Vt cœlo insereret uipereas manus,

Hoc

Hoc uultu riguit: commoda cladibus
Magnis magna patent. nil superest mali:
Iratum miseræ uidimus Herculem.

IOLE. Anapæstici.

At ego infelix non templa suis
Collapsa deis, sparsos'ue focos,
Natis mistos arsisse patres,
Hominiq; deos, templa sepulchris:
Nullum querimur commune malum.
Aliò nostras fortuna uocat
Lacrymas: alias flere ruinas
Mea fata iubent. quæ prima querar?
Quæ summa gemam? pariter cuncta
Deflere iuuat: nec plura dedit
Pectora tellus, ut digna sonent
Verbera planctu. me uel Sypili
Flebile saxum figat, superi
Vel in Eridani ponite ripis,
Vbi mœsta sonat Phaëtontiadum
Turba sororum: me uel Siculis
Abdite saxis, ubi fata gemit
Thessala Syren: uel in Aedonias
Tollite syluas, qualis natum
Daulias ales solet Ismaria
Flere sub umbra: formam lacrymis
Aptate meis, resonetq; malis
Aspera Thrachyn. Cyprias lacrymas
Myrrha tuetur: raptum coniux
Cæica gemit: sibi Tantalis est

Facta

Facta superstes: fugit uultus
Philomela suos: natumq́; sonat
Flebilis Itym: cur mea nondum
Capiunt uolucres brachia plumas?
Felix felix cum sylua domus
Nostra feretur, patrioq; sedens
Ales in agro referam querulo
Murmure questus, uolucremq́; Iolen
Turba loquetur. uidi uidi
Miseranda mei fata parentis:
Cum letifero stipite pulsus,
Tota iacuit sparsus in aula.
Prò si tumulum fata dedissent,
Quoties genitor quærendus erat?
Potui'ne tuam spectare necem,
Nondum teneras uestite genas,
Necdum fortis sanguine Thoxeu?
Quid uestra querar fata parentes,
Quos in tutum mors æqua tulit?
Mea me lacrymas fortuna rogat.
Iam iam dominæ captiua colos,
Fusosq́; legam. prò sæpe dolor,
Formaq́; mortem paritura mihi.
Tibi cuncta domus concidit uni,
Dum me genitor negat Alcidæ,
Atq; Herculeus socer esse timet.
Sed iam dominæ tecta petantur.

CHORVS. Anapæstici.

Quid regna tui clara parentis,

Produosq́; tuos respicis amens?
Fugiat uultus fortuna prior.
Patiens quisquis nouit famulum.
Regemq́; pati, uultusq́; suos
Variare potest, pepulit uires
Pondusq́; mali: nec seruit inops,
Casus animo qui tulit æquo.

ACTVS SECVNDVS.

NVTRIX. DEIANIRA.

Trimetri Iambici.

O Quàm cruentus fœminas stimulat dolor,
Cùm patuit una pellici, & nuptæ domus.
Scylla, & Charybdis Sicula contorquens freta
Minus est timenda: nulla non melior fera est.
Nanq; ut reluxit pellicis captæ decus,
Et fulsit Iole, qualis innubis dies,
Purum'ue claris noctibus sydus micat,
Stetit furenti similis, ac toruùm intuens
Herculea coniux, fœta ut armento iacens*
*Armenia. *Sub rupe Tigris hoste conspecto exilit:*
Aut iussa thyrsum quatere, conceptum ferens
Mænas Lyæum. dubia quò gressus agat,
Hæsit parumper: tum per Herculeos lares
Lymphata rapitur, tota uix satis est domus:
Incurrit, errat, sistit, in uultus dolor
Processit omnis, pectori penè intimo
Nihil est relictum, fletus insequitur genas:
Nec unus habitus durat, aut uno furit

Contenta

Contenta uultu: nunc inardescunt genæ,
Pallor ruborem pellit, & formas dolor
Errat per omnes: queritur, implorat, gemit.
Sonuere postes: ecce præcipiti gradu
Secreta mentis ore confuso exerit.
DEI. *Quancunq; partem sedis ætheriæ premis*
Coniux tonantis, mitte in Alciden feram,
Quæ mihi satis sit: siqua fœcundum caput
Palude tota uastior serpens mouet
Ignara uinci: si quid excessit feras
Immane, dirum, horribile, quo uiso Hercules
Auertat oculos, hoc specu immenso exeat.
Vel si feræ negantur, hanc animam, precor,
Conuerte in aliquod: quodlibet possum malum
Hac mente fieri, commoda effigiem mihi
Parem dolori: non capit pectus minas.
Quid excutis telluris extremæ sinus?
Orbemq; uersas? quid rogas Ditem mala?
Omnes in istoc pectore inuenias feras,
Quas timeat: odijs accipe hoc telum tuis:
Ego sum nouerca, perdere Alciden potes.
**Perfer manus quocunq;. quid cessas dea?* *profer.
*Vtere furente: quod iubes, *fiet nefas.* *fieri.
**Reperi, quid hæres? ipsa iam cesses licet,* *Peperi.
Hæc ira satis est. NVT. *Pectoris sani parum*
Alumna questus comprime, & flammas doma:
Frena dolorem, coniugem ostende Herculis.
DEI. *Iole melis captiua germanos dabit*
Natis, Iouisq; fiet ex famula nurus?

Non flamma cursus pariter & torrens strenit?
Et Vrsa pontum sicca cæruleum bibet?
Non ibo inulta:gesseris cœlum licet,
Totusq; pacem debeat mundus tibi:
Est aliquid Hydra peius,iratæ dolor
Nuptæ.quis ignis tantus in cœlum furit
Ardentis Aetnæ?quicquid est uictum tibi
Hic uincet animus.capta præripiet toros?
Adhuc timebam monstra:iam nullum est malum:
Cessere pestes,in locum uenit feræ
Inuisa pellex.summe protector deûm
Et clare Titan,Herculis tantum fui
Coniux timentis:uota quæ superis tuli,
Cessere captæ,pellici felix fui.
Illi meas audistis ô superi preces:
Incolumis illi remeat.ô nulla dolor
Contente pœna,quære supplicia horrida,
Incognita,infanda:Iunonem doce
Quid odia ualeant:nescit irasci satis.
Pro me gerebas bella,propter me uagas
Achelous undas sanguine infecit suo,
Cum lenta serpens fieret,in taurum trucem
Nunc flecteret serpente deposita minas,
Et mille in hoste uinceres uno feras.
Iam displicemus:capta prælata est mihi.
Non præferetur:qui dies thalami ultimus
Nostri est futurus,hic erit uitæ tuæ.
Quid hoc?recedit animus,& ponit minas.
Iam cessit ira:quid miser langues dolor?

Perdis furorem? coniugis sanctæ fidem
Mihi reddis iterum? quid uetas flammas ali?
Quid frangis ignes? hunc mihi serua impetum.
Pares eramus, non erat uotis opus.
Aderit nouerca, quæ manus nostras regat,
Nec inuocata. NVT. *Quod paras demens scelus?*
Perimes maritum? cuius extremus dies
Primusq; laudes nouit, & cœlo tenus
Erecta terras fama suppositas habet?
Rogos in istos terra consurget parens,
Domusq; soceri prima, & Aetolum genus
Sternetur omne: nam tuum gens Herculem
Defendit omnis: una quot pœnas dabis?
Effugere terras crede, & humanum genus
Te posse: fulmen genitor Alcidæ gerit.
Iam iam minaces ire per cœlum faces
Specta, & tonantem fulmine excusso diem.
Mortem quoq; ipsam, quam putas tutam, time.
Dominatur illic patruus Alcidæ tui.
Quocunq; pergis misera, cognatos deos
Illic uidebis. DE. *Maximum fieri scelus*
Et ipsa fateor: sed dolor fieri iubet.
NVT. *Moriere.* DE. *Moriar Herculis nempe inclyti*
Coniux: nec ullus nocte discussa dies
Viduam notabit, nec meos pellex toros
Captiua capiet. antè ab occasu dies
Nascetur Indis: antè glacialem polum,
Scythas'ue tepida Phœbus afficiet rota,
Quàm me relictam Thessalæ aspiciant nurus.

Meo iugales sanguine extinguam faces.
Aut pereat, aut me perimat, elisis feris
Et coniugem addat: inter Herculeos licet
Me quoq; labores numeret: Alcidæ toros
Moritura certè corpore amplectar meo.
*nuptam. Ire, ire ad umbras Herculi *iunctam libet,
Sed non inultam. si quid ex nostro Hercule
Concepit Iole, manibus euellam meis
Antè, & per ipsas pellicem inuadam faces:
Me nuptiali uictimam feriat die
Infestus: Iolen dum supra exanimem ruam.
Felix iacet, quicunq;, quos odit, premit.
Quid ipsa flammas pascis? & uastum foues
NVT. Vltro dolorem misera? quid casum times?
Dilexit Iolen, nempe dum starent lares,
Regisq; natam peteret: in famulæ locum
Regina cecidit, perdidit uires amor,
Multumq; ab illo traxit infelix statu.
DEI. Illicita amantur, excidit quidquid licet.
Fortuna amorem peior inflammat magis:
Amat uel ipsam, quòd caret patrio lare,
Quòd nudus auro crinis, & gemma iacet.
Ipsas misericors forsan ærumnas amat.
NVT. Hoc usitatum est Herculi, captas amat.
Dilecta Priami nempe Dardanij soror
Concessa famulo est: adijce quot nuptas prius,
Quot uirgines dilexit, errauit uagus.
Arcadia nempe uirgo, Palladios choros
Dum nectit Auge, uim stupri passa excidit,

Nullamq; amoris retinet Herculei notam.
Referam quid alias? me'ne Thespiades uocant?
Breuiq; in illas arsit Alcides face.
Hospes Tymoli Lydiam fouit nurum,
Et amore captus ad leues sedit colos,
Vnum feroci stamen intorquens manu.
Nempe illa ceruix spolia deposuit feræ,
Crinemq; mitra pressit, & famulus stetit
Hirtam Sabæa marcidus Myrrha comam.
Vbiq; caluit, sed leui caluit face.
DEI. Hærere amantes post uagos ignes solent.
NVT. Famulam'ne, & hostis præferet natam tibi?
DEI. Vt alta syluas forma uernantes alit,
Quas nemore nudo primus inuestit tepor:
At cùm solutos expulit Boreas Notos,
Et sæua totas bruma decußit comas,
Deforme solis aspicis truncis nemus:
Sic nostra longum formas percurrens iter,
Deperdit aliquid semper, & fulget minus,
Malisq; minus est quidquid in nobis fuit
Olim petitum cecidit, ex partu labat,
Materq; multum rapuit ex illo mihi,
Aetas citato senior eripuit gradu.
Vides ut altum famula non perdat decus:
Cessere uultus penitus, & pædor sedet,
Tamen per ipsas fulget ærumnas decor,
Nihil ab illa casus, & fatum graue,
Nisi regna, traxit: hinc meum pectus timor
Altrix lacessit: hinc rapit somnos pauor.

Praeclara totis gentibus coniux eram,
Thalamosq; nostros inuido fato nurus
Optabat omnis, quo nimis quisquis deos
Orabat ullos, nuribus Argolicis fui
Mensura uoti. quem Ioui socerum parem
Altrix habebo? quis sub hoc mundo mihi
Dabitur maritus? ipse qui Alcidae imperat,
Facibus suis me iungat Euristheus licet,
Minus est, toros meruisse regnantis leue est.
Alte illa cecidit, quae uiro caret Hercule.

NVT. Conciliat animos coniugum partus ferè.

DEI. Sic ipse forsan diuidet partus toros.

NVT. Famula illa trahitur interim donum tibi.

DEI. Hic, quem per urbes ire praeclarum uides,
Et uiua tergo spolia gestantem ferae,
Qui regna miseris donat, & celsis rapit,
Vasta grauatus horridam claua manum,
Cuius triumphos ultimi Seres canunt,
Et quisquis alius orbe consepto iacet,
Leuis est, nec illum gloriae stimulat decor.
Errat per orbem, non ut aequetur Ioui,
Nec ut per urbes magnus Argolicas eat.
Quod amet requirit, uirginum thalamos petit.
Si qua est negata, rapitur: in populos furit.
Nuptas ruinis quaerit, & uitium impotens
Virtus uocatur: cecidit Oechalia inclyta,
Vnusq; Titan uidit, atq; unus dies
Stantem, & cadentem: causa bellandi est amor.
Toties timebit, Herculi natam parens

Quoties negabit:hoſtis eſt,quoties ſocer
*Fieri recuſat:ſi gener non eſt,*furit.* *ferit.
Poſt haec quid iſtas innocens ſeruo manus,
*Donec furentem*ſimulet,ac ſaeua manu* *ſtimulet.
Intendat arcus,meq;,natumq; opprimat?
Sic coniuges expellit Alcides ſuas,
Haec ſunt repudia,nec poteſt fieri nocens:
Terris uideri ſceleribus cauſam ſuis
Fecit nouercam.quid ſtupes ſegnis furor?
Scelus occupandum eſt.perge,dum feruet manus.
NVT.*Perimes maritum?*DEI.*Pellicis certe meae.*
NVT.*At Ioue creatum?*DEI.*Nempe & Alcmena ſatum.*
NVT.*Ferro'ne?*DE.*Ferro.*NV.*Si nequis?*DEI.*Perimam dolo.*
NVT.*Quis iſte furor eſt?*DEI.*Quem meus coniux docet.*
NVT.*Quem nec nouerca peremit,hunc perimes uirum?*
DEI. *Coeleſtis ira,quos premit,miſeros facit:*
*Humana nullos.*NVT.*Parce miſeranda,& time.*
Contempſit omnes ille,qui mortem prius.
DEI. *Libet ire in enſes.*NVT.*Maior admiſſo tuus*
Alumna dolor eſt,culpa par odium exigat.
Cur ſaeua modicus ſtatuis?ut paſſa es,dole.
DEI. *Leue eſſe credis pellicis nuptae malum?*
Quidquid dolorem paſcit,id nimium puta.
NVT.*Amor'ne clari fugit Alcidae tibi?*
DEI. *Non fugit altrix,remanet,& penitus ſedet*
Fixus medullis:crede:ſed magnus dolor
*Iratus amor eſt.*NVT.*Artibus magicis fere*
Coniugia nuptae precibus admiſtis ligant.
Vernare iuſſi frigore in medio nemus,

Missumq; fulmen stare, concussi fretum
Cessante uento, turbidum explicui mare,
Et sicca tellus fontibus patuit nouis.
Habuere motum saxa, discussi fores,
Vmbræ stetistis, & mea iussi prece
Manes loquuntur, sonuit infernus canis:
Mare, terra, cœlum, & tartarus seruit mihi.
Nox media solem uidit, & noctem dies,
Nihilq; leges ad meos cantus tenent.
Flectemus illum, carmina inuenient iter.

DEI. Quas Pontus herbas generat, aut quas Thessala
Sub rupe Pindus, aut ubi inueniam malum,
Cui cedat ille? carmine in terras mago
Descendat astris luna desertis licet,
Et bruma messes uideat, & cantu fugax
Sit deprehensum fulmen, & uersa uice
Medius coactis fugerit stellis dies,
*uirum. Non flectet *illum. NVT. Vicit & superos amor.

DEI. Vincetur uni forsan, & spolium dabit,
Amorq; summus fiet Alcidæ labor.
Sed te per omne cœlitum numen precor,
Per hunc timorem, quidquid arcani apparo,
Penitus recondas, & fide tacita premas.

NVT. Quid istud est, quod esse secretum iubes?

DEI. Non tela sunt, non arma, non ignis minæ.

NVT. Præstare fateor posse me tacitam fidem,
Si scelere careat, interim scelus est fides.

DEI. Circunspice agedum, nequis arcana occupet,
Partemq; in omnem uultus inquirens eat.

En

NVT. En locus ab omni tutus arbitro uacat.
DEI. Est in remoto sedis egregiæ loco
Arcana tacitus nostra defendens specus:
Non ille primos accipit soles locus,
Non ille seros, cùm ferens Titan diem
Lassam rubenti mergit Oceano rotam.
Illic amoris pignus Herculei latet.
Altrix fatebor, Nessus est autor mali,
Quem grauida nubes Thessalo genuit duci,
Quà celsus astris inserit Pindus caput,
Vltraq; nubes Othrys eductus riget.
Nanq; ut subactus Herculis claua horridi
Achelous, omnes facilis in species dari,
Tandem peractis omnibus patuit feris,
Vnoq; turpis subdidit cornu caput,
Me coniugem dum uictor Alcides habet:
Repetebat Argos, forte per campos uagus
Euenus altum gurgitem in pontum ferens
Iam penè summis turbidus ripis erat.
Transire Nessus uorticem solitus uagum
Pretium poposcit: meq; iam dorso ferens,
Quà iungit hominem spina deficiens equo,
Frangebat ipsas fluminis tumidi minas.
Iam totis undis Nessus exierat ferox,
Medioq; adhuc errabat Alcides uado,
Vasto rapacem uorticem scindens gradu.
Ast ille ut esse uidit Alciden procul,
Tu præda nobis, inquit, & coniux eris.
Prohibetur undis, meq; complexam ferens

Gressum

Gressum citabat, non tenent undæ Herculem:
Infide uector, inquit, immisti licet
Ganges, & Ister uallibus iunctis eant,
Vincemus ambos, consequar telo fugam.
Præcessit arcus uerba: tum longum ferens
Arundo uulnus, tenuit hærentem fugam,
Mortemq; fixit: ille iam quærens diem,
Tabem fluentis uulneris dextra excipit,
Traditq; nobis ungula insertam sua,
Quam forte sæua sciderat auulsam manu.
Tum uerba moriens addit: hoc, inquit, magæ
Dixere amorem posse defigi malo.
Hoc docta Mychale Thessalas monuit nurus,
Vnam inter omnes luna quam sequitur magam
Astris relictis: illitas uestes dabis
Hac, inquit, ipsa tabe, si pellex tuos
Inuisa thalamos tulerit, & coniux leuis
Aliam parenti dederit altisono nurum.
Hoc nulla lux conspiciat, hoc tenebræ tegant
Tantum remotæ: sic potens uires suas
Sanguis tenebit. uerba deprehendit quies:
Mortemq; lassis intulit membris sopor.
Tu, quam meis admittit arcanis fides,
Perge, ut nitentes uirus in uestes satum,
Mentem per artus adeat, & tactus sinus
Intret medullas. NVT. *Ocyus iussa exequar*
Alumna: precibus tu deum inuictum aduoca,
Qui certa tenera tela dimittit manu.
DEI. *Te te precor, quem mundus, & superi timent,*

Et

Et æquor, & qui fulmen Aetnæum quatis:
Timende matri teliger sæue puer,
Intende certa spiculum uelox manu:
Non è sagittis leuibus, è numero precor
Grauiore profer, quod tuæ nondum manus
Misere in aliquem: non leui telo est opus,
Vt amare possit Hercules: rigidas manus
Intende, & arcum cornibus iunctis para.
Nunc nunc sagittam prome, qua quondam horridus
Iouem petisti, fulmine abiecto deus
Cùm fronte subita tumuit, & rapidum mare
Taurus puellæ uector Assyriæ scidit.
Immitte amorem, uincat exempla omnia:
Amare discat coniuges: si quas decor
Immisit Ioles pectori Herculeo faces,
Extingue, totas perbibat flammas mei.
Tu fulminantem sæpe domuisti Iouem:
Tu furua nigri sceptra gestantem poli
Turbæ ducem maioris, & dominum Stygis:
Tu, qui nouerca es grauior irata deus,
Cape hunc triumphum, solus euince Herculem.

NVT. *Prolata uis est, quæq; Palladia colu*
Lassauit omnem texta famularem manum:
Nunc congregetur uirus, ut uestis bibat
Herculea pestem: precibus augebo malum.
In tempore ipso gnauus occurrit Lycas.
Celanda uis est, illa ne pateant mala.

DEI. *O' quòd superbæ non habent unquam domus,*
Fidele semper regibus nomen, Lyca,

Cape

Cape hos amictus, nostra quos neuit manus,
Dum uagus in orbem fertur, & uictus mero
Tenet feroci Lydiam gremio nurum.
Nunc poscit Iolen: sed iecur fors horridum
Flectam emerendo: merita uincunt & malos.
Non antè uestes induat coniux, iube,
Quàm ture flammas spargat & poscat deos
Cana rigentem populo uinctus comam.
Ipsa ad penates regios gressus feram,
Precibusq; amoris horridi matrem colam.
Vos, quas paternis extulit comites focis,
Calydoniæ deflete lugendas uices.

CHORVS. Anapæstici.

Flemus casus Oenei tuos,
Comitum primos turba per annos.
Flemus dubios miseranda toros,
Nos Acheloi tecum solitæ
Pulsare uadum, cùm iam tumidas
Vere peracto poneret undas,
Gracilisq; uado serperet æquo,
Nec præcipitem uolueret amnem
Flauus rapido fonte Lycormas.
Nos Palladias ire per aras,
Et uirgineos celebrare choros,
Nos Cadmæis orgia ferre
Tecum solitæ condita cistis,
Cùm iam pulso sydere brumæ
Tertia soles euocat æstas,
Et spicifræ concessa deæ

Attica Mystas claudit Eleusis.
Nunc quoq; fatum quodcunq; times
Fidas comites accipe fatis:
Nam rara fides, ubi iam melior
Fortuna ruit.
Tu quicunq; es, qui sceptra tenes,
Licet omne tua uulgus in aula
Centum pariter limina pulset,
Cùm tot populis stipatus eas,
In tot populis uix una fides.
Tenet auratum limen Erinnys,
Et cùm magnæ patuere fores
Intrant fraudes, cautiq; doli,
Ferrumq; latens: cumq; in populos
Prodire parant, comes inuidia est.
Noctem quoties summouet Eos,
Regem toties credite nasci.
Pauci reges, non regna colunt:
Plures fulgor conuocat aulæ.
Cupit hic regi proximus ipsi
Clarus latas ire per urbes:
Vrit miserum gloria pectus.
Cupit hic gazis implere famem,
Nec tamen omnis plaga gemmiferi
Sufficit Istri, nec tota sitim
Lydia uincit: nec quæ Zephyro
Subdita tellus, stupet aurato
Flumine clarum radiare Tagum.
Nec si totus seruiat Hebrus,

Ruraq; diues cingat Hydaspes,
Intraq; suos currere fines
Spectet toto flumine Gangem.
Auidus auidis natura parum est,
Colit hic reges, regumq; lares
Non, ut presso uomere semper
Nunquam cesset curuus arator,
Vel mille secent arua coloni,
Solas optat, quas donet, opes.
Colit hic reges, calcet ut omnes,
Perdatq; aliquos, nullumq; leuet,
Tantum ut noceat, cupit esse potens.
Quota pars moritur tempore fati?
Quos fœlices Cynthia uidit,
Vidit miseros abitura dies.
Rarus fœlix, idemq; senex.
Cespes Tyrio mollior ostro
Solet impauidos ducere somnos.
Aurea rumpunt tecta quietem,
Vigilesq; trahit purpura noctes.
O' si pateant pectora ditum,
Quantos intus sublimis agit
Fortuna metus: Brutia Coro
Pulsante fretum mitior unda est.
Pectora pauper secura gerit.
Tenet è patula pocula fago,
Sed non trepida tenet ipsa manu,
Carpit faciles uilesq; cibos,
Sed non strictos respicit enses.

Aurea

Aurea miſcet pocula ſanguis.
Coniux modico nupta marito
Non diſpoſito clara monili
Geſtat pelagi dona rubentis:
Nec gemmiferas detrahit aures
Lapis Eoa lectus in unda:
Nec Sidonio mollis aheno
Repetita bibit lana rubores:
Nec Mæonia diſtinguit acu,
Quæ Phœbæis ſubditus Euris,
Legit Eois Ser arboribus:
Quælibet herbæ tinxere colos,
Quas indoctæ neuere manus,
Sed non dubios fouet illa toros,
Sequitur dira lampade Erinnys,
Quarum populi coluere diem.
Nec ſibi felix pauper habetur,
Niſi felices cecidiſſe uidet.
Quiſquis medium defugit iter,
Stabili nunquam tramite curret.
Dum petit unum præberi diem,
Patriosq; puer concitat axes,
Nec per ſolitum percurrit iter,
Sed Phœbæis ignota ſecat
Sydera flammis errante rota,
Secum pariter perdidit orbem.
Medium cœli cum peragrat iter,
Tenuit Latias Dædalus oras,
Nulliq; dedit nomina ponto:

Sed dum uolucres uincere ueras
Icarus audet, patriasq; puer
Despicit alas, Phoeboq; uolat
Proximus ipsi, dedit ignoto
Nomina ponto.
Malè pensantur magna ruinis.
Felix alius, magnusq; uolet,
Me nulla uocet turba potentum.
Stringat tenuis littora puppis,
Nec magna meos aura phaselos
Iubeat medium scindere pontum.
Transit tutos fortuna sinus,
Medioq; rates quærit in alto,
Quarum feriunt suppara nubes.
Sed quid pauido territa uultu,
Qualis Baccho saucia Thyas,
Fertur rapido regina gradu?
Quæ te rursus fortuna rotat
Miseranda refer: licet ipsa neges,
Vultus loquitur, quodcunq; negas.

ACTVS TERTIVS.

DEIANIRA. CHORVS.

Trimetri Iambici.

Vagus per artus errat excussos tremor,
Erectus horret crinis, impulsis adhuc
Stat terror animis, & cor attonitum salit,
Pauidumq; trepidis palpitat uenis iecur.
Vt fractus Austro pontus etiamnum tumet,

Quam

Quamuis quiescat languidis uentis dies,
Ita mens adhuc uexatur ex cusso metu.
Semel profecto premere felices deus
Cum cœpit, urget: hos habent magna exitus.
CHO. Quis tam impotens, ô misera, te casus rotat?
DEI. Vt missa palla est, tabe Nessea illita,
Thalamisq; demens intuli gressum meis,
Nescio quid animus timuit, & fraudem astruit.
Libet experiri solibus uiris ferum,
Flammisq; Nessus sanguinem *offendi arguit. *ostendi.
Hic ipse fraudes esse præmonuit deus.
Et forte nulla nube respersus iubar
Laxabat ardens feruidum Titan diem.
Vix ora solui patitur etiam nunc timor,
Medios in ignes solis, & claram facem,
Quo tincta fuerat palla, uestisq; illita,
*Abiectus horret sanguis, & Phœbi coma *Abiectū inhorret uirus.
*Tepefactus ardet, uix queo monstrum eloqui, *Ardet tepefactum.
Niues ut Eurus soluit, aut tepidus Notus,
Quas uere primo lubricus perdit *Mimas. *minans.
Vtq; euolutos frangit Ionio salo
Opposita fluctus Leucas, & *lapsus tumor *lassus.
In littore ipso spumat: aut cœlestibus
Aspera tepidis tura laxantur focis,
Sic languet omne uirus, & perdit comam.
Dumq; ipsa miror, causa mirandi perit.
Quin ipsa tellus spumeos motus agit,
Et quidquid illa tabe contactum est, labat,
Tumensq; tacita sequitur, & quassat caput.

Natum pauentem cerno,& ardenti pede
Gressus ferentem.prome quid portes noui.

HYLLVS. DEIANIRA.
NVTRIX.

Trimetri Iambici.

I Profuge,quære siquid ulterius patet
Terris,freto,syderibus,Oceano,inferis,
Vltra labores mater Alcidæ fuge.

DEI. Nescio quod animus grande præsagit malum.
HYL. Regia triumphi templa Iunonis pete:
Hæc tibi patent,delubra præclusa omnia.
DEI. Effare quis me casus insontem premat.
HYL. Decus illud orbis,atq; præsidium unicum,
Quem fata terris in locum dederant Iouis,
*abijt. O mater*obijt:membra,& Herculeos toros
Vrit lues Nessea.qui domuit feras,
Ille ille uictor uincitur,mœret,dolet.
Quid quæris ultrà? DEI. Miserias properant suas
Audire miseri:fare,quo posita in statu
Iam nostra domus est:ô lares miseri lares.
Nunc uidua,nunc expulsa,nunc feror obruta.
HYL. Non sola mœres:Hercules toto iacet
Mundo gemendus:fata nec mater tua
Priuata credas,iam genus totum obstrepit.
Hunc,eiulatu quem gemis,cuncti gemunt.
Commune terris omnibus pateris malum.
Luctum occupasti prima:non sola Herculem
Miseranda mœres. DEI. Quàm propè à leto tamen
Ede,ede,quæso,iaceat Alcides meus.

Mor

HYL. Mors refugit illum, uicta quæ in regno suo
Semel est: nec audent fata tam uastum nefas
Admittere: ipsa forsan trepida colos
Clotho manu proiecit, & fatum Herculis
Timet peragere. prô diem, *infandum diem, *infaustum.
Hoc'ne ille summo magnus Alcides eat
Ad fata, & umbras, atq; peiorem polum?

DEI. Præcedere illum dicis? an possum prior
Mortem occupare? fare, si nondum occidit.

HYL. Euboica tellus uertice immenso tumens
Pulsatur omni parte: Phryxeum mare
Scindit Caphareus, seruit hoc Austro latus:
At quà niuosi patitur Aquilonis minas,
Euripus undas flectit instabiles uagus,
Septemq; cursus flectit, & totidem refert,
Dum lassa Titan mergat Oceano iuga.
Hic rupe celsa, nulla quam nubes ferit,
Annosa fulgent templa Cenæi Iouis.
Vt stetit ad aras omne *uotiuum pecus, *uotitium.
Totumq; tantis gemuit armentis nemus,
Spolium Leonis sordidum tabo exuit,
Posuitq; clauæ pondus, & pharetra grauis
Laxauit humeros: ueste tunc fulgens tua
Cana reuinctus populo horrentem comam
Succendit aras: accipe has inquit, focis
Non falce messes genitor, & largo sacer
Splendescat ignis ture, quod Phœbum colens
Diues Sabæis colligit truncis Arabs.
Pacata tellus, inquit, & cœlum, & freta,

Feris subactis omnibus uictor redij.
Depone fulmen, gemitus in medias preces
Stupente & ipso, cecidit: hic cœlum horrido
Clamore complet. qualis impressa fugax
Taurus bipenne, uulnus, & telum ferens
Delubra uasto trepida mugitu replet:
Aut quale mundo fulmen emißum tonat,
Sic ille gemitus sydera, & pontum ferit,
Et uasta Calpe sonuit, & uoces Cyclas
Excepit omneis: hinc petræ Caphærides,
Hinc omne uoces reddit Herculeas nemus.
Flentem uidemus, uulgus antiquam putat
Rabiem redisse: tunc fugam famuli petunt.
At ille uultus ignea torquens face,
Vnum inter omnes quærit, & sequitur Lycam:
Complexus aras ille tremebunda manu
Mortem metu consumpsit, & parum sui
Pœnæ reliquit: dumq; tremebundum manu
Tenuit cadauer: hac manu, inquit, te feram.
O fata, uictus Herculem perimit Lycas:
Ecce alia clades: Hercules perimit Lycam.
Fata inquinantur, fiet hic summus labor.
In astra missus fertur, & nubes uago
Spargit cruore: talis in cœlum exilit
Arundo Getica iussa dimitti manu,
Aut quam Cydon excußit, inferius tamen
Fugiente trunco corpus in pontum cadit:
In saxa ceruix, funus ambobus iacet.
Resistite, inquit, non furor mentem abstulit.

Furore

Furore grauius istud, atq; ira malum est,
In me iuuat sæuire. uix pestem indicat,
Et sæuit, artus ipse dilacerat suos,
Et membra uasta carpit auellens manu.
Exuere amictus quærit: hoc solum Herculem
Non posse uidi: trahere conatus tamen,
Et membra traxit: corporis palla horridi
Pars est, & ipsa uestis immiscet cutem.
Nec causa diræ cladis in medio patet,
Sed causa tamen est, uixq; sufficiens malo.
Nunc ore terram languidus prono ferit,
Nunc poscit undas, unda non uincit malum,
Et nota quærit littora, & pontum occupat,
Famularis illum retinet errantem manus:
O sortem acerbam, fuimus Alcidæ *pares.*
Nunc puppis illum littore Euboico *refert,*
Austerq; lenis pondus Herculeum *rapit.*
Destituit animus membra, nox oculos premit.
DEI. *Quid anime cessas? quid stupes factum scelus?*
Natum reposcit Iuppiter, Iuno *æmulum.*
Reddendus orbi est, quod potest reddi exhibe:
Eat per artus ensis exactus meos.
Sic sic agendum est? tam leuis pœnas manus
Tantas reposcit? tolle fulminibus socer
Nurum scelestam, nec leui telo manus
Armetur: illud fulmen exiliat polo,
Quo, nisi fuisset genitus Alcides *tibi*
Hydram cremasses: pestem ut insolitam feri.
Et ut nouerca peius irata malum,

Emitte telum, quale in errantem prius
Phaëthonta missum est. perdidi erepto Hercule
Et ipsa populos. quid rogas telum deos?
Iam parce socero: coniugem Alcidæ necem
Optare pudeat: hoc erit uotum: manus
A me petatur: occupa ferrum ocyus.
Quin deme ferrum, quidquid in mortem trahit
Telum est abunde: rupe ab ætheria ferar.
Hæc, hæc renatum prima quæ poscit diem,
Oeta eligatur, corpus hinc mitti placet.
Abrupta cautes scindat, & partem mei
Ferat omne saxum: pendeant laceræ manus,
Totumq; rubeat asperi montis latus.
Leuis una mors est: leuis, at extendi potest.
Eligere nescis anime, cui telo incubes.
Vtinam esset utinam fixus, in thalamis meis
Herculeus ensis: huic decet ferro immori.
Vna perire dextera nobis sat est?
Coite gentes, saxa, & incensas faces
Iaculetur orbis, nulla nunc cesset manus:
Corripite tela, uindicem uestrum abstuli.
Impune sæui sceptra iam reges gerent,
Impune iam nascetur indomitum malum,
Reddentur aræ cernere assuetæ hostiam
Similem colenti, sceleribus feci uiam:
Ego uos tyrannis, regibus, monstris, feris,
Sæuisq; rapto uindice opposui deis.
Cessas Tonantis socia? non spargis facem
Imitata fratrem, & mittis ereptam Ioui,

Meq; ipsa perdis:laus tibi erepta inclyta est,
Ingens triumphus:æmuli Iuno tui
Mortem occupaui. NVT. *Quid domũ impulsam trahis?*
Erroris isthuc omne quodcunq; est nefas.
Haud est nocens,quicunq; non sponte est nocens.
DEI. *Quicunq;*facto ignoscit,& parcit sibi,* **fato,*
Errare meruit:morte damnari placet.
NVT. *Nocens uideri qui petit,mortem cupit.*
DEI. *Mors innocentes sola deceptos facit.*
NVT. *Titana fugies?* DEI. *Ipse me Titan fugit.*
NVT. *Vitam relinques misera?* DEI. *At Alciden sequar.*
NVT. *Superest,& auras ille cœlestes trahit.*
DEI. *Vinci Hercules cùm potuit,hinc cœpit mori.*
NVT. *Natum relinques?fatáq; abrumpes tua?*
DEI. *Quæcunq; natum sepelit,hæc uixit diu.*
NVT. *Virum sequeris?* DEI. *Prægredi castæ solent.*
NVT. *Si te ipsa damnas,te sceleris misera arguis.*
DEI. *Nemo nocens sibi ipse pœnas irrogat.*
NVT. *Multis remissa est uita,quorum error nocens,*
Non dextra fuerat.facta quis damnat sua?
DEI. *Quicunq; fata iniqua sortitus fugit.*
NVT. *Hic ipse Megaram nempe confixam suis*
Strauit sagittis,atq; natorum indolem,
Lernæa flectens tela furibunda manu:
Ter parricida factus,ignouit tamen
Sibi:nam furoris fonte Cyniphæo scelus
Sub axe Libyco tersit,& dextram abluit.
Quò misera pergis?quid tuas damnas manus?
DEI. *Damnat meas deuictus Alcides manus.*

Fraudem placet punire. NVT. Si noui Herculem,
Aderit cruenti forsitan uictor mali,
Dolorq; fractus cedet Alcidæ tuo.

DEI. Exedit artus uirus, ut fama est, Hydræ:
Immensa pestis coniugis membra abstulit.

NVT. Serpentis illi uirus enectæ autumas
Haud posse uinci, qui malum & uiuum tulit?
Elisit Hydram, dente cùm infixo stetit
Media palude uictor, effuso obrutus
Artus, ueneno. sanguis hunc Neßi opprimet
Qui uicit ipsas horridi Neßi manus?

DEI. Frustra tenetur ille qui statuit mori.
Proinde lucem fugere decretum est mihi.
Vixit satis, quicunq; cum Alcide occidit.

NVT. Per has aniles ecce te supplex comas,
Atq; ubera ista pene materna obsecro,
Depone tumidas pectoris læsi minas,
Mortisq; diræ expelle decretum horridum.

DEI. Quicunq; misero fortè dissuadet mori,
Crudelis ille est: interim pœna est mori,
Sed sæpe donum in pluribus ueniæ fuit.

NVT. Defende saltem dexteram infelix tuam:
Fraudisq; facinus esse, non nuptæ scias.

DEI. Defendar illic, inferi soluent ream,
A` me ipsa damnor, purget has Pluto manus,
Stabo ante ripas immemor Lethe tuas:
Et umbra tristis coniugem excipiam meum.
Sed tu, nigrantis regna qui torques poli,
Para laborem: scelera quæ quisq; ausus est,

Hic

Hic uicit error. Iuno non ausa Herculem est
Eripere terris, horridam pœnam para.
Sisyphia ceruix esset, & nostros lapis
Impellat humeros: me uagus fugiat latex,
Meamq; fallax unda decipiat sitim:
Merui manus præbere turbinibus tuis,
Quæcunq; regem Thessalum torques rota:
Effodiat auidus hinc, & hinc uultur fibras:
Vacet urna Danais, has ego explebo uices.
Laxate manes, recipe me comitem tui
Phasiaca coniux: peior hæc, peior tua
Vtraq; dextra est, scelere seu mater nocens,
Seu dira soror es: adde me comitem tuis
Threicia coniux sceleribus: natam tuam
Althæa mater recipe, nunc ueram tuam
Agnosce prolem. quid tamen tantum manus
Vestræ abstulerunt? claudite Elysium mihi,
Quæcunq; fidæ coniuges nemoris sacri
Lucos tenetis: siqua respersit manus
Viri cruore, nec memor castæ facis
Stricto cruenta Belias ferro stetit,
In me suas cognoscat, & laudet manus:
In hanc abire coniugum turbam libet,
Sed & illa fugiet turba tam diras manus.
Inuicte coniux, innocens animus mihi,
Scelesta manus est. prò nimis mens credula,
Prò Nesse fallax: nanq; semiferi dolis
Auferre cupiens pellici, eripui mihi.
Recede Titan, tuq;, quæ blanda tenes

In luce miseros uita caritura Hercule
Lux uilis ista est, exigam pœnas tibi,
Reddamq; uitam. fata ne extendam mea?
Mortemq; coniux in tuas seruem manus?
Virtus ne superest aliqua? Sarmatica & manus
Intendere arcum tela missurum ualet?
Num arma cessant? teq; languenti manu
Num audit arcus? si potest telum dare
Animosa coniux, dexteram expecto tuam,
Mors differatur. frange ut insontem Lycam,
Alias in urbes sparge, & ignotum tibi
Emitte in orbem. perde ut Arcadiæ *nefas,*
Et quidquid aliud restitit: ab illis tamen
Coniux redisti. HYL. *Parce iam mater precor:*
Ignosce fatis, error à culpa uacat.
DEI. *Si uera pietas,* Hylle, *quærenda est tibi,*
Iam perime matrem. pauida quid tremuit manus?
Quid ora flectis? hoc erit pietas scelus.
Ignaue dubitas? Herculem *eripui tibi.*
Hæc hæc peremit dextra, cui debes patri
Auum tonantem: maius eripui decus,
Quàm in luce tribui. si tibi ignotum est nefas,
A matre disce: seu tibi iugulo placet
Mersisse ferrum, siue maternum libet
Inuadere uterum, mater intrepidum tibi
Præbebit animum. non erit totum scelus
A te peractum, dextera sternar tua,
Sed mente nostra. natus Alcide *times?*
Ita nulla peragas iussa, nec peragens mala

Erres

Erras per orbem? si qua nascetur fera,
Referas parentem, dexteram intrepidam para.
Patet ecce plenum pectus ærumnis: feri,
Scelus remitto: dexteræ parcant tuæ
Eumenides ipsæ. uerberum crepuit sonus.
Quænam ista torquens angue uipereo comam
Temporibus atras squalidis pinnas quatit?
Quid me flagrante dira persequeris face
Megæra? pœnas poscit Alcides: dabo.
Iam'ne inferorum, diua, sedere arbitri?
Sed ecce diras carceris uideo fores.
Quis iste saxum immane detritis gerit
Iam senior humeris? ecce iam uectus lapis
Quærit relabi. membra quis præbet rotæ?
Hic ecce pallens dira Tisiphone stetit,
Causam poposcit. parce uerberibus precor,
Megæra: parce: sustine Stygias faces:
Scelus est amoris. sed quid hoc? tellus labat,
Et aula tectis crepuit. excessit minax
Vnde iste cœtus? totus in uultus meos
Decurrit orbis, hinc & hinc populi fremunt,
Totusq; poscit uindicem mundus suum.
Iam parcite urbes. quò fugam præceps agam?
Mors sola portus, dabitur ærumnis locus.
Testor nitentis flammeam Phœbi rotam,
Superosq; testor, Herculem terris adhuc
Moritura linquo. HYL. *Fugit attonita, hei mihi*
Peracta iam pars matris est, statuit mori:
Nunc nostra superest mortis auferre impetum,

O mise

O misera pietas, si mori matrem uetas,
Patri es scelestus: si mori pateris tamen,
In matre peccas: surgit hinc illinc nefas.
Inhibenda tamen est: pergam, & eripiam scelus.

CHORVS.

Glyconici Choriambici.

VErum est quod cecinit sacer
Thressæ sub Rhodopes iugis
Tangens Threiciam chelym,
Orpheus Calliopæ genus,
Aeternum fieri nihil.
Illius stetit ad modos
Torrentis rapidi fragor,
Oblitusq; sequi fugas
Amisit liquor impetum.
Et dum fluminibus mora est
Defecisse putant Geten
Hebrum Bistones ultimi.
Aduexit uolucres nemus,
Et sylua residens uenit.
Aut siqua aëra peruolat
Auditis uaga cantibus
Ales deficiens cadit.
Abrupit scopulos Athos
*Centauros *Centauris obitum ferens,*
obiter fr. *Et iuxtà Rhodope stetit*
Laxata niue cantibus:
Et quercum fugiens suam,
Ad uatem properat Dryas.

Ad

Ad cantus ueniunt suis
Ipsæ cum latebris feræ:
Iuxtaq; impauidum pecus
Sedit Marmaricus Leo,
Nec damæ trepidant lupos;
Et serpens latebras fugit,
Tunc oblita mali sui.
Qui per Tænareas fores,
Manes commonitos adit,
Mœrentem feriens chelym,
Cantu tartara flebili,
Et tristes Erebi deos
Mouit:nec timuit Stygis
Iuratos superis lacus.
Hæsit non stabilis rota
Victo languida turbine.
Increuit Tityi iecur.
Dum cantu uolucres tenet,
Audito quoq; nauita
Inferni ratis æquoris
Nullo remigio uenit.
Tunc primum Phrygius senex
Vndis stantibus immemor
Excußit rabidam sitim,
Nec pomis adhibet manus.
Sed cum linqueret inferos
Orpheus carmina fundens,* **finiens.*
Et uinci lapis improbus,
Et uatem potuit sequi,

Consumptas iterum deæ
Supplent Eurydices colos.
Sed dum respicit immemor,
Nec credens sibi redditam
Orpheus Eurydicem sequi,
Cantus præmia perdidit:
*data. Quæ*nata est iterum perit.
Tunc solamina cantibus
Quærens flebilibus modis
Hæc Orpheus cecinit Getis:
Leges in superos datas:
Et qui tempora digerens
*Certas pr. *Quattuor præcipitis deus
Anni disposuit uices,
Nulli non auidas polo
Parcas stamina nectere.
Quod natum est, poterit mori.
Vati credere Thracio
Deuictus iubet Hercules.
Iam iam legibus obrutis
Mundo cùm ueniet dies,
Australis polus obruet
Quidquid per Libyam iacet,
Et sparsus Garamas tenet,
Arctous polus obruet
Quidquid subiacet axibus,
Et siccus Boreas ferit.
Amißum trepidus polo
Titan excutiet diem.

Cœli

Cœli regia concidet,
Certos atq; obitus trahet:
Atq; omnes pariter deos
Perdet mors aliqua, & chaos.
Et mors fata nouißima
In se constituet sibi.
Quis mundum capiet locus?
Discedet uia Tartari,
Stratis ut pateat polus?
An quod diuidit æthera
A' terris, spacium sat est?
Et mundi nimium malis?
Quis tantum capiet nefas
**Fati? quis superis locus?* **Fatum quis superus locus?*
Pontum, sydera, tartara,
Regna unus capiet tria.
Sed quis non modicus fragor
Aures attonitas mouet?
Est est Herculeus sonus.

ACTVS QVARTVS.

HERCVLES. CHORVS.

Trimetri Iambici.

COnuerte Titan clare anhelantes equos:
Emitte noctem: pereat hic mundo dies,
Quò moriar: atra nube inhorrescat polus.
**Obstat nouerca. nunc pater cæcum chaos* **Obsta nouercæ.*
Reddi decebat: hinc & hinc compagibus
Ruptis, uterq; debuit frangi polus.

Quid parcis astris? Herculem amittis pater,
Nunc parte in omni Iuppiter specta poli,
Nequis gigas Thessalica iaculetur iuga,
Et fiat Othrys pondus Encelado leue.
Laxabit atri carceris iam iam fores
Pluton superbus, uincula excutiet patri,
Cœloq; reddet: ille, qui pro fulmine,
Tuisq; facibus natus in terris eram,
Ad Styga reuertor: surget Enceladus ferox,
Mittetq;, quo nunc premitur, in superos onus.
Regnum omne genitor ætheris dubium tibi
Mors nostra faciet. antequàm spolium tui
Cœlum omne fiat, conde me tota pater
Mundi ruina: frange, quem perdis, polum.

CHO. *Non uana times nate Tonantis,*
Iam Thessalia Pelion Ossa
Premet, & Pindo congestus Athos
Nemus æthereis inferet astris.
Vincet scopulos inde Typhoeus,
Et Tyrrhenam feret Inarimen.
Feret Aetnæos inde caminos,
Scindetq; latus montis aperti
Nondum Enceladus fulmine uictus.
Iam te cœli signa sequentur.

HER. *Ego, qui relicta morte, contempta Styge,*
Per media Lethes stagna cum spolio redij,
Cùm penè trepidis excidit Titan equis:
Ego quem deorum regna senserunt tria,
Morior, nec ullus per meum stridet latus

Trans

Transmissus ensis: haud meæ telum necis
Saxum est, nec instar montis abrupti latus,
Aut totus Othrys, *non truci uultu* Gigas
Pindo cadauer obruit toto meum.
Sine hoste uincor, quodq; me torquet magis,
(O *misera uirtus) summus* Alcidæ *dies*
Nullum malum prosternit: impendo malè
In nulla uitam facta. prò mundi arbiter,
Superiq; quondam dexteræ testes meæ,
Prò cuncta tellus, Herculis *uestri placet*
Mortem perire? dirus ô nobis pudor,
O *turpe fatum: fœmina* Herculeæ *necis*
Autor feretur: autor Alcides *quibus?*
Inuicta si me cadere fœminea manu
Voluere fata, perq; tam turpes colos
Mea mors cucurrit, cadere potuissem mihi
Iunonis odio: fœminæ caderem minis,
Sed cœlum habentis: sed nimis superis fuit.
Scythico sub axe genita domuisset meas
Vires Amazon: *fœminæ cuius manu*
Iunonis hostis uincor? hinc grauior tui
Nouerca pudor est. quid diem hunc lætum uocas?
Quid tale tellus genuit iratæ tibi?
Mortalis odia fœmina excessit tua.
Adhuc ferebas esse te Alcidæ *imparem,*
Victa es duobus: pudeat irarum deos.
Vtinam meo cruore satiasset suos
Nemeæa rictus pestis: aut centum anguibus
Vallatus Hydram *tabe pauissem mea.*

Vtinam fuissem præda Centauris datus,
Aut inter umbras uinctus æterno miser
Saxo sederem. spolia cum traxi ultima
Fato stupente, tunc ab inferna Styge
Lucem recepi, Ditis euici moras:
Vbiq; me mors fugit, ut leto inclyto
Fortis carerem. prò feræ uictæ, ô feræ.
Non me triformis sole conspecto canis
Ad Styga reduxit: non sub Hesperio polo
Ibera uicit turba pastoris feri:
Non gemina serpens: perdidi mortem, hei mihi,
Toties honestam: titulus extremus quis est?

CHO. *Viden' ut laudis conscia uirtus*
Non Lethæos horreat amnes?
Pudet autoris, non morte dolet.
Cupit extremum finire diem
Vasta pressus mole gigantum,
Et monstriferum Titana pati,
Rabidæq; necem debere feræ.
Si tua causa est miseranda necis,
Quòd nulla fera est, nullusq; gigas,
Iam quis dignus necis Herculeæ
Superest autor, nisi dextra tui?

HER. *Eheu quis intus scorpius, quis feruida*
Plaga reuersus cancer infixus meas
Vrit medullas? sanguinis quondam capax
Tumidi iecur pulmonis arentes fibras
Distendit: ardet felle siccato iecur,
Totumq; lentus sanguinem auexit uapor.

Primam cutem consumpsit, hinc aditus nefas
In membra fecit, abstulit costis iecur:
Exedit artus penitus, & totas malum
Hausit medullas, ossibus uacuis sedet:
Nec ossa durant ipsa, sed compagibus
Discussa ruptis mole collapsa fluunt.
Defecit ingens corpus, & pesti satis
Herculea non sunt membra. prò quantum est malum,
Quod esse uastum fateor? ô dirum nefas,
En cernite urbes, cernite ex illo Hercule
Quid iam supersit. Herculem agnoscas pater?
His'ne ego lacertis spolia Nemeæi mali
Elisa pressi? tensus hac arcus manu
Astris ab ipsis detulit Stymphalidas?
His ego citatam gressibus uici feram
Radiante clarum fronte gestantem caput?
His fracta Calpe manibus elisit fretum?
His tot feræ, tot scelera, tot reges iacent?
His mundus humeris sedit? hæc moles mei est?
Hæc'ne illa ceruix? has ego opposui manus
Cœlo ruenti? cuius ô custos manu
Trahetur ultra Stygius? ô uires prius
In me sepultæ? quid patrem appello Iouem?
Quid per Tonantem uendico cœlum mihi?
Iam iam meus credetur Amphitryo pater.
Quæcunq; pestis uiscere in nostro lates,
Procede: quid me uulnere occulto petis?
Quis te sub axe frigido pontus Scythes,
Quæ pigra Tethys genuit? aut Maurum premens

Ibera Calpe littus? ô dirum malum.
Vtrum'ne serpens squalidum crista caput
Vibrans, an aliquod es mihi ignotum malum?
Nunquid cruore es genita Lernææ feræ?
An te reliquit Stygius in terris canis?
Omne es malum, nullumq́; quis uultus tibi est?
Concede saltem scire, quo peream malo.
Quæcunq; pestis sæua, quæcunq; effera es,
Palàm timeres. quis tibi in medias locum
Fecit medullas? ecce, direpta cute
Viscera manus detexit: ulterior tamen
Inuenta latebra est. ô malum simile Herculi.
Vnde iste fletus? unde in has lacrymæ genas?
Inuictus olim uultus est: nunquam malis
Lacrymas suis præbere consuetus: pudet:
Iam flere didicit. quis dies fletum Herculis,
Quæ terra uidit? siccus ærumnas tuli.
Tibi illa uirtus, quæ tot elisit mala,
Tibi cessit uni: prima, & ante omnes mihi
Fletum abstulisti: durior saxo horrido,
Et chalybe uultus, & uaga Symplegade
Rictus meos infregit, & lacrymam extulit.
Flentem, gementem, summe protector poli
Me terra uidit, quodq́; me torquet magis,
Nouerca uidit. urit ecce iterum fibras,
Incaluit ardor: unde nunc fulmen mihi?

CHO. Quid non possit superare dolor?
Quondam Getico durior Aemo,
Nec Parrhasio lentior axe

Sæuo ceßit membra dolori.
Feſſumq́; mouens per colla caput
Latus alterno pondere flectit.
*Fletum*uirtus ſæpe reſoluit.* *luctus
Sic arctoas laxare niues,
Quamuis tepido ſydere Titan,
Non tamen audet, uincitq́; nefas
Solis aduſti glaciale iubar.

HERCVLES. ALCMENA.

Trimetri Iambici.

Conuerte uultus ad meas clades pater.
Nunquam ad tuas confugit Alcides manus,
Non, cùm per artus Hydra fœcundum meos
Caput explicaret. inter infernos lacus
Poſſeſſus atra nocte cum fato ſteti,
Nec inuocaui. tot feras uici horridas,
Reges, tyrannos: non tamen uultus meos
In aſtra torſi: ſemper hæc nobis manus
Votum ſpopondit: nulla propter me ſacro
Micuere cœlo fulmina. hic aliquid dies
Optare iußit: primus audierit preces,
Idemq́; ſummus, unicum fulmen peto.
Giganta crede, non minus uerum mihi
Aſſerere potui: dum patrem uerum puto,
Cœlo peperci: ſiue crudelis pater,
Siue es miſericors, commoda nato manum.
Propera ante mortem, & occupa hanc laudem tibi.
Vel, ſi piget, manuſq́; detrectat nefas,
Emitte Siculo uertice ardentes pater

Titanas in me, qui manu Pindum ferant,
Aut te Ossa, qui me monte proiecto opprimant.
Abrumpe & Erebi claustra: me stricto petat
Bellona ferro: mitte Gradiuum trucem,
Armetur in me dirus: est frater quidem,
Sed ex nouerca. tu quoq; Alcidæ soror
Tantum ex parente cuspidem in fratrem tuum
Iaculare Pallas. supplices tendo manus
Ad te nouerca, sparge tu saltem, precor,
Telum: perire fœminæ possum manu.
Iam fracta, iam satiata, quid pascis minas?
Quid quæris ultra? supplicem Alciden uides,
Et nulla tellus, nulla me uidit fera
Te deprecantem. nunc mihi irata quidem
Opus est nouerca: nunc tuus cessat dolor:
Nunc odia ponis: parcis, ubi uotum est mori.
O terræ, & urbes, non facem quisquam Herculi,
Non arma tradet? tela subtrahitis mihi?
Ita nulla sæuas terra concipiat feras
Post me sepultum: nec meas unquam manus
Imploret orbis: si qua nascetur fera,
Nascatur alius: undiq; infelix caput
Mactate saxis, uincite ærumnas meas.
Ingrate cessas orbis? excidimus tibi?
Adhuc malis, ferisq; suppositus fores,
Ni me tulisses. uindicem uestrum malis
Excipite populi: tempus hoc uobis datum.
Pensate merita: mors erit pretium omnium.
ALC. *Quas misera terras mater Alcidæ petam?*

Vbi natus, ubi nam est? certa si uisus notat,
Recliuis ecce corde anhelanti æstuat,
Gemit: peractum est. membra complecti ultima
O' nate liceat: spiritus fugiens meo
Legatur ore, brachia in amplexus cape.
Vbi membra sunt? ubi illa, quæ mundum tulit,
Stelligera ceruix? quis tibi exiguam tui
Partem reliquit? HER. *Herculem spectas quidem*
Mater, sed umbræ simile nescio quid mei
Agnosce mater. ora quid flectis retro,
Vultumq; mœrens? Herculem dici tuum
Partum erubescis? ALC. *Quis feram mundus nouam,*
Quæ terra genuit? quod'ue tam dirum nefas
De te triumphat? uictor Herculeus quis est?
HER. *Nuptæ iacentem cernis Alciden dolis.*
ALC. *Quis tantus est, qui uincat Alciden dolus?*
HER. *Quicunq; mater fœminæ iratæ sat est.*
ALC. *At unde in artus pestis, aut ossa incidit?*
HER. *Aditum uenenis palla fœmineis dedit.*
ALC. *Vbi nam ipsa palla est? membra nudata intuor.*
HER. *Consumpta mecum est.* AL. *Tanta'ne inuenta est lues?*
HER. *Errare medijs credo uisceribus meis*
O' mater Hydram, & mille cum lerna feras.
Quæ tanta nubes flamma Sicanias bibit?
Quæ Lemnos ardens? quæ plaga inferni poli
Vetans flagranti currere in zona diem?
In ipsa me iactare, prò comites, freta,
Mediosq; in amnes. quis sat est Ister mihi?
Non ipse terris maior Oceanus meos

Franget uapores:omnis in nostris malis
Deficiet humor,omnis arescet latex.
Quid rector Erebi *me remittebas* Ioui?
Decuit tenere,redde me tenebris tuis.
T*alem subactis* Herculem *ostende inferis.*
Nil *inde ducam:quid?times iterum* Herculem?
I*nuade mors non trepida,iam possum mori.*

ALC. Compesce *lacrymas saltem,& ærumnas doma,*
M*alisq; tantis* Herculem *indomitum refer,*
M*ortemq; uince,quod soles,uince inferos.*

HER. *Si me catenis horridus uinctum suis*
P*ræberet auidæ* Caucasus *uolucri dapem*
Scythia *gementem,flebilis gemitus mihi*
N*on extitisset:si uagæ* Symplegades
V*traq; premerent rupe,redeuntis minas*
F*errem ruinæ:*Pindus *incumbat mihi,*
A*tq;* Aemus,*& qui* Thracios *fluctus* Athos
F*rangit tonantis fulmen excipiens* Iouis.
N*on,ipse si in me,mater,hic mundus ruat,*
S*uperq; nostros flagret incensus rogos*
Phœbæus *axis,degener mentem* Herculis
C*lamor domaret:mille decurrant feræ,*
P*ariterq; lacerent,hinc feris clangoribus*
A*etheria me* Stymphalis,*hinc & taurus minax*
C*eruice tota pulset,& quidquid ferit:*
S*olum quoq; ingens surgat,hinc illinc fremens,*
A*rtusq; nostros durus imminuat dolor,*
S*parsus silebo:non feræ excutient mihi,*
N*on arma gemitus:nil,quod impelli potest.*

Non

ALC. *Non uirus artus nate fœmineum coquit:*
Sed dura series operis, & longus tibi
Feruet cruentis forsitan morbis dolor.
HER. *Vbi mors? ubi illa? testis est aliquis mali?*
Intendat arcus, nuda sufficiet manus:
In orbe ueniat, ueniat huc aliquis mihi,
Procedat age dum huc. ALC. *hei mihi, sensus quoq;*
Excußit ille nimius impulsus dolor.
Remouete quæso tela, & infestas, precor,
Rapite hinc sagittas, igne suffusæ genæ
Scelus minantur. qua fuga latebras petam?
Dolor iste furor est: Herculem solus domat.
Cur deinde lacrymas, aut fugam uecors petam?
*Obire forti*meruit Alcmenæ manu.* *meminit
Vel scelere pereat, antè quàm letum mihi
Ignauus aliquis mandet, ac turpis manus
De me triumphet: ecce lassatus malis
Sopore fessas alligat uenas dolor,
Grauiq; anhelum pectus impulsu quatit.
Fauete superi, si mihi natum inclytum
Miseræ negatis, uindicem saltem, precor,
Seruate terris, abeat excussus dolor,
Corpusq; uires reparet Herculeum suas.

HYLLVS. ALCMENA. HERCVLES.

Trimetri Iambici.

PRò lux acerba, prò capax scelerum dolor.
Nurus Tonantis occidit, natus iacet,
Nepos superstum: scelere materno hic perit,
Fraude illa capta est. quis per annorum uices,

Totoq; in æuo poterit ærumnas senex
Referre tantas? unus eripiet dies
Parentem utrunq;, cætera ut sileam mala,
Parcamq; fatis, Herculem amitto patrem.

ALC. Compesce uoces inclytum Alcidæ genus,
*fato Miseræq; *nato similis Alcmenæ nepos,
Longus dolorem forsitan uincet sopor.
Sed ecce lassam deserit mentem quies,
Redditq; morbo corpus, & luctus mihi.

HER. Quid hoc? rigenti cernitur Trachyn iugo?
Aut inter astra positus euasi genus
Mortale tandem? quis mihi cœlum parat?
Te te pater iam uideo, placatam quoq;
Specto nouercam. quis sonus nostras ferit
Cœlestis aures? Iuno me generum uocat.
Video nitentem regia clari ætheris,
Phœbiq; tritam flammea zonam rota:
Cubile uideo Noctis: hinc tenebras uocat.
Quid hoc? quis axem cludit, & ab ipsis pater
Deducor astris? ora Phœbæus modò
Afflabat axis, tam propè à leto fui.
Trachyna uideo, quis mihi terras dedit?
Modò nempe me infra steterat, ac totus mihi
Suppositus orbis, tam bene exciderat dolor.
Cogis fateri: parce, & hanc uocem occupa.
*ille Hæc *Hylle dona matris, hoc munus parat.
Vtinam liceret stipite ingesto impiam
Effringere animam, quale Amazonium malum
Circa niualis Caucasi domui latus.

O clara

O clara Megara, tu'ne cum furerem, mihi
Coniux fuisti? stipitem, atq; arcus date.
Dextera inquinetur, laudibus maculam imprimam.
Summus legatur fœmina Herculeus labor.

HYL. *Compesce diras genitor irarum minas.*
Habet, peractum est: quas petis pœnas dedit,
Tua perempta dextera mater iacet.

HER. *Cæci dolores: manibus irati Herculis*
Occidere meruit: perdidit comitem Lycas.
Sæuire in ipsum corpus exanime impetus,
Atq; ira cogit. cur minis nostris caret?
Ipsum cadauer pabulum accipiant feræ.

HYL. *Plus misera læso doluit: huic aliquid quoq;*
Detrahere uelles, occidit dextra sua
Tuo dolore: plura, quàm poscis, tulit.
Sed non cruentæ sceleribus nuptæ iaces,
Nec fraude matris: Nessus hos struxit dolos,
Ictus sagittis qui tuis uitam expulit.* **extulit*
Cruore tincta est palla semiferi pater,
Nessusq; nunc has exigit pœnas sibi.

HER. *Habet, peractum est, fata se nostra explicant.*
Lux ista summa est, quercus hanc sortem mihi
Fatidica quondam dederat, & Parnaßio
Cyrrhea quatiens templa mugitu nemus.
Dextra perempti uictor Alcide uiri
Olim iacebis: hic tibi emenso freta,
Terrasq;, & umbras, finis extremus datur.
Nil querimur ultrà, decuit hunc finem dari,
Ne quis superstes Herculis uictor foret.

Nun

Nunc mors legatur, clara, memoranda, inclyta,
Me digna prorsus, nobilem hunc faciam diem.
Cædatur omnis sylua, & Oetæum nemus
Suscipiat ignis, Herculem accipiat rogus.
Sed ante mortem tu genus Pœantium
Hoc triste nobis iuuenis officium appara,
Herculea totum flamma succendat diem.
Ad te preces nunc Hylle supremas fero:
Est clara, captas inter inclutas genus
Regnumq; referens, Euryto uirgo edita
Iole, tuis hanc facibus, & flammis para.
Victor cruentus abstuli patrio à lare,
Nihilq; miseræ præter Alciden dedi,
Et iste rapitur: penset ærumnas suas:
Iouis nepotem foueat, & natum Herculis.
Tibi illa pariat quidquid ex nobis habet.
Tuq; ipsa planctus pone funebres, precor,
O clara genitrix, uiuet Alcides tuus.
Virtute nostra pellicem feci tuam
Credi nouercam: siue nascente Hercule
Non illa certa est, siue mortalis meus
Pater est, licet sit falsa progenies mihi,
Materna culpa cesset, & crimen Iouis.
Merui parentem, contuli cœlo decus,
Natura me concepit in laudes Iouis.
Quin ipse quoq; Iuppiter credi meus
Pater esse gaudet: parce iam lacrymis meis:
Superba matres inter Argolicas eris.
Quid tale Iuno peperit ætherium gerens

Sceptrum

Sceptrum, & Tonanti nupta? mortali tamen
Cœlum tenens inuidit, Alciden suum
Dici esse uoluit. perage nunc Titan uices
Solus relictus: ille, qui tuus comes
Vbiq; fueram, tartara, & manes peto.
Hanc tamen ad imos perferam laudem inclytam,
Quòd nulla pestis uicit Alciden palàm,
Omnemq; pestem uicit Alcides palàm.

CHORVS.

Sapphicum carmen.

O Decus mundi radiate Titan,
Cuius ad primos Hecate uapores
Lassa nocturnæ leuat ora bigæ,
Dic sub aurora positis Sabæis,
Dic sub occasu positis Iberis,
Quiq; feruentem patiuntur axem,
Quiq; sub plaustro patiuntur Vrsæ,
Dic ad æternos properare manes
Herculem, & regnum canis inquieti,
Vnde non unquam remeauit ullus.
Sume quos nubes radios sequantur,
Pallidus mœstas speculare terras,
Et caput turpes nebulæ pererrent.
Quando, prò Titan, ubi, quo'ue summe
Herculem in terris alium sequeris?
Quas manus orbis miser inuocabis?
Si qua sub terra numerosa pestis
Sparget intentam rabiem draconis?
Arcadum siquis populi uetusti

Fecerit

Fecerit syluas aper inquietas?
Thraciæ si quis Rhodopes alumnus
Durior terris Elices niuosæ
Sparget humano stabulum cruore?
Quis dabit pacem populo timenti,
Si quid irati superi per urbes
Iusserint nasci? iacet omnibus par,
Quem parem tellus genuit Tonanti.
Planctus immensas resonet per urbes,
Et comas nullo cohibente nodo,
Fœmina exertos feriat lacertos.
Solaq; obductis foribus deorum,
Templa securæ pateant nouercæ.
Vadis ad Lethen, Stygiumq; littus,
Vnde te nullæ referent carinæ.
Vadis ad manes miserandus, unde
Morte deuicta tuleras triumphum.
Vmbra nudatis uenies lacertis,
Languido uultu, trepidoq; collo:
Teq; non solum feret illa puppis.
Non tamen uiles eris inter umbras,
Aeacumq; inter, geminosq; Cretas
Fata discernens. fieri tyranni
Parcite ô dites, inhibete dextras.
Laudis est purum tenuisse ferrum,
Dumq; regnabas minimum cruentis
In tuas urbes licuisse factis.
Sed locum uirtus habet inter astra:
Sedis Arctoæ spatium tenebis?

An grauis Titan ubi promit æstus?
An ſub occaſu tepido nitebis,
Vnde commiſſo reſonare ponto
Audies Calpen? loca quæ ſereni
Deprimes cœli? quis erit recepto
Tutus Alcide locus inter aſtra?
Horrido tantum procul à Leone
Det pater ſedes, calidoq; Cancro:
Ne tuo uultu tremefacta leges
Aſtra conturbent, trepidetq; Titan.
Vere dum flores uenient tepenti,
Et comam ſyluis hyemes recident,
Vel comam ſyluis reuocabit æſtas,
Pomaq; autumno fugiente cedent,
Nulla te terris rapiet uetuſtas.
Tu comes Phœbo, comes ibis aſtris.
Antè naſcetur ſeges in profundo,
Vel fretum dulci reſonabit unda,
Antè diſcedet glacialis Vrſæ
Sydus, & ponto uetito fruetur,
Quàm tuas laudes populi quieſcant.
Te pater rerum miſeri precamur,
Nulla naſcatur fera, nulla peſtis,
Non duces ſæuos miſeranda tellus
Habeat, nec ulla dominetur aula,
Cui poteſt ſolum decus eſſe regni,
Semper intenſum tenuiſſe ferrum.
Siquid in terris iterum timetur,
Vindicem terræ petimus relictæ.

*ecce sumus. *En quid hoc? mundus sonat,*ecce mœret,*
Mœret Alciden pater? an deorum
*tumidæ. *Clamor? an uox est*timidæ nouercæ?*
Hercule an uiso fugit astra Iuno?
Laßus an pondus titubauit Atlas?
An magis diri tremuere manes
Herculem, & uisum canis inferorum
Fugit abruptis trepidus catenis?
Fallimur: læto uenit ecce uultu
Quem tulit Pæas, humerisq; tela
Gestat, & notas populis pharetras
Herculis hæres.

ACTVS QVINTVS.

NVTRIX. PHILOCTETES.

Trimetri Iambici.

NVT. *Effare casus iuuenis Herculeos precor,*
Vultuq; quonam tulerit Alcides necem.
PHI. *Quo nemo uitam.* NVT. *Lætus adeó ne ultimos*
Inuasit ignes? PH. *Esse iam flammas nihil*
Ostendit ille, qui sub occasu Hercules
Virtute uinci docuit indomita omnia.
NVT. *Inter uapores quis fuit forti locus?*
PHI. *Quod unum in orbem uenerat nondum malum,*
Et flamma uicta est, hæc quoq; accesit feris.
Inter labores ignis Herculeos abit.
NVT. *Edissere agédum, flamma quo uicta est modo.*
PHI. *Vt omnis Oeten mœsta corripuit manus,*
Hinc fagus umbras perdit, & tota iacet
Succisa trunco, flexit hinc pinum ferox

Astris

Astris minantem, & nube de media uocat.
Ruitura cautes mouit, & syluam trahit
Secum minorem. Chaonis quondam loquax
Stat lata uasti quercus, & Phœbum uetat,
Vltráq; totos porrigit ramos nemus,
Gemit illa multo uulnere impresso minax,
Frangitq; cuneos, resilit excussus chalybs,
Vulnusq; ferrum patitur, & truncum fugit:
Commota tandem est, tunc cadens lenta mora
Duxit ruinam: protinus radios locus
Admisit omnes. sedibus pulsæ suis
*Volucres pererrant nemore succiso*diem,* **domus.*
Quæruntq; lassis garrulæ pennis nemus.
Iamq; omnis arbor sonuit, & sacræ quoq;
Sensere quercus horridam ferro manum,
Nulliq; priscum profuit ligno nemus.
Aggeritur omnis sylua, & alternæ trabes
*In astra tollunt Herculi*augustum rogum.* **angustum*
Rapit alta flammas pinus, & robur tenax,
Et breuior ilex: sylua contexit pyram,
Populea sylua frondis Herculeæ nemus.
At ille (ut ingens nemore sub Nasamonio
Aeger recliui pectore admugit Leo)
Fertur. quis illum credat ad flammas rapi?
Vultus petentis astra, non ignes erant.
Vt pressit Oeten, ac suis oculis rogum
Lustrauit, omnes fregit impositus trabes,
Arcumq; poscit. accipe hæc, inquit, sate
Pæante dona, & munus Alcidæ cape:

(Has Hydra sensit, his iacent Stymphalides,
Et quidquid aliud eminus uici malum)
Victure felix, has enim nunquam irritas
Mittes in hostes: siue de media uoles
Auferre uolucres nube, descendent aues,
Et certa prædam tela de cœlo ferent:
Nec fallet unquam dexteram hic arcus tuam.
Librare telum didicit, & certam dare
Fugam sagittis: ipsa non fallunt iter
Emissa neruo tela: tu tantum, precor,
Accommoda ignes, & facem extremam mihi.
Hic nodus, inquit, nulla quem capiet manus,
Mecum per ignem flagret: hoc telum Herculem
Tantum sequetur: hoc quoq; acciperes, ait,
Si ferre posses: adiuuet domini rogum.
Tum rigida secum spolia Nemeæi mali
Arsura poscit: latuit in spolio rogus.
Ingemuit omnis turba: nec lacrymas dolor
Cuiquam remisit: mater in luctum furens
Diduxit auidum pectus, atq; utero tenus
Exerta uastos ubera in planctus ferit,
Superosq;, & ipsum uocibus pulsans Iouem,
Impleuit omnem uoce fœminea locum.
Deforme letum, mater, Herculeum facis,
Compesce lacrymas, inquit, introrsus dolor
Fœmineus abeat. Iuno cur lætum diem
Te flente ducat? pellicis gaudet suæ
*contine. *Spectare lacrymas: *comprime infirmum iecur*
Mater: nefas est ubera, atq; uterum tibi

Laniare,

Laniare, qui me genuit. & dirùm fremens,
Qualis per urbes duxit Argolicas Canem,
Cùm uictor Erebi Dite contempto redit
Tremente fato, talis incubuit rogo.
Quis sic triumphans lætus in curru stetit
Victor? quis illo gentibus uultu dedit
Leges tyrannus? quanta pax obitum tulit?
Hæsere lacrymæ, cecidit expulsus dolor
Nobis quoque ipsis: nemo morituro ingemit.
Iam flere pudor est: ipsa, quam sexus iubet
Mœrere, siccis hæsit Alcmene genis,
Stetitq; nato penè iam similis parens.

NVT. *Nullas'ne in astra misit aut superos preces*
Arsurus? aut in uota respexit Iouem?

PHI. *Iacuit sui securus, & cœlum intuens*
Quæsiuit oculis, arce an ex aliqua pater
Despiceret illum, tum manus tendens ait:
Quacunq; parte prospicis natum pater,
Iste est pater, quem nocte commissa dies
Quæsiuit unus. si meas laudes canit
Vtrumq; Phœbi littus, & Scythiæ genus,
Et omnis ardens ora quam torret dies:
Si pace tellus plena, si nullæ gemunt
Vrbes, nec aras impias quisquam inquinat:
Si scelera desunt, spiritum admitti hunc precor
In astra, nec me mortis infernæ locus,
Nec mœsta nigri regna conterrent Iouis,
Sed ire ad illos umbra, quos uici, deos
Pater erubesco, nube discussa diem

Pande, ut deorum uultus ardentem Herculem
Spectet: licet tu sydera, & mundum neges,
Vltro pater cogêre. si uoces dolor
Abstulerit ullas, pande tum Stygios lacus,
Et redde fatis. approba natum prius:
Vt dignus astris uidear, hic faciet dies.
Leue est, quod actum est, Herculem genitor prius
Inuênit, an damnauit? hoc postquàm, addidit:
Nouerca cernat, quo feram flammas modo.
Flammas poposcit: hoc age Alcidæ comes,
Non segnis, inquit, corripe Oetæam facem.
Quid dextra tremuit? num manus pauida impium
Scelus refûgit? redde iam pharetras mihi
Ignaue, iners, inermis est nostros manus.
Quæ tendat arcus? quis sedet pallor genis?
Animo faces inuade, quo Alciden uides
Vultu iacere: respice arsurum miser.
Rogat ecce iam me genitor, & pandit polos.
Venio pater. uultusq; non idem fuit.
Tremente pinum dextera ardentem impuli.
Refûgit ignis & reluctantur faces,
Et membra uitant: sed recedentem Hercules
Insequitur ignem. Caucasum, aut Pindum, aut Athon
Ardere credas: nullus erumpit sonus:
Tantum ingemiscit ignis ad durum iecur.
Typhon in illo positus immanis rogo
Gemuisset ipse: quiq; conuulsam solo
Imposuit humeris Ossan Enceladus ferox.
At ille medias inter exurgens faces

Semiustus,

Semiustus, ac laniatus, intrepidus, rubens,
Nunc ô parens Herculea, sic stare ad rogum
Te mater, inquit, sic decet fleri Herculem?
Inter uapores positus, & flammæ minas
Immotus, inconcussus, in neutrum latus
Correpta flectens membra adhortatur, monet,
Gerit aliquid ardens: omnibus fortem addidit
Animum ministris: urere ardentem putes.
Stupet omne uulgus, uix habent flammæ fidem,
Tam placida frons est, tanta maiestas uiro.
Nec properat uri: cùmq; iam forti datum
Leto satis pensauit, igniferas trabes
Hinc inde traxit, nimia quas flamma occupat,
Totasq; in ignem uertit: & quà plurimus
Exundat ignis, recipit intrepidus, ferox.
Nunc ora flammis implet: ast illi graues
Luxere barbæ: cumq; iam uultum minax
Appeteret ignis, lamberent flammæ caput,
Non pressit oculos. sed quid hoc? mœstam intuor
Sinu gerentem reliquias magni Herculis:
Crinemq; iactans squalidum Alcmene gemit.

ALCMENA. PHILOCTETES.

Trimetri Iambici.

Timete superi fata, tam paruus cinis
Herculeus est, huc ille decreuit gigas,
O' quanta Titan in nihil moles abit?
Anilis, heu me, cepit Alciden sinus.
Hic tumulus illi est: ecce uix totam Hercules
Compleuit urnam: quàm leue est pondus mihi,

Cui totus æther pondus incubuit leue?
Ad Tartara olim, regnaq; ô nate ultima
Rediturus ibas: quando ab inferna Styge
Remeabis iterum? non uti spolium trahas,
Rursumq; Theseus debeat lucem tibi.
Sed quando solus ignis impositus tuas
Compescet umbras, teq; Tartareus canis
Inhibere poterit? quando Tænareas fores
Pulsabis, ab quas mater ad fauces agar?
Quà mors aditur? uadis ad manes iter
Habiturus unum. quid diem questu tero?
Quid misera duras uitas? quid lucem hanc tenes?
Quem parere rursus Herculem possim Ioui?
Quis me parentem natus Alcmenam suam
Tantus uocabit? ô nimis fælix, nimis
Thebane coniux, Tartari intrasti loca
Florente nato, teq; uenientem inferi
Timuere forsan, quòd pater tantum Herculis
Vel falsus aderas. quas petam terras anus
Inuisa sæuis regibus? si quis tamen
Rex est relictus sæuus. hei miseræ mihi:
Quicunq; cæsos ingemunt nati patres
A me petent supplicia: me cuncti obruent:
Si quis minor Busiris, aut si quis minor
*Perfidæ. Antæus. urbes *perfidæ terrent plagæ,
Ego præda ducar. si quis Ismarios greges
Thracis cruenti uindicans, carpent greges
Mea membra diri. forsitan pœnas petet
Irata Iuno, totus uretur dolor.

Secura uicto tandem ab Alcide uacat,
Pellex superfum, supplicia de qua exigat.
Ne parère possem, fecit hic natus mihi
Vterum timendum. quæ petam Alcmene loca?
Quis me locus? quæ regio? quæ mundi plaga
Defendet? aut quas mater in latebras agar?
Vbiq; certè nota. si patriam petam,
Laresq; miseros, Argos Eurystheus tenet.
Orbata Thebas, regnum & Hismenum petam,
Thalamosq; nostros, in quibus quondam Iouem
Dilecta uidi? prò nimis felix, nimis,
Si fulminantem & ipsa sensissem Iouem.
Vtinam meis uisceribus Alcides foret
Exectus infans, nunc datum est miseræ, datum
Videre natum laude certantem Ioui:
Et hoc daretur scire, quod fatum mihi
Eripere posset. quis memor uiuet tui
O nate populus? omne iam ingratum est genus.
Petam Cleonas? Arcadum an populos petam?
Meritisq; terram nobilem quæram tuis?
Hic dira serpens cecidit, hic ales fera,
Hic rex cruentus, hic tua fractus manu,
Qui te sepulto poßidet cœlum Leo.
Si grata terra est, populus Alcmenam tuam
Defendat omnis. Thracias gentes petam,
Hebriq; populos? hæc quoq; est meritis tuis
Defensa tellus: stabula cum regno iacent.
Hic pax cruento rege prostrato data est.
Vbi enim negata? quod tibi infelix anus

Quæram ſepulchrum? de tuis totus rogis
Contendat orbis. relliquias magni Herculis
Quis populus, aut quæ templa, quæ gentes colent?
Quis iam petet, quis poſcet Alcmenes onus?
Quæ tibi ſepulchra nate, quis tumulus ſat eſt?
Hic totus orbis fama erit tumulus tibi.
Quid animæ trepidas? Herculis cineres tene,
Complectere oſſa, relliquiæ auxilium dabunt,
Erunt ſatis præſidia, terrebunt tuæ
Reges uel umbræ. PHI. *Indebitos nato quidem*
Compeſce fletus mater Alcidæ inclyti.
Non eſt gemendus, nec graui urgendus nece,
Virtute quiſquis abſtulit fatis iter.
Aeterna uirtus Herculem fleri uetat,
Fortes uetat mœrere, degeneres iubet.
ALC. *Sedabo queſtus? uindicem amiſi parens*
Terræ atq; pelagi, quaq; purpureus dies
Vtrunq; clara ſpectat Oceanum rota.
Quot miſera in uno condidi natos parens?
Regno carebam, regna ſed poteram dare.
Vna inter omnes terra quas matres gerit,
Votis peperci: nil ego à ſuperis petij
Incolume nato. quid dare Herculeus mihi
Non poterat ardor? quis deus quidquam mihi
Negare poterat? uota in hac fuerant manu:
Quidquid negaret Iuppiter, daret Hercules.
Quid tale genitrix ulla mortalis tulit?
*olim *Defleuit*aliqua mater, & toto ſtetit*
Succiſa fœtu, bisq; ſeptenos greges
Deplanxit una: gregibus æquari meus

Quot ille poterat? matribus miseris adhuc
Exemplar ingens deerat, Alcmene dabit.
Cessate matres, pertinax si quas dolor
Adhuc iubet lugere, quas luctus grauis
In saxa uertit: cedit his cunctæ malis.
Agedum, senile pectus ô miseræ manus
Pulsate: & una funeri tanto sat est
Grandæua anus defecta? quod totus breui
Iam quæret orbis? expedi in planctus tamen
Defessa quanquàm brachia, ut inuidiam deis
Lugendo facias: aduoca in planctum genas.

ALCMENA *sola*, Anapæstici.

FLete Alcmenen, magniq; Iouis
Plangite natum, cui concepto
Lux una perit. noctesq; duas
Contulit Eos: ipsa quiddam
Plus luce perit: totæ pariter
Plangite gentes, quarum sæuos
Ille tyrannos iussit Stygias
Penetrare domos, populisq; madens
Ponere ferrum. fletum meritis
Reddite tantis: totus, totus
Personet orbis. fleat Alciden
Cærula Crete, magno tellus
Clara Tonante. centum populi
Brachia pulsent: nunc Curetes.
Nunc Corybantes arma Idæa
Quassate manu: armis illum
Lugere decet: nunc nunc funus
Plangite uerum: Iacet Alcides

Non minor ipso, Creta, Tonante:
Flete Herculeos Arcades obitus,
Nondum Phœbo nascente genus.
Et iuga Spartes, Nemeæq; sonent,
Feriatq; graueis Mænala planctus.
Poscite magno Alciden gemitu,
Stratus uestris setiger oris.
Alesq; sequi iussa sagittas,
Totum pennis uelata diem.
Flete Argolicæ, flete Cleonæ,
Hic terrentem mœnia quondam
Vestra Leonem fregit nostri
Dextera nati. date Sithoniæ
Verbera matres, gelidusq; sonet
Planctibus Hebrus. flete Alciden,
Quòd non stabulis uescitur infans,
Nec uestra greges uiscera carpunt.
Fleat Antæo libera tellus,
Et rapta fero plaga Geryone.
Mecum miseræ plangite gentes,
Audiat ictus utraq; Tethys.
Vos quoq; mundi turba citati
Flete Herculeos numina casus.
Vestrum Alcides ceruice meus
Mundum superi cœlumq; tulit,
Cùm stelligeri uector Olympi,
Pondere liber spirauit Atlas.
Vbi nunc nostræ Iuppiter arces?
Vbi promissi regia mundi?
Nempe Alcides mortalis obit,

Nempe ſepultus. quoties telis,
Facibusq; tuis ille pepercit?
Quoties ignis ſpargendus erat?
In me ſaltem iaculare facem,
Semelenq; puta,
Iam'ne Elyſias ô nate domus,
Iam littus habes, ad quod populos
Natura uocat? an poſt raptum
Styx atra canem præcluſit iter,
Teq; in primo limine Ditis
Monſtra morantur? quis nunc umbras
Nate tumultus, maneſq; tenet?
Fugit abducta nauita cymba?
Et Centauris Theſſala motis
Ferit attonitos ungula manes?
Anguesq; ſuos Hydra ſub undis
Territa merſit? teq; labores
O' nate timent?
Fallor, fallor ueſana parens,
Nec te manes, umbræq; timent.
Non Argolico rapta Leoni
Fulua pellis contecta iuba
Læuos operit dura lacertos,
Vallantq; feri tempora dentes.
Donum pharetræ ceſſere tuæ,
Telaq; mittet iam dextra minor.
Vadis inermis nate per umbras,
Ad quas ſemper manſurus eris.

HERCVLES. ALCMENA.

Trimetri Iambici partim.

Quid me tenentem regna syderei poli,
Cœloq; tandem redditum planctu iubes
Sentire fatum? parce, nam uirtus mihi
In astra, & ipsos fecit ad superos iter.

ALC. Vnde sonus trepidas aures ferit?
Vnde meas inhibet lacrymas fragor?
Agnosco, agnosco, uictum est chaos.
A' Styge, nate, redis iterum mihi:
Fractaq; non semel est mors horrida.
Vicisti rursus noctis loca,
Puppis & infernæ uada tristia.
Peruius est Acheron iam languidus,
Et remeare licet soli tibi,
Nec te fata tenent post funera.
An tibi præclusit Pluton iter?
Et pauidus regni metuit sibi?
Certè ego te uidi flagrantibus
Impositum syluis, cùm pluribus
In cœlum furerent flammæ minis.
Arsisti certè: uerùm ultima
Non tenuere tuas umbras loca.
Quid timuere tui manes precor?
Vmbra quoq; est Diti nimis horrida?

HER. Non me rigentis stagna Cocyti tenent,
Non puppis umbras firua transuexit meas,
Iam parce mater questubus: manes semel,
Vmbrasq; uidi: quidquid in nobis tui
Mortale fuerat, ignis inuictus tulit:
Paterna cœlo pars data est, flammis tua.
Proinde planctus pone, quos nato paris,

Genitrix in ortu: luctus in turpes eat.
Virtus in astra tendit, in mortem timor.
Præsens ab astris mater Alcides cano:
Pœnas cruentus iam tibi Eurystheus dabit
Curru superbum uecta transcendes caput.
Me iam decet subire cœlestem plagam:
Inferna uinco rursus Alcides loca.

LC. *Mane parumper. cessit: ex oculis abit:*
In astra fertur. fallor, an uultus putat
Vidisse natum? misera mens est credula,
Es numen, & te mundus æternus tenet.
Credo triumphis, regna Thebarum petam,
Nouumq; templis additum numen canam.

CHORVS. Anapæstici.

NVnquam Stygias fertur ad umbras
Inclyta uirtus: uiuite fortes,
Nec Lethæos sæua per amnes
Vos fata trahent: sed cùm summas
Exiget horas consumpta dies,
Iter ad superos gloria pandet.
Sed tu domitor magne ferarum,
Orbisq; simul pacator ades,
Nunc quoq; nostras respice terras:
Et si qua nouo bellua uultu
Quatiet populos terrore graui,
Tu fulminibus frange trisulcis,
Fortius ipso genitore tuo
Fulmina mittens.

FINIS.

